I

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen on pakollista)

ASETUKSET

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 692/2008

annettu 18. päivänä heinäkuuta 2008

moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 715/2007 täytäntöönpanosta ja muuttamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottaa huomioon moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta 20 päivänä kesäkuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 715/2007 [1] ja erityisesti sen 4 artiklan 4 kohdan, 5 artiklan 3 kohdan ja 8 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Asetus (EY) N:o 715/2007 on yksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen tyyppihyväksyntää koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 6 päivänä helmikuuta 1970 annetussa neuvoston direktiivissä 70/156/ETY [2] säädetyn menettelyn mukaisista erillissäädöksistä.

(2) Asetuksessa (EY) N:o 715/2007 vaaditaan, että uusien kevyiden ajoneuvojen on noudatettava uusia päästörajoja, ja asetetaan lisävaatimuksia tiedonsaannille. Tekniset vaatimukset tulevat voimaan kahdessa vaiheessa, Euro 5 tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2009 ja Euro 6 tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014. Asetuksen täytäntöönpanoa varten on annettava tarvittavat yksityiskohtaiset tekniset määräykset. Tässä asetuksessa on tarkoitus vahvistaa Euro 5- ja Euro 6 -eritelmien mukaisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntään tarvittavat vaatimukset.

(3) Asetuksen (EY) N:o 715/2007 5 artiklassa säädetään, että ajoneuvojen päästöjen rajoittamiseen liittyvät tekniset erityisvaatimukset vahvistetaan asetuksen täytäntöönpanosäädöksessä. Tällaiset vaatimukset on siis aiheellista vahvistaa.

(4) Nyt kun tyyppihyväksynnän tärkeimmät vaatimukset on annettu asetuksessa (EY) N:o 715/2007, on tarpeellista vahvistaa hallinnolliset määräykset kevyiden ajoneuvojen EY-tyyppihyväksyntää varten. Näihin hallinnollisiin vaatimuksiin sisältyy tuotannon vaatimuksenmukaisuutta ja käytössä olevien ajoneuvojen vaatimuksenmukaisuutta koskevia säännöksiä, joilla varmistetaan valmistettavien ajoneuvojen pysyvästi hyvä suorituskyky.

(5) Asetuksen (EY) N:o 715/2007 11 artiklan mukaan korvaavien pilaantumista rajoittavien laitteiden tyyppihyväksyntää varten on vahvistettava vaatimukset, joilla varmistetaan niiden moitteeton toiminta.

(6) Asetuksen (EY) N:o 715/2007 6 ja 7 artiklan mukaan on myös tarpeellista vahvistaa vaatimukset, joilla varmistetaan, että ajoneuvon sisäiseen valvontajärjestelmään (OBD-järjestelmään) liittyvät sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavat tiedot ovat helposti saatavilla siten, että varmistetaan riippumattomien toimijoiden pääsy näihin tietoihin.

(7) Asetuksen (EY) N:o 715/2007 mukaan ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen sekä vianetsintävälineitä ja OBD-järjestelmän kanssa yhteensopivia varaosia koskevien tietojen saatavuudesta tässä asetuksessa säädettävät toimenpiteet eivät saa rajoittua päästöihin liittyviin osiin ja järjestelmiin, vaan niiden on katettava kaikki tyyppihyväksynnän kohteena tämän asetuksen mukaisesti olevan ajoneuvon näkökohdat.

[1] EUVL L 171, 29.6.2007, s. 1.

[2] EYVL L 42, 23.2.1970, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 715/2007.

(8) Tässä asetuksessa otetaan asetuksen (EY) N:o 715/2007 14 artiklan 2 kohdan mukaisesti käyttöön hiukkasmassan uudelleenkalibroidut raja-arvot ja hiukkasten lukumäärän uudet raja-arvot.

(9) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat yhdenmukaisia puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle 5 päivänä syyskuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/47/EY (puitedirektiivi) ([1]) 40 artiklalla perustetun moottoriajoneuvoja käsittelevän teknisen komitean lausunnon kanssa.

(10) Ajoneuvojen turvatekijöihin liittyvien tietojen saatavuutta käsittelevän liitteessä XIV olevan 2.2 kohdan täytäntöönpanon yhteydessä mahdollisesti esiin tulevien huolenaiheiden tarkastelemiseen olisi perustettava foorumi. Foorumin kanssa tapahtuvan tietojenvaihdon tarkoituksena on osaltaan vähentää ajoneuvojen turvatietojen väärinkäytön riskiä. Aiheen arkaluontoisuuden vuoksi saattaa olla tarpeen pitää foorumin keskustelut ja päätelmät luottamuksellisina,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa säädetään toimenpiteitä asetuksen (EY) N:o 715/2007 4, 5 ja 8 artiklan täytäntöönpanoa varten.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

1. ajoneuvotyypillä sen päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen osalta sellaisten ajoneuvojen ryhmää, jotka eivät eroa toisistaan

   a) ekvivalentti-inertialtaan, joka määritellään suhteessa vertailumassaan Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission (UN-ECE) säännön nro 83 liitteessä 4 olevan 5.1. kohdan mukaisesti ([2]);

   b) moottorin ja ajoneuvon ominaisuuksiltaan, sellaisina kuin ne määritellään liitteen I lisäyksessä 3;

2. ”ajoneuvon EY-tyyppihyväksynnällä päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen osalta” ajoneuvon EY-tyyppihyväksyntää pakokaasupäästöjen, kampikammiopäästöjen, haihtumispäästöjen, polttoaineenkulutuksen sekä ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen osalta;

3. ”kaasumaisilla epäpuhtauksilla” pakokaasujen hiilimonoksidipäästöjä, typen oksidipäästöjä typpidioksidin (NO_2) ekvivalenttina ilmaistuna ja hiilivetypäästöjä olettaen hiilivetysuhteeksi:

   (a) $C_1H_{1,89}O_{0,016}$ bensiinin osalta (E5);

   (b) $C_1H_{1,86}O_{0,005}$ dieselpolttoaineen osalta (B5);

   (c) $C_1H_{2,525}$ nestekaasun osalta (LPG);

   (d) CH_4 maakaasun (NG) ja biometaanin osalta;

   (e) $C_1H_{2,74}O_{0,385}$ etanolin osalta (E85);

4. ”käynnistysapulaitteella” hehkutulppia, ruiskutuksen ajoituksen muutoksia ja muita laitteita, jotka auttavat moottoria käynnistymään ilman polttoaineilmaseoksen rikastusta;

5. ”moottorin iskutilavuudella”

   a) iskumäntämoottoreiden osalta moottorin nimellistä iskutilavuutta;

   b) kiertomäntämoottoreiden osalta (Wankel) moottorin kaksinkertaista nimellistä iskutilavuutta;

6. ”jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä” katalysaattoreita, hiukkasloukkuja tai muita pilaantumista rajoittavia laitteita, jotka on säännöllisesti regeneroitava enintään 4 000 ajokilometrin välein;

7. ”alkuperäisellä korvaavalla pilaantumista rajoittavalla laitteella” pilaantumista rajoittavaa laitetta tai kokoonpanoa, joka muodostuu tällaisista laitteista, joiden tyypit esitetään tämän asetuksen liitteen I lisäyksessä 4 mutta jotka ajoneuvon tyyppihyväksynnän haltija saattaa markkinoille erillisinä teknisinä yksikköinä;

8. ”pilaantumista rajoittavan laitteen tyypillä” katalysaattoreita ja hiukkasloukkuja, jotka eivät eroa toisistaan seuraavien olennaisten ominaisuuksien suhteen:

   a) kennojen lukumäärä, rakenne ja materiaali,

   b) kunkin kennon toiminnan tyyppi,

   c) tilavuus, etupinnan ja kennon pituuden suhde,

   d) katalysaattorimateriaalin sisältö,

   e) katalysaattorimateriaalin suhteellinen osuus,

   f) kennotiheys,

   g) mitat ja muoto,

   h) lämpösuojaus;

9. ”yhdellä polttoaineella toimivalla ajoneuvolla” ajoneuvoa, joka on ensisijaisesti suunniteltu toimimaan yhdellä polttoainetyypillä;

([1]) EUVL L 263, 9.10.2007, s. 1.
([2]) EUVL L 375, 27.12.2006, s. 223.

10. ”yhdellä polttoaineella toimivalla kaasuajoneuvolla” yhdellä polttoaineella toimivaa ajoneuvoa, joka ensisijaisesti toimii nestekaasulla, maakaasulla/biometaanilla tai vedyllä, mutta jossa voi myös olla bensiinijärjestelmä ainoastaan hätätapauksia ja käynnistystä varten ja jonka bensiinisäiliöön mahtuu enintään 15 litraa bensiiniä;

11. ”kahdella polttoaineella toimivalla ajoneuvolla” ajoneuvoa, jossa on kaksi erillistä polttoaineen varastointijärjestelmää ja joka voi toimia kahdella eri polttoaineella siten, että se käyttää yhtä polttoainetta kerrallaan;

12. ”kahdella polttoaineella toimivalla kaasuajoneuvolla” kahdella polttoaineella toimivaa ajoneuvoa, joka voi toimia bensiinillä sekä nestekaasulla, maakaasulla/biometaanilla tai vedyllä;

13. ”polttoainevaatimuksiltaan joustavalla ajoneuvolla” niin kutsuttua flex-fuel-ajoneuvoa, jossa on yksi polttoaineen varastointijärjestelmä ja joka voi toimia erilaisilla kahden tai useamman polttoaineen seoksilla;

14. ”polttoainevaatimuksiltaan joustavalla etanoliajoneuvolla” flex-fuel-ajoneuvoa, joka voi toimia bensiinillä tai bensiinin ja etanolin seoksella, jossa on enintään 85 prosenttia etanolia (E85);

15. ”polttoainevaatimuksiltaan joustavalla biodieselajoneuvolla” flex-fuel-ajoneuvoa, joka voi toimia mineraalidieselillä tai mineraalidieselin ja biodieselin seoksella;

16. ”sähkökäyttöisellä hybridiajoneuvolla” ajoneuvoa, joka saa energian mekaaniseen käyttövoimaansa molemmista seuraavista ajoneuvossa olevista varastoidun energian/tehon lähteistä:

    a) käyttöpolttoaine,

    b) akku, kondensaattori, vauhtipyörä/generaattori tai muu sähköinen energian/tehon varastointilaite;

17. ”asianmukaisesti huolletulla ja käytetyllä” testiajoneuvon osalta, että ajoneuvo täyttää valitun ajoneuvon hyväksymiselle asetettavat edellytykset, jotka esitetään liitteen II lisäyksessä 1 olevassa 2 kohdassa;

18. ”päästöjenrajoitusjärjestelmällä” OBD-järjestelmän yhteydessä moottorin toiminnan sähköistä ohjainta sekä kaikkia pakokaasu- ja haihtumispäästöihin vaikuttavia laitteita, jotka lähettävät tietoja ohjaimelle tai vastaanottavat tietoja ohjaimelta;

19. ”vianilmaisimella” ääni- tai valomerkkiä, joka selkeästi ilmoittaa ajoneuvon kuljettajalle viasta OBD-järjestelmään yhteydessä olevassa päästöihin vaikuttavassa osassa tai itse OBD-järjestelmässä;

20. ”vialla” päästöihin vaikuttavan osan tai järjestelmän vikaa, joka johtaa liitteessä XI olevassa 3.3.2 kohdassa tarkoitetut rajat ylittäviin päästöihin, tai sitä, että OBD-järjestelmä ei pysty täyttämään liitteessä XI esitettyjä valvontaa koskevia perusvaatimuksia;

21. ”lisäilmalla” ilmaa, joka otetaan pakojärjestelmään pumpun tai imuventtiilin avulla tai muulla tavalla ja jota käytetään hapettamaan pakokaasuvirrassa olevaa hiilimonoksidia ja hiilivetyjä;

22. ”ajosyklillä” ajoneuvon OBD-järjestelmän osalta jaksoa, joka koostuu moottorin käynnistyksestä, käynnistä, jonka aikana mahdollinen vika havaitaan, ja moottorin pysäyttämisestä;

23. ”tiedonsaannilla” kaiken ajoneuvon OBD-järjestelmän sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavan tiedon saatavuutta ajoneuvon tarkastusta, vianmääritystä, huoltoa tai korjaamista varten;

24. ”puutteella” OBD-järjestelmän osalta sitä, että enintään kahdessa erillisessä osassa tai järjestelmässä, joita valvotaan, on tilapäisiä tai pysyviä käyttöominaisuuksia, jotka heikentävät kyseisten osien tai järjestelmien muuten tehokasta sisäistä valvontaa tai eivät täytä kaikkia muita OBD-järjestelmän tarkkoja vaatimuksia;

25. ”heikentyneellä korvaavalla pilaantumista rajoittavalla laitteella” asetuksen (EY) N:o 715/2007 3 artiklan 11 kohdassa määriteltyä pilaantumista rajoittavaa laitetta, jota on kulutettu tai keinotekoisesti heikennetty siinä määrin, että se täyttää UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen XI lisäyksessä 1 olevassa 1 kohdassa asetetut vaatimukset;

26. ”ajoneuvon OBD-järjestelmän tiedoilla” ajoneuvon minkä tahansa elektronisen järjestelmän sisäiseen valvontajärjestelmään liittyviä tietoja;

27. ”reagenssilla” polttoainetta lukuun ottamatta kaikkia aineita, joita varastoidaan ajoneuvossa olevaan säiliöön ja joita päästöjenrajoitusjärjestelmä toimittaa pakokaasujen jälkikäsittelyjärjestelmälle;

28. ”ajoneuvon painolla ajokunnossa” direktiivin 2007/46/EY liitteessä I olevassa 2.6 kohdassa määriteltyä massaa;

29. ”moottorin sytytyskatkolla” sitä, että kipinäsytytteisen polttomoottorin sylinterissä oleva polttoaine ei syty, koska kipinää ei synny, polttoaineen annostus ei toimi, puristus on liian pieni tai syttyminen ei tapahdu jostain muusta syystä;

30. ”kylmäkäynnistysjärjestelmällä tai –laitteella” järjestelmää, joka rikastaa moottorin polttoaineilmaseosta väliaikaisesti ja helpottaa siten moottorin käynnistymistä;

31. ”voimanottotoiminnolla tai –laitteella” auton moottorista voimansa saavaa laitetta, jonka avulla voidaan käyttää autoon asennettuja lisävarusteita;

32. ”pienillä valmistajilla” ajoneuvojen valmistajia, joiden maailmanlaajuinen vuosituotanto on alle 10 000 yksikköä.

3 artikla

Tyyppihyväksyntää koskevat vaatimukset

1. Jotta ajoneuvolle voitaisiin myöntää EY-tyyppihyväksyntä päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen osalta, valmistajan on osoitettava, että ajoneuvo läpäisee tämän asetuksen liitteissä III–VIII, X–XII, XIV ja XVI määritellyt testimenettelyt. Valmistajan on myös varmistettava, että polttoaine vastaa tämän asetuksen liitteessä IX vahvistettuja vertailupolttoaineiden eritelmiä.

2. Ajoneuvoille on tehtävä liitteen I kuvassa I.2.4 määritellyt testit.

3. Pienet valmistajat voivat liitteisiin II, III, V–XII ja XVI sisältyvien vaatimusten sijasta hakea EY-tyyppihyväksyntää ajoneuvolle, jonka on hyväksynyt kolmannen maan viranomainen liitteessä I olevassa 2.1 kohdassa tarkoitettujen säädösten perusteella.

Liitteessä IV esitetyt ajokelpoisuuden määrittelemiseen liittyvät päästötestit, liitteessä XII esitetyt polttoaineenkulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen testit ja liitteessä XIV esitetyt ajoneuvon OBD-järjestelmän sekä korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuutta koskevia vaatimuksia on silti noudatettava, jotta ajoneuvolle voitaisiin myöntää tämän kohdan mukaisesti EY-tyyppihyväksyntä päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen osalta.

Hyväksyntäviranomainen tiedottaa komissiolle kunkin tämän kohdan mukaisesti myönnetyn tyyppihyväksynnän olosuhteista.

4. Liitteessä I olevassa 2.2 kohdassa asetetaan polttoainesäiliöiden täyttöaukkoja ja elektroniikkalaitteiston suojausta koskevia erityisvaatimuksia.

5. Valmistajan on varmistettava teknisillä toimenpiteillä, että pakokaasu- ja haihtumispäästöjä rajoitetaan tehokkaasti tämän asetuksen mukaisesti ajoneuvon tavanomaisen elinkaaren ajan tavanomaisissa käyttöolosuhteissa.

Kyseisillä toimenpiteillä on myös varmistettava, että päästöjenrajoitusjärjestelmän letkut, niiden liitokset ja liitännät ovat turvallisia ja järjestelmän rakenne on alkuperäisen suunnitelman mukainen.

6. Valmistajan on varmistettava, että päästötestien tulokset noudattavat raja-arvoja tässä asetuksessa määritellyissä testiolosuhteissa.

7. Liitteen IV lisäyksessä 1 esitetyn tyyppi 2 -testin osalta joutokäyntinopeudella mitattu pakokaasujen suurin sallittu hiilimonoksidipitoisuus on se, jonka ajoneuvon valmistaja ilmoittaa. Hiilimonoksidipitoisuus saa kuitenkin olla enintään 0,3 tilavuusprosenttia.

Suurella joutokäyntinopeudella mitattu pakokaasujen hiilimonoksidipitoisuus tilavuusyksikköä kohti saa olla enintään 0,2 prosenttia, kun moottorin pyörimisnopeus on vähintään 2 000 rpm ja lambda-arvo on 1 ± 0,03 tai valmistajan eritelmän mukainen.

8. Valmistajan on varmistettava liitteessä V esitettävän tyyppi 3 -testin osalta, että moottorin tuuletusjärjestelmä ei päästä kampikammiokaasuja ilmakehään.

9. Liitteessä VIII esitettyä tyyppi 6 -testiä, jossa mitataan päästöjä alhaisissa lämpötiloissa, ei sovelleta dieselajoneuvoihin.

Tyyppihyväksynnän hakemisen yhteydessä valmistajan on kuitenkin esitettävä hyväksyntäviranomaiselle näyttö siitä, että typen oksidien jälkikäsittelylaite saavuttaa riittävän korkean lämpötilan tehokkaaseen toimintaan 400 sekunnin kuluessa kylmäkäynnistyksestä – 7 °C:n lämpötilassa, tyyppi 6 -testissä määritellyllä tavalla.

Lisäksi valmistajan on toimitettava hyväksyntäviranomaiselle tiedot pakokaasujen kierrätysjärjestelmän (EGR-järjestelmän) toimintaperiaatteesta, myös sen toiminnasta alhaisissa lämpötiloissa.

Näihin tietoihin on sisällyttävä kuvaus järjestelmän mahdollisista vaikutuksista päästöihin.

Hyväksyntäviranomainen ei myönnä tyyppihyväksyntää, jos toimitetut tiedot eivät riitä osoittamaan, että jälkikäsittelylaite tosiasiallisesti saavuttaa määritellyssä ajassa riittävän korkean lämpötilan tehokkaaseen toimintaan.

Hyväksyntäviranomainen tarjoaa komission pyynnöstä tietoja typen oksidien jälkikäsittelylaitteiden ja pakokaasujen kierrätysjärjestelmien toiminnasta alhaisissa lämpötiloissa.

4 artikla

Tyyppihyväksyntää koskevat vaatimukset OBD-järjestelmän osalta

1. Valmistajan on varmistettava, että kaikissa ajoneuvoissa on OBD-järjestelmä.

2. OBD-järjestelmä on suunniteltava, rakennettava ja asennettava ajoneuvoon siten, että se voi tunnistaa erilaisia heikentymisen tai vikojen tyyppejä koko ajoneuvon käyttöiän ajan.

3. OBD-järjestelmän on täytettävä tässä asetuksessa säädetyt vaatimukset tavanomaisissa käyttöolosuhteissa.

4. OBD-järjestelmän vianilmaisimen on aktivoiduttava, kun se testataan viallisella osalla liitteen XI lisäyksen 1 mukaisesti.

OBD-järjestelmän vianilmaisin voi myös aktivoitua tämän testin aikana, jos päästöt alittavat liitteessä XI määritellyt OBD-järjestelmän raja-arvot.

5. Valmistajan on varmistettava, että OBD-järjestelmä täyttää tämän asetuksen liitteen XI lisäyksessä 1 olevassa 3 kohdassa käytönaikaiselle tehokkuudelle asetetut vaatimukset kaikissa kohtuudella ennakoitavissa ajo-olosuhteissa.

6. Valmistajan on saatettava ajoneuvon OBD-järjestelmän liitteen XI lisäyksessä 1 olevan 3.6 kohdan mukaisesti tallentamat ja ilmoittamat tiedot kansallisten viranomaisten ja riippumattomien toimijoiden saataville helposti ja salaamattomina.

7. Ajoneuvoille voidaan myöntää Euro 6 -päästönormien mukainen tyyppihyväksyntä vasta, kun OBD-järjestelmien raja-arvot on otettu käyttöön, lukuun ottamatta dieselajoneuvoja, joihin sovelletaan liitteessä XI olevassa 2.3.2 kohdassa asetettuja raja-arvoja.

5 artikla

Ajoneuvon EY-tyyppihyväksyntähakemus päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuuden osalta

1. Valmistajan on esitettävä hyväksyntäviranomaiselle ajoneuvon EY-tyyppihyväksyntähakemus päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuuden osalta.

2. Edellä 1 kohdassa mainittu hakemus on laadittava liitteen I lisäyksessä 3 olevan ilmoituslomakkeen mallin mukaisesti.

3. Valmistajan on lisäksi toimitettava seuraavat tiedot:

a) ottomoottorilla varustettujen ajoneuvojen osalta valmistajan ilmoitus siitä sytytyskatkojen vähimmäisprosenttiosuudesta kaikista sytytystapahtumista, joka joko johtaisi liitteessä XI olevassa 2.3 kohdassa asetettujen päästörajojen ylittymiseen, jos tämä sytytyskatkojen osuus esiintyisi tyyppi 1 -testissä käynnistyksestä lähtien, sellaisena kuin testi on kuvattu tämän asetuksen liitteessä III, tai saattaisi aiheuttaa katalysaattorin tai katalysaattoreiden liiallisen kuumenemisen ennen peruuttamatonta vaurioitumista;

b) yksityiskohtainen kirjallinen kuvaus OBD-järjestelmän toiminnallisista ominaisuuksista ja täydellinen luettelo kaikista OBD-järjestelmän valvonnassa olevista ajoneuvon päästöjenrajoitusjärjestelmän merkityksellisistä osista;

c) kuvaus vianilmaisimesta, jolla OBD-järjestelmä ilmoittaa viasta ajoneuvon kuljettajalle;

d) valmistajan ilmoitus siitä, että OBD-järjestelmä täyttää liitteen XI lisäyksessä 1 olevassa 3 kohdassa käytönaikaiselle tehokkuudelle asetetut vaatimukset kaikissa kohtuudella ennakoitavissa ajo-olosuhteissa;

e) suunnitelma, jossa kuvaillaan yksityiskohtaiset tekniset perusteet ja perustelut kunkin valvontalaitteen osoittajan ja nimittäjän kasvulle liitteen XI lisäyksessä 1 olevien 3.2 ja 3.3 kohdan vaatimusten mukaisesti sekä osoittajien, nimittäjien ja yleisnimittäjän poistamiselle käytöstä liitteen XI lisäyksessä 1 olevassa 3.7 kohdassa esitettyjen ehtojen mukaisesti;

f) kuvaus toimenpiteistä, joilla estetään päästöjenvalvontatietokoneeseen kohdistuvat asiattomat toimenpiteet;

g) tarvittaessa liitteen XI lisäyksen 2 mukaiset ajoneuvoperheen olennaiset piirteet;

h) tarvittaessa jäljennökset muista tyyppihyväksynnöistä, joissa on tarpeelliset tiedot hyväksynnän laajentamista ja huononemiskertoimien määrittämistä varten.

4. Edellä olevaa 3 kohdan d alakohtaa sovellettaessa valmistaja esittää liitteen I lisäyksessä 7 olevan mallin mukaisen todistuksen siitä, että OBD-järjestelmä täyttää käytönaikaiselle tehokkuudelle asetetut vaatimukset.

5. Edellä olevaa 3 kohdan e alakohtaa sovellettaessa hyväksynnän myöntävä hyväksyntäviranomainen saattaa pyynnöstä kyseisessä kohdassa tarkoitetun tiedon kaikkien hyväksyntäviranomaisten tai komission saataville.

6. Edellä olevaa 3 kohdan d ja e alakohtaa sovellettaessa hyväksyntäviranomainen ei hyväksy ajoneuvoa, jos valmistajan toimittamat tiedot eivät täytä liitteen XI lisäyksessä 1 olevan 3 kohdan vaatimuksia.

Liitteen XI lisäyksessä 1 olevia 3.2, 3.3 ja 3.7 kohtaa sovelletaan kaikissa kohtuudella ennakoitavissa ajo-olosuhteissa.

Hyväksyntäviranomainen ottaa ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa esitettyjen vaatimusten täyttymisen arvioinnissa huomioon tekniikan tason.

7. Edellä olevaa 3 kohdan f alakohtaa sovellettaessa niihin toimenpiteisiin, joilla estetään päästöjenvalvontatietokoneeseen kohdistuvat asiattomat toimenpiteet, on sisällyttävä mahdollisuus tietokoneen päivittämiseen valmistajan hyväksymällä ohjelmalla tai kalibrointilaitteella.

8. Liitteen I kuvassa I.2.4 määriteltyjä testejä varten valmistajan on toimitettava tyyppihyväksyntätesteistä vastaavalle tekniselle tutkimuslaitokselle ajoneuvo, joka vastaa hyväksynnän kohteena olevaa tyyppiä.

9. Yhdellä tai kahdella polttoaineella toimivien ajoneuvojen sekä polttoainevaatimuksiltaan joustavien ajoneuvojen tyyppihyväksyntähakemusten on täytettävä liitteessä I olevissa 1.1 ja 1.2 kohdassa asetetut lisävaatimukset.

10. Järjestelmän, osien tai erillisen teknisen yksikön malliin tyyppihyväksynnän jälkeen tehtävät muutokset eivät automaattisesti mitätöi tyyppihyväksyntää, ellei alkuperäisiä ominaisuuksia tai teknisiä parametreja muuteta tavalla, joka vaikuttaa moottorin tai pilaantumista rajoittavan järjestelmän toimintaan.

6 artikla

Hallinnolliset määräykset, jotka koskevat ajoneuvon EY-tyyppihyväksyntää päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuuden osalta

1. Jos kaikki asiaankuuluvat vaatimukset täyttyvät, hyväksyntäviranomainen myöntää EY-tyyppihyväksynnän ja antaa EY-tyyppihyväksyntänumeron direktiivin 2007/46/EY liitteessä VII säädetyn numerointijärjestelmän mukaisesti.

Sen rajoittamatta, mitä direktiivin 2007/46/EY liitteessä VII säädetään, tyyppihyväksyntänumeron 3 osa vahvistetaan tämän asetuksen liitteen I lisäyksen 6 mukaisesti.

Hyväksyntäviranomainen ei saa antaa samaa numeroa toiselle ajoneuvotyypille.

2. Edellä 1 kohdasta poiketen OBD-järjestelmällä varustetulle ajoneuvolle voidaan valmistajan pyynnöstä myöntää tyyppihyväksyntä päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen osalta, vaikka järjestelmä ei yhden tai usean puutteen takia täytä liitteen XI erityisvaatimuksia, kunhan kyseisen liitteen 3 kohdassa säädettyjä erityisiä hallinnollisia määräyksiä noudatetaan.

Hyväksyntäviranomainen antaa tällaisen tyyppihyväksynnän myöntämispäätöksen tiedoksi kaikille muiden jäsenvaltioiden hyväksyntäviranomaisille direktiivin 2007/46/EY 8 artiklasa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti.

3. Kun hyväksyntäviranomainen myöntää EY-tyyppihyväksynnän 1 kohdan mukaisesti, se antaa liitteen I lisäyksessä 4 esitettyä mallia vastaavan EY-tyyppihyväksyntätodistuksen.

7 artikla

Tyyppihyväksyntöjen muutokset

Direktiivin 2007/46/EY 13, 14 ja 16 artiklaa sovelletaan kaikkiin tyyppihyväksyntöjen muutoksiin.

Liitteessä I olevan 3 kohdan säännöksiä sovelletaan valmistajan pyynnöstä ilman ylimääräisiä testejä ainoastaan samantyyppisiin ajoneuvoihin.

8 artikla

Tuotannon vaatimustenmukaisuus

1. Tuotannon vaatimustenmukaisuus on varmistettava direktiivin 2007/46/EY 12 artiklan säännösten mukaisesti.

2. Tuotannon vaatimustenmukaisuus tarkastetaan tämän asetuksen liitteen I lisäyksessä 4 esitetyssä tyyppihyväksyntätodistuksessa olevan kuvauksen perusteella.

3. Tuotannon vaatimustenmukaisuutta koskevat erityissäännökset esitetään tämän asetuksen liitteessä I olevassa 4 kohdassa ja tilastomenetelmät saman liitteen lisäyksissä 1 ja 2.

9 artikla

Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus

1. Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuutta koskevat säännökset esitetään tämän asetuksen liitteessä II ja neuvoston direktiivin 70/220/ETY [1] nojalla tyyppihyväksynnän saaneiden ajoneuvojen osalta tämän asetuksen liitteessä XV.

2. Tämän asetuksen tai direktiivin 70/220/ETY nojalla tyyppihyväksynnän saaneiden käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus varmistetaan direktiivin 2007/46/EY 12 artiklan mukaisesti.

3. Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuteen liittyvien toimenpiteiden avulla on voitava varmistaa pilaantumista rajoittavien laitteiden toiminta ajoneuvojen tavanomaisen käyttöiän ajan tavanomaisissa käyttöolosuhteissa tämän asetuksen liitteessä II määritellyllä tavalla.

4. Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuteen liittyvät toimenpiteet on tarkastettava enintään viiden vuoden tai 100 000 kilometrin kuluttua sen mukaan, kumpi näistä toteutuu aiemmin.

5. Valmistajan ei ole pakko tarkastaa käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuutta, jos myytyjen ajoneuvojen määrä ei riitä testiotokseen. Tarkastusta ei näin ollen vaadita, jos ajoneuvotyyppiä myydään vuosittain alle 5 000 kappaletta koko yhteisössä.

Tällaisten pieninä sarjoina valmistettavien ajoneuvojen valmistajan on kuitenkin raportoitava hyväksyntäviranomaiselle kaikista päästöihin liittyvistä takuu- ja korjausvaateista sekä OBD-järjestelmän vioista tämän asetuksen liitteessä II olevan 2.3 kohdan mukaisesti. Tyyppihyväksyntäviranomainen voi lisäksi vaatia tällaisten ajoneuvotyyppien testaamista tämän asetuksen liitteen II lisäyksen 1 mukaisesti.

6. Jos hyväksyntäviranomainen ei pidä tämän asetuksen nojalla tyyppihyväksynnän saaneiden ajoneuvojen osalta liitteen II lisäyksessä 2 määriteltyjen testien tuloksia tyydyttävinä, direktiivin 2007/46/EY 30 artiklan 1 kohdassa ja liitteessä X tarkoitetut korjaavat toimenpiteet ulotetaan liitteen II lisäyksessä 1 olevan 6 kohdan mukaisesti koskemaan käytössä olevia ajoneuvoja, jotka kuuluvat samaan ajoneuvotyyppiin ja joissa on todennäköisesti samat viat.

Hyväksyntäviranomaisen on hyväksyttävä valmistajan tämän asetuksen liitteen II lisäyksessä 1 olevan 6.1 kohdan mukaisesti esittämä suunnitelma korjaaviksi toimenpiteiksi. Valmistaja on vastuussa korjaavista toimenpiteistä tehdyn suunnitelman täytäntöönpanosta.

[1] EYVL L 76, 6.4.1970, s. 1.

Hyväksyntäviranomainen antaa päätöksensä tiedoksi kaikille jäsenvaltioille 30 päivän kuluessa. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että samaa korjaavia toimenpiteitä koskevaa suunnitelmaa sovelletaan kaikkiin niiden alueella rekisteröityihin samantyyppisiin ajoneuvoihin.

7. Jos hyväksyntäviranomainen toteaa, että ajoneuvotyyppi ei ole siihen sovellettavien lisäyksen 1 vaatimusten mukainen, sen on direktiivin 2007/46/EY 30 artiklan 3 kohdan vaatimusten mukaisesti annettava asia viipymättä tiedoksi sille jäsenvaltiolle, joka on myöntänyt alkuperäisen tyyppihyväksynnän.

Tiedoksiantamisen jälkeen, ja jollei direktiivin 2007/46/EY 30 artiklan 6 kohdasta muuta johdu, alkuperäisen tyyppihyväksynnän myöntänyt hyväksyntäviranomainen ilmoittaa valmistajalle, että ajoneuvotyyppi ei täytä kyseisiä vaatimuksia ja että valmistajalta edellytetään tiettyjä toimenpiteitä. Valmistajan on toimitettava tälle viranomaiselle kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta korjaavia toimenpiteitä koskeva suunnitelma, jonka on vastattava sisällöltään lisäyksessä 2 olevien 6.1–6.8 kohdan vaatimuksia. Alkuperäisen tyyppihyväksynnän myöntänyt hyväksyntäviranomainen sopii valmistajan kanssa kahden kuukauden kuluessa toimenpidesuunnitelmasta ja sen toteuttamisesta. Jos alkuperäisen tyyppihyväksynnän myöntänyt hyväksyntäviranomainen toteaa, ettei asiasta päästä sopimukseen, aloitetaan direktiivin 2007/46/EY 30 artiklan 3 ja 4 kohdan mukainen menettely.

10 artikla

Pilaantumista rajoittavat laitteet

1. Valmistajan on varmistettava, että korvaaville pilaantumista rajoittaville laitteille, jotka on tarkoitus asentaa asetuksen (EY) N:o 715/2007 soveltamisalaan kuuluviin EY-tyyppihyväksynnän saaneisiin ajoneuvoihin, on myönnetty EY-tyyppihyväksyntä direktiivin 2007/46/EY 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina erillisinä teknisinä yksikköinä tämän asetuksen 12 ja 13 artiklan sekä liitteen III mukaisesti.

Katalysaattoreita ja hiukkasloukkuja pidetään tätä asetusta sovellettaessa pilaantumista rajoittavina laitteina.

2. Alkuperäisten korvaavien pilaantumista rajoittavien laitteiden, jotka vastaavat liitteen I lisäyksen 4 liitteessä olevan 2.3 kohdan tyyppiä ja jotka on tarkoitus asentaa asianmukaisessa tyyppihyväksyntäasiakirjassa tarkoitettuun ajoneuvoon, ei tarvitse olla liitteen XIII mukaisia, kunhan ne täyttävät kyseisessä liitteessä olevien 2.1 ja 2.2 kohdan vaatimukset.

3. Valmistajan on varmistettava, että alkuperäisessä pilaantumista rajoittavassa laitteessa on tunnistemerkinnät.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettuihin tunnistetietoihin on kuuluttava seuraavat:

a) ajoneuvon tai moottorin valmistajan nimi tai tavaramerkki,

b) alkuperäisen pilaantumista rajoittavan laitteen malli ja tunnistenumero, joka on kirjattu liitteen I lisäyksessä 3 olevassa 3.2.12.2 kohdassa mainittuihin tietoihin.

11 artikla

EY-tyyppihyväksynnän hakeminen pilaantumista rajoittavan laitteen tyypille erillisenä teknisenä yksikkönä

1. Valmistajan on esitettävä hyväksyntäviranomaiselle hakemus, joka koskee pilaantumista rajoittavan laitteen tyypin EY-tyyppihyväksyntää erillisenä teknisenä yksikkönä.

Hakemus on laadittava liitteen XIII lisäyksessä 2 olevan ilmoituslomakkeen mallin mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa asetettujen vaatimusten lisäksi valmistajan on toimitettava tyyppihyväksyntätestistä vastaavalle tekniselle tutkimuslaitokselle seuraavat:

a) yksi tai usea tämän asetuksen mukaisesti hyväksyttyä tyyppiä vastaava ajoneuvo, joka on varustettu uudella alkuperäisellä pilaantumista rajoittavalla laitteella,

b) yksi näytekappale korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen tyypistä,

c) ylimääräinen näytekappale korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen tyypistä, jos on kyse korvaavasta pilaantumista rajoittavasta laitteesta, joka on tarkoitus asentaa OBD-järjestelmällä varustettuun ajoneuvoon.

3. Edellä olevaa 2 kohdan a alakohtaa sovellettaessa hakija valitsee ja tekninen tutkimuslaitos hyväksyy testiajoneuvot.

Testiajoneuvojen on täytettävä UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 4 olevan 3.1 kohdan vaatimukset.

Testiajoneuvojen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

a) niiden päästöjenrajoitusjärjestelmässä ei saa olla mitään vikaa,

b) kaikki liiaksi kuluneet tai huonosti toimivat päästöihin liittyvät alkuperäiset osat on korjattava tai vaihdettava,

c) ne on viritettävä oikein ja säädettävä valmistajan eritelmien mukaisesti ennen päästöjen testausta.

4. Edellä olevaa 2 kohdan b ja c alakohtaa sovellettaessa näytekappaleeseen on merkittävä selvästi ja pysyvästi hakijan toiminimi tai tavaramerkki ja sen kauppanimitys.

5. Edellä olevaa 2 kohdan c alakohtaa sovellettaessa näytekappaletta on heikennettävä 2 artiklan 25 kohdan mukaisesti.

12 artikla

Hallinnolliset määräykset, jotka koskevat korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen EY-tyyppihyväksyntää erillisenä teknisenä yksikkönä

1. Jos kaikki asiaankuuluvat vaatimukset täyttyvät, tyyppihyväksyntäviranomainen myöntää korvaavalle pilaantumista rajoittavalle laitteelle EY-tyyppihyväksynnän erillisenä teknisenä yksikkönä ja antaa tyyppihyväksyntänumeron direktiivin 2007/46/EY liitteessä VII säädetyn numerointijärjestelmän mukaisesti.

Hyväksyntäviranomainen ei saa antaa samaa numeroa toiselle korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen tyypille.

Sama tyyppihyväksyntänumero voi kattaa kyseisen korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen tyypin käytön erilaisissa ajoneuvotyypeissä.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa hyväksyntäviranomainen antaa liitteen XIII lisäyksessä 2 esitetyn mallin mukaisesti laaditun EY-tyyppihyväksyntätodistuksen.

3. Jos tyyppihyväksynnän hakija voi osoittaa hyväksyntäviranomaiselle tai tekniselle tutkimuslaitokselle, että korvaava pilaantumista rajoittava laite vastaa liitteen I lisäyksen 4 liitteessä olevassa 2.3 kohdassa esitettyä tyyppiä, tyyppihyväksyntä voidaan myöntää varmistamatta liitteessä XII olevassa 4 kohdassa määriteltyjen vaatimusten täyttymistä.

13 artikla

Ajoneuvon OBD-järjestelmän sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuus

1. Valmistajien on asetuksen (EY) N:o 715/2007 6 ja 7 artiklan sekä tämän asetuksen liitteen XIV nojalla varmistettava asianmukaisilla järjestelyillä ja menettelyillä, että ajoneuvojen OBD-järjestelmien sekä ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavat tiedot ovat helposti saatavilla.

2. Hyväksyntäviranomaiset voivat myöntää tyyppihyväksynnän vasta saatuaan valmistajalta todistuksen ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta.

3. Todistus ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta on todiste asetuksen (EY) N:o 715/2007 6 artiklan 6 kohdan vaatimusten mukaisuudesta.

4. Todistus ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta laaditaan liitteen XIV lisäyksessä 1 olevan mallin mukaisesti.

5. Jos ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavia tietoja ei ole saatavilla tai ne eivät noudata asetuksen (EY) N:o 715/2007 6 ja 7 artiklaa sekä tämän asetuksen liitettä XIV silloin, kun tyyppihyväksyntähakemus laaditaan, valmistajan on toimitettava kyseiset tiedot kuuden kuukauden kuluessa asetuksen (EY) N:o 715/2007 10 artiklan 2 kohdassa säädetystä merkityksellisestä päivämäärästä tai kuuden kuukauden kuluessa tyyppihyväksynnän myöntämispäivästä sen mukaan, kumpi päivämäärä on myöhempi.

6. Velvollisuus toimittaa tietoja 5 kohdassa säädetyissä määräajoissa pätee vain, jos ajoneuvo saatetaan markkinoille tyyppihyväksynnän jälkeen.

Kun ajoneuvo saatetaan markkinoille yli kuuden kuukauden kuluttua tyyppihyväksynnästä, tiedot on toimitettava markkinoillesaattamispäivänä.

7. Hyväksyntäviranomainen voi olettaa ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuutta koskevan todistuksen perusteella, että valmistaja on ottanut ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuuden alalla käyttöön asianmukaiset järjestelyt ja menettelyt, jos yhtään valitusta ei ole tehty ja jos valmistaja toimittaa kyseiset tiedot 5 kohdassa säädetyssä määräajassa.

8. OBD-järjestelmän tietojen saatavuuden osalta liitteessä XI olevassa 4 kohdassa määriteltyjen vaatimusten lisäksi valmistajan on saatettava asianosaisten saataville seuraavat tiedot:

a) merkitykselliset tiedot, jotka mahdollistavat OBD-järjestelmän moitteettoman toiminnan kannalta olennaisten varaosien kehittämisen,

b) tiedot, jotka mahdollistavat yleisten vianmääritystyökalujen kehittämisen.

Edellä olevaa a alakohtaa sovellettaessa varaosien kehittämistä ei saa rajoittaa kieltäytymällä antamasta merkityksellistä tietoa seuraavista: tekniset vaatimukset, jotka koskevat vikojen ilmoitusstrategiaa tilanteissa, joissa OBD-järjestelmän raja-arvot ylittyvät tai OBD-järjestelmä ei pysty täyttämään OBD-valvonnalle tässä asetuksessa asetettuja perusvaatimuksia; tiettyjen muutosten tekeminen OBD-tietojen käsittelyyn, jotta järjestelmä voi toimia riippumatta siitä, käyttääkö ajoneuvo bensiiniä vai kaasua; sellaisten kaasukäyttöisten ajoneuvojen tyyppihyväksyntä, joissa mahdollisesti on tyyppihyväksyntähetkellä tai sitä ennen pieni määrä vähämerkityksisiä puutteita.

Edellä olevaa b alakohtaa sovellettaessa silloin, kun valmistajat käyttävät luvakeverkostossaan ISO-standardin 22900 "Modular Vehicle Communication Interface, MVCI tai ISO-standardin 22901 Open Diagnostic Data Exchange, ODX" mukaisia vianmääritys- ja testaustyökaluja, ODX-tiedostot on saatettava riippumattomien toimijoiden saataville valmistajan verkkosivuston kautta.

9. Perustetaan ajoneuvojen tietojen saatavuutta käsittelevä foorumi (jäljempänä ”foorumi”).

Foorumi tarkastelee, vaikuttaako tietojen saatavuus ajoneuvovarkauksien vähentämisen alalla tapahtuneeseen edistykseen, ja esittää suosituksia tietojen saatavuutta koskevien vaatimusten parantamiseksi. Foorumi ottaa erityisesti kantaa kelpuutusprosessiin, jolla riippumattomille toimijoille annetaan lupa saada tietoja ajoneuvojen turvatekijöistä.

Komissio saattaa päättää, että foorumin keskustelut ja päätelmät pidetään luottamuksellisina.

14 artikla

Ajoneuvon OBD-järjestelmän sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuutta koskevien velvoitteiden noudattaminen

1. Hyväksyntäviranomainen voi milloin tahansa, joko omasta aloitteestaan, valituksen johdosta tai teknisen tutkimuslaitoksen arvioinnin perusteella tarkistaa, noudattaako valmistaja asetuksen (EY) N:o 715/2007 ja tämän asetuksen säännöksiä sekä ajoneuvon OBD-järjestelmän sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuutta koskevan todistuksen ehtoja.

2. Jos hyväksyntäviranomainen toteaa, että valmistaja ei ole noudattanut ajoneuvon OBD-järjestelmän sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuutta koskevia velvoitteita, asianomaisen tyyppihyväksynnän myöntänyt hyväksyntäviranomainen ryhtyy asianmukaisiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

3. Näitä toimenpiteitä voivat olla tyyppihyväksynnän peruminen tai keskeyttäminen, sakkojen määrääminen tai muut asetuksen (EY) N:o 715/2007 13 artiklan mukaisesti vahvistettavat toimenpiteet.

4. Hyväksyntäviranomainen tarkastaa, että valmistaja noudattaa ajoneuvon OBD-järjestelmän sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuutta koskevia velvoitteita, jos riippumaton toimija tai riippumattomia toimijoita edustava toimialajärjestö tekee hyväksyntäviranomaiselle valituksen.

5. Tarkastuksen yhteydessä hyväksyntäviranomainen voi pyytää teknistä tutkimuslaitosta tai muuta riippumatonta asiantuntijaa arvioimaan, onko velvollisuudet täytetty.

15 artikla

Special requirements regarding type approval information

1. Poiketen neuvoston direktiivin 70/156/ETY ([1]) liitteessä I säädetystä sovelletaan 29 päivään huhtikuuta 2009 lisäksi tämän asetuksen liitteessä XVIII säädettyjä lisävaatimuksia.

2. Poiketen neuvoston direktiivin 70/156/ETY liitteessä III säädetystä sovelletaan 29 päivään huhtikuuta 2009 lisäksi tämän asetuksen liitteessä XIX säädettyjä lisävaatimuksia.

16 artikla

Muutokset asetukseen (EY) N:o 715/2007

Asetusta (EY) No 715/2007 muutetaan tämän asetuksen liitteen XVII mukaisesti.

17 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa, 4 artiklan 6 kohdassa, 5 artiklan 3 kohdan d alakohdassa ja 5 artiklan 3 kohdan e alakohdassa asetettuja velvoitteita sovelletaan kuitenkin 1 päivästä syyskuuta 2011 alkaen uusien ajoneuvotyyppien tyyppihyväksynnän yhteydessä ja 1 päivästä tammikuuta 2014 alkaen kaikkiin yhteisössä myytäviin, rekisteröitäviin ja käyttöön otettaviin uusiin ajoneuvoihin.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18. päivänä heinäkuuta 2008

Komission puolesta
Günter VERHEUGEN
Varapuheenjohtaja

([1]) EYVL L 42, 23.2.1970, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 2007/37/EY.

LIITELUETTELO

LIITE I	EY-tyyppihyväksyntää koskevat hallinnolliset määräykset
Lisäys 1	Tuotannon vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen (ensimmäinen tilastomenetelmä)
Lisäys 2	Tuotannon vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen (toinen tilastomenetelmä)
Lisäys 3	Ilmoituslomakkeen malli
Lisäys 4	EY-tyyppihyväksyntätodistuksen malli
Lisäys 5	Ajoneuvon OBD-järjestelmään liittyvät tiedot
Lisäys 6	EY-tyyppihyväksyntätodistuksen numerointijärjestelmä
Lisäys 7	Valmistajan todistus siitä, että OBD-järjestelmä täyttää käytönaikaiselle tehokkuudelle asetetut vaatimukset
LIITE II	Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus
Lisäys 1	Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen
Lisäys 2	Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden testauksessa käytettävä tilastollinen menettely
Lisäys 3	Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuteen liittyvät vastuut
LIITE III	Keskimääräisten pakokaasupäästöjen tarkastus tavanomaisissa ympäristöoloissa (tyyppi 1 -testi)
LIITE IV	Tyyppihyväksynnän yhteydessä ajokelpoisuuden määrittelemiseen tarvittavat tiedot
Lisäys 1	Hiilimonoksidipäästöjen mittaaminen joutokäyntinopeudella (tyyppi 2 -testi)
Lisäys 2	Savun tiheyden mittaaminen
LIITE V	Kampikammiopäästöjen tarkastaminen (tyyppi 3 -testi)
LIITE VI	Haihtumispäästöjen määrittäminen (tyyppi 4 -testi)
LIITE VII	Pilaantumista rajoittavien laitteiden kestävyyden tarkastaminen (tyyppi 5 -testi)
Lisäys 1	Standardoitu koepenkkisykli (SBC)
Lisäys 2	Standardoitu dieselmoottorin koepenkkisykli (SDBC)
Lisäys 3	Standardoitu maantiesykli (SRC)
LIITE VIII	Keskimääräisten päästöjen tarkastaminen alhaisessa ympäristön lämpötilassa (tyyppi 6 -testi)
LIITE IX	Vertailupolttoaineiden eritelmät
LIITE X	Päästöjen testausmenettely sähkötoimisille hybridiajoneuvoille
LIITE XI	Moottoriajoneuvojen sisäinen valvontajärjestelmä (OBD-järjestelmä)
Lisäys 1	Ajoneuvon sisäisen valvontajärjestelmän (OBD-järjestelmän) toiminta
Lisäys 2	Ajoneuvoperheen olennaiset piirteet
LIITE XII	Hiilidioksidipäästöjen ja polttoaineenkulutuksen määritteleminen
LIITE XIII	Korvaavien pilaantumista rajoittavien laitteiden EY-tyyppihyväksyntä erillisinä teknisinä yksikköinä
Lisäys 1	Ilmoituslomakkeen malli
Lisäys 2	EY-tyyppihyväksyntätodistuksen malli
Lisäys 3	EY-tyyppihyväksyntämerkin malli
LIITE XIV	Ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuus
Lisäys 1	Todistus vaatimustenmukaisuudesta

LIITE XV	Direktiivin 70/220/ETY nojalla tyyppihyväksynnän saaneiden ajoneuvojen käytönaikainen vaatimustenmukaisuus
Lisäys 1	Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen
Lisäys 2	Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden testauksessa käytettävä tilastollinen menettely
LIITE XVI	Vaatimukset ajoneuvoille, joiden jälkikäsittelyjärjestelmässä käytetään reagenssia
LIITE XVII	Muutokset asetukseen (EY) N:o 715/2007
LIITE XVIII	Neuvoston direktiivin 70/156/ETY liitettä I koskevat erityissäännökset
LIITE XIX	Neuvoston direktiivin 70/156/ETY liitettä III koskevat erityissäännökset

LIITE I

EY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄÄ KOSKEVAT HALLINNOLLISET MÄÄRÄYKSET

1. EY-TYYPPIHYVÄKSYNNÄN MYÖNTÄMISTÄ KOSKEVAT LISÄVAATIMUKSET

1.1 **Yhdellä polttoaineella toimivia kaasuajoneuvoja ja kahdella polttoaineella toimivia kaasuajoneuvoja koskevat lisävaatimukset**

1.1.1 Edellä olevan 1.1 kohdan yhteydessä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

1.1.1.1 Ajoneuvoperheellä tarkoitetaan ajoneuvotyyppien ryhmää, joka toimii nestekaasulla tai maakaasulla/biometaanilla ja joka tunnistetaan kanta-ajoneuvon perusteella.

1.1.1.2 Kanta-ajoneuvolla tarkoitetaan ajoneuvoa, joka on valittu toimimaan ajoneuvona, jossa polttoaineen syöttöjärjestelmän itsemukautuvuus osoitetaan ja johon perheeseen kuuluvat ajoneuvot viittaavat. Perheessä voi olla useampia kuin yksi kanta-ajoneuvo.

1.1.1.3 Perheeseen kuuluvalla ajoneuvolla tarkoitetaan ajoneuvoa, joka ei poikkea kanta-ajoneuvosta seuraavien olennaisten ominaisuuksien osalta:

a) se on saman ajoneuvovalmistajan tuotantoa,

b) siihen sovelletaan samoja päästöjen raja-arvoja,

c) jos kaasun syöttöjärjestelmä on keskitetty koko moottorin osalta, sen varmennettu lähtöteho on 0,7–1,15 x kanta-ajoneuvon lähtöteho,

d) jos kaasun syöttöjärjestelmässä on erillinen syöttö sylinteriä kohti, sen varmennettu lähtöteho sylinteriä kohti on 0,7–1,15 x kanta-ajoneuvon lähtöteho,

e) jos siihen on asennettu katalysaattorijärjestelmä, sen katalysaattori on samantyyppinen (kolmitiekatalysaattori, hapetus, NO_x:n poisto),

f) sen kaasun syöttöjärjestelmä (paineensäädin mukaan lukien) on saman järjestelmävalmistajan tuotantoa ja samaa tyyppiä: imu, höyryruiskutus, (yksipiste, monipiste), nesteruiskutus (yksipiste, monipiste),

g) kyseistä kaasun syöttöjärjestelmää valvoo samantyyppinen ja teknisiltä ominaisuuksiltaan samanlainen elektroninen valvontayksikkö, joka sisältää samat ohjelmistoperiaatteet ja saman valvontastrategian. Ajoneuvossa voi olla toinenkin elektroninen valvontayksikkö, jos se valvoo vain ruiskutussuuttimia, ylimääräisiä sulkuventtiilejä ja tietojenhankintaa ylimääräisistä antureista.

Edellä c ja d alakohdassa esitettyjen vaatimusten osalta, jos osoittautuu, että kaksi kaasua polttoaineena käyttävää ajoneuvoa voisi kuulua samaan perheeseen niiden varmennettua lähtötehoa, vastaavasti P_1 ja P_2 ($P_1 < P_2$), lukuun ottamatta, ja kumpikin ajoneuvoista testataan kanta-ajoneuvon testimenettelyllä, perhesuhde katsotaan päteväksi kaikkien niiden ajoneuvojen osalta, joiden varmennettu lähtöteho on $0,7 \times P_1$–$1,15 \times P_2$.

1.1.2 Nestekaasulla tai maakaasulla/biometaanilla toimiville ajoneuvoille voidaan myöntää tyyppihyväksyntä seuraavin edellytyksin:

1.1.2.1 Kanta-ajoneuvon tyyppihyväksyntää varten kanta-ajoneuvon on pystyttävä mukautumaan kaikkiin markkinoilla mahdollisesti esiintyviin polttoainekoostumuksiin. Käytettävän nestekaasun C3/C4-koostumus vaihtelee. Maakaasua on yleensä olemassa kahdentyyppistä polttoainetta, lämpöarvoltaan korkeaa (H-kaasu) ja lämpöarvoltaan matalaa (L-kaasu), mutta kummankin laadun sisällä on huomattavaa vaihtelua; polttoaineet eroavat merkittävästi Wobben indeksin suhteen. Kyseiset vaihtelut näkyvät vertailupolttoaineissa.

1.1.2.2 Kanta-ajoneuvo on testattava tyyppi 1 -testissä kahdella liitteen IX äärimmäisellä vertailupolttoaineella. Jos maakaasun/biometaanin tapauksessa siirtymistä yhdestä polttoaineesta toiseen käytännössä helpotetaan katkaisinta käyttämällä, katkaisinta ei saa käyttää tyyppihyväksynnän aikana.

1.1.2.3 Ajoneuvon katsotaan olevan vaatimustenmukainen, jos ajoneuvo täyttää päästöjen raja-arvot kummallakin vertailupolttoaineella.

1.1.2.4 Päästötulosten suhde r kullekin päästölle määritetään seuraavasti:

Polttoaineen tyyppi	Vertailupolttoaineet	r:n laskeminen
Nestekaasu	polttoaine A	$r = \frac{B}{A}$
	polttoaine B	
Maakaasu/biometaani	polttoaine G 20	$r = \frac{G25}{G20}$
	polttoaine G 25	

1.1.3 Yhdellä polttoaineella toimivan kaasuajoneuvon ja kahdella polttoaineella toimivan kaasuajoneuvon, joka toimii kaasumoodissa ajoneuvoperheen jäsenenä, tyyppihyväksyntää varten tehdään tyyppi 1 -testi yhdellä kaasumaisella vertailupolttoaineella. Tämä vertailupolttoaine voi olla kumpi tahansa kaasumaisista vertailupolttoaineista. Ajoneuvon katsotaan olevan vaatimustenmukainen, jos seuraavat vaatimukset täyttyvät:

a) ajoneuvo vastaa edellä 1.1.1.3 kohdassa annettua perheeseen kuuluvan ajoneuvon määritelmää,

b) jos testipolttoaineena on vertailupolttoaine A nestekaasun osalta tai G20 maakaasun/biometaanin osalta, päästötulos kerrotaan asiaankuuluvalla 1.1.2.4 kohdan mukaisesti lasketulla r-kertoimella, jos r > 1; jos r < 1, korjausta ei tarvita,

c) jos testipolttoaineena on vertailupolttoaine B nestekaasun osalta tai G25 maakaasun/biometaanin osalta, päästötulos jaetaan asiaankuuluvalla 1.1.2.4 kohdan mukaisesti lasketulla r-kertoimella, jos r > 1; jos r < 1, korjausta ei tarvita,

d) valmistajan pyynnöstä tyyppi 1 -testi voidaan tehdä molemmilla vertailupolttoaineilla siten, että mitään korjausta ei tarvita,

e) ajoneuvon on oltava asianmukaista luokkaa koskevien päästöjen raja-arvojen mukainen sekä mitattujen että laskemalla saatujen päästöjen osalta,

f) jos samalla moottorilla tehdään useita testejä, lasketaan ensin vertailupolttoaineella G20 tai A saatujen tulosten ja vertailupolttoaineella G25 tai B saatujen tulosten keskiarvo; r-tekijä lasketaan sen jälkeen keskiarvotuloksista,

g) tyyppi 1 -testissä ajoneuvo saa käyttää bensiiniä enintään 60 sekuntia, kun se toimii kaasumoodissa.

1.2 **Polttoainevaatimuksiltaan joustavia nk. flex-fuel-ajoneuvoja koskevat lisävaatimukset.**

1.2.1 Etanolia tai biodieseliä käyttävän flex-fuel-ajoneuvon tyyppihyväksyntää varten valmistajan on kuvailtava ajoneuvon kyky mukautua kaikkiin markkinoilla mahdollisesti esiintyviin bensiinin ja etanolin seoksiin (enintään 85 prosenttia etanolia) tai dieselin ja biodieselin seoksiin.

1.2.2 Flex-fuel-ajoneuvojen osalta testien välillä tapahtuva siirtyminen yhdestä vertailupolttoaineesta toiseen ei saa edellyttää moottorin asetusten manuaalista säätöä.

2. TEKNISET LISÄVAATIMUKSET JA TESTIT

2.1 **Pienet valmistajat**

2.1.1 Luettelo 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista säädöksistä:

Säädös	Vaatimukset
California Code of Regulations, Title 13, Sections 1961 (a) ja 1961(b)(1)(C)(1), jota sovelletaan ajoneuvoihin mallivuodesta 2001, 1968,1, 1968,2, 1968,5, 1976 ja 1975, julkaisija Barclay's Publishing	Kevyiden hyötyajoneuvojen tyyppihyväksyntään on sovellettava *California Code of Regulations*in viimeisimmän mallivuoden vaatimuksia.

2.2 **Polttoainesäiliöiden täyttöaukot**

2.2.1 Bensiini- tai etanolisäiliön täyttöaukko on suunniteltava siten, ettei säiliötä voida täyttää täyttöpistoolilla, jonka suuttimen halkaisija on 23,6 mm tai suurempi.

2.2.2 Edellä olevaa 2.2.1 kohtaa ei sovelleta ajoneuvoon, joka täyttää molemmat seuraavista edellytyksistä:

a) ajoneuvo on suunniteltu ja rakennettu siten, ettei lyijyä sisältävän polttoaineen käytöstä ole haittaa millekään kaasumaisia päästöjä rajoittavalle laitteelle, ja

b) ajoneuvoon on näkyvästi ja pysyvästi merkitty helposti luettava lyijyttömän bensiinin tunnus, joka määritellään standardissa ISO 2575:1982, paikkaan, joka on bensiinisäiliötä täyttävän henkilön välittömästi nähtävissä. Lisämerkinnät sallitaan.

2.2.3 Polttoaineen täyttöaukon tulpan puuttumisesta aiheutuvat liialliset haihtumispäästöt ja polttoaineen läikkyminen on estettävä. Tämä voidaan toteuttaa käyttämällä jotakin seuraavista:

a) automaattisesti avautuva ja sulkeutuva polttoaineen täyttöaukon tulppa, jota ei voi irrottaa,

b) rakenteelliset ominaisuudet, joilla estetään liialliset haihtumispäästöt polttoaineen täyttöaukon tulpan puuttuessa,

c) muu järjestelmä, jolla on sama vaikutus. Tällaisia voivat olla ketjulla varustettu täyttöaukon tulppa tai tulppa, joka avataan ajoneuvon käynnistämiseksi käytettävän virta-avaimen avulla. Tässä tapauksessa avain on voitava poistaa täyttöaukon tulpasta ainoastaan tulpan ollessa lukittuna.

2.3 **Elektroniikkalaitteiston suojausta koskevat määräykset**

2.3.1 Päästöjenvalvontatietokoneella varustetuissa ajoneuvoissa on oltava ominaisuuksia, joiden avulla estetään muiden kuin valmistajan sallimien muutosten tekeminen. Valmistajan on sallittava muutokset, jos muutokset ovat tarpeen ajoneuvon vianmääritykseen, huollon, tarkastuksen, jälkikäteen tapahtuvan vaihto-osien asentamisen tai korjauksen kannalta. Uudelleenohjelmoitavat tietokonekoodit ja käyttöparametrit on suojattava ja niillä on varmistettava vähintään sama suojelun taso kuin standardin ISO DIS 15031–7, päivätty 15.3.2001 (SAE J2186, päivätty lokakuussa 1996) vaatimuksissa, jos tietoturvaan liittyvien tietojen vaihto tapahtuu yhteyskäytäntöjen ja vianmääritysliittimen avulla liitteen XI lisäyksen 1 mukaisesti. Kalibrointiin käytettävien muistipiirien on oltava valettuja ja sijaittava suljetuissa koteloissa, tai ne on suojattava sähköisillä algoritmeilla eivätkä ne saa olla vaihdettavissa ilman erikoistyökaluja ja erityisiä työmenetelmiä. Ainoastaan päästöjen kalibrointiin tai ajoneuvovarkauden estämiseen liittyvät tekijät voidaan suojata tällä tavalla.

2.3.2 Ohjelmoidut moottorin ohjausparametrit eivät saa olla muutettavissa ilman erikoistyökaluja ja erityisiä työmenetelmiä (esimerkiksi juotetut tai valetut tietokoneen osat tai sinetöidyt (tai juotetut) koteloinnit).

2.3.3 Jos puristussytytteisen polttomoottorin polttoaineensyötössä käytetään mekaanista pumppua, valmistajan on varmistettava polttoaineensyötön enimmäismäärän asetuksen suojaus ajoneuvon käytön aikana.

2.3.4 Valmistajat voivat hakea hyväksyntäviranomaiselta vapautusta jostakin 2.3. kohdan vaatimuksesta niiden ajoneuvojen osalta, jotka eivät todennäköisesti tarvitse suojaa. Harkitessaan vapautuksen myöntämistä viranomaiset ottavat huomioon suorittimien senhetkisen saatavuuden, ajoneuvon suorituskyvyn ja ajoneuvon todennäköisen myyntimäärän, mutta viranomaiset voivat ottaa huomioon muitakin tekijöitä.

2.3.5 Uudelleenohjelmoitavia muisteja (esimerkiksi Electrical Erasable Programmable Read-Only Memory, EEPROM) käyttävien valmistajien on estettävä muistien luvaton uudelleenohjelmointi. Valmistajien on käytettävä tehokkaita suojausmenetelmiä, ja kirjoitussuojia, jotka vaativat yhteyttä valmistajan ylläpitämään ulkopuoliseen tietokoneeseen, johon myös riippumattomilla toimijoilla on pääsy liitteessä XIV olevissa 2.3.1 ja 2.2 kohdassa määriteltyjen turvatoimien mukaisesti. Viranomaisten on hyväksyttävä menetelmät, joilla turvataan riittävä suojaus.

2.4 **Testien suorittaminen**

2.4.1 Kuvassa I.2.4 kuvataan ajoneuvon tyyppihyväksyntää varten tehtävät testit. Erityiset testimenettelyt kuvaillaan liitteissä II, III, IV, V, VI, VII, VIII, X, XI, XII ja XVI [1].

[1] Vetyajoneuvojen sekä flex-fuel-biodeselajoneuvojen erityiset testimenettelyt määritellään myöhemmin.

Kuva I.2.4

Testivaatimusten soveltaminen tyyppihyväksyntää ja laajentamista varten

Ajoneuvoluokka	Ottomoottorilla varustetut ajoneuvot, mukaan lukien hybridiajoneuvot								Puristussytytysmoottorilla varustetut ajoneuvot, mukaan lukien hybridiajoneuvot	
	Yhdellä polttoaineella toimivat ajoneuvot				Kahdella polttoaineella toimivat ajoneuvot [1]			Flex-fuel-ajoneuvot [1]	Flex-fuel-ajoneuvot	Yhdellä polttoaineella toimivat ajoneuvot
Vertailupolttoaine	Bensiini (E5)	Nestekaasu	Maakaasu/biometaani	Vety	Bensiini (E5) Nestekaasu	Bensiini (E5) Maakaasu/biometaani	Bensiini (E5) Vety	Bensiini (E5) Etanoli (E85)	Diesel (B5) Biodiesel	Diesel (B5)
Kaasupäästöt (tyyppi 1 -testi)	Kyllä	Kyllä	Kyllä		Kyllä (molemmat polttoaineet)	Kyllä (molemmat polttoaineet)		Kyllä (molemmat polttoaineet)		Kyllä
Hiukkaset (tyyppi 1 -testi)	Kyllä (suoraruiskutus)	—	—		Kyllä (suoraruiskutus) (bensiini)	Kyllä (suoraruiskutus) (bensiini)		Kyllä (suoraruiskutus) (molemmat polttoaineet)		Kyllä
Joutokäyntipäästöt (tyyppi 2 -testi)	Kyllä	Kyllä	Kyllä		Kyllä (molemmat polttoaineet)	Kyllä (molemmat polttoaineet)		Kyllä (molemmat polttoaineet)		—
Kampikammiopäästöt (tyyppi 3 -testi)	Kyllä	Kyllä	Kyllä		Kyllä (bensiini)	Kyllä (bensiini)		Kyllä (bensiini)		—
Haihtumispäästöt (tyyppi 4 -testi)	Kyllä	—	—		Kyllä (bensiini)	Kyllä (bensiini)		Kyllä (bensiini)		—
Kestävyys (tyyppi 5 -testi)	Kyllä	Kyllä	Kyllä		Kyllä (bensiini)	Kyllä (bensiini)		Kyllä (bensiini)		Kyllä
Päästöt alhaisessa lämpötilassa (tyyppi 6 -testi)	Kyllä	—	—		Kyllä (bensiini)	Kyllä (bensiini)		Kyllä [2] (molemmat polttoaineet)		
Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus	Kyllä	Kyllä	Kyllä		Kyllä (molemmat polttoaineet)	Kyllä (molemmat polttoaineet)		Kyllä (molemmat polttoaineet)		Kyllä
OBD-järjestelmät	Kyllä	Kyllä	Kyllä		Kyllä	Kyllä		Kyllä		Kyllä
CO_2-päästöt ja polttoaineenkulutus	Kyllä	Kyllä	Kyllä		Kyllä (molemmat polttoaineet)	Kyllä (molemmat polttoaineet)		Kyllä (molemmat polttoaineet)		Kyllä
Savun tiheys	—	—	—		—	—		—		Kyllä

[1] Kun kahdella polttoaineella toimiva ajoneuvo on yhdistetty flex-fuel-ajoneuvoon, sovelletaan molempia testivaatimuksia.

[2] Bensiinitesti tehdään vain ajoneuvoille, jotka ovat saaneet tyyppihyväksynnän ennen asetuksen (EY) N:o 715/2007 10 artiklan 6 kohdassa säädettyjä päivämääriä. Kyseisten päivämäärien jälkeen testi tehdään molemmilla polttoaineilla.

3. TYYPPIHYVÄKSYNTÖJEN LAAJENNUKSET

3.1 **Pakokaasupäästöjä koskevat laajennukset (tyyppi 1-, 2- ja 6 -testit)**

3.1.1 Ajoneuvot, joiden vertailumassat ovat erilaiset

3.1.1.1 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan ainoastaan ajoneuvoja, joiden vertailumassa edellyttää kahden seuraavaksi korkeamman ekvivalentti-inertialuokan tai minkä tahansa alemman ekvivalentti-inertialuokan käyttämistä.

3.1.1.2 N-luokkaan kuuluvien ajoneuvojen tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan vain ajoneuvoja, joiden vertailumassa on alhaisempi, jos tyyppihyväksytyn ajoneuvon päästöt vastaavat sille ajoneuvolle, jolle tyyppihyväksynnän laajennusta haetaan, määriteltyjä raja-arvoja.

3.1.2 Ajoneuvot, joilla on eri kokonaisvälityssuhteet

3.1.2.1 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan ajoneuvoja, joilla on eri välityssuhteet, vain tietyin edellytyksin.

3.1.2.2 Tyyppihyväksynnän laajentamismahdollisuuden selvittämiseksi on määriteltävä jokaiselle tyyppi 1- ja tyyppi 6 -testissä käytettävälle välityssuhteelle suhde

$$E = (V_2 - V_1) / V_1$$

jossa V_1 on hyväksytyn ajoneuvotyypin nopeus ja V_2 laajennushakemuksen kohteena olevan ajoneuvotyypin nopeus moottorin kierrosnopeudella 1 000 rpm.

3.1.2.3 Jos jokaisella välityssuhteella E ≤ 8 prosenttia, on laajennus annettava uusimatta tyyppi 1- ja tyyppi 6 -testejä.

3.1.2.4 Jos vähintään yhdellä välityssuhteella E > 8 prosenttia ja jokaisella välityssuhteella E ≤ 13 prosenttia, on tyyppi 1- ja tyyppi 6 -testi uusittava, mutta testi voidaan tehdä valmistajan valitsemassa laboratoriossa teknisen tutkimuslaitoksen suostumuksella. Testien selosteet on lähetettävä tyyppihyväksyntätesteistä vastuussa olevalle tekniselle tutkimuslaitokselle.

3.1.3 Ajoneuvot, joilla on eri vertailumassat ja eri välityssuhteet

Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan ajoneuvoja, jotka eroavat hyväksytystä tyypistä vertailumassaltaan ja välityssuhteiltaan, jos kaikki 3.1.1 ja 3.1.2 kohdassa määrätyt edellytykset täyttyvät.

3.1.4 Jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä varustetut ajoneuvot

Jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä varustetun ajoneuvon tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan muita jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä varustettuja ajoneuvoja, joiden seuraavassa kuvatut ominaisuudet ovat identtisiä tai annettujen toleranssien sisällä. Laajennus voi koskea vain määritellylle jaksoittaisesti regeneroituvalle järjestelmälle spesifisiä mittauksia.

3.1.4.1 Hyväksynnän laajentamisessa sovellettavat identtiset ominaisuudet ovat:

(1) moottori,

(2) palamisprosessi,

(3) jaksoittaisesti regeneroituva järjestelmä (eli katalysaattori, hiukkasloukku),

(4) rakenne (eli kotelointi, käytettävä jalometalli, käytettävä substraatti, kennotiheys),

(5) tyyppi ja toimintaperiaate,

(6) annostelu ja lisäainejärjestelmä,

(7) tilavuus ± 10 prosenttia,

(8) sijoituspaikka (lämpötila ± 50 °C nopeudella 120 km/h tai 5 prosentin ero maksimilämpötilassa/-paineessa).

3.1.4.2 Ki-kertoimien käyttö ajoneuvoihin, joiden vertailumassat ovat erilaiset

Jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä varustettujen ajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevan UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevan 3 kohdan mukaisen menettelyn yhteydessä kehitetyn Ki-kertoimen soveltamisalaa voidaan laajentaa muihin ajoneuvoihin, jotka täyttävät 3.1.4.1 kohdassa esitetyt edellytykset ja joiden vertailumassa on joko toisessa kahdesta seuraavaksi korkeammasta ekvivalentti-inertian luokista tai missä tahansa alemmassa luokassa.

3.1.5 Laajennusten ulottaminen muihin ajoneuvoihin

Tyyppihyväksyntää, jota on laajennettu 3.1.1–3.1.4 kohdan nojalla, ei voida enää laajentaa koskemaan muita ajoneuvoja.

3.2 **Haihtumispäästöjä koskevat laajennukset (tyyppi 4 -testi)**

3.2.1 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan haihtumispäästöjen valvontajärjestelmällä varustettuja ajoneuvoja, jotka täyttävät seuraavat edellytykset:

3.2.1.1 Polttoaineen ja ilman annostelujärjestelmän perusperiaatteen (esimerkiksi yksipisteruiskutus) on oltava sama.

3.2.1.2 Polttoainesäiliön muodon sekä polttoainesäiliön ja polttoaineletkujen materiaalien on oltava samat.

3.2.1.3 Testi tehdään ajoneuvolla, joka on letkunpituuden ja poikkipinnan osalta huonoin. Tyyppihyväksyntätesteistä vastaava tekninen tutkimuslaitos päättää, voidaanko erilaiset haihtuneen ja nestemäisen polttoaineen erottimet hyväksyä.

3.2.1.4 Polttoainesäiliön tilavuuden toleranssi on ± 10 prosenttia.

3.2.1.5 Säiliön paineventtiilin säädön on oltava sama.

3.2.1.6 Polttoainekaasun varastointimenetelmän on oltava sama, esimerkiksi loukun muoto ja tilavuus, väliaine, ilmanpuhdistin (jos sitä käytetään haihtumispäästöjen valvontaan) ym.

3.2.1.7 Varastoidun polttoainekaasun poistumismenetelmän on oltava sama (esimerkiksi ilmavirta, poistumisaika tai poistumistilavuus ajosyklin aikana).

3.2.1.8 Polttoaineen syöttöjärjestelmän tiivistys- ja tuuletusmenetelmien on oltava samat.

3.2.2 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan ajoneuvoja, joissa on

3.2.2.1 eri moottorikoot,

3.2.2.2 eri moottoritehot,

3.2.2.3 automaattiset ja käsivalintaiset vaihteistot,

3.2.2.4 kaksi- ja nelipyörävedot,

3.2.2.5 eri korimallit ja

3.2.2.6 eri pyörä- ja rengaskoot.

3.3 **Pilaantumista rajoittavien laitteiden kestävyyttä koskevat laajennukset (tyyppi 5 -testi)**

3.3.1 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan erilaisia ajoneuvotyyppejä, kunhan ajoneuvon, moottorin tai pilaantumista rajoittavan järjestelmän seuraavassa kuvatut ominaisuudet ovat identtiset tai annettujen toleranssien sisällä.

3.3.1.1 Ajoneuvo:

Inertialuokka: kaksi välittömästi seuraavaa ylempää inertialuokkaa tai mikä tahansa alempi inertialuokka.

Tieoloja vastaava kokonaiskuormitus nopeudella 80 km/h: enintään + 5 prosenttia.

3.3.1.2 Moottori

a) sylinterin iskutilavuus (± 15 prosenttia),

b) ohjausventtiilien lukumäärä,

c) polttoainejärjestelmä,

d) jäähdytysjärjestelmän tyyppi,

e) palamisprosessi.

3.3.1.3 Pilaantumista rajoittavan järjestelmän ominaisuudet:

a) Katalysaattorit ja hiukkasloukut:

katalysaattorien, hiukkasloukkujen ja katalyyttielementtien lukumäärä,

katalysaattorien ja hiukkasloukkujen koko (monoliitin massa ± 10 prosenttia)

katalyyttitoiminnan tyyppi (hapettava, kolmitie, LNT, SCR, LNC tai muu),

jalometallimäärä (sama tai suurempi),

jalometallityyppi ja -suhde (± 15 prosenttia),

substraatti (rakenne ja materiaali),

kennotiheys,

enintään ± 50 °K:n lämpötilavaihtelu katalysaattorin tai hiukkasloukun ilmansyöttöaukossa. Lämpötilanvaihtelu tarkistetaan tasaisissa olosuhteissa nopeuden ollessa 120 km/h ja kuorma-asetuksen tyyppi 1 -testin mukainen.

b) Ilmansyöttö:

käytössä vai ei,

tyyppi (sykähdysilma, ilmapumput, muut).

c) Pakokaasujen takaisinkierrätys:

käytössä vai ei

tyyppi (jäähdytetty tai jäähdyttämätön, aktiivinen tai passiivinen ohjaus, korkea paine tai matala paine).

3.3.1.4 Kestävyystesti voidaan suorittaa ajoneuvolla, jonka korimalli, vaihteisto (automaattinen tai käsivalintainen) ja pyörä- tai rengaskoko ovat erilaiset kuin tyyppihyväksyntäanomuksen kohteena olevassa ajoneuvotyypissä.

3.4 **OBD-järjestelmää koskevat laajennukset**

3.4.1 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan erilaisia ajoneuvoja, joissa on samanlainen liitteen XI lisäyksessä 2 määritelty moottori ja päästöjenrajoitusjärjestelmä. Tyyppihyväksynnän laajentamiseen eivät vaikuta seuraavat ajoneuvon ominaisuudet:

a) moottorin lisälaitteet,

b) renkaat,

c) ekvivalentti-inertia,

d) jäähdytysjärjestelmä,

e) kokonaisvälityssuhde,

f) vaihteiston tyyppi ja

g) korityyppi.

3.5 **Hiilidioksidipäästöjä ja polttoaineenkulutusta koskevat laajennukset**

3.5.1 Ainoastaan polttomoottoria käyttävät ajoneuvot, paitsi ajoneuvot, jotka on varustettu jaksoittaisesti regeneroituvalla päästöjenrajoitusjärjestelmällä.

3.5.1.1 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan ajoneuvoja, jotka eroavat seuraavilta ominaisuuksilta, jos teknisen tutkimuslaitoksen mittaamat hiilidioksidipäästöt eivät ylitä tyyppihyväksyntäarvoa yli 4 prosentilla M-luokan ajoneuvojen osalta ja 6 prosentilla N-luokan ajoneuvojen osalta:

— vertailumassa,

— suurin teknisesti sallittu massa kuormitettuna,

— korityyppi sellaisena kuin se määritellään direktiivin 2007/46/EY liitteessä II olevassa C kohdassa,

— kokonaisvälityssuhde,

— moottorin varusteet ja lisälaitteet.

3.5.2 Ainoastaan polttomoottoria käyttävät ajoneuvot, jotka on varustettu jaksoittaisesti regeneroituvalla päästöjenrajoitusjärjestelmällä.

3.5.2.1 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan ajoneuvoja, jotka eroavat edellä 3.5.1.1 kohdassa esitetyiltä ominaisuuksilta mutta vastaavat UN-ECE:n säännön nro 101 [1] liitteessä 10 esitettyjä ajoneuvoperheen ominaisuuksia, jos teknisen tutkimuslaitoksen mittaamat hiilidioksidipäästöt eivät ylitä tyyppihyväksyntäarvoa yli 4 prosentilla M-luokan ajoneuvojen osalta ja 6 prosentilla N-luokan ajoneuvojen osalta ja jos voidaan soveltaa samaa Ki-kerrointa.

3.5.2.2 Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan ajoneuvoja, joille käytetään erilaista Ki-kerrointa, jos teknisen tutkimuslaitoksen mittaamat hiilidioksidipäästöt eivät ylitä tyyppihyväksyntäarvoa yli 4 prosentilla M-luokan ajoneuvojen osalta ja 6 prosentilla N-luokan ajoneuvojen osalta.

3.5.3 Ainoastaan sähköistä voimalaitetta käyttävät ajoneuvot

Laajennuksia voidaan myöntää edellyttäen, että niistä sovitaan testien tekemisestä vastaavan teknisen tutkimuslaitoksen kanssa.

3.5.4 Sähköistä hybridivoimalaitetta käyttävät ajoneuvot

Tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan ajoneuvoja, jotka eroavat seuraavilta omaisuuksilta, jos teknisen tutkimuslaitoksen mittaamat hiilidioksidipäästöt ja sähköenergian kulutus eivät ylitä tyyppihyväksyntäarvoa yli 4 prosentilla M-luokan ajoneuvojen osalta ja 6 prosentilla N-luokan ajoneuvojen osalta:

— vertailumassa,

— suurin teknisesti sallittu massa kuormitettuna,

— korityyppi sellaisena kuin se määritellään direktiivin 2007/46/EY liitteessä II olevassa C kohdassa.

— Kaikkien muiden ominaisuuksien osalta laajennuksia voidaan myöntää edellyttäen, että niistä sovitaan testien tekemisestä vastaavan teknisen tutkimuslaitoksen kanssa.

3.5.5 N-luokan ajoneuvojen tyyppihyväksynnän laajentaminen ajoneuvoperheen sisällä:

3.5.5.1 N-luokan ajoneuvojen, jotka on hyväksytty ajoneuvoperheen jäseniksi 3.6.2 kohdan mukaista menettelyä noudattaen, tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan samaan ajoneuvoperheeseen kuuluvia ajoneuvoja vain, mikäli tekninen tutkimuslaitos arvioi, että uuden ajoneuvon polttoaineenkulutus ei ylitä sen ajoneuvon polttoaineenkulutusta, johon ajoneuvoperheen polttoaineenkulutus perustuu.

Tyyppihyväksynnät voidaan lisäksi laajentaa koskemaan ajoneuvoja,

— jotka ovat enintään 110 kg raskaampia kuin testattu ajoneuvoperheen jäsen, edellyttäen, että niiden ero ajoneuvoperheen kevyimpään jäseneen on enintään 220 kg,

— joiden kokonaisvälityssuhde on pienempi kuin testatun ajoneuvoperheen jäsenen vastaava suhde pelkästään erilaisen rengaskoon vuoksi ja

— jotka vastaavat ajoneuvoperheen ominaisuuksia kaikilta muilta osin.

[1] EUVL L 158, 19.6.2007, s. 34.

3.5.5.2 N-luokan ajoneuvojen, jotka on hyväksytty ajoneuvoperheen jäseniksi 3.6.3 kohdan mukaista menettelyä noudattaen, tyyppihyväksyntä voidaan laajentaa koskemaan samaan ajoneuvoperheeseen kuuluvia ajoneuvoja ilman lisätestejä vain, jos tekninen tutkimuslaitos arvioi, että uuden ajoneuvon polttoaineenkulutus pysyy rajoissa, jotka on määritelty niiden ajoneuvoperheen kahden ajoneuvon perusteella, joilla on alhaisin/korkein polttoaineenkulutus.

3.6 **N-luokan ajoneuvojen tyyppihyväksyntä ajoneuvoperheen sisällä polttoaineenkulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen osalta**

N-luokan ajoneuvojen tyyppihyväksyntä ajoneuvoperheen sisällä tapahtuu 3.6.1 kohdan mukaisesti noudattaen joko 3.6.2 tai 3.6.3 kohdassa kuvattua menetelmää.

3.6.1 N-luokan ajoneuvot voidaan ryhmitellä perheeksi polttoaineenkulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen mittaamista varten, jos seuraavat ominaisuudet ovat identtisiä tai annettujen toleranssien sisällä:

3.6.1.1 Seuraavien ominaisuuksien on oltava identtisiä:

— valmistaja ja tyyppi sellaisina kuin ne määritellään lisäyksessä 4 olevassa I osassa,

— moottorin tilavuus,

— päästöjenrajoitusjärjestelmän tyyppi,

— polttoainejärjestelmän tyyppi sellaisena kuin se määritellään lisäyksessä 4 olevassa 1.10.2 kohdassa.

3.6.1.2 Seuraavien ominaisuuksien on pysyttävä annetuissa rajoissa:

— kokonaisvälityssuhteet (enintään 8 prosenttia suurempi kuin pienin välityssuhde) lisäyksessä 4 olevan 1.13.3 kohdan määritelmän mukaisesti,

— vertailumassa (enintään 220 kg kevyempi kuin raskain massa),

— keulaosa (enintään 15 prosenttia pienempi kuin suurin keulaosa),

— moottorin teho (enintään 10 prosenttia pienempi kuin korkein arvo).

3.6.2 Edellä olevan 3.6.1 kohdan mukaisesti määritellylle ajoneuvoperheelle voidaan hyväksyä kaikkia sen jäseniä koskevat hiilidioksidipäästö- ja polttoaineenkulutustiedot. Teknisen tutkimuslaitoksen on valittava testiä varten se jäsen, jolla se katsoo olevan korkeimman hiilidioksidipäästöarvon. Mittaukset suoritetaan liitteessä XII kuvatulla tavalla, ja UN-ECE:n säännössä nro 101 olevassa 5.5 kohdassa kuvatulla menetelmällä saatuja tuloksia käytetään koko ajoneuvoperhettä koskevina tyyppihyväksyntäarvoina.

3.6.3 Ajoneuvot, jotka on ryhmitetty 3.6.1 kohdan mukaisesti määritellyksi perheeksi, voidaan hyväksyä yksilöllisin hiilidioksidipäästö- ja polttoainekulutustiedoin. Tekninen tutkimuslaitos valitsee testiä varten ne kaksi ajoneuvoa, joilla se katsoo olevan korkeimman ja matalimman hiilidioksidipäästöarvon. Mittaukset suoritetaan liitteessä XII kuvatulla tavalla. Jos valmistajan näitä kahta ajoneuvoa koskevat tiedot pysyvät UN-ECE:n säännössä nro 101 olevassa 5.5 kohdassa esitetyn vaihteluvälin puitteissa, valmistajan kaikkien saman ajoneuvoperheen jäsenten osalta ilmoittamia hiilidioksidipäästöarvoja voidaan käyttää tyyppihyväksyntäarvoina. Jos valmistajan ilmoittamat tiedot poikkeavat vaihteluvälistä, tyyppihyväksyntäarvoina käytetään UN-ECE:n säännössä nro 101 olevassa 5.5 kohdassa kuvatulla menetelmällä saatuja tuloksia, ja tekninen tutkimuslaitos valitsee lisätesteihin aiheellisen määrän muita ajoneuvoperheen jäseniä.

4. TUOTANNON VAATIMUSTENMUKAISUUS

4.1 **Johdanto**

4.1.1 Tyyppi 1-, 2-, 3- ja 4 -testit, OBD-järjestelmän testi, hiilidioksidipäästöjen ja polttoaineenkulutuksen testi sekä savun tiheyden testi tehdään soveltuvin osin 2.4 kohdassa kuvatulla tavalla. Tuotannon vaatimustenmukaisuutta koskevat erityiset menettelyt esitetään 4.2–4.10 kohdassa.

4.2 **Ajoneuvon vaatimustenmukaisuus tyyppi 1 -testin perusteella**

4.2.1 Tyyppi 1 -testi tehdään ajoneuvolle, joka vastaa tyyppihyväksyntätodistuksen kuvausta. Kun tyyppi 1 -testi tehdään ajoneuvolle, jonka tyyppihyväksyntään liittyy yksi tai useampia laajennuksia, testit suoritetaan joko alkuperäisessä ilmoituskokonaisuudessa tai asiaa koskevaa laajennusta koskevassa ilmoituskokonaisuudessa kuvatulla ajoneuvolla.

4.2.2 Sen jälkeen kun hyväksyntäviranomainen on valinnut ajoneuvot, valmistaja ei saa tehdä säätöjä valittuihin ajoneuvoihin.

4.2.2.1 Sarjasta otetaan sattumanvaraisesti kolme ajoneuvoa, ja ne testataan tämän asetuksen liitteen III mukaisesti. Huononemiskertoimia käytetään samalla tavalla. Raja-arvot esitetään asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukoissa 1 ja 2.

4.2.2.2 Mikäli hyväksyntäviranomainen hyväksyy valmistajan direktiivin 2007/46/EY liitteen X mukaisesti ilmoittaman tuotannon keskihajonnan, testit suoritetaan tämän liitteen lisäyksen 1 mukaisesti.

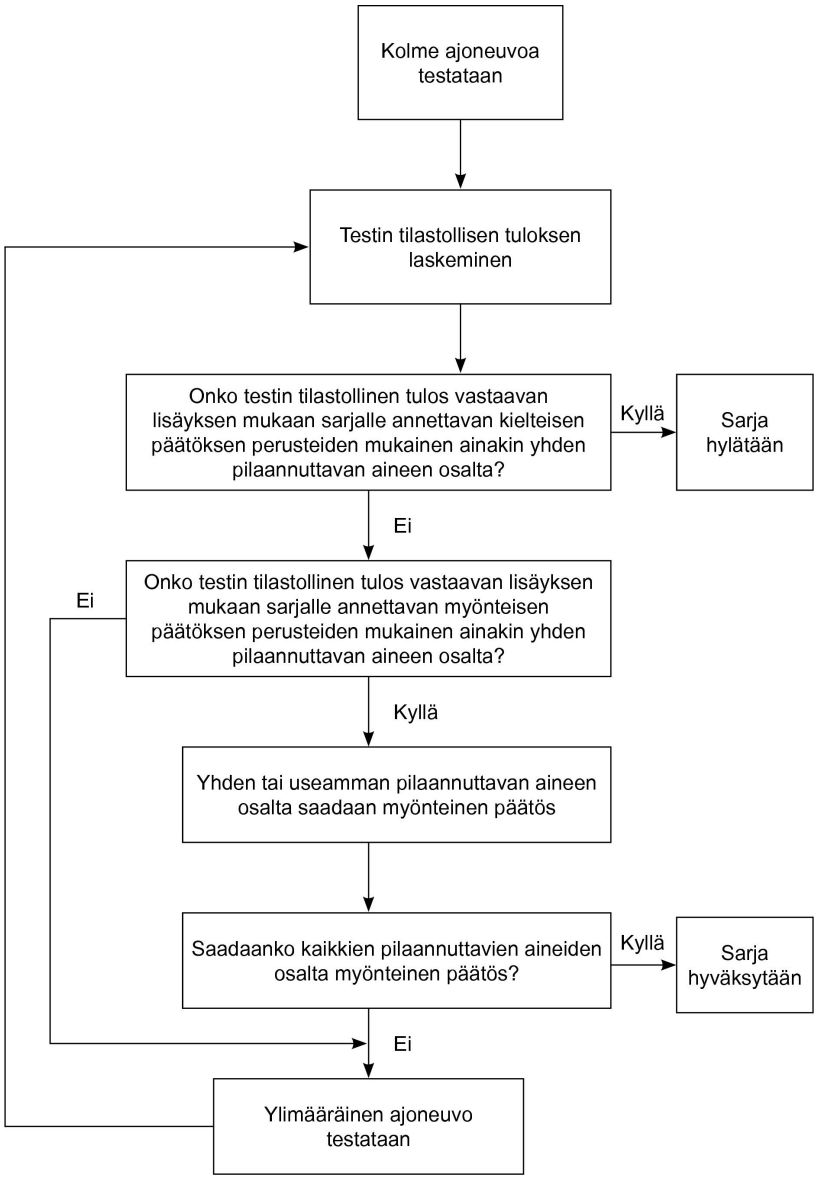
Mikäli hyväksyntäviranomainen ei hyväksy valmistajan direktiivin 2007/46/EY liitteen X mukaisesti ilmoittamaa tuotannon keskihajontaa, testit suoritetaan tämän liitteen lisäyksen 2 mukaisesti.

4.2.2.3 Sarjatuotantoa on pidettävä vaatimustenmukaisena tai -vastaisena näyteajoneuvoilla tehtyjen testien perusteella asianmukaisessa lisäyksessä käytettyjen testausperusteiden mukaisesti heti, kun kaikkien epäpuhtauksien osalta tehdään myönteinen päätös tai yhden epäpuhtauden osalta tehdään kielteinen päätös.

Jos yhden epäpuhtauden osalta tehdään myönteinen päätös, muiden epäpuhtauksien osalta tehtävien päätösten yhteydessä tehtävät täydentävät testit eivät vaikuta päätökseen.

Jos kaikkien epäpuhtauksien osalta ei tehdä myönteistä päätöstä ja jos yhden epäpuhtauden osalta ei tehdä kielteistä päätöstä, suoritetaan testi ylimääräisellä ajoneuvolla (ks. kuva I.4.2).

Kuva I.4.2

4.2.3 Sen rajoittamatta, mitä liitteessä III vaaditaan, testit suoritetaan ajoneuvoille, jotka tulevat suoraan tuotantolinjalta.

4.2.3.1 Valmistajan pyynnöstä testit voidaan kuitenkin suorittaa ajoneuvoille, joita on sisäänajettu

a) enintään 3 000 km ottomoottorilla varustettujen ajoneuvojen osalta,

b) enintään 15 000 km puristussytytysmoottorilla varustettujen ajoneuvojen osalta.

Sisäänajon suorittaa valmistaja, joka sitoutuu olemaan tekemättä näihin ajoneuvoihin mitään säätöjä.

4.2.3.2 Kun valmistaja pyytää saada suorittaa sisäänajon (”x” km, missä x ≤ 3 000 km ottomoottorilla varustettujen ajoneuvojen osalta ja x ≤ 15 000 km puristussytytysmoottorilla varustettujen ajoneuvojen osalta), menetellään seuraavasti:

a) epäpuhtauksien päästöt (tyyppi 1) mitataan nollan ja x km:n kohdalla ensimmäisen testattavan ajoneuvon osalta,

b) päästöjen kehityskerroin nollan ja x km:n välillä lasketaan kunkin epäpuhtauden osalta seuraavasti:

päästöt x km:n kohdalla/päästöt 0 km:n kohdalla

se voi olla pienempi kuin 1, ja

c) muita ajoneuvoja ei sisäänajeta, mutta niiden päästöihin 0 km:n kohdalla vaikuttaa kehityskerroin. Tässä tapauksessa huomioon otettavat arvot ovat:

i) ensimmäisen ajoneuvon osalta arvo x km:n kohdalla,

ii) muiden ajoneuvojen osalta arvot 0 km:n kohdalla kehityskertoimella kerrottuna.

4.2.3.3 Testit tehdään markkinoilla saatavissa olevalla polttoaineella. Valmistajan pyynnöstä voidaan kuitenkin käyttää liitteessä IX kuvailtuja vertailupolttoaineita.

4.3 **Ajoneuvon vaatimustenmukaisuus hiilidioksidipäästöjen osalta**

4.3.1 Jos ajoneuvotyypin tyyppihyväksyntään liittyy yksi tai useampia laajennuksia, testit suoritetaan joko ensimmäiseen tyyppihyväksyntähakemukseen liitetyssä ilmoituskokonaisuudessa tai asiaa koskevaa laajennusta koskevassa ilmoituskokonaisuudessa kuvatulla ajoneuvolla.

4.3.2 Jos hyväksyntäviranomainen ei hyväksy valmistajan tarkastusmenettelyä, sovelletaan direktiivin 2007/46/EY liitteessä X olevia 3.3 ja 3.4 kohtaa.

4.3.3 Tätä kohtaa sekä lisäyksiä 1 ja 2 sovellettaessa pilaantuviin aineisiin kuuluvat säännellyt pilaantuvat aineet (jotka esitetään asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukoissa 1 ja 2) ja hiilidioksidipäästöt.

4.3.4 Ajoneuvon vaatimustenmukaisuus hiilidioksidipäästöjen perusteella varmistetaan 4.2.2 kohdassa kuvaillulla menetelmällä seuraavin poikkeuksin:

4.3.4.1 Edellä oleva 4.2.2.1 kohta korvataan seuraavasti:

Sarjasta otetaan sattumanvaraisesti kolme ajoneuvoa, ja ne testataan liitteen XII mukaisesti.

4.3.4.2 Edellä oleva 4.2.3.1 kohta korvataan seuraavasti:

Valmistajan pyynnöstä testit voidaan kuitenkin suorittaa ajoneuvoille, joita on sisäänajettu enintään 15 000 km.

Tässä tapauksessa sisäänajon suorittaa valmistaja, joka sitoutuu olemaan tekemättä näihin ajoneuvoihin mitään säätöjä.

4.3.4.3 Edellä oleva 4.2.3.2 kohta korvataan seuraavasti:

Kun valmistaja pyytää saada suorittaa sisäänajon (”x” km, missä ≤ 15 000 km puristussytytysmoottorilla varustettujen ajoneuvojen osalta), menetellään seuraavasti:

a) epäpuhtauksien päästöt (tyyppi 1) mitataan nollan ja x km:n kohdalla ensimmäisen testattavan ajoneuvon osalta,

b) päästöjen kehityskerroin nollan ja x km:n välillä lasketaan kunkin epäpuhtauden osalta seuraavasti:

päästöt x km:n kohdalla/päästöt 0 km:n kohdalla

se voi olla pienempi kuin 1, ja

c) muita ajoneuvoja ei sisäänajeta, mutta niiden päästöihin 0 km:n kohdalla vaikuttaa kehityskerroin. Tässä tapauksessa huomioon otettavat arvot ovat:

i) ensimmäisen ajoneuvon osalta arvo x km:n kohdalla,

ii) muiden ajoneuvojen osalta arvot 0 km:n kohdalla kehityskertoimella kerrottuna.

4.3.4.4 Edellä oleva 4.2.3.3 kohta korvataan seuraavasti:

Testeissä käytetään tämän asetuksen liitteessä IX kuvailtuja vertailupolttoaineita.

4.3.4.5 Vaihtoehtona 4.3.4.3 kohdassa määritellylle menettelylle valmistaja voi varmistaa ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden hiilidioksidipäästöjen perusteella siten, että EC-kertoimelle käytetään kiinteää arvoa 0,92 ja kaikki nollan kilometrin kohdalla mitatut hiilidioksidipäästöarvot kerrotaan tällä kertoimella.

4.4 **Ainoastaan sähköistä voimalaitetta käyttävät ajoneuvot**

Toimenpiteet, joilla varmistetaan tuotannon vaatimustenmukaisuus ajoneuvojen sähköenergian kulutuksen osalta, tarkastetaan tämän liitteen lisäyksen 4 mukaisessa tyyppihyväksyntätodistuksessa olevan kuvauksen perusteella.

4.4.1 Tyyppihyväksyntätodistuksen haltijan on erityisesti

4.4.1.1 varmistettava se, että tuotteelle on olemassa tehokkaita laadunvalvontamenetelmiä,

4.4.1.2 voitava käyttää laitteita, jotka ovat tarpeen kunkin hyväksytyn tyypin vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseksi,

4.4.1.3 varmistettava, että testitulos talletetaan ja että liiteasiakirjat ovat saatavilla ajan, joka sovitaan viranomaisten kanssa,

4.4.1.4 analysoitava kunkin testityypin tulokset valvoakseen ja varmistaakseen tuotteen ominaisuuksien yhdenmukaisuuden teollisessa tuotannossa sallituin poikkeamin,

4.4.1.5 varmistettava, että kullekin ajoneuvotyypille suoritetaan vähintään tämän asetuksen liitteessä XII määrätyt testit; sen rajoittamatta, mitä UN-ECE:n säännön nro 101 liitteessä 7 olevassa 2.3.1.6 kohdassa vaaditaan, testit suoritetaan valmistajan niin vaatiessa ajoneuvoille, joilla ei ole lainkaan ajettu,

4.4.1.6 varmistettava, että kun testitulokset eivät ole vaatimusten mukaisia, tehdään lisätestejä uudelle otokselle. Tuotanto on saatettava jälleen vaatimuksenmukaiseksi toteuttamalla kaikki tarvittavat toimenpiteet.

4.4.2 Hyväksyntäviranomaisilla on oikeus milloin tahansa tarkastaa kussakin tuotantoyksikössä käytettävät menetelmät.

4.4.2.1 Kussakin tarkastuksessa testiä ja tuotannon valvontaa koskevat asiakirjat on esitettävä vierailevalle tarkastajalle.

4.4.2.2 Tarkastaja voi valita satunnaisnäytteitä testattavaksi valmistajan laboratoriossa. Näytteiden vähimmäismäärä voidaan määrittää valmistajan omien tarkastusten tulosten mukaisesti.

4.4.2.3 Jos laatutaso ei ole tyydyttävä tai jos näyttää tarpeelliselta tarkistaa 4.4.2.2 kohdan mukaisten testien pätevyys, tarkastaja valitsee näytekappaleet, jotka toimitetaan tyyppihyväksyntätestit suorittaneelle tekniselle tutkimuslaitokselle.

4.4.2.4 Hyväksyntäviranomaiset voivat suorittaa kaikki tässä asetuksessa esittävät testit.

4.5 **Sähköistä hybridivoimalaitetta käyttävät ajoneuvot**

4.5.1 Toimenpiteet, joilla varmistetaan tuotannon vaatimustenmukaisuus hybridisähköajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen ja sähköenergian kulutuksen osalta, tarkastetaan lisäyksen 4 mukaisessa tyyppihyväksyntätodistuksessa olevan kuvauksen perusteella.

4.5.2 Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonta perustuu hyväksyntäviranomaisen arvioon valmistajan tuotannon tarkastusmenettelystä, jonka tarkoituksena on varmistaa ajoneuvotyypin vaatimustenmukaisuus hiilidioksidipäästöjen ja sähköenergian kulutuksen osalta.

4.5.3 Jos hyväksyntäviranomainen ei pidä valmistajan tarkastusmenettelyä riittävän tasokkaana, se voi vaatia varmennustestien tekemistä tuotantoajoneuvoille.

4.5.4 Hiilidioksidipäästöjen vaatimustenmukaisuus tarkistetaan käyttämällä 4.3 kohdassa sekä lisäyksissä 1 ja 2 kuvattuja tilastomenetelmiä. Ajoneuvot testataan liitteessä XII kuvatun menettelyn mukaisesti.

4.6 **Ajoneuvon vaatimustenmukaisuus tyyppi 3 -testin perusteella**

4.6.1 Jos tyyppi 3 -testi on tehtävä, se tehdään kaikille ajoneuvoille, jotka on valittu 4.2 kohdassa määriteltyyn tuotannon vaatimustenmukaisuuden tyyppi 1 -testiin. Liitteessä V vahvistettujen edellytysten on täytyttävä.

4.7 **Ajoneuvon vaatimustenmukaisuus tyyppi 4 -testin perusteella**

4.7.1 Jos tyyppi 4 -testi on tehtävä, se tehdään liitteen VI mukaisesti.

4.8 **Ajoneuvon vaatimustenmukaisuus OBD-järjestelmän osalta**

4.8.1 Jos OBD-järjestelmän suorituskyky tarkastetaan, se on tehtävä seuraavasti:

4.8.1.1 Jos hyväksyntäviranomainen katsoo, että tuotteen laatu on epätyydyttävä, tuotantosarjasta otetaan satunnaisesti ajoneuvo, jolle tehdään liitteen XI lisäyksessä 1 kuvatut testit.

4.8.1.2 Tuotanto katsotaan vaatimusten mukaiseksi, jos ajoneuvo täyttää liitteen XI lisäyksessä 1 esitetyt testivaatimukset.

4.8.1.3 Jos sarjasta poimittu ajoneuvo ei täytä 4.8.1.1 kohdan vaatimuksia, otetaan samasta sarjasta uusi, neljän ajoneuvon satunnaisotos, jolle tehdään liitteen XI lisäyksessä 1 kuvatut testit. Testit voidaan tehdä ajoneuvoille, joita on sisäänajettu enintään 15 000 kilometriä.

4.8.1.4 Tuotanto katsotaan vaatimusten mukaiseksi, jos vähintään kolme ajoneuvoa täyttää liitteen XI lisäyksessä 1 esitetyt testivaatimukset.

4.9 **Nestekaasulla tai maakaasulla toimivan ajoneuvon vaatimustenmukaisuus**

4.9.1 Tuotannon vaatimustenmukaisuus voidaan testata markkinoilla saatavissa olevalla polttoaineella, jonka C3/C4-suhde on vertailupolttoaineiden C3/C4-suhteiden välillä nestekaasun osalta tai jonka Wobben indeksi on äärimmäisten vertailupolttoaineiden Wobben indeksien välillä maakaasun osalta. Tällaisessa tapauksessa hyväksyntäviranomaiselle on esitettävä polttoaineanalyysi.

4.10 **Ajoneuvon vaatimustenmukaisuus savun tiheyden osalta**

4.10.1 Ajoneuvon vaatimustenmukaisuus hyväksyttyyn tyyppiin nähden puristussytytysmoottoreiden epäpuhtauspäästöjen osalta on varmistettava lisäyksessä 4 olevan 2.4 kohdan mukaisen tyyppihyväksyntätodistuksen liitteessä lueteltujen tulosten pohjalta.

4.10.2 Sen lisäksi, mitä 4.10.1 kohdassa määrätään, sarjasta poimitun ajoneuvon tarkistuksen yhteydessä on suoritettava testejä seuraavissa olosuhteissa:

4.10.2.1 Ajoneuvolle, jota ei ole sisäänajettu, on tehtävä liitteen IV lisäyksessä 2 olevassa 4.3 kohdassa kuvattu kiihdytystesti. Ajoneuvon katsotaan olevan hyväksytyn tyypin mukainen, jos määritetty absorptiokerroin ylittää enintään 0,5 m^{-1}:llä arvon, joka annetaan hyväksyntämerkissä.

4.10.2.2 Jos edellä 4.10.2.1 kohdassa tarkoitetussa testissä määritetty luku eroaa enemmän kuin 0,5 m^{-1} arvosta, joka annetaan hyväksyntämerkissä, tarkasteltavana olevaa tyyppiä vastaava ajoneuvo tai sen moottori on testattava vakionopeuksilla liitteen IV lisäyksessä 2 olevassa 4.2 kohdassa esitetyllä tavalla. Päästötasot eivät saa ylittää UN-ECE:n säännön nro 24 [1] liitteessä 7 täsmennettyjä raja-arvoja.

[1] EUVL L 326, 24.11.2006, s. 1.

Lisäys 1

Tuotannon vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen – Ensimmäinen tilastomenetelmä

1. Ensimmäisellä tilastomenetelmällä tarkastetaan tuotannon vaatimustenmukaisuus tyyppi 1 -testin perusteella silloin, kun valmistajan ilmoittama tuotannon standardipoikkeama on tyydyttävä. Sovellettava tilastomenetelmä esitetään UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 1. Menettelyihin on seuraavat poikkeukset:

1.1 Lisäyksessä olevan 3 kohdan viittausta 5.3.1.4 kohtaan on pidettävä viittauksena asianmukaiseen asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon.

1.2 Lisäyksessä olevan 3 kohdan viittausta kuvaan 2 on pidettävä viittauksena tämän asetuksen kuvaan I.4.2.

Lisäys 2

Tuotannon vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen – Toinen tilastomenetelmä

1. Toisella tilastomenetelmällä tarkastetaan tuotannon vaatimustenmukaisuus tyyppi 1 -testin perusteella silloin, kun valmistajan ilmoittama tuotannon standardipoikkeama ei ole tyydyttävä tai sitä ei ole saatavilla. Sovellettava tilastomenetelmä esitetään UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 2. Menettelyihin on seuraavat poikkeukset:

1.1 Lisäyksessä olevan 3 kohdan viittausta 5.3.1.4 kohtaan on pidettävä viittauksena asianmukaiseen asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon.

Lisäys 3

MALLI

ILMOITUSLOMAKE N:o …

joka liittyy ajoneuvon EY-tyyppihyväksyntään päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuuden osalta

Seuraavat tiedot on tarvittaessa toimitettava kolmena kappaleena. Mahdolliset piirustukset on toimitettava sopivassa mittakaavassa ja riittävän yksityiskohtaisina A4-kokoisina tai siihen kokoon taitettuina. Mahdollisten valokuvien on oltava riittävän yksityiskohtaisia.

Jos järjestelmissä, osissa tai erillisissä teknisissä yksiköissä on sähköohjattuja toimintoja, tiedot niiden suoritusarvoista on toimitettava.

0. YLEISTÄ

0.1 Merkki (valmistajan toiminimi): ……

0.2 Tyyppi: ……

0.2.1 Kaupallinen nimi (kaupalliset nimet) (jos saatavissa): ……

0.3 Tyypin tunnistustavat, jos ne on merkitty ajoneuvoon ([1]) ([a]): ……

0.3.1 Näiden merkintöjen sijainti: ……

0.4 Ajoneuvoluokka ([b]): ……

0.5 Valmistajan nimi ja osoite: ……

0.8 Kokoonpanotehtaan (kokoonpanotehtaiden) nimi (nimet) ja osoite (osoitteet): ……

0.9 Valmistajan edustajan (jos sellainen on) nimi ja osoite: ……

1. AJONEUVON YLEISET RAKENNEOMINAISUUDET

1.1 Valokuvat tai piirustukset ajoneuvotyypistä: ……

1.3.3 Vetävät akselit (lukumäärä, sijainti, kytkentä muihin akseleihin): ……

2. MASSAT JA MITAT ([c]) (kg:ina, mm:inä)

(viitataan piirustukseen tarvittaessa)

([1]) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

([a]) Jos tyypin tunnistustavassa on merkkejä, joilla ei ole merkitystä tässä ilmoituslomakkeessa tarkoitetun ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön kuvailemisessa, ne on esitettävä asiakirjoissa tunnuksella "?" (esim. ABC??123??).

([b]) Luokitellaan noudattaen liitteessä II olevassa A jaksossa olevia määritelmiä.

([c]) Jos ajoneuvosta on sekä tavanomaisella ohjaamolla että makuuohjaamolla varustettu malli, ilmoitetaan massat ja mitat molemmissa tapauksissa.

2.6 Ajoneuvon massa ajokunnossa koreineen ja, jos kyseessä on muuhun kuin M_1 -luokkaan kuuluva vetoajoneuvo, kytkentälaitteineen, jos valmistaja on sellaisen asentanut, tai alustan massa taikka alustan massa ohjaamon kanssa ilman koria ja/tai kytkentälaitetta, jos valmistaja ei asenna koria ja/tai kytkentälaitetta (mukaan luettuina nesteet, työkalut, varapyörä, jos sellainen on asennettu, ja kuljettaja sekä, kun kyseessä on linjaauto, henkilökunnan jäsenen massa, jos ajoneuvossa on istuin henkilökunnan jäsenelle) ([a]) (kunkin variantin suurin ja pienin arvo): .....

2.8 Valmistajan ilmoittama suurin teknisesti sallittu massa kuormitettuna ([b]) ([*]): .....

3. MOOTTORI ([c]) (Jos kyseessä on ajoneuvo, joka kulkee joko bensiinillä, dieselillä jne. tai myös muun polttoaineen yhdistelmällä, kohdat toistetaan ([**]))

3.1 Valmistaja: .....

3.1.1 Valmistajan merkitsemä moottorin tunnus sellaisena kuin se on moottoriin merkittynä: .....

3.2 Polttomoottori

3.2.1.1 Toimintaperiaate: otto/diesel ([1]) .....

neli-/kaksitahtinen, kiertomoottori ([1]).....

3.2.1.2 Sylintereiden lukumäärä ja järjestely: .....

3.2.1.2.1 Halkaisija ([d]): ..... mm

3.2.1.2.2 Iskunpituus ([d]): ..... mm

3.2.1.2.3 Sytytysjärjestys: .....

3.2.1.3 Sylinteritilavuus (s): ..... cm^3

3.2.1.4 Puristussuhde ([2]): .....

3.2.1.5 Piirustukset palotilasta, männänpäästä ja, kun on kyse ottomoottoreista, männänrenkaista: .....

3.2.1.6 Moottorin nimellinen joutokäyntinopeus ([2]) ..... rpm

3.2.1.6.1 Moottorin suuri joutokäyntinopeus ([2]) ..... rpm

3.2.1.7 Valmistajan ilmoittama hiilimonoksidipitoisuus pakokaasun tilavuudesta moottorin käydessä joutokäyntiä (ainoastaan ottomoottorit) ([2]): .....%

3.2.1.8 Suurin nettoteho (suurimmat nettotehot) ([e]): . kW pyörintänopeudella . rpm (valmistajan ilmoittama arvo)

3.2.1.9 Valmistajan ilmoittama moottorin suurin sallittu pyörintänopeus: ..... rpm

---

([a]) Kuljettajan ja mahdollisen henkilökunnan jäsenen massaksi arvioidaan 75 kg (henkilö 68 kg ja matkatavarat 7 kg ISO-standardin 2416–1992 mukaisesti), polttonestesäiliö täytetään 90-prosenttisesti ja muut nestettä sisältävät järjestelmät (lukuun ottamatta jätevesijärjestelmiä) täytetään 100-prosenttisesti valmistajan eritelmien mukaisesti.

([b]) Perävaunujen ja puoliperävaunujen sekä ajoneuvojen osalta, joihin on kytketty perävaunu tai puoliperävaunu, jotka aiheuttavat merkittävän pystysuuntaisen kuormituksen kytkentälaitteeseen tai vetopöytään, tämä arvo jaettuna tavanomaisella painovoiman kiihtyvyydellä sisällytetään suurimpaan teknisesti sallittuun massaan.

([*]) Merkitään kunkin variantin ylä- ja alarajat.

([c]) Erikoismoottoreiden ja -järjestelmien osalta valmistajan on toimitettava tässä tarkoitettuja tietoja vastaavat tiedot.

([**]) Ajoneuvojen polttoaineena voidaan käyttää sekä bensiiniä että kaasumaista polttoainetta, mutta jos bensiinijärjestelmä on asennettu ainoastaan hätätapauksia tai käynnistystä varten ja bensiinille tarkoitettuun polttoainesäiliöön mahtuu enintään 15 litraa bensiiniä, ajoneuvot katsotaan testaustarkoituksessa ainoastaan kaasumaisella polttoaineella toimiviksi ajoneuvoiksi.

([1]) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

([d]) Tämä luku on pyöristettävä lähimpään millimetrin kymmenesosaan.

([2]) Määritellään toleranssi.

([e]) Määritetään direktiivin 80/1269/ETY vaatimusten mukaisesti.

3.2.1.10	Suurin nettovääntömomentti ([a]): …… Nm pyörintänopeudella …… rpm (valmistajan ilmoittama arvo)
3.2.2	Polttoaine: dieselöljy/bensiini/nestekaasu/maakaasu-biometaani/etanoli (E85) / biodiesel/vety ([1])
3.2.2.2	RON-luku, lyijytön: ……
3.2.2.3	Polttonestesäiliön täyttöaukko: rajoitettu täyttöaukko/merkintä ([1])
3.2.2.4	Ajoneuvon polttoainetyyppi: yhdellä polttoaineella toimiva ajoneuvo, kahdella polttoaineella toimiva ajoneuvo, polttoainevaatimuksiltaan joustava nk. flex-fuel-ajoneuvo
3.2.2.5	Biopolttoaineen suurin sallittu määrä polttoaineessa (valmistajan ilmoittama arvo): .. tilavuusprosenttia
3.2.4	Polttoaineen syöttö
3.2.4.2	Polttoaineen ruiskutuksella (ainoastaan dieselmoottorit): kyllä/ei ([1])
3.2.4.2.1	Järjestelmän kuvaus: ……
3.2.4.2.2	Toimintaperiaate: suora ruiskutus/esikammio/pyörrekammio ([1])
3.2.4.2.3	Ruiskutuspumppu
3.2.4.2.3.1	Merkki (merkit): ……
3.2.4.2.3.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.4.2.3.3	Suurin polttoaineen virtausmäärä ([1]) ([2]): . mm^3/isku tai jakso pumpun pyörintänopeudella: . rpm tai vaihtoehtoisesti ominaiskaavio: ……
3.2.4.2.3.5	Ruiskutusennakon käyrä ([2]): ……
3.2.4.2.4	Säädin
3.2.4.2.4.2	Ryntäysnopeus
3.2.4.2.4.2.1	Ryntäysnopeus kuormitettuna …… rpm
3.2.4.2.4.2.2	Ryntäysnopeus kuormittamattomana …… rpm
3.2.4.2.6	Ruiskutussuutin (ruiskutussuuttimet)
3.2.4.2.6.1	Merkki (merkit): ……
3.2.4.2.6.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.4.2.7	Kylmäkäynnistysjärjestelmä
3.2.4.2.7.1	Merkki (merkit): ……
3.2.4.2.7.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.4.2.7.3	Kuvaus: ……
3.2.4.2.8	Apukäynnistyslaite
3.2.4.2.8.1	Merkki (merkit): ……
3.2.4.2.8.2	Tyyppi (tyypit) ……

([a]) Määritetään direktiivin 80/1269/ETY vaatimusten mukaisesti.
([1]) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
([2]) Määritellään toleranssi.

3.2.4.2.8.3 Järjestelmän kuvaus .....

3.2.4.2.9 Elektronisesti ohjattu ruiskutussuutin: kyllä/ei (1)

3.2.4.2.9.1 Merkki (merkit): .....

3.2.4.2.9.2 Tyyppi (tyypit): .....

3.2.4.2.9.3 Järjestelmän kuvaus, muiden kuin jatkuvaruiskutteisten järjestelmien osalta annetaan vastaavat tiedot: .

3.2.4.2.9.3.1 Ohjausyksikön merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.2.9.3.2 Polttoaineen säätimen merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.2.9.3.3 Ilmanvirtausanturin merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.2.9.3.4 Polttoaineen jakajan merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.2.9.3.5 Kuristustilan merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.2.9.3.6 Veden lämpötila-anturin merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.2.9.3.7 Ilman lämpötila-anturin merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.2.9.3.8 Ilmanpaineanturin merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.3 Polttoaineen suihkutuksella (ainoastaan ottomoottorit): kyllä/ei (1)

3.2.4.3.1 Toimintaperiaate: imusarja (yksi/monipiste (1)/suorasuihkutus/muu (määritellään)) (1) .....

3.2.4.3.2 Merkki (merkit): .....

3.2.4.3.3 Tyyppi (tyypit): .....

3.2.4.3.4 Järjestelmän kuvaus, muiden kuin jatkuvaruiskutteisten järjestelmien osalta annetaan vastaavat tiedot: .

3.2.4.3.4.1 Ohjausyksikön merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.3.4.3 Ilmanvirtausanturin merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.3.4.6 Mikrokytkimen merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.3.4.8 Kuristustilan merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.3.4.9 Veden lämpötila-anturin merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.3.4.10 Ilman lämpötila-anturin merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.3.4.11 Ilmanpaineanturin merkki ja tyyppi: .....

3.2.4.3.5 Suihkutussuuttimet: avautumispaine (2): ..... kPa tai ominaiskäyrä: .....

3.2.4.3.5.1 Merkki (merkit): .....

3.2.4.3.5.2 Tyyppi (tyypit): .....

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
(2) Määritellään toleranssi.

3.2.4.3.6	Suihkutuksen ennakkosäätölaite ……
3.2.4.3.7	Kylmäkäynnistysjärjestelmä
3.2.4.3.7.1	Toimintaperiaate (toimintaperiaatteet): ……
3.2.4.3.7.2	Toimintarajat/säädöt (1) (2): ……
3.2.4.4	Syöttöpumppu
3.2.4.4.1	Paine (2): … kPa tai ominaiskaavio (2): ……
3.2.5	Sähköjärjestelmä
3.2.5.1	Nimellisjännite: …… V, positiivinen/negatiivinen maatto (1)
3.2.5.2	Generaattori
3.2.5.2.1	Tyyppi: ……
3.2.5.2.2	Nimellisteho: …… VA
3.2.6	Sytytys
3.2.6.1	Merkki (merkit): ……
3.2.6.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.6.3	Toimintaperiaate: ……
3.2.6.4	Sytytysennakkokäyrä (2): ……
3.2.6.5	Staattinen sytytyksen ajoitus (2): …… astetta ennen yläkuolokohtaa
3.2.7	Jäähdytysjärjestelmä: neste/ilma (1)
3.2.7.1	Moottorin lämpötilan ohjausmekanismin nimellinen asetusarvo: ……
3.2.7.2	Neste
3.2.7.2.1	Nesteen tyyppi: ……
3.2.7.2.2	Kiertopumppu (kiertopumput): kyllä/ei (1)
3.2.7.2.3	Ominaisuudet: ……., tai
3.2.7.2.3.1	Merkki (merkit): ……
3.2.7.2.3.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.7.2.4	Välityssuhde (välityssuhteet): ……
3.2.7.2.5	Tuulettimen ja sen käyttömekanismin kuvaus: ……

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
(2) Määritellään toleranssi.

3.2.7.3	Ilma
3.2.7.3.1	Puhallin: kyllä/ei [1]
3.2.7.3.2	Ominaisuudet: ……., tai
3.2.7.3.2.1	Merkki (merkit): ……
3.2.7.3.2.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.7.3.3	Välityssuhde (välityssuhteet): ……
3.2.8	Imujärjestelmä
3.2.8.1	Ahdin: kyllä/ei [1]
3.2.8.1.1	Merkki (merkit): ……
3.2.8.1.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.8.1.3	Järjestelmän kuvaus (esim. suurin ahtopaine: … kPa; ohivirtausläppä, jos sellainen on): ……
3.2.8.2	Välijäähdytin: kyllä/ei [1]
3.2.8.2.1	Tyyppi: ilma-ilma/ilma-vesi [1]
3.2.8.3	Imun alipaine moottorin nimellispyörintänopeudella ja 100 prosentin kuormituksella (ainoastaan dieselmoottorit)
	pienin sallittu: …… kPa
	suurin sallittu: …… kPa
3.2.8.4	Imuputkien ja niiden apulaitteiden kuvaus ja piirustukset (kokoojakammio, lämmityslaite, lisäimuaukot jne.): ……
3.2.8.4.1	Imusarjan kuvaus (myös piirustukset ja/tai valokuvat): ……
3.2.8.4.2	Ilmansuodatin, piirustukset: …… tai
3.2.8.4.2.1	Merkki (merkit): ……
3.2.8.4.2.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.8.4.3	Imuäänen vaimennin, piirustukset: …… tai
3.2.8.4.3.1	Merkki (merkit): ……
3.2.8.4.3.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.9	Pakojärjestelmä
3.2.9.1	Pakosarjan kuvaus ja/tai piirustus: ……
3.2.9.2	Pakojärjestelmän kuvaus ja/tai piirustus: ……
3.2.9.3	Suurin sallittu pakokaasun vastapaine moottorin nimellispyörintänopeudella ja 100 prosentin kuormituksella (ainoastaan dieselmoottorit): ……kPa

[1] Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.2.10 Imu- ja pakoaukkojen pienimmät poikkipinnat: .....

3.2.11 Venttiilien ajoitus tai vastaavat tiedot

3.2.11.1 Suurin venttiilin nosto, avautumis- ja sulkeutumiskulmat tai vaihtoehtoisten jakojärjestelmien ajoituksen yksityiskohdat ylä- ja alakuolokohtaan nähden. Säädettävien ajoitusjärjestelmien osalta pienin ja suurin arvo: .....

3.2.11.2 Vertailu- ja/tai säätöalueet (1): .....

3.2.12 Ilman pilaantumisen estämiseksi suoritetut toimenpiteet

3.2.12.1 Laitteet kampikammiokaasujen kierrättämiseksi (kuvaus ja piirustukset): .....

3.2.12.2 Muut pakokaasunpuhdistuslaitteet (jos sellaisia on eikä niitä mainita muussa kohdassa)

3.2.12.2.1 Katalysaattori: kyllä/ei (1)

3.2.12.2.1.1 Katalysaattoreiden ja katalyyttielementtien lukumäärä (tiedot annetaan kunkin erillisen yksikön osalta): .

3.2.12.2.1.2 Katalysaattorin (katalysaattoreiden) mitat, muoto ja tilavuus: .....

3.2.12.2.1.3 Katalysaattorin toimintatapa: .....

3.2.12.2.1.4 Jalometallien kokonaissisältö: .....

3.2.12.2.1.5 Suhteellinen pitoisuus: .....

3.2.12.2.1.6 Substraatti (rakenne ja materiaali): .....

3.2.12.2.1.7 Kennotiheys: .....

3.2.12.2.1.8 Katalysaattorin (katalysaattoreiden) kotelointityyppi: .....

3.2.12.2.1.9 Katalysaattorin (katalysaattoreiden) sijainti (paikka ja vertailuetäisyys pakojärjestelmässä): .....

3.2.12.2.1.10 Lämpökilpi: kyllä/ei (1)

3.2.12.2.1.11 Regenerointijärjestelmät/pakokaasun jälkikäsittelyjärjestelmät, kuvaus: .....

3.2.12.2.1.11.1 1-tyypin käyttöjaksojen tai vastaavien moottoritestipenkkijaksojen lukumäärä kahden sellaisen jakson välissä, joiden aikana regenerointi tapahtuu tyyppi 1 -testiä vastaavissa olosuhteissa (etäisyys D UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 13 kuvassa 1): .....

3.2.12.2.1.11.2 Kuvaus menetelmästä, jonka avulla on määritetty jaksojen lukumäärä kahden sellaisen jakson välissä, joiden aikana regenerointi tapahtuu: .....

3.2.12.2.1.11.3 Muuttujat, joiden avulla määritellään regeneroinnin tapahtumiseksi tarvittavan latauksen taso (esim. lämpötila, paine jne.): .....

3.2.12.2.1.11.4 Kuvaus menetelmästä, jonka avulla järjestelmä ladataan UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevassa 3.1 kohdassa kuvatussa testimenettelyssä: .....

3.2.12.2.1.11.5 Tavanomainen käyttölämpötila (K):

3.2.12.2.1.11.6 Kuluvat reagenssit (tarvittaessa):

3.2.12.2.1.11.7 Katalyysitoimintaan tarvittavat reagenssin tyyppi ja pitoisuus (tarvittaessa):

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.2.12.2.1.11.8 Reagenssin tavanomainen käyttölämpötila-alue (tarvittaessa):

3.2.12.2.1.11.9 Kansainvälinen standardi (tarvittaessa):

3.2.12.2.1.11.10 Reagenssisäiliön täyttötaajuus: jatkuva/ylläpito (1) (tarvittaessa):

3.2.12.2.1.12 Katalysaattorin merkki:

3.2.12.2.1.13 Osan tunnistusnumero:

3.2.12.2.2 Happianturi: kyllä/ei (1)

3.2.12.2.2.1 Tyyppi: .....

3.2.12.2.2.2 Sijainti: .....

3.2.12.2.2.3 Säätöalue: .....

3.2.12.2.2.4 Happianturin merkki:

3.2.12.2.2.5 Osan tunnistusnumero:

3.2.12.2.3 Ilman suihkutus: kyllä/ei (1)

3.2.12.2.3.1 Tyyppi (ilmapulssi, ilmapumppu jne.): .....

3.2.12.2.4 Pakokaasun takaisinkierrätys: kyllä/ei (1)

3.2.12.2.4.1 Ominaisuudet (virtausmäärä jne.): .....

3.2.12.2.4.2 Vesijäähdytteinen järjestelmä: kyllä/ei (1)

3.2.12.2.5 Haihtumispäästöjen valvontajärjestelmä: kyllä/ei (1)

3.2.12.2.5.1 Laitteiden yksityiskohtainen kuvaus ja niiden viritystila: .....

3.2.12.2.5.2 Piirustus haihtumispäästöjen valvontajärjestelmästä: .....

3.2.12.2.5.3 Piirustus hiilisäiliöstä: .....

3.2.12.2.5.4 Säiliössä olevan hiilen massa: ..... g

3.2.12.2.5.5 Polttonestesäiliön kaavio tilavuus- ja materiaalitietoineen: .....

3.2.12.2.5.6 Piirustus polttonestesäiliön ja pakojärjestelmän välisestä lämpökilvestä: .....

3.2.12.2.6 Hiukkasloukku: kyllä/ei (1)

3.2.12.2.6.1 Hiukkasloukun mitat, muoto ja tilavuus: .....

3.2.12.2.6.2 Hiukkasloukun tyyppi ja rakenne: .....

3.2.12.2.6.3 Sijainti (vertailuetäisyys pakojärjestelmässä): .....

3.2.12.2.6.4 Talteenottomenetelmä tai -järjestelmä, kuvaus ja/tai piirustus: .....

3.2.12.2.6.4.1 1-tyypin käyttöjaksojen tai vastaavien moottoritestipenkkijaksojen lukumäärä kahden sellaisen jakson välissä, joiden aikana regenerointi tapahtuu tyyppi 1 -testiä vastaavissa olosuhteissa (etäisyys D UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 13 kuvassa 1): .....

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.2.12.2.6.4.2 Kuvaus menetelmästä, jonka avulla on määritetty jaksojen lukumäärä kahden sellaisen jakson välissä, joiden aikana regenerointi tapahtuu: .....

3.2.12.2.6.4.3 Muuttujat, joiden avulla määritellään regeneroinnin tapahtumiseksi tarvittavan latauksen taso (esim. lämpötila, paine jne.): .....

3.2.12.2.6.4.4 Kuvaus menetelmästä, jonka avulla järjestelmä ladataan UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevassa 3.1 kohdassa kuvatussa testimenettelyssä: .....

3.2.12.2.6.5 Hiukkasloukun merkki:

3.2.12.2.6.6 Osan tunnistusnumero:

3.2.12.2.7 Ajoneuvon sisäinen valvontajärjestelmä (OBD-järjestelmä): kyllä/ei (1)

3.2.12.2.7.1 Kirjallinen kuvaus ja/tai piirros vianilmaisimesta: .....

3.2.12.2.7.2 Luettelo kaikista sisäisen valvontajärjestelmän valvomista osista ja niiden tarkoituksesta: .....

3.2.12.2.7.3 Kirjallinen kuvaus (toiminnan perusperiaatteet) seuraavista: .....

3.2.12.2.7.3.1 Ottomoottorit (1)

3.2.12.2.7.3.1.1 Katalysaattorin valvonta (1): .....

3.2.12.2.7.3.1.2 Sytytyskatkojen havaitseminen (1): .....

3.2.12.2.7.3.1.3 Happianturin valvonta (1): .....

3.2.12.2.7.3.1.4 Muut osat, joita sisäinen valvontajärjestelmä valvoo (1): .....

3.2.12.2.7.3.2 Dieselmoottorit (1)

3.2.12.2.7.3.2.1 Katalysaattorin valvonta (1): .....

3.2.12.2.7.3.2.2 Hiukkasloukun valvonta (1): .....

3.2.12.2.7.3.2.3 Sähköisen polttoaineensyöttöjärjestelmän valvonta (1): .....

3.2.12.2.7.3.2.4 Muut osat, joita sisäinen valvontajärjestelmä valvoo (1): .....

3.2.12.2.7.4 Vianilmaisimen aktivoitumisehdot (kiinteä ajokertamäärä tai tilastollinen menetelmä): .....

3.2.12.2.7.5 Luettelo kaikista sisäisen valvontajärjestelmän tulostuskoodeista ja tietojen esitysmuodosta (selityksin varustettuna): .....

3.2.12.2.7.6 Ajoneuvon valmistajan on toimitettava jäljempänä esitetyt lisätiedot, jotta OBD-järjestelmän kanssa yhteensopivien varaosien sekä vianmääritykseen käytettävien välineiden ja testilaitteiden valmistus on mahdollista.

Tässä osassa annettavat tiedot toistetaan tämän liitteen lisäyksessä 5 (ajoneuvon OBD-järjestelmätietoja koskeva lisäys EY-tyyppihyväksyntätodistukseen):

3.2.12.2.7.6.1 Ajoneuvon alkuperäisessä tyyppihyväksynnässä käytettyjen esivakauttavien syklien tyypin ja lukumäärän kuvaus.

3.2.12.2.7.6.2 Ajoneuvon alkuperäisessä tyyppihyväksynnässä OBD-järjestelmän valvoman osan osalta käytetyn OBD-järjestelmän demonstraatiosyklin tyypin kuvaus.

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.2.12.2.7.6.3 Kattava asiakirja, jossa kuvataan kaikki ne osat, joita tarkkaillaan sensorilla vianmääritykseen ja vianilmaisimen aktivoitumiseen liittyvän järjestelmän yhteydessä (käyntijaksojen kiinteä lukumäärä tai tilastollinen menetelmä), mukaan luettuna sensorilla tarkkailtujen merkityksellisten toissijaisten parametrien luettelo kunkin OBD-järjestelmällä valvotun osan osalta. Luettelo kaikista OBD-järjestelmän niistä tulostuskoodeista ja niiden tietojen esitysmuodosta (selityksin varustettuna), jotka koskevat päästöihin liittyviä ja päästöihin liittymättömiä yksittäisiä käyttövoimajärjestelmän osia, kun osan valvontaa käytetään vianilmaisimen aktivoitumisen määrittämiseen. Erityisesti palveluissa $05 (testiarvot ID $21–FF) ja $06 annetuista tiedoista on esitettävä tyhjentävä selitys. Jos kyse on ajoneuvotyypeistä, jotka käyttävät tietoyhteyttä ISO-standardin 15765–4 "Road vehicles – Diagnostics on Controller Area Network (CAN) – Part 4: Requirements for emissions-related systems" mukaisesti, palvelussa $06 (testiarvot ID $00–FF) annetuista tiedoista on annettava tyhjentävä selitys jokaisen tuetun OBD-valvonta-ID:n osalta.

3.2.12.2.7.6.4 Tässä kohdassa vaaditut tiedot voidaan määrittää esimerkiksi täydentämällä seuraavassa esitetty taulukko, joka on liitettävä tähän liitteeseen.

Osa	Vian tunnuskoodi	Seurantajärjestelmä	Vianmääritysperusteet	Vianilmaisimen aktivoitumisperusteet	Toissijaiset parametrit	Esivakautus	Demonstraatiotesti
Katalysaattori	PO420	Happisensori 1 ja 2:n signaalit	Sensori 1:n ja 2:n signaalien erot	3. sykli	Moottorin käyntinopeus, moottorin kuormitus, A/F-moodi, katalysaattorin lämpötila	Kaksi tyyppi 1 -sykliä	Tyyppi 1

3.2.12.2.8 Muut järjestelmät (kuvaus ja toiminta): .....

3.2.13 Absorptiokertoimen tunnuksen sijainti (ainoastaan dieselmoottorit): .....

3.2.14 Polttoaineenkulutuksen vähentämiseksi suunniteltujen laitteiden ominaisuudet (jos niitä ei ilmoiteta muissa kohdissa): .....

3.2.15 Nestekaasun syöttöjärjestelmä: kyllä/ei [1]

3.2.15.1 EY-tyyppihyväksyntänumero direktiivin 70/221/ETY (EYVL L 76, 6.4.1970, s. 23) mukaisesti (kun direktiiviä muutetaan niin, että sen soveltamisalaan kuuluvat myös kaasumaisten polttoaineiden säiliöt) tai hyväksyntänumero UN-ECE:n säännön nro 67 mukaisesti

3.2.15.2 Moottorin hallinnan elektroninen valvontayksikkö nestekaasusyötön osalta

3.2.15.2.1 Merkki (merkit): .....

3.2.15.2.2 Tyyppi (tyypit): .....

3.2.15.2.3 Päästöihin liittyvät säätömahdollisuudet: .....

3.2.15.3 Lisäasiakirjat

3.2.15.3.1 Kuvaus katalysaattorin suojauksesta vaihdettaessa polttoaine bensiinistä nestekaasuun tai päinvastoin: .

3.2.15.3.2 Järjestelmän kokoonpano (sähkökytkennät, tyhjökytkennät, tasausputket jne.): .....

3.2.15.3.3 Tunnuksen piirros: .....

[1] Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.2.16	Maakaasun syöttöjärjestelmä: kyllä/ei (1)
3.2.16.1	EY-tyyppihyväksyntänumero direktiivin 70/221/ETY mukaisesti (kun direktiiviä muutetaan niin, että sen soveltamisalaan kuuluvat myös kaasumaisten polttoaineiden säiliöt) tai hyväksyntänumero UN-ECE:n säännön nro 110 mukaisesti: ……
3.2.16.2	Moottorin hallinnan elektroninen valvontayksikkö maakaasusyötön osalta:
3.2.16.2.1	Merkki (merkit): ……
3.2.16.2.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.2.16.2.3	Päästöihin liittyvät säätömahdollisuudet: ……
3.2.16.3	Lisäasiakirjat
3.2.16.3.1	Kuvaus katalysaattorin suojauksesta vaihdettaessa polttoaine bensiinistä maakaasuun tai päinvastoin: ..
3.2.16.3.2	Järjestelmän kokoonpano (sähkökytkennät, tyhjökytkennät, tasausputket jne.): ……
3.2.16.3.3	Tunnuksen piirros: ……
3.4	Moottorit ja niiden yhdistelmät
3.4.1	. Sähkökäyttöinen hybridiajoneuvo: kyllä/ei (1)
3.4.2	Sähkökäyttöisen hybridiajoneuvon luokka
	Sähköverkosta ladattava/pelkästään polttomoottorilla ladattava (1)
3.4.3	Käyttötavan vaihtokytkin: on/ei ole (1)
3.4.3.1	Valittavissa olevat toimintatilat
3.4.3.1.1	Pelkkä sähkö: kyllä/ei (1)
3.4.3.1.2	Pelkkä polttoaine: kyllä/ei (1)
3.4.3.1.3	Hybriditilat: kyllä/ei (1)
	(jos kyllä, lyhyt kuvaus) ……
3.4.4	Kuvaus energianvarastointilaitteesta: (akku, varaaja, vauhtipyörä/generaattori)
3.4.4.1	Merkki (merkit): ……
3.4.4.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.4.4.3	Tunnistusnumero: ……
3.4.4.4	Sähkökemiallisen kytkennän laatu: ……
3.4.4.5	Energia: …… (akun osalta: jännite ja Ahteho 2 tunnissa, varaajan osalta: J jne.)
3.4.4.6	Laturi: ajoneuvossa/ulkoinen/ei ole (1)
3.4.5	Sähkölaitteet (kuvataan kukin sähkölaite erikseen)
3.4.5.1	Merkki: ……

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.4.5.2	Tyyppi: ……
3.4.5.3	Ensisijainen käyttö: ajomoottori/generaattori
3.4.5.3.1	Käytettäessä ajomoottorina: yksi moottori/monta moottoria (lukumäärä):
3.4.5.4	Suurin teho: …… kW
3.4.5.5	Toimintaperiaate:
3.4.5.5.1	tasavirta/vaihtovirta/faasien lukumäärä:
3.4.5.5.2	erillinen heräte/sarja/yhdistelmä (1)
3.4.5.5.3	synkroninen/asynkroninen (1)
3.4.6	Ohjausyksikkö
3.4.6.1	Merkki (merkit): ……
3.4.6.2	Tyyppi (tyypit): ……
3.4.6.3	Tunnistusnumero: ……
3.4.7	Tehonsäädin
3.4.7.1	Merkki: ……
3.4.7.2	Tyyppi: ……
3.4.7.3	Tunnistusnumero: ……
3.4.8	Ajoneuvon sähkökäyttöinen toimintasäde …… km (säännön nro 101 liitteen 7 mukaan):
3.4.9	Valmistajan esivakautussuositus: ……
3.5	CO_2-päästöt/polttoaineenkulutus (a)(valmistajan ilmoittama arvo)
3.5.1	CO_2-päästöjen massa (kunkin testatun vertailupolttoaineen osalta)
3.5.1.1	CO_2-päästöjen massa (kaupunkiolosuhteissa): …… g/km
3.5.1.2	CO_2-päästöjen massa (muissa kuin kaupunkiolosuhteissa): …… g/km
3.5.1.3	CO_2 -päästöjen massa (yhdistetty): …… g/km
3.5.2	Polttoaineenkulutus (kunkin testatun vertailupolttoaineen osalta)
3.5.2.1	Polttoaineenkulutus (kaupunkiolosuhteissa) …… l/100 km tai m^3/100 km (1)
3.5.2.2	Polttoaineenkulutus (muissa kuin kaupunkiolosuhteissa) …… l/100 km tai m^3/100 km (1)
3.5.2.3	Polttoaineenkulutus (yhdistetty) …… l/100 km tai m^3/100 km (1)
3.6	Valmistajan sallimat lämpötilat
3.6.1	Jäähdytysjärjestelmä
3.6.1.1	Nestejäähdytys
	Suurin lämpötila poistokanavassa: …… K

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
(a) Määritetään direktiivin 80/1268/ETY vaatimusten mukaisesti.

3.6.1.2	Ilmajäähdytys	
3.6.1.2.1	Vertailukohta:	……
3.6.1.2.2	Suurin lämpötila vertailukohdassa:	…… K
3.6.2	Välijäähdyttimen suurin ulostulolämpötila:	…… K
3.6.3	Pakokaasujen suurin lämpötila pakoputk(i)en ja pakosarjan ulkolaipan (ulkolaippojen) liitoskohdassa:	. K
3.6.4	Polttoaineen lämpötila	
	pienin:	…… K
	suurin:	…… K
3.6.5	Voiteluaineen lämpötila	
	pienin:	…… K
	suurin:	…… K
3.8	Voitelujärjestelmä	
3.8.1	Järjestelmän kuvaus	
3.8.1.1	Voiteluainesäiliön sijainti:	……
3.8.1.2	Syöttöjärjestelmä (pumppu/ruiskutus imusarjaan/sekoitus polttoaineeseen jne.) [1]	
3.8.2	Voitelupumppu	
3.8.2.1	Merkki (merkit):	……
3.8.2.2	Tyyppi (tyypit):	……
3.8.3	Sekoitus polttoaineeseen	
3.8.3.1	Prosenttiosuus:	……
3.8.4	Öljynjäähdytin: kyllä/ei [1]	
3.8.4.1	Piirustus (piirustukset):	……., tai
3.8.4.1.1	Merkki (merkit):	……
3.8.4.1.2	Tyyppi (tyypit):	……
4.	VOIMANSIIRTO [a]	
4.3	Moottorin vauhtipyörän hitausmomentti:	……
4.3.1	Lisähitausmomentti vaihde vapaalla:	……
4.4	Kytkin (tyyppi):	……
4.4.1	Suurin momentinmuuntosuhde:	……

[1] Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
[a] Tarvittavat tiedot on annettava kaikkien ehdotettujen varianttien osalta.

4.5 Vaihdelaatikko

4.5.1 Tyyppi (käsivalintainen/automaattinen/CVT (portaattomasti säätyvä vaihteisto)) (1) .....

4.6 Välityssuhteet

Vaihde	Vaihteiston sisäiset välityssuhteet (moottorin ja vaihdelaatikon ulostuloakselin kierroslukujen suhteet)	Vetopyörästön välityssuhde (välityssuhteet) vaihdelaatikon ulostuloakselin ja vetävien pyörien kierroslukujen suhde)	Kokonaisvälityssuhteet
Suurin CVT:n osalta			
1			
2			
3			
…			
Pienin CVT:n osalta (*)			
Peruutusvaihde			

(*) CVT – portaattomasti säätyvä vaihteisto

6. PYÖRÄNTUENTA

6.6 Renkaat ja pyörät

6.6.1 Rengas/pyöräyhdistelmät(t)

a) kaikista vaihtoehtoisista renkaista ilmoitetaan renkaiden kokomerkintä, kantavuusluku, nopeusluokkamerkki, pyörimisvastus ISO-standardin 28580 mukaisesti (tarvittaessa)

b) Z-luokan renkaista, jotka on tarkoitettu asennettaviksi ajoneuvoon, jonka suurin nopeus ylittää 300 km/h, on annettava vastaavat tiedot; ilmoitetaan pyörien vanteen koko (koot) ja offset (offsetit)

6.6.1.1 Akselit

6.6.1.1.1 Akseli 1: .....

6.6.1.1.2 Akseli 2: .....

jne.

6.6.2 Vierintäsäteiden ylä- ja alaraja

6.6.2.1 Akseli 1: .....

6.6.2.2 Akseli 2: .....

jne.

6.6.3 Ajoneuvon valmistajan suosittelema(t) rengaspaine(et): ..... kPa

9. KORI

9.1 Korin tyyppi: (direktiivin 2007/46/EY liitteessä II olevassa C osassa määriteltyjen koodien mukaisesti): .

9.10.3 Istuimet

9.10.3.1 Lukumäärä: .....

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

16. AJONEUVON KORJAAMISEEN JA HUOLTAMISEEN TARVITTAVIEN TIETOJEN SAATAVUUS

16.1 Ensisijainen verkkosivusto, jolta on saatavissa ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavia tietoja: .....

16.1.1 Päivämäärä, josta lähtien se on käytettävissä (6 kuukauden kuluessa tyyppihyväksynnän päivämäärästä):

16.2 Edellä 16.1 kohdassa tarkoitetun verkkosivuston käyttöehdot: .....

16.3 Muoto, jossa edellä 16.1 kohdassa tarkoitetulla verkkosivustolla tarjotaan ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavia tietoja: .....

Lisäys ilmoituslomakkeeseen

LISÄTIETOJA TESTILOLOSUHTEISTA

1. **Sytytystulpat**

1.1 Merkki: .....

1.2 Tyyppi: .....

1.3 Kärkivälin asetus: .....

2. **Sytytyspuola**

2.1 Merkki: .....

2.2 Tyyppi: .....

3. **Käytetty voiteluaine**

3.1 Merkki:

3.2 Tyyppi:

(öljyn osuus prosentteina, jos voiteluaine on sekoitettu polttoaineeseen)

4. **Dynamometrin kuorman säätöä koskevat tiedot (tiedot ilmoitetaan kunkin dynamometritestin osalta)**

4.1 Ajoneuvon korityyppi (variantti/versio)

4.2 Vaihdelaatikon tyyppi (käsivalintainen/automaattinen/CVT)

4.3 Kiinteällä kuormituskäyrällä varustetun dynamometrin kuorman säätöä koskevat tiedot (jos sellainen on käytössä)

4.3.1 Vaihtoehtoinen dynamometrin kuorman säätömenetelmä käytössä (kyllä/ei)

4.3.2 Inertiamassa (kg):

4.3.3 Tosiasiallisesti absorptoitu teho nopeudella 80 km/h, mukaan lukien ajoneuvon työhäviöt dynamometrillä (kW)

4.3.4 Tosiasiallisesti absorptoitu teho nopeudella 50 km/h, mukaan lukien ajoneuvon työhäviöt dynamometrillä (kW)

4.4 Säädettävällä kuormituskäyrällä varustetun dynamometrin kuorman säätöä koskevat tiedot (jos sellainen on käytössä)

4.4.1 Tiedot ajoneuvon vauhdin hidastumisesta sen rullatessa vapaasti testiradalla

4.4.2 Renkaiden merkki ja tyyppi:

4.4.3 Renkaiden mitat (edessä/takana):

4.4.4 Rengaspaine (edessä/takana) (kPa):

4.4.5 Ajoneuvon testimassa kuljettajan kanssa (kg):

4.4.6 Tiedot ajoneuvon vauhdin hidastumisesta sen rullatessa vapaasti (tarvittaessa)

V (km/h)	V_2 (km/h)	V_1 (km/h)	Keskimääräinen vapaasti rullattaessa kuluva hidastusaika (s)
120			
100			
80			
60			
40			
20			

4.4.7 Keskimääräinen korjattu ajoteho (tarvittaessa)

V (km/h)	Korjattu ajoteho (kW)
120	
100	
80	
60	
40	
20	

Lisäys 4

EY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUKSEN MALLI

(Enimmäiskoko: A4 (210 × 297 mm))

EY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUS

Viranomaisen leima

Ilmoitus

— EY-tyyppihyväksynnästä ([1])

— EY-tyyppihyväksynnän laajennuksesta ([1])

— EY-tyyppihyväksynnän epäämisestä ([1])

— EY-tyyppihyväksynnän peruuttamisesta ([1])

— järjestelmätyypin/ajoneuvotyypin osalta järjestelmän osalta ([1]) asetuksen (EY) N:o 715/2007 ([2]) ja asetuksen (EY) N:o 692/2008 ([3]) mukaisesti

EY-tyyppihyväksyntänumero: .....

Laajennuksen syy: .....

I OSA

0.1 Merkki (valmistajan toiminimi): .....

0.2 Tyyppi: .....

0.2.1 Kaupallinen nimi (kaupalliset nimet) (jos saatavissa): .....

0.3 Tyypin tunnistustavat, jos ne on merkitty ajoneuvoon ([4])

0.3.1 Näiden merkintöjen sijainti: .....

0.4 Ajoneuvoluokka ([5])

0.5 Valmistajan nimi ja osoite: .....

0.8 Kokoonpanotehtaan nimi ja osoite (kokoonpanotehtaiden nimet ja osoitteet): .....

0.9 Valmistajan edustaja: .....

([1]) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
([2]) EUVL L 171, 29.6.2007, s. 1.
([3]) EUVL L 199, 28.7.2008, s. 1
([4]) Jos tyypin tunnistustavassa on merkkejä, joilla ei ole merkitystä tässä ilmoituslomakkeessa tarkoitetun ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön kuvailemisessa, ne on esitettävä asiakirjoissa tunnuksella "?" (esim. ABC??123??).
([5]) Sellaisena kuin se on määritelty liitteessä II olevassa A kohdassa.

II OSA

1. Lisätiedot (tarvittaessa): (ks. liite)

2. Testien suorittamisesta vastaava tutkimuslaitos: .....

3. Testausselosteen päivämäärä: .....

4. Testausselosteen numero: .....

5. Huomautukset (mahdolliset): (ks. liite)

6. Paikka: .....

7. Päivämäärä: .....

8. Allekirjoitus: .....

Liitteet: Hyväksyntäasiakirjat.
Testausseloste.

Liite EY-tyyppihyväksyntätodistukseen nro …

joka koskee ajoneuvon tyyppihyväksyntää päästöjen sekä ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuuden osalta asetuksen (EY) N:o 715/2007 mukaisesti

1. **Lisätiedot**

1.1 Ajoneuvon massa ajokunnossa: ……

1.2 Suurin massa: ……

1.3 Vertailumassa: ……

1.4 Istuimien lukumäärä: ……

1.6 Korityyppi:

1.6.1 M_1- ja M_2-luokan ajoneuvojen osalta: sedan, viistoperä, station wagon, coupé, avoauto, monikäyttöajoneuvo (1)

1.6.2 N_1- ja N_2-luokan ajoneuvojen osalta: avolavakuorma-auto, umpikorinen tavarankuljetukseen tarkoitettu auto (1)

1.7 Vetävät pyörät: etupyörävetoinen/takapyörävetoinen/nelipyörävetoinen (1)

1.8 Pelkällä sähköllä toimiva ajoneuvo: kyllä/ei (1)

1.9 Sähkökäyttöinen hybridiajoneuvo: kyllä/ei (1)

1.9.1 Sähkökäyttöisen hybridiajoneuvon luokka: sähköverkosta ladattava/pelkästään polttomoottorilla ladattava (1)

1.9.2 Käyttötavan vaihtokytkin: on/ei ole (1)

1.10 Moottorin tunniste:

1.10.1 Moottorin iskutilavuus:

1.10.2 Polttoaineensyöttöjärjestelmä: suora ruiskutus/epäsuora ruiskutus (1)

1.10.3 Valmistajan suosittelema polttoaine:

1.10.4 Suurin teho: kW nopeudella min^{-1}

1.10.5 Ahdin: kyllä/ei (1)

1.10.6 Sytytysjärjestelmä: puristussytytysmoottori/ottomoottori (1)

1.11 Voimalaite (pelkällä sähköllä toimivassa ajoneuvossa tai sähkökäyttöisessä hybridiajoneuvossa) (1)

1.11.1 Enimmäisnettoteho: …… kW, nopeudella: …… – …… min^{-1}

1.11.2 30 minuutin enimmäisteho: …… kW

1.12 Ajoakku (pelkällä sähköllä toimivassa ajoneuvossa tai sähkökäyttöisessä hybridiajoneuvossa)

1.12.1 Nimellisjännite: …… V

1.12.2 Kapasiteetti (2 h:ssa): …… Ah

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

1.13 Voimansiirto: ……., ……

1.13.1 Vaihdelaatikon tyyppi: käsikäyttöinen/automaattinen/portaaton (1)

1.13.2 Välityssuhteiden määrä:

1.13.3 Kokonaisvälityssuhteet (joissa on otettu huomioon renkaan vierimissäde kuormitettuna): ajoneuvon nopeus (km/h) jaettuna moottorin pyörimisnopeudella (ilmaistuna tuhansina kierroksina minuutissa) (min^{-1}):

Ykkösvaihde: …… Kuutosvaihde: ……

Kakkosvaihde: …… Seitsemäs vaihde: ……

Kolmosvaihde: …… Kahdeksas vaihde: ……

Nelosvaihde: …… Ylivaihde: ……

Viitosvaihde: ……

1.13.4 Lopullinen välityssuhde:

1.14 Renkaat: ……., ……., ……

Tyyppi: …… Mitat: ……

Yhdellä pyörähdyksellä kuljettu matka kuormitettuna:

Yhdellä pyörähdyksellä kuljettu matka tyyppi 1 -testissä

2. **Testitulokset:**

2.1 Päästötestin tulokset

Päästöjen luokitus: Euro 5/Euro 6 (1)

Tyyppi 1 -testin tulokset, jos sovellettavissa

Tyyppihyväksyntänumero, ellei kyseessä ole kanta-ajoneuvo (1): ……

Tyyppi 1 -testin tulos	Testi	CO (mg/km)	THC (mg/km)	NMHC (mg/km)	NO_x (mg/km)	THC + NO_x (mg/km)	Hiukkaset (mg/km)	Hiukkaset (#/km)
Mitattu (i) (iv)	1							
	2							
	3							
Mitattu keskiarvo (M) (i) (iv)								
Ki (i) (v)						(ii)		
Keskiarvo laskettuna Ki-kertoimella (M.Ki) (iv)						(iii)		
DF (i) (v)								
Lopullinen keskiarvo laskettuna Ki-kertoimella ja DF-kertoimella (M.Ki.DF) (vi)								
Raja-arvo								

(i) jos sovellettavissa
(ii) ei sovelleta
(iii) keskiarvoa varten lasketaan yhteen THC- and NO_x-päästöjen keskiarvot (M.Ki)
(iv) pyöristetään kahden kymmenyksen tarkkuudella
(v) pyöristetään neljän kymmenyksen tarkkuudella
(vi) pyöristetään yhden kymmenyksen verran tarkemmin kuin raja-arvoa

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

Regenerointistrategiaa koskevat tiedot

D – kahden regenerointijakson välillä olevien käyttöjaksojen lukumäärä: .....

d – regeneroinnin vaatima käyttöjaksojen lukumäärä: .....

Tyyppi 2: ..... %

Tyyppi 3: .....

Tyyppi 4: ..... g/testi

Tyyppi 5: — Kestävyystesti: koko ajoneuvon testaus/vanhenemistesti koepenkissä/ei mitään ([1])

— Huononemistekijä DF: laskettu/kiinteä ([1])

— Ilmoitetaan arvot: .....

Tyyppi 6	CO (mg/km)	THC (mg/km)
Mitattu arvo		

2.1.1 Kun kyseessä on yhdellä polttoaineella toimiva kaasuajoneuvo, taulukko toistetaan kaikkien nestekaasu- tai maakaasu-/biometaanivertailupolttoaineiden osalta ja ilmoitetaan, onko tulokset saatu mittaamalla vai laskemalla, sekä toistetaan taulukko ajoneuvon päästöjen (yhden) lopullisen tuloksen osalta, kun ajoneuvo käy nestekaasulla tai maakaasulla/biometaanilla. Kun kyseessä on kahdella polttoaineella toimiva kaasuajoneuvo, ilmoitetaan tulos bensiinin osalta ja toistetaan taulukko kaikkien nestekaasu- tai maakaasu-/biometaanivertailupolttoaineiden osalta ja ilmoitetaan, onko tulokset saatu mittaamalla vai laskemalla, sekä toistetaan taulukko ajoneuvon päästöjen (yhden) lopullisen tuloksen osalta, kun ajoneuvo käy nestekaasulla tai maakaasulla. Kun kyseessä on jokin muu kahdella polttoaineella toimiva ajoneuvo tai polttoainevaatimuksiltaan joustava nk. flex-fuel-ajoneuvo, tulokset esitetään kahden eri vertailupolttoaineen osalta.

2.1.2 Kirjallinen kuvaus ja/tai piirros vianilmaisimesta: .....

2.1.3 Luettelo kaikista OBD-järjestelmän valvomista osista ja niiden tarkoituksesta: .....

2.1.4 Kirjallinen kuvaus (toiminnan perusperiaatteet) seuraavista: .....

2.1.4.1 Sytytyskatkojen havaitseminen ([2]): .....

2.1.4.2 Katalysaattorin valvonta ([2]): .....

2.1.4.3 Happianturin valvonta ([2]): .....

2.1.4.4 Muut osat, joita OBD-järjestelmä valvoo ([2]): .....

2.1.4.5 Katalysaattorin valvonta ([3]): .....

2.1.4.6 Hiukkasloukun valvonta ([3]): .....

2.1.4.7 Sähköisen polttoaineensyöttöjärjestelmän valvonta ([3]): .....

2.1.4.8 Muut osat, joita OBD-järjestelmä valvoo: .....

2.1.5 Vianilmaisimen aktivoitumisehdot (kiinteä ajokertamäärä tai tilastollinen menetelmä): .....

2.1.6 Luettelo kaikista OBD-järjestelmän tulostuskoodeista ja tietojen esitysmuodosta (selityksin varustettuna): .....

([1]) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

([2]) Ottomoottorilla varustetut ajoneuvot.

([3]) Dieselmoottorilla varustetut ajoneuvot.

2.2 Katsastusta varten tarvittavat päästötiedot

Testi	CO-arvo (% vol)	Lambda-arvo (1)	Moottorin nopeus (min^{-1})	Moottoriöljyn lämpötila (°C)
Joutokäynti alhaisella nopeudella		ei		
Joutokäynti suurella nopeudella				

(1) Joutokäynti suurella nopeudella

2.3 Katalysaattorit kyllä/ei (1)

2.3.1 Alkuperäinen katalysaattori, joka on testattu tämän asetuksen asiaankuuluvien vaatimusten mukaisesti kyllä/ei (1)

2.4 Savun tiheyden testin tulokset (1)

2.4.1 Tasaisella nopeudella: ks. teknisen tutkimuslaitoksen testiselostus nro .....

2.4.2 Ryntäystestit

2.4.2.1 Absorptiokertoimen mitattu arvo: ..... m^{-1}

2.4.2.2 Absorptiokertoimen korjattu arvo: ..... m^{-1}

2.4.2.3 Absorptiokertoimen tunnuksen sijainti ajoneuvossa: .....

2.5 CO_2-päästöjä/polttoaineenkulutusta koskevien testien tulokset

2.5.1 Polttomoottorilla varustetut ajoneuvot ja pelkästään polttomoottorilla ladattavat sähkötoimiset hybridiajoneuvot

2.5.1.1 CO_2-päästöjen massa (kunkin testatun vertailupolttoaineen osalta)

2.5.1.1.1 CO_2-päästöjen massa (kaupunkiolosuhteissa): ..... g/km

2.5.1.1.2 CO_2-päästöjen massa (muissa kuin kaupunkiolosuhteissa): ..... g/km

2.5.1.1.3 CO_2-päästöjen massa (yhdistetty): ..... g/km

2.5.1.2 Polttoaineenkulutus (kunkin testatun vertailupolttoaineen osalta)

2.5.1.2.1 Polttoaineenkulutus (kaupunkiolosuhteissa): ..... 1/100 km (2)

2.5.1.2.2 Polttoaineenkulutus (muissa kuin kaupunkiolosuhteissa): ..... 1/100 km

2.5.1.2.3 Polttoaineenkulutus (yhdistetty): ..... 1/100 km (2)

2.5.1.3 Kun kyseessä ovat polttomoottorikäyttöiset ajoneuvot, jotka on varustettu tämän asetuksen 2 artiklan 6 kohdassa määritellyllä jaksoittaisesti regeneroituvalla päästöjen vähentämisjärjestelmällä, tulokset kerrotaan UN-ECE:n säännön nro 101 liitteessä 10 määritellyllä Ki-kertoimella.

2.5.1.3.1 Regenerointistrategiaa koskevat tiedot CO_2 -päästöjen ja polttoaineenkulutuksen osalta

D – kahden regenerointijakson välillä olevien käyttöjaksojen lukumäärä: .....

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
(2) Kaasukäyttöisten ajoneuvojen osalta yksikkö korvataan yksiköllä m3/km.

d – regeneroinnin vaatima käyttöjaksojen lukumäärä: .....

	kaupunkiolosuhteissa	muissa kuin kaupunki-olosuhteissa	yhdistetty
Ki-arvot CO_2-päästöjen ja polttoaineenkulutuksen osalta (1)			

(1) pyöristetään neljän kymmenyksen tarkkuudella

2.5.2 Pelkällä sähköllä toimivat ajoneuvot (1)

2.5.2.1 Sähköenergian kulutus (ilmoitettu arvo).

2.5.2.1.1 Sähköenergian kulutus: ..... Wh/km

2.5.2.1.2 Kokonaisaika, jona testijaksolla poikettiin toleransseista: ..... s

2.5.2.2 Toimintasäde (ilmoitettu arvo): ..... km

2.5.3 Sähköverkosta ladattava sähkötoiminen hybridiajoneuvo:

2.5.3.1 CO_2-päästöjen massa (edellytys A, yhdistetty) (2): ..... g/km

2.5.3.2 CO_2-päästöjen massa (edellytys B, yhdistetty) (2): ..... g/km

2.5.3.3 CO_2-päästöjen massa (painotettu, yhdistetty) (2): ..... g/km

2.5.3.4 Polttoaineenkulutus (edellytys A, yhdistetty) (2): ..... l/100 km

2.5.3.5 Polttoaineenkulutus (edellytys B, yhdistetty) (2): ..... l/100 km

2.5.3.6 Polttoaineenkulutus (painotettu, yhdistetty) (2): ..... l/100 km

2.5.3.7 Polttoaineenkulutus (edellytys A, yhdistetty) (2): ..... Wh/km

2.5.3.8 Sähköenergian kulutus (edellytys B, yhdistetty) (2): ..... Wh/km

2.5.3.9 Sähköenergian kulutus (painotettu ja yhdistetty) (2): ..... Wh/km

2.5.3.10 Sähkökäyttöinen toimintasäde: ..... km

3. Ajoneuvon korjaamiseen tarvittavat tiedot

3.1 Verkkosivusto, jolta on saatavissa ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavia tietoja: .....

3.1.1 Päivämäärä, josta lähtien se on käytettävissä (6 kuukauden kuluessa tyyppihyväksynnän päivämäärästä): .....

3.2 Edellä 3.1 kohdassa tarkoitetun verkkosivuston käyttöehdot (käyttöaika, käytön tunti-, kuukausi- ja vuosihinta): .....

3.3 Muoto, jossa edellä 3.1 kohdassa tarkoitetulla verkkosivustolla tarjotaan ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavia tietoja: .....

3.4 Valmistajan todistus ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta:

4. **Huomioita:**

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
(2) Mitattuna yhdistetyssä syklissä, eli osa 1 (kaupunkiolosuhteet) ja osa 2 (muut kuin kaupunkiolosuhteet) yhdessä.

Lisäys 5

Ajoneuvon OBD-järjestelmään liittyvät tiedot

1. Ajoneuvon valmistajan on toimitettava tässä lisäyksessä esitetyt tiedot, jotta OBD-järjestelmän kanssa yhteensopivien varaosien sekä vianmääritykseen käytettävien välineiden ja testilaitteiden valmistus on mahdollista.

2. Seuraavat tiedot toimitetaan pyynnöstä ja syrjimättömällä tavalla osien, vianmääritykseen käytettävien välineiden tai testilaitteiden valmistajien saataville:

2.1 Ajoneuvon alkuperäisessä tyyppihyväksynnässä käytettyjen esivakauttavien syklien tyypin ja lukumäärän kuvaus.

2.2 Sen OBD-demonstraatiosyklin tyypin kuvaus, jota käytettiin ajoneuvon alkuperäisessä tyyppihyväksynnässä OBD-järjestelmän valvoman osan osalta.

2.3 Kattava asiakirja, jossa kuvataan kaikki ne osat, joita tarkkaillaan anturilla vianmääritykseen ja vianilmaisimen aktivoitumiseen liittyvän järjestelmän yhteydessä (ajosyklien kiinteä lukumäärä tai tilastollinen menetelmä), mukaan luettuna anturilla tarkkailtujen merkityksellisten toissijaisten parametrien luettelo kunkin OBD-järjestelmällä valvotun osan osalta. Luettelo kaikista OBD-järjestelmän niistä tulostuskoodeista ja niiden tietojen esitysmuodosta (selityksin varustettuna), jotka koskevat päästöihin liittyviä ja päästöihin liittymättömiä yksittäisiä käyttövoimajärjestelmän osia, kun osan valvontaa käytetään vianilmaisimen aktivoitumisen määrittämiseen. Erityisesti palveluissa $05 (testiarvot ID $21-FF) ja $06 annetuista tiedoista on esitettävä tyhjentävä selitys. Jos kyse on ajoneuvotyypeistä, jotka käyttävät tietoyhteyttä ISO-standardin 15765–4 "Road vehicles – Diagnostics on Controller Area Network (CAN) – Part 4: Requirements for emissions-related systems" mukaisesti, palvelussa $06 (testiarvot ID $00-FF) annetuista tiedoista on annettava tyhjentävä selitys jokaisen tuetun OBD-valvonta-ID:n osalta.

Nämä tiedot voidaan antaa taulukon muodossa seuraavasti:

Osa	Vian tunnuskoodi	Seurantajärjestelmä	Vianmääritysperusteet	Vianilmaisimen aktivoitumisperusteet	Toissijaiset parametrit	Esivakautus	Demonstraatiotesti
Katalysaattori	P0420	Happisensori 1:n ja 2:n signaalit	Sensori 1:n ja 2:n signaalien erot	3. sykli	Moottorin käyntinopeus, moottorin kuormitus, A/F-moodi, katalysaattorin lämpötila	Kaksi tyyppi 1 -sykliä	Tyyppi 1

3. **Vianmääritystyökalujen valmistamiseen tarvittavat tiedot**

Jotta usean merkin korjaajien olisi helpompi hankkia yleisiä vianmääritystyökaluja, ajoneuvojen valmistajien on saatettava 3.1–3.3 kohdassa esitettävät tiedot saataville verkkosivustonsa kautta. Tietoihin sisältyvät kaikki vianmääritystyökalujen toiminnot ja kaikki linkit korjaamiseen tarvittaviin tietoihin ja vianetsintää koskeviin ohjeisiin. Tietojen käytöstä voidaan periä kohtuullinen maksu.

3.1 *Yhteyskäytäntöä koskevat tiedot*

Seuraavat tiedot on esitettävä ajoneuvon merkin, mallin ja variantin mukaan tai muun toimivan määritelmän, kuten ajoneuvon tunnistenumeron tai ajoneuvon ja järjestelmän tunnisteen mukaan:

a) Mahdolliset yhteyskäytäntöä koskevat lisätiedot, jotka tarvitaan täydelliseen vianmääritykseen liitteessä XI olevassa 4 kohdassa asetettujen vaatimusten lisäksi, mukaan lukien yhteyskäytäntötiedot, jotka liittyvät laitteistoihin tai ohjelmistoihin, parametrien tunnisteisiin, siirtotoimintoihin, vikamuistien vaatimuksiin tai virhetilanteisiin.

b) Yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten hankitaan ja tulkitaan kaikkia virhekoodeja, jotka eivät vastaa liitteessä XI olevassa 4 kohdassa asetettuja vaatimuksia.

c) Luettelo kaikista saatavilla olevista muuttuvien tietojen parametreista, mukaan lukien tiedot mittakaavan muuttamisesta ja tietojen saatavuudesta.

d) Luettelo kaikista saatavilla olevista toiminnallisista testeistä, mukaan lukien laitteiden aktivointi tai ohjaus sekä testien täytäntöönpano.

e) Yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten hankitaan tietoa osista ja tilasta, aikaleimoista, vikakoodeista ja pysäytyskuvista.

f) Opetusparametrien asetusten, varianttien koodien ja varaosien asetusten sekä asiakkaiden mieltymyksiin liittyvien asetusten palauttaminen.

g) Elektronisen valvontayksikön ja varianttien koodit.

h) Yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten huoltovalojen asetukset palautetaan.

i) Vianmääritysliittimen sijainti ja liittimen tiedot.

j) Moottorin koodin tunniste.

3.2 *OBD-järjestelmällä valvottavien osien testaus ja vianmääritys*

Seuraavat tiedot on esitettävä:

a) Kuvaus testeistä, joilla varmistetaan järjestelmän toiminta osan tai johdotuksen tasolla.

b) Testausmenetelmä, mukaan lukien testin parametrit ja osan tiedot.

c) Liittimiä koskevat tiedot, mukaan lukien pienimmät ja suurimmat lähtö- ja tuloarvot sekä ajo- ja kuormitusarvot.

d) Tietyissä ajo-olosuhteissa, mukaan lukien joutokäynnillä odotettavat arvot.

e) Osan ja sen lepo- ja toimintatilan sähköarvot.

f) Kaikkia edellä esitettyjä tilanteita koskevat vikatyypin arvot.

g) Vikatyyppien vianmääritysjaksot, mukaan lukien vikapuut ja ohjattu eliminointi vianmäärityksessä.

3.3 *Korjaamiseen tarvittavat tiedot*

Seuraavat tiedot on esitettävä:

a) Elektronisen valvontayksikön ja osien käyttöönotto (vaihto-osien asentamisen yhteydessä)

b) Uusien tai korvaavien elektronisten valvontayksiköiden käyttöönotto tarvittaessa (uudelleen-) ohjelmointitekniikoiden avulla.

Lisäys 6

EY-tyyppihyväksyntätodistuksen numerointijärjestelmä

1. EY-tyyppihyväksynnän, joka on myönnetty 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti, osa 3 koostuu EY-tyyppihyväksyntään sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen tai viimeisimmän muutosdirektiivin numerosta. Tämän numeron jäljessä on kirjain, joka vastaa eri ajoneuvoluokkia allaolevan taulukon 1 mukaisesti. Näillä kirjaimilla erotetaan myös Euro 5- ja Euro 6 -päästörajat, joiden osalta hyväksyntä on myönnetty.

Taulukko 1

Kirjain	Päästöstandardi	OBD-standardi	Ajoneuvon luokka ja alaluokka	Moottori	Täytäntöönpanopäivä: uudet tyypit	Täytäntöönpanopäivä: uudet ajoneuvot	Viimeinen rekisteröintipäivä
A	Euro 5-a	Euro 5	M, N_1 alaluokka I	PI, CI	1.9.2009	1.1.2011	31.12.2012
B	Euro 5-a	Euro 5	M_1 erityisiin sosiaalisiin tarpeisiin (paitsi M_1G)	CI	1.9.2009	1.1.2012	31.12.2012
C	Euro 5-a	Euro 5	M_1G erityisiin sosiaalisiin tarpeisiin	CI	1.9.2009	1.1.2012	31.8.2012
D	Euro 5-a	Euro 5	N_1 alaluokka II	PI, CI	1.9.2010	1.1.2012	31.12.2012
E	Euro 5-a	Euro 5	N_1 alaluokka III, N_2	PI, CI	1.9.2010	1.1.2012	31.12.2012
F	Euro 5b	Euro 5	M, N_1 alaluokka I	PI, CI	1.9.2011	1.1.2013	31.12.2013
G	Euro 5b	Euro 5	M_1 erityisiin sosiaalisiin tarpeisiin (paitsi M_1G)	CI	1.9.2011	1.1.2013	31.12.2013
H	Euro 5b	Euro 5	N_1 alaluokka II	PI, CI	1.9.2011	1.1.2013	31.12.2013
I	Euro 5b	Euro 5	N_1 alaluokka III, N_2	PI, CI	1.9.2011	1.1.2013	31.12.2013
J	Euro 5b	Euro 5+	M, N_1 alaluokka I	PI, CI	1.9.2011	1.1.2014	31.8.2015
K	Euro 5b	Euro 5+	M_1 erityisiin sosiaalisiin tarpeisiin (paitsi M_1G)	CI	1.9.2011	1.1.2014	31.8.2015
L	Euro 5b	Euro 5+	N_1 alaluokka II	PI, CI	1.9.2011	1.1.2014	31.8.2016
M	Euro 5b	Euro 5+	N_1 alaluokka III, N_2	PI, CI	1.9.2011	1.1.2014	31.8.2016
N	Euro 6-a	Euro 6-	M, N_1 alaluokka I	CI			31.12.2012
O	Euro 6-a	Euro 6-	N_1 alaluokka II	CI			31.12.2012
P	Euro 6-a	Euro 6-	N_1 alaluokka III, N_2	CI			31.12.2012
Q	Euro 6b	Euro 6-	M, N_1 alaluokka I	CI			31.12.2013
R	Euro 6b	Euro 6-	N_1 alaluokka II	CI			31.12.2013
S	Euro 6b	Euro 6-	N_1 alaluokka III, N_2	CI			31.12.2013
T	Euro 6b	Euro 6-plus IUPR	M, N_1 alaluokka I	CI			31.8.2015
U	Euro 6b	Euro 6-plus IUPR	N_1 alaluokka II	CI			31.8.2016
V	Euro 6b	Euro 6-plus IUPR	N_1 alaluokka III, N_2	CI			31.8.2016
W	Euro 6b	Euro 6	M, N_1 alaluokka I	PI, CI	1.9.2014	1.9.2015	

Kirjain	Päästöstandardi	OBD-standardi	Ajoneuvon luokka ja alaluokka	Moottori	Täytäntöönpanopäivä: uudet tyypit	Täytäntöönpanopäivä: uudet ajoneuvot	Viimeinen rekisteröintipäivä
X	Euro 6b	Euro 6	N_1 alaluokka II	PI, CI	1.9.2015	1.9.2016	
Y	Euro 6b	Euro 6	N_1 alaluokka III, N_2	PI, CI	1.9.2015	1.9.2016	

Selitykset:

"Euro 5-a" päästöstandardi = ei sisällä tarkistettua menetelmää hiukkasten mittaamiseen, hiukkasmäärän standardia eikä flex-fuel-ajoneuvojen alhaisissa lämpötiloissa tuottamien päästöjen testaamista biopolttoaineella.

"Euro 6-a" päästöstandardi = ei sisällä tarkistettua menetelmää hiukkasten mittaamiseen, hiukkasmäärän standardia eikä flex-fuel-ajoneuvojen alhaisissa lämpötiloissa tuottamien päästöjen testaamista biopolttoaineella.

"Euro 5+" OBD-standardi = sisältää väljennetyn käytönaikaisen tehokkuussuhteen (IUPR), bensiinikäyttöisten ajoneuvojen NO_x-päästöjen valvonnan sekä tiukennetut hiukkasmassaan perustuvat päästöjen raja-arvot dieselin osalta.

"Euro 6-" OBD-standardi = väljennetyt OBD:n raja-arvot dieselin osalta.

"Euro 6- plus IUPR" OBD = sisältää väljennetyt OBD:n raja-arvot dieselin osalta ja väljennetyn käytönaikaisen tehokkuussuhteen (IUPR).

Huom.: ajoneuvoille voidaan 4 artiklan 6 kohdan mukaan myöntää tyyppihyväksyntä kirjaimien W, X ja Y nojalla vasta, kun Euro 6 OBD-järjestelmien raja-arvot on otettu käyttöön.

2. **Esimerkkejä tyyppihyväksyntätodistusten numeroista.**

2.1 Seuraavassa on esimerkki Euro 5 -standardia vastaavan kevyen henkilöajoneuvon ensimmäisestä hyväksynnästä ilman mitään laajennuksia. Hyväksyntä myönnettiin perusasetuksen ja sen täytäntöönpanoasetuksen nojalla, joten neljäs osa on 0001. Ajoneuvon luokka on M_1, ja siihen viitataan kirjaimella A. Hyväksyntä myönnettiin Alankomaissa:

e4*715/2007*692/2008A*0001*00

2.2 Toisessa esimerkissä on kyse Euro 5 -standardia vastaavan kevyen henkilöajoneuvon toisen laajennuksen neljännestä hyväksynnästä. Ajoneuvo on erityisiin sosiaalisiin tarpeisiin suunniteltu M_1G-luokan ajoneuvo (C-kirjain). Hyväksyntä myönnettiin perusasetuksen ja vuonna 2009 annettavan muutosasetuksen nojalla Saksassa:

e1*715/2007*…/2009C*0004*02

Lisäys 7

Valmistajan todistus siitä, että OBD-järjestelmä täyttää käytönaikaiselle tehokkuudelle asetetut vaatimukset

(Valmistaja): .....

(Valmistajan osoite): .....

todistaa, että

— tämän todistuksen liitteessä luetellut ajoneuvotyypit täyttävät asetuksen (EY) N:o 692/2008 liitteen XI lisäyksessä 1 olevassa 3 kohdassa OBD-järjestelmän käytönaikaiselle tehokkuudelle asetetut vaatimukset kaikissa kohtuudella ennakoitavissa ajo-olosuhteissa,

— tämän todistuksen liitteenä olevat suunnitelma(t), jossa (joissa) kuvaillaan yksityiskohtaiset tekniset perusteet kunkin valvontalaitteen osoittajan ja nimittäjän kasvulle, ovat oikeat ja täydelliset kaikkien niiden ajoneuvojen osalta, joita tämä todistus koskee.

Tehty [..... paikka]

[..... päivämäärä]

.....

[Valmistajan edustajan allekirjoitus]

Liitteet:

— Luettelo ajoneuvotyypeistä, joita tämä todistus koskee

— Suunnitelmat, joissa kuvaillaan yksityiskohtaiset tekniset perusteet kunkin valvontalaitteen osoittajan ja nimittäjän kasvulle, sekä suunnitelmat osoittajien, nimittäjien ja yleisnimittäjän poistamiselle käytöstä.

LIITE II

KÄYTÖSSÄ OLEVIEN AJONEUVOJEN VAATIMUSTENMUKAISUUS

1. Johdanto

1.1 Tässä liitteessä esitetään vaatimukset, jotka tämän asetuksen nojalla hyväksyttyjen käytössä olevien ajoneuvojen on täytettävä.

2. Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen

2.1 Hyväksyntäviranomainen tarkastaa käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden valmistajalla olevien asiaa koskevien tietojen perusteella käyttäen samankaltaisia menettelyjä kuin ne, jotka määritellään tuotannon vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseen direktiivin 2007/46/EY 12 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä sen liitteessä X olevassa 1 ja 2 kohdassa. Valmistajan laatimaa käytönaikaista seurantaa koskevaa raporttia voidaan täydentää hyväksyntäviranomaisen ja jäsenvaltioiden suorittamista tarkkailutestauksista saatavilla tiedoilla.

2.2 Tämän liitteen lisäyksessä 2 olevassa 9 kohdassa tarkoitetussa kuvassa ja UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksen 4 kuvassa 4/2 esitetään käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden testausmenetelmä. Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastusmenettely kuvaillaan tämän liitteen lisäyksessä 3.

2.3 Osana käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastamista varten toimitettavia tietoja valmistajan on hyväksyntäviranomaisen pyynnöstä raportoitava tyyppihyväksyntäviranomaiselle kaikista huollon yhteydessä kirjatuista takuu- ja korjausvaateista sekä OBD-järjestelmän vioista tyyppihyväksynnän yhteydessä sovittavalla tavalla. Tiedoissa on eriteltävä päästöihin liittyvien osien ja järjestelmien vikojen tiheys ja sisältö. Tällainen raportti on laadittava tämän asetuksen 9 artiklan 4 kohdassa määriteltynä ajanjaksona vähintään kerran vuodessa kunkin ajoneuvomallin osalta.

2.4 *Käytössä olevien ajoneuvojen perheen määrittelevät ominaisuudet*

Käytössä olevien ajoneuvojen perhe voidaan määritellä luettelemalla perusominaisuudet, joiden osalta perheeseen kuuluvien ajoneuvojen on oltava samanlaiset. Näin ollen niiden ajoneuvotyyppien, joille ainakin seuraavat ominaisuudet ovat yhteisiä tai ilmoitettujen toleranssien rajoissa, katsotaan kuuluvan samaan käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen:

2.4.1 polttotapahtuma (kaksitahti-, nelitahti-, kiertomoottori),

2.4.2 sylinterien lukumäärä,

2.4.3 sylinterilohkon muoto (rivimoottori, V-moottori, tähtimoottori, vastaiskumoottori, muu). Sylinterien kaltevuus tai suunta ei ole arviointiperuste,

2.4.4 polttoaineensyöttömenetelmä (esim. epäsuora tai suora ruiskutus),

2.4.5 jäähdytysjärjestelmä (ilma, vesi, öljy),

2.4.6 moottorin kaasunvaihto (vapaasti hengittävä, ahdettu),

2.4.7 polttoaine, jota varten moottori on suunniteltu (bensiini, diesel, maakaasu, nestekaasu jne.). Kahta polttoainetta käyttävät ajoneuvot voidaan luokitella samaan ryhmään yhtä polttoainetta käyttävien ajoneuvojen kanssa, jos toinen polttoaineista on yleinen,

2.4.8 katalysaattorin tyyppi (kolmitiekatalyytti, LNT, SCR, LNC tai muu(t)),

2.4.9 hiukkasloukun tyyppi (kyllä tai ei),

2.4.10 pakokaasun takaisinkierrätys (kyllä tai ei, jäähdytetty tai jäähdyttämätön) ja

2.4.11 perheeseen kuuluvan suurimman moottorin sylinteritilavuus, josta vähennetään 30 prosenttia.

2.5 *Tietoja koskevat vaatimukset*

Hyväksyntäviranomainen tarkastaa käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden valmistajan toimittamien tietojen perusteella. Näihin tietoihin on sisällyttävä erityisesti seuraavat:

2.5.1 valmistajan nimi ja osoite,

2.5.2 valmistajan valtuutettujen edustajien nimet, osoitteet, puhelin- ja faksinumerot sekä sähköpostiosoitteet niillä alueilla, jotka valmistajan ilmoittamat tiedot kattavat,

2.5.3 valmistajan ilmoittamien tietojen kattamien ajoneuvojen mallinimi (mallinimet),

2.5.4 tarvittaessa luettelo valmistajan ilmoittamien tietojen kattamista ajoneuvotyypeistä, eli 2.1 kohdan mukainen käytössä olevien ajoneuvojen perhe,

2.5.5 ajoneuvon tunnusnumeron (VIN) koodit, joita sovelletaan käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen kuuluviin ajoneuvotyyppeihin (VIN-etuliite),

2.5.6 käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen kuuluviin ajoneuvotyyppeihin sovellettavien tyyppihyväksyntöjen numerot, mukaan luettuna tarvittaessa kaikkien laajennusten numerot sekä kaikkien sellaisten korjaavien toimenpiteiden numerot, joissa ajoneuvolle tehdään pieniä korjauksia seuraavan huollon yhteydessä tai ajoneuvo kutsutaan korjattavaksi (suuret muutokset),

2.5.7 tiedot valmistajan ilmoittamien tietojen kattamien ajoneuvojen tyyppihyväksyntöjen laajentamisista ja korjaavista toimenpiteistä, joissa ajoneuvolle tehdään pieniä korjauksia seuraavan huollon yhteydessä tai ajoneuvo kutsutaan korjattavaksi (jos hyväksyntäviranomainen pyytää näitä tietoja),

2.5.8 ajanjakso, jonka kuluessa valmistajan ilmoittamat tiedot on kerätty,

2.5.9 valmistajan ilmoittamien tietojen kattama ajoneuvojen valmistusaika (esim. kalenterivuonna 2007 valmistetut ajoneuvot),

2.5.10 Valmistajan käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastuksessa käyttämä menettely, mukaan lukien

a) ajoneuvon paikantamismenetelmä,

b) ajoneuvon valinta- ja hylkäysperusteet,

c) ohjelmassa käytetyt testityypit ja -menettelyt,

d) valmistajan hyväksymis- ja hylkäysperusteet käytössä olevien ajoneuvojen perheelle,

e) maantieteellinen alue (alueet), jolla (joilla) valmistaja on kerännyt tietoja,

f) otoksen suuruus ja käytetty otantasuunnitelma,

2.5.11 valmistajan käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastusmenettelyn tulokset, mukaan lukien

a) tunnistetiedot ohjelmaan sisältyvistä ajoneuvoista (testatuista tai testaamattomista). Näihin tietoihin on sisällyttävä

— mallinimi,

— ajoneuvon tunnusnumero (VIN),

— ajoneuvon rekisterinumero,

— valmistuspäivämäärä,

— käyttöalue (jos tiedossa),

— rengastus,

b) syy(t) ajoneuvon hylkäämiseen otoksesta,

c) otoksen kunkin ajoneuvon huoltohistoria (mukaan lukien kaikki suuret muutokset),

d) otoksen kunkin ajoneuvon korjaushistoria (jos tiedossa),

e) testitiedot, mukaan lukien

— testauspäivämäärä,

— testauspaikka,

— ajoneuvon matkamittarin lukema,

— testipolttoaineen eritelmät (esim. testin vertailupolttoaine tai kaupallinen polttoaine),

— testausolosuhteet (lämpötila, kosteus, dynamometrin inertiapaino),

— dynamometrin asetukset (esim. tehoasetus),

— testitulokset (vähintään kolmesta eri ajoneuvosta kussakin ajoneuvoperheessä),

2.5.12 OBD-järjestelmän tallenteet.

3. **Ajoneuvojen valinta käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseen**

3.1 Valmistajan keräämien tietojen on oltava riittävän täydelliset toiminnan arvioimiseksi käytettäessä ajoneuvoa tavanomaisissa käyttöolosuhteissa, siten kuin 1 kohdassa on määritelty. Valmistajan otannan on katettava vähintään kaksi jäsenvaltiota, joissa on olennaisesti erilaiset olosuhteet. Jäsenvaltioiden valinnassa otetaan huomioon muun muassa eroavuudet polttoaineissa, ympäristöoloissa, keskimääräisissä ajonopeuksissa sekä kaupunki- ja moottoritieajon jakaumassa.

3.2 Valitessaan jäsenvaltioita ajoneuvojen otantaa varten valmistaja voi valita ajoneuvot jäsenvaltiosta, jota pidetään erityisen edustavana. Tässä tapauksessa valmistajan on osoitettava tyyppihyväksynnän myöntäneelle hyväksyntäviranomaiselle, että valinta on edustava (esimerkiksi siten, että tiettyä ajoneuvoperhettä myydään eniten kyseisillä yhteisön markkinoilla). Kun käytössä olevien ajoneuvojen perheestä on testattava enemmän kuin yksi näyte-erä 3.5 kohdan mukaisesti, ajoneuvojen käyttöolosuhteiden on oltava toisessa ja kolmannessa näyte-erässä erilaiset kuin ensimmäisessä näyte-erässä.

3.3 Päästötestit voidaan tehdä testaustiloissa, jotka sijaitsevat eri markkinoilla tai alueella, kuin missä ajoneuvot on valittu.

3.4 Valmistajan on jatkuvasti seurattava käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuutta testeillä, jotka heijastavat käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen kuuluvien ajoneuvotyyppien tuotantojaksoa. Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden testien aloittamisen välillä saa kulua enintään 18 kuukautta. Aikaväliä voidaan pidentää 24 kuukauteen, jos ajoneuvotyyppi kuuluu sellaisen tyyppihyväksynnän laajennuksen piiriin, joka ei ole edellyttänyt päästötestiä.

3.5 Lisäyksessä 2 kuvaillun tilastomenetelmän soveltamisen yhteydessä näyte-erien määrä riippuu käytössä olevien ajoneuvojen perheen vuotuisesta myynnistä seuraavassa taulukossa määritellyllä tavalla:

Rekisteröinnit kalenterivuotta kohti	Näyteerien määrä
enintään 100 000	1
100 001–200 000	2
yli 200 000	3

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitetun tarkastuksen perusteella hyväksyntäviranomainen tekee jonkin seuraavista päätöksistä ja toimista:

a) se päättää, että ajoneuvotyypin tai käytössä olevien ajoneuvojen perheen vaatimustenmukaisuus käytössä toteutuu, ja pitäytyy muista toimista,

b) se päättää, että valmistajan toimittamat tiedot eivät riitä päätöksen tekemiseen, ja pyytää valmistajalta lisätietoja tai uusia testituloksia,

c) se päättää, että hyväksyntäviranomaisen tai jäsenvaltion seurantatestausohjelmista saatujen tietojen perusteella valmistajan toimittamat tiedot eivät riitä päätöksen tekemiseen, ja pyytää valmistajalta lisätietoja tai uusia testituloksia,

d) se päättää, että käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen kuuluvan ajoneuvotyypin vaatimustenmukaisuus käytössä ei ole tyydyttävä, ja ryhtyy toimenpiteisiin kyseisen ajoneuvotyypin testauttamiseksi lisäyksen 1 mukaisesti.

4.1 Jos katsotaan tarpeellisiksi tehdä tyyppi 1 -testit sen tarkastamiseksi, että päästöjenrajoituslaitteet täyttävät niille asetettavat toimintavaatimukset käytössä ollessaan, testit on tehtävä noudattaen testimenettelyä, joka täyttää lisäyksessä 2 tarkoitetut tilastolliset kriteerit.

4.2 Hyväksyntäviranomainen valitsee yhteistoiminnassa valmistajan kanssa otoksen ajoneuvoista, joilla on ajettu riittävän pitkä matka ja joita tiedetään kohtuullisen varmasti käytetyn tavanomaisissa olosuhteissa. Valmistajaa on kuultava valittaessa ajoneuvoja otokseen ja valmistajan on sallittava olla läsnä tarkastettaessa ajoneuvojen vaatimustenmukaisuutta.

4.3 Valmistajalla on oikeus tehdä hyväksyntäviranomaisen valvonnassa päästöjen raja-arvot ylittäviin ajoneuvoihin kohdistuvia tarkastuksia, jotka voivat olla luonteeltaan myös ainetta hajottavia, selvittääkseen ajoneuvojen toiminnan heikkenemiseen johtaneet valmistajasta itsestään riippumattomat syyt (esimerkiksi lyijypitoisen bensiinin käyttö ennen testiajankohtaa). Jos tarkastusten tulokset vahvistavat tällaisten syiden olemassaolon, vastaavat testitulokset jätetään ottamatta huomioon tarkastettaessa vaatimustenmukaisuutta.

Lisäys 1

KÄYTÖSSÄ OLEVIEN AJONEUVOJEN VAATIMUSTENMUKAISUUDEN TARKASTAMINEN

1. JOHDANTO

1.1 Tässä lisäyksessä vahvistetaan 4 kohdassa tarkoitetut valintaperusteet, joita on sovellettava valittaessa testattavia ajoneuvoja, sekä menettelyt käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden testausta varten.

2. VALINTAPERUSTEET

Tämän lisäyksen 2.1–2.8 kohdassa määritetään perusteet, joiden nojalla valittu ajoneuvo voidaan hyväksyä.

2.1 Ajoneuvon on oltava tämän asetuksen mukaisesti tyyppihyväksyttyä ajoneuvotyyppiä, jolla on direktiivin 2007/46/EY mukainen vaatimustenmukaisuustodistus. Ajoneuvon on oltava rekisteröity ja käytössä yhteisössä.

2.2 Ajoneuvolla ajetun kilometrimäärän on oltava vähintään 15 000 tai ajoneuvon on täytynyt olla käytössä vähintään kuuden kuukauden ajan, sen mukaan, kumpi ehto täyttyy myöhemmin, ja sillä ajettu kilometrimäärä saa olla enintään 100 000 tai sen käyttöaika saa olla enintään viisi vuotta, sen mukaan kumpi ehto täyttyy aikaisemmin.

2.3 Ajoneuvosta on oltava huoltokirja, josta käy ilmi, että ajoneuvoa on huollettu asianmukaisesti (esimerkiksi että huollot on tehty valmistajan suositusten mukaisesti).

2.4 Ajoneuvossa ei saa olla merkkejä epäasianmukaisesta käytöstä (esimerkiksi kilpa-ajosta, ylikuormituksesta, väärän polttoaineen käytöstä tai muusta väärinkäytöstä) eikä muista tekijöistä (esimerkiksi virittäminen), jotka voivat vaikuttaa päästöihin. Jos ajoneuvossa on OBD-järjestelmä, on otettava huomioon tietokoneeseen tallennetut vikakoodit ja tiedot ajetusta matkasta. Ajoneuvoa ei valita testattavaksi, jos tietokoneessa olevista tiedoista käy ilmi, että ajoneuvo on ollut toiminnassa vikakoodin tallennuksen jälkeen eikä pikaista korjausta ole tehty.

2.5 Moottoriin ei ole tehty luvattomia suuria korjauksia eikä ajoneuvoon suuria korjauksia.

2.6 Ajoneuvon polttoainesäiliöstä otetun polttoainenäytteen lyijy- ja rikkipitoisuuden on noudatettava direktiivissä 98/70/EY [1] asetettuja sovellettavia standardeja, eikä väärää polttoainetta saa käyttää. Tarkastuksia voidaan tehdä pakokaasusta.

2.7 Laboratorion henkilökunnan turvallisuuden vaarantavista seikoista ei ole merkkejä.

2.8 Kaikki ajoneuvon pakokaasunpuhdistusjärjestelmän osat ovat sovellettavan tyyppihyväksynnän mukaiset.

3. TARKASTUS JA HUOLTO

Testattavaksi hyväksytyt ajoneuvot tarkastetaan ja niihin tehdään tarvittaessa tavanomainen huolto 3.1–3.7 kohdan mukaisesti ennen pakokaasupäästöjen mittaamista.

3.1 Tarkastetaan ilmansuodatin, kaikki ajohihnat, kaikkien nesteiden taso, jäähdyttimen tulppa, kaikki tyhjiöletkut ja pakokaasunpuhdistusjärjestelmän sähköjohdot; tarkastetaan sytytys, polttoaineen mittaus ja pakokaasunpuhdistusjärjestelmän osat väärien säätöjen ja/tai ohjeiden vastaisten muutosten havaitsemiseksi. Kirjataan muistiin kaikki poikkeavuudet.

3.2 OBD-järjestelmän vahingoittumattomuus tarkastetaan. Kaikki OBD-muistin sisältämät vikatiedot on tallennettava ja tarvittavat korjaukset on toteutettava. Jos OBD-järjestelmän vianilmaisin havaitsee vian esivakauttavan ajosyklin aikana, vika voidaan tunnistaa ja korjata. Testi voidaan tehdä uudelleen, ja korjatulla ajoneuvolla saatuja tuloksia voidaan käyttää.

[1] EYVL L 350, 28.12.1998, s. 58.

3.3 Sytytysjärjestelmä on tarkastettava ja vialliset osat vaihdettava, esimerkiksi sytytystulpat, johdot jne.

3.4 Puristukset on tarkastettava. Jos tulos ei ole tyydyttävä, ajoneuvo on hylättävä.

3.5 Moottorin parametrit on tarkastettava valmistajan ohjeiden mukaisesti ja säädettävä tarvittaessa.

3.6 Jos ajoneuvolle vahvistetun huoltovälin täyttymiseen on enintään 800 kilometriä, huolto tehdään valmistajan ohjeiden mukaisesti. Matkamittarin lukemasta riippumatta öljyt ja ilmansuodatin voidaan vaihtaa valmistajan pyynnöstä.

3.7 Kun ajoneuvo on hyväksytty, polttoaine on vaihdettava asianmukaiseen päästötestin vertailupolttoaineeseen, jollei valmistaja hyväksy kaupallisen polttoaineen käyttöä.

4. TESTAUS KÄYTÖSSÄ

4.1 Kun ajoneuvon tarkastus katsotaan tarpeelliseksi, tämän asetuksen liitteen III mukaiset päästötestit tehdään esivakautetuille ajoneuvoille, jotka on valittu tämän lisäyksen 2 ja 3 kohdan vaatimusten mukaisesti. Testiin sisältyy vain Euro 6 -päästöstandardin mukaisesti hyväksyttyjen ajoneuvojen hiukkaspäästöjen mittaus luokissa W, X ja Y tämän asetuksen liitteen I lisäyksessä 6 olevassa taulukossa 1 esitetyn mukaisesti. Muut esivakautusjaksot, kuin ne, jotka määritellään UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 4 olevassa 5.3 kohdassa, sallitaan vain, jos ne edustavat tavanomaista ajoa.

4.2 OBD-järjestelmällä varustetuista ajoneuvoista voidaan tarkastaa vianilmaisimen toiminta käytössä jne. (esimerkiksi tämän asetuksen liitteessä XI määritellyt vianilmaisun rajat) tyyppihyväksynnän mukaisten päästötasojen osalta.

4.3 OBD-järjestelmästä voidaan tarkastaa esimerkiksi, esiintyykö sovellettavia raja-arvoja korkeampia päästötasoja, jotka eivät aiheuta vikailmoitusta, vianilmaisimen järjestelmällistä virheellistä aktivoitumista, sekä se, onko OBD-järjestelmässä viallisia tai heikentyneitä osia.

4.4 Jos osan tai järjestelmän toiminta on ristiriidassa kyseisen ajoneuvotyypin tyyppihyväksyntätodistuksessa ja/tai asiakirjoissa annettujen tietojen kanssa ja tällainen poikkeama ei ole luvallinen direktiivin 2007/46/EY 13 artiklan 1 tai 2 kohdan mukaisesti, mutta OBD-järjestelmä ei anna vikailmoitusta, osaa tai järjestelmää ei saa vaihtaa ennen päästötestiä, jollei todeta, että osaa tai järjestelmää on käsitelty ohjeiden vastaisesti tai väärinkäytetty tavalla, joka estää OBD-järjestelmää havaitsemasta syntyvää vikaa.

5. TULOSTEN ARVIOINTI

5.1 Testituloksia arvioidaan lisäyksessä 2 esitetyn menettelyn mukaisesti.

5.2 Testituloksia ei saa kertoa huononemiskertoimilla.

6. SUUNNITELMA KORJAAVIKSI TOIMENPITEIKSI

6.1 Hyväksyntäviranomainen pyytää valmistajaa toimittamaan suunnitelman korjaaviksi toimenpiteiksi, joilla vaatimustenvastaisuus poistetaan, jos useampi kuin yksi ajoneuvo osoittautuu päästöiltään poikkeavaksi ja ne joko

a) täyttävät UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 4 olevassa 3.2.3 kohdassa esitetyt ehdot ja hyväksyntäviranomainen ja valmistaja ovat yhtä mieltä siitä, että liiallisten päästöjen syy on sama, tai

b) täyttävät UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 4 olevassa 3.2.4 kohdassa esitetyt ehdot ja hyväksyntäviranomainen on selvittänyt, että liiallisten päästöjen syy on sama.

6.2 Suunnitelma korjaaviksi toimenpiteiksi on toimitettava tyyppihyväksyntäviranomaiselle viimeistään 60 työpäivän kuluttua 6.1 kohdassa tarkoitetusta tiedoksiantopäivämäärästä. Tyyppihyväksyntäviranomaisen on ilmoitettava korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman hyväksymisestä tai hylkäämisestä 30 työpäivän kuluessa. Lisäaikaa on kuitenkin myönnettävä, jos valmistaja voi osoittaa toimivaltaista tyyppihyväksyntäviranomaista tyydyttävällä tavalla, että lisäaika on tarpeen vaatimustenvastaisuuden tutkimiseen, jotta voidaan toimittaa suunnitelma korjaaviksi toimenpiteiksi.

6.3 Korjaavien toimenpiteiden piiriin on kuuluttava kaikkien ajoneuvojen, joissa on todennäköisesti sama vika. Tarve muuttaa tyyppihyväksyntäasiakirjoja on arvioitava.

6.4 Valmistajalla on oltava jäljennös kaikesta korjaavia toimenpiteitä koskevaan suunnitelmaan liittyvästä kirjeenvaihdosta. Valmistajan on lisäksi pidettävä kirjaa käytössä olevien ajoneuvojen korjausmenettelystä ja toimitettava säännöllisesti tilannekatsauksia tyyppihyväksyntäviranomaiselle.

6.5 Korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman on täytettävä 6.5.1–6.5.11 kohdassa asetetut vaatimukset. Valmistajan on annettava korjaavia toimenpiteitä koskevalle suunnitelmalle sen yksikäsitteisesti yksilöivä nimi tai numero.

6.5.1 Kuvaus kustakin korjaavia toimenpiteitä koskevaan suunnitelmaan sisältyvästä ajoneuvotyypistä.

6.5.2 Kuvaus erityismuutoksista, mukautuksista, korjauksista ja muista muutoksista, jotka tehdään ajoneuvoihin niiden saattamiseksi vaatimustenmukaisiksi, mukaan lukien lyhyt tiivistelmä tiedoista ja teknisistä tutkimuksista, jotka tukevat valmistajan päätöstä valita kyseiset toimenpiteet ajoneuvon saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi.

6.5.3 Kuvaus tavasta, jolla valmistaja antaa tiedon ajoneuvojen omistajille.

6.5.4 Mahdollinen kuvaus oikeasta huollosta ja käytöstä, jotka valmistaja vahvistaa edellytyksiksi oikeudelle tehdä korjauksia korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman puitteissa, sekä selvitys valmistajan syistä tällaisten edellytysten asettamiseen. Mitään huolto- tai käyttöedellytyksiä ei saa asettaa, jolleivät ne todistettavasti liity vaatimustenvastaisuuteen ja sitä korjaaviin toimenpiteisiin.

6.5.5 Kuvaus menettelystä, jota ajoneuvon omistajan on noudatettava saadakseen vaatimustenvastaisuuden korjautetuksi. On mainittava ajankohta, jonka jälkeen korjaavat toimenpiteet voidaan toteuttaa, arvio korjaamon työhönsä tarvitsemasta ajasta ja tieto siitä, missä korjaus voidaan tehdä. Korjaus on tehtävä joutuisasti, kohtuullisen ajan kuluessa ajoneuvon toimittamisesta.

6.5.6 Jäljennös ajoneuvon omistajalle toimitetuista tiedoista.

6.5.7 Lyhyt kuvaus järjestelyistä, joita valmistaja käyttää varmistaakseen, että osia ja järjestelmiä on riittävästi korjaavia toimenpiteitä varten. On ilmoitettava, milloin osia tai järjestelmiä on saatavilla riittävästi korjausmenettelyn aloittamiseksi.

6.5.8 Jäljennös kaikista ohjeista, jotka lähetetään korjauksen suorittaville henkilöille.

6.5.9 Kuvaus ehdotettujen korjaavien toimenpiteiden vaikutuksesta kunkin suunnitelmaan kuuluvan ajoneuvotyypin päästöihin, polttoaineenkulutukseen, ajettavuuteen ja turvallisuuteen sekä näitä päätelmiä tukevia tietoja ja teknisiä selvityksiä.

6.5.10 Kaikki muut tiedot tai selvitykset, joita hyväksyntäviranomainen voi kohtuudella pitää tarpeellisina korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman arvioimiseksi.

6.5.11 Jos korjaavia toimenpiteitä koskevaan suunnitelmaan sisältyy käytössä olevien ajoneuvojen korjaaminen, on tyyppihyväksyntäviranomaiselle toimitettava tieto menetelmästä, jota käytetään tehtyjen korjausten merkitsemiseen. Jos käytetään leimaa, on toimitettava esimerkki siitä.

6.6 Valmistajaa voidaan vaatia tekemään hyväksyttävästi suunnitellut ja tarvittavat testit osille ja ajoneuvoille, joihin on tehty ehdotettu muutos tai korjaus, jotta voidaan todeta kyseisen muutoksen tai korjauksen tuloksellisuus.

6.7 Valmistajan on merkittävä muistiin tiedot jokaisesta korjattavaksi kutsutusta ja korjatusta ajoneuvosta sekä korjaukset tehneistä korjaamoista. Tyyppihyväksyntäviranomaisen on pyynnöstään saatava haltuunsa näin syntyneet asiakirjat viiden vuoden ajan korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman täytäntöönpanosta.

6.8 Korjauksesta ja/tai muutoksesta tai uusien laitteiden lisäämisestä on tehtävä merkintä valmistajan ajoneuvon omistajalle antamaan todistukseen.

Lisäys 2

KÄYTÖSSÄ OLEVIEN AJONEUVOJEN VAATIMUSTENMUKAISUUDEN TESTAUKSESSA KÄYTETTÄVÄ TILASTOLLINEN MENETTELY

1. Tässä lisäyksessä kuvataan menettely, jota on käytettävä varmistettaessa vaatimustenmukaisuus käytössä tyyppi 1 -testin mukaisesti. Testauksessa sovelletaan UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 4 kuvailtua menettelyä 2–9 kohdassa kuvailluin poikkeuksin.

2. Alaviitettä 1 ei sovelleta.

3. Lisäyksessä 4 oleva 3.2 kohta on ymmärrettävä seuraavasti:

   Ajoneuvon katsotaan olevan päästöiltään poikkeava, jos 3.2.2 kohdassa esitetyt ehdot täyttyvät.

4. Lisäyksessä 4 olevaa 3.2.1 kohtaa ei sovelleta.

5. Lisäyksessä 4 olevan 3.2.2 kohdan viittausta 5.3.1.4 kohdan taulukon riviin B on pidettävä viittauksena asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 1 Euro 5 -ajoneuvojen osalta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 2 Euro 6 -ajoneuvojen osalta.

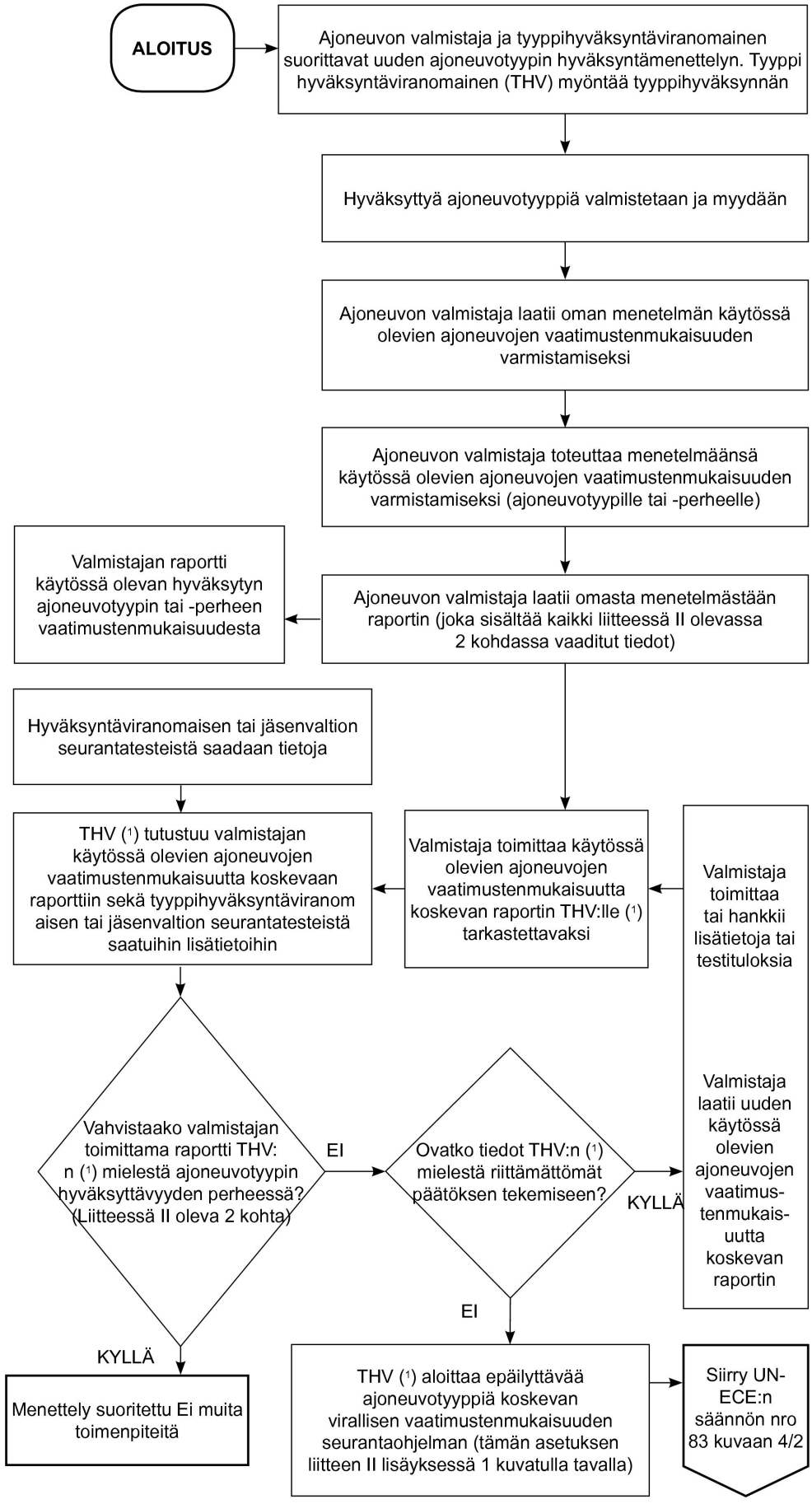
6. Lisäyksessä 4 olevien 3.2.3.2.1 ja 3.2.4.2 kohdan viittausta lisäyksessä 3 olevaan 6 kohtaan on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteen II lisäyksessä 1 olevaan 6 kohtaan.

7. Alaviitteissä 2 ja 3 esitettyä viittausta 5.3.1.4 kohdan taulukon riviin A on pidettävä viittauksena asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 1 Euro 5 -ajoneuvojen osalta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 2 Euro 6 -ajoneuvojen osalta.

8. Lisäyksessä 4 olevan 4.2 kohdan viittausta 5.3.1.4 kohtaan on pidettävä viittauksena asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 1 Euro 5 -ajoneuvojen osalta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 2 Euro 6 -ajoneuvojen osalta.

9. Kuva 4/1 korvataan seuraavalla kuvalla:

Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen – tarkastusmenettely

(1) Tässä tapauksessa THV tarkoittaa hyväksyntäviranomaista, joka on myöntänyt tyyppihyväksynnän tämän asetuksen mukaisesti.

Lisäys 3

KÄYTÖSSÄ OLEVIEN AJONEUVOJEN VAATIMUSTENMUKAISUUTEEN LIITTYVÄT VASTUUT

1. Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastusmenettely esitetään kuvassa 1.

2. Valmistaja kokoaa kaikki tiedot, jotka tarvitaan tämän liitteen vaatimusten täyttämiseen. Hyväksyntäviranomainen voi ottaa huomioon myös seurantaohjelmista saatavaa tietoa.

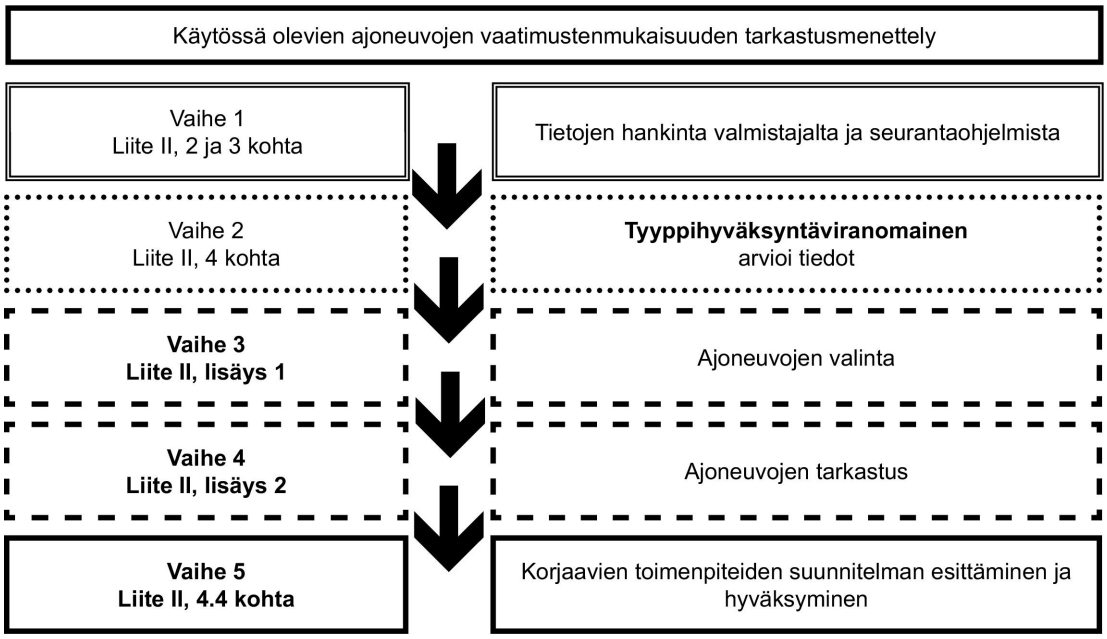
3. Hyväksyntäviranomainen toteuttaa kaikki tarvittavat menettelyt ja testit sen varmistamiseksi, että käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuutta koskevat vaatimukset on täytetty (vaiheet 2–4).

4. Jos toimitettujen tietojen arvioinnissa ilmenee ristiriitoja tai erimielisyyksiä, hyväksyntäviranomainen pyytää tyyppihyväksyntätestin suorittaneelta tekniseltä tutkimuslaitokselta selvennystä.

5. Valmistaja laatii ja toteuttaa suunnitelman korjaaviksi toimenpiteiksi. Hyväksyntäviranomaisen on hyväksyttävä tämä suunnitelma ennen kuin se pannaan täytäntöön (vaihe 5).

Kuva 1:

Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastusmenettelyn kuvaus

LIITE III

KESKIMÄÄRÄISTEN PAKOKAASUPÄÄSTÖJEN TARKASTUS TAVANOMAISISSA YMPÄRISTÖOLOISSA

(TYYPPI 1 -TESTI)

1. JOHDANTO

Tässä liitteessä kuvaillaan tyyppi 1 -testin menettely, jolla tarkastetaan keskimääräiset pakokaasupäästöt tavanomaisissa ympäristöoloissa.

2. YLEISET VAATIMUKSET

2.1 UN-ECE:n säännössä nro 83 olevassa 5.3.1 kohdassa esitettyjä yleisiä vaatimuksia sovelletaan 2.2–2.5 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

2.2 Ajoneuvoina, joille tehdään testi 5.3.1.1 kohdan mukaisesti, on pidettävä kaikkia tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia ajoneuvoja.

2.3 Säännön 5.3.1.2.4 kohdassa määriteltyinä pilaannuttavina aineina on pidettävä kaikkia asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukoissa 1 ja 2 mainittuja aineita.

2.4 Säännön 5.3.1.4 kohdan viittausta 5.3.6 kohdassa tarkoitettuihin huononemiskertoimiin on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteessä VII määriteltyihin huononemiskertoimiin.

2.5 Säännön 5.3.1.4 kohdassa mainittuina päästöjen raja-arvoina on pidettävä asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukossa 1 esitettyjä päästöjen raja-arvoja Euro 5 -ajoneuvojen osalta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteessä I olevassa taulukossa 2 esitettyjä päästöjen raja-arvoja Euro 6 -ajoneuvojen osalta.

2.6 Nestekaasulla, maakaasulla tai biometaanilla toimivia ajoneuvoja koskevat vaatimukset

2.6.1 Nestekaasulla, maakaasulla tai biometaanilla toimivia ajoneuvoja koskevat yleiset vaatimukset ovat ne, jotka esitetään UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 12 olevassa 1 kohdassa.

3. TEKNISET VAATIMUKSET

3.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 4 esitettyjä yleisiä vaatimuksia sovelletaan 3.2–3.12 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

3.2 Liitteessä 4 olevassa 3.2 kohdassa määritellyt vertailupolttoaineet ovat tämän asetuksen liitteessä IX esitettyjen vertailupolttoaineiden eritelmien mukaiset.

3.3 Liitteessä 4 olevassa 4.3.1.1 kohdassa mainitut kaasumaiset epäpuhtaudet sisältävät metaanin:

”– – (HFID). Se kalibroidaan propaanikaasulla, joka ilmaistaan hiiliatomiekvivalenttina (C_1).

Metaanin (CH_4) analysointi:

analysaattorin on oltava joko tyyppiä kaasukromatografi, joka on yhdistetty liekki-ionisaatioon (FID), tai tyyppiä liekki-ionisaatio (FID), jossa on metaanierotin. Se kalibroidaan metaanikaasulla, joka ilmaistaan hiiliatomiekvivalenttina (C_1).

Typen oksidien (NO_x) – –”

3.4 Liitteessä 4 olevassa 8.2 kohdassa esitetyt hiilivetyjen suhdeluvut ovat seuraavat:

bensiinille ($C_1H_{1,89}O_{0,016}$)	d = 0,631 g/l
dieselöljylle ($C_1H_{1,86}O_{0,005}$)	d = 0,622 g/l
nestekaasulle ($C_1H_{2,525}$)	d = 0,649 g/l
maakaasulle/biometaanille (CH_4)	d = 0,714 g/l
etanolille (E85) ($C_1H_{2,74}O_{0,385}$)	d = 0,932 g/l

3.5 Asetuksen (EY) N:o 715/2007 10 artiklan 4 ja 5 kohdassa esitettyjen päivämäärien osalta liitteen 4 lisäyksessä 3 oleva 4.1.2 kohta on ymmärrettävä seuraavasti:

”Renkaat

Renkaat valitaan pyörimisvastuksen perusteella. Renkaat, joiden ISO-standardin 28580 mukaisesti mitattu pyörimisvastus on suurin, valitaan.

Jos renkaiden pyörimisvastuksia on enemmän kuin kolme, valitaan rengas, jonka pyörimisvastus on toiseksi suurin.

Tuotantoajoneuvoihin asennettujen renkaiden on vastattava pyörimisvastusominaisuuksiltaan renkaita, joita käytetään tyyppihyväksynnässä.”

3.6 Liitteen 4 lisäyksessä 5 oleva 2.2.2 kohta kattaa

”– – CO_2-, CO-, THC-, CH_4 ja NO_x -päästöjen keskimääräiset tilavuuspitoisuudet – –”

3.7 Liitteen 4 lisäyksessä 8 oleva 1 kohta muutetaan seuraavasti:

”– – THC:lle, CH_4:lle ja CO:lle ei ole kosteuskorjausta – –”

3.8 Liitteen 4 lisäyksessä 8 olevan 1.3 kohdan toinen alakohta on ymmärrettävä seuraavasti:

”– – Laimennuskerroin lasketaan seuraavasti:

kunkin vertailupolttoaineen osalta:

$$DF = \frac{X}{C_{CO2} + (C_{HC}+C_{CO})10^{-4}}$$

Polttoaineen, jonka koostumus on CxHyOz, osalta kaava on seuraava:

$$X = 100\frac{x}{x+\frac{y}{2} + 3{,}76\left(x+\frac{y}{2}-\frac{z}{2}\right)}$$

Liitteessä IX olevien vertailupolttoaineiden osalta X:n arvot ovat seuraavat:

Polttoaine	X
Bensiini (E5)	13,4
Diesel (B5)	13,5
Nestekaasu	11,9
Maakaasu/biometaani	9,5
Etanoli (E85)	12,5”

3.9 Liitteen 4 lisäyksessä 8 olevan 1.3 kohdan vaatimuksiin lisätään seuraavat:

Muiden hiilivetyjen kuin metaanin (NMHC) pitoisuus lasketaan seuraavasti:

$C_{NMHC} = C_{THC} - (Rf_{CH4} \times C_{CH4})$

kun:

C_{NMHC} = l aimennetun pakokaasun korjattu NMHC-pitoisuus ppm hiiliekvivalenttina,

C_{THC} = laimennetun pakokaasun THC-pitoisuus ppm hiiliekvivalenttina ja korjattuna THC:n määrällä laimennusilmassa,

C_{CH4} = laimennetun pakokaasun CH_4-pitoisuus ppm hiiliekvivalenttina ja korjattuna CH_4:n määrällä laimennusilmassa,

Rf_{CH4} = FID:n vastetekijä metaanin osalta määritellään liitteen 4 lisäyksessä 6 olevassa 2.3 kohdassa.

3.10 Liitteen 4 lisäyksessä 8 oleva 1.5.2.3 kohta sisältää seuraavan:

Q_{THC} = 0,932 etanolin osalta (E85)

3.11 Viittauksia HC:hen on pidettävä viittauksina THC:hen seuraavissa kohdissa:

a) 4.3.1.1 kohta,

b) 4.3.2 kohta,

c) lisäys 6–2.2 kohta,

d) lisäys 8–1.3 kohta,

e) lisäys 8–1.5.1.3 kohta,

f) lisäys 8–1.5.2.3 kohta,

g) lisäys 8–2.1 kohta.

3.12 Viittauksia hiilivetyihin on pidettävä viittauksina hiilivetyjen kokonaismassaan seuraavissa kohdissa:

a) 4.3.1.1 kohta,

b) 4.3.2 kohta,

c) 7.2.8 kohta.

3.13 Jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä varustettuja ajoneuvoja koskevat tekniset vaatimukset

3.13.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevassa 3 kohdassa esitettyjä teknisiä vaatimuksia sovelletaan 3.13.2–3.13.4 kohdassa kuvailluin poikkeuksin.

3.13.2 Liitteessä 13 olevassa 3.1.3 kohdassa esitettyä viittausta liitteessä I oleviin 4.2.11.2.1.10.1–4.2.11.2.1.10.4 kohtaan tai 4.2.11.2.5.4.1–4.2.11.2.5.4.4 kohtaan on pidettävä viittauksena asetuksen (EY) N:o 692/2008 liitteen I lisäyksessä 3 oleviin 3.2.12.2.1.11.1–3.2.12.2.1.11.4 kohtaan tai 3.2.12.2.6.4.1–3.2.12.2.6.4.4 kohtaan.

3.13.3 Valmistajan pyynnöstä voidaan jaksoittaisesti regeneroituvia järjestelmiä koskevaa testimenettelyä olla soveltamatta regeneroituvaan laitteeseen, jos valmistaja esittää hyväksyntäviranomaiselle tietoja, joiden mukaan päästöt eivät niiden jaksojen aikana, jolloin regenerointi tapahtuu, ylitä asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukoissa 1 tai 2 ilmoitettuja kyseiseen ajoneuvoluokkaan sovellettavia vaatimuksia teknisen tutkimuslaitoksen hyväksyttyä asian.

3.13.4 Jaksoittaisesti regeneroituvan laitteen osalta niiden jaksojen aikana, jolloin regenerointi tapahtuu, päästövaatimukset voivat ylittyä. Jos päästöjä vähentävän laitteen regenerointi tapahtuu ainakin kerran tyypin 1 -testin aikana ja se on jo regeneroitu ainakin kerran ajoneuvoa valmisteltaessa, sitä pidetään jatkuvasti regeneroituvana järjestelmänä, joka ei vaadi erillistä testimenettelyä.

LIITE IV

TYYPPIHYVÄKSYNNÄN YHTEYDESSÄ AJOKELPOISUUDEN MÄÄRITTELEMISEEN TARVITTAVAT TIEDOT

Lisäys 1

HIILIMONOKSIDIPÄÄSTÖJEN MITTAAMINEN JOUTOKÄYNTINOPEUDELLA

(TYYPPI 2 -TESTI)

1. JOHDANTO

1.1 Tässä lisäyksessä kuvaillaan tyyppi 2 -testin menettely hiilimonoksidipäästöjen mittaamiseksi (tavallisella ja nopealla) joutokäyntinopeudella.

2. YLEISET VAATIMUKSET

2.1 UN-ECE:n säännössä nro 83 olevissa 5.3.7.1–5.3.7.4 kohdassa määriteltyjä yleisiä vaatimuksia sovelletaan 2.2, 2.3 ja 2.4 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

2.2 Säännön 5.3.7.3 kohdassa määritellyt atomisuhteet ovat seuraavat:

Hcv = atomisuhde vety-hiili	— bensiinin osalta (E5) 1,89
	— nestekaasun osalta 2,53
	— maakaasun/biometaanin osalta 4,0
	— etanolin osalta (E85) 2,74
Ocv = atomisuhde happi-hiili	— bensiinin osalta (E5) 0,016
	— nestekaasun osalta 0,0
	— maakaasun/biometaanin osalta 0,0
	— etanolin osalta (E85) 0,39

2.3 Tämän asetuksen liitteen I lisäyksessä 4 olevassa 2.2 kohdassa oleva taulukko täydennetään tämän liitteen 2.2 ja 2.4 kohdassa asetettujen vaatimusten pohjalta.

2.4 Valmistaja vahvistaa tässä lisäyksessä olevan 2.1 kohdan mukaisesti tyyppihyväksynnän yhteydessä tallennetun lambda-arvon oikeaksi ja tuotannossa tyypillisen ajoneuvon arvoa edustavaksi 24 kuukauden kuluessa siitä, kun tekninen tutkimuslaitos on antanut tyyppihyväksynnän. On suoritettava arviointi, joka perustuu tuotannosta otettujen ajoneuvojen tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

3. TEKNISET VAATIMUKSET

3.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 5 esitettyjä yleisiä vaatimuksia sovelletaan 3.2 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

3.2 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 5 olevassa 2.1 kohdassa määritellyt vertailupolttoaineet ovat tämän asetuksen liitteessä IX esitettyjen vertailupolttoaineiden eritelmien mukaiset.

Lisäys 2

SAVUN TIHEYDEN MITTAAMINEN

1. JOHDANTO

1.1 Tässä lisäyksessä kuvaillaan pakokaasupäästöjen tiheyden mittaamista koskevat vaatimukset.

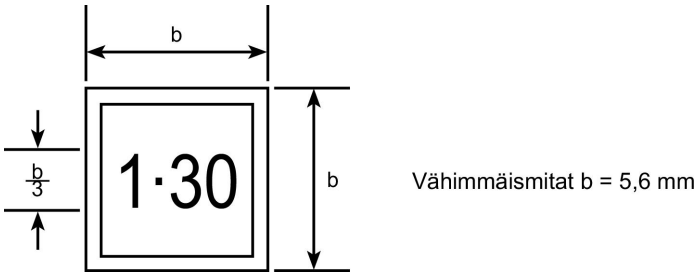
2. KORJATUN ABSORPTIOKERTOIMEN TUNNUS

2.1 Kaikkiin sellaista tyyppiä oleviin ajoneuvoihin, joihin tätä testiä sovelletaan, on kiinnitettävä korjatun absorptiokertoimen tunnus. Tunnus on suorakulmio, joka sisältää hyväksyntähetkellä kiihdytystestissä saavutettua, korjattua absorptiokerrointa osoittavan lukeman, joka ilmaistaan yksiköinä m^{-1}. Testimenetelmä kuvaillaan 4 kohdassa.

2.2 Tunnuksen on oltava helposti luettavissa ja pysyvästi merkitty. Se on sijoitettava näkyvään ja helppopääsyiseen paikkaan, joka määritellään tarkemmin liitteen I lisäyksessä 4 esitetyn tyyppihyväksyntätodistuksen liitteessä.

2.3 Kuvassa IV.2.1 on esimerkki tällaisesta tunnuksesta.

Kuva IV.2.1

Yllä olevan tunnuksen mukaan korjattu absorptiokerroin on 1,30 m^{-1}.

3. ERITELMÄT JA TESTIT

3.1 UN-ECE:n säännössä nro 24 olevan III osan 24 kohdassa esitettyjä eritelmiä ja testejä sovelletaan 3.2 kohdassa esitettyä poikkeusta lukuun ottamatta.

3.2 UN-ECE:n säännössä nro 24 olevan 24.1 kohdan viittausta liitteeseen 2 on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteen X lisäykseen 2.

4. TEKNISET VAATIMUKSET

4.1 UN-ECE:n säännön nro 24 liitteissä 4, 5, 7, 8, 9 ja 10 esitettyjä teknisiä vaatimuksia sovelletaan 4.2, 4.3 ja 4.4 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

4.2 **Vakionopeustesti täyskuormituskäyrällä**

4.2.1 UN-ECE:n säännön nro 24 liitteessä 4 olevan 3.1 kohdan viittauksia liitteeseen 1 on pidettävä viittauksina tämän asetuksen liitteen I lisäykseen 3.

4.2.2 UN-ECE:n säännön nro 24 liitteessä 4 olevassa 3.2 kohdassa määriteltyä vertailupolttoainetta on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteessä IX määriteltyyn vertailupolttoaineeseen, joka vastaa niitä päästörajoja, joiden mukaan ajoneuvon tyyppihyväksyntä suoritetaan.

4.3 **Kiihdytystesti**

4.3.1 UN-ECE:n säännön nro 24 liitteessä 5 olevan 2.2 kohdan viittauksia liitteessä 2 olevaan taulukkoon 2 on pidettävä viittauksina tämän asetuksen liitteen I lisäyksessä 4 olevassa 2.4.2.1 kohdassa olevaan taulukkoon.

4.3.2 UN-ECE:n säännön nro 24 liitteessä 5 olevan 2.3 kohdan viittauksia liitteessä 1 olevaan 7.3 kohtaan on pidettävä viittauksina tämän asetuksen liitteen I lisäykseen 3.

4.4 **ECE-menetelmä puristussytytysmoottoreiden nettotehon mittaamiseksi**

4.4.1 UN-ECE:n säännön nro 24 liitteessä 10 olevan 7 kohdan viittauksia tämän liitteen lisäykseen ja UN-ECE:n säännön nro 24 liitteessä 10 olevien 7 ja 8 kohdan viittauksia liitteeseen 1 on pidettävä viittauksina tämän asetuksen liitteen I lisäykseen 3.

LIITE V

KAMPIKAMMIOKAASUPÄÄSTÖJEN TARKASTAMINEN

(TYYPPI 3 -TESTI)

1. JOHDANTO

1.1 Tässä liitteessä kuvataan kampikammiokaasupäästöjen tarkastamista koskevan tyyppi 3 -testin menettely.

2. YLEISET VAATIMUKSET

2.1 Tyyppi 3 -testiä koskevat UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 6 olevan 2 kohdan yleiset vaatimukset.

3. TEKNISET VAATIMUKSET

3.1 Tekniset vaatimukset määritellään UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 6 olevissa 3–6 kohdassa.

LIITE VI

HAIHTUMISPÄÄSTÖJEN MÄÄRITTÄMINEN

(TYYPPI 4 -TESTI)

1. JOHDANTO

1.1 Tässä liitteessä kuvaillaan tyyppi 4 -testin menetelmä, jolla määritellään hiilivetyjen haihtumispäästöt ajoneuvojen polttoainejärjestelmistä.

2. TEKNISET VAATIMUKSET

2.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 7 olevissa 2–7 kohdassa ja lisäyksissä 1 ja 2 esitettyjä teknisiä vaatimuksia ja eritelmiä sovelletaan 2.2 ja 2.3 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

2.2 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 7 olevassa 3.2 kohdassa määriteltyjä vertailupolttoaineita on pidettävä tämän asetuksen liitteessä IX esitettyjen vertailupolttoaineiden eritelmien mukaisina.

2.3 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 7 olevan 7.5.2 kohdan viittausta 8.2.5 kohtaan on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteessä I olevaan 4 kohtaan.

LIITE VII

PILAANTUMISTA RAJOITTAVIEN LAITTEIDEN KESTÄVYYDEN TARKASTAMINEN

(TYYPPI 5 -TESTI)

1. JOHDANTO

1.1 Tässä liitteessä kuvaillaan testit, joilla tarkastetaan pilaantumista rajoittavien laitteiden kestävyys. Kestävyysvaatimusten täyttyminen osoitetaan 1.2, 1.3 tai 1.4 kohdassa esitetyllä tavalla.

1.2 Koko ajoneuvoa koskeva kestävyystesti on vanhentamistesti, jossa ajoneuvolla ajetaan testiradalla, tiellä tai alustadynamometrillä 160 000 km.

1.3 Valmistaja voi valita vanhenemisen vaikutusten testaamisen koepenkissä.

1.4 Kestävyystestin sijasta valmistaja voi soveltaa seuraavan taulukon mukaisia huononemiskertoimia.

Moottoriluokka	Huononemiskertoimet						
	CO	THC	NMHC	NO_x	HC + NO_x	PM	P
Ottomoottori	1,5	1,3	1,3	1,6	—	1,0	1,0
Puristussytytysmoottori (Euro 5)	1,5	—	—	1,1	1,1	1,0	1,0
Puristussytytysmoottori (Euro 6) [1]							

[1] Euro 6 -huononemiskertoimia ei ole vielä määritelty

1.5 Valmistajan pyynnöstä tekninen tutkimuslaitos voi suorittaa tyyppi 1 -testin ennen koko ajoneuvoa koskevaa kestävyystestiä tai koepenkissä tehtävää vanhenemistestiä käyttämällä yllä olevan taulukon huononemiskertoimia. Kun koko ajoneuvoa koskeva kestävyystesti tai koepenkissä tehtävä vanhenemistesti on saatettu päätökseen, tekninen tutkimuslaitos voi muuttaa liitteen I lisäykseen 4 kirjattuja tyyppihyväksyntätuloksia korvaamalla yllä olevan taulukon mukaiset huononemiskertoimet testissä mitatuilla tuloksilla.

1.6 Siihen asti kunnes puristussytytysmoottoreille on vahvistettu Euro 6 -standardin mukaiset huononemiskertoimet, valmistajat määrittelevät huononemiskertoimet koko ajoneuvon kestävyystestin tai koepenkissä tehtävän vanhenemistestin avulla.

1.7 Huononemiskertoimet määritellään käyttämällä joko 1.2 ja 1.3 kohdassa esitettyjä menetelmiä tai 1.4 kohdassa olevan taulukon arvoja. Huononemiskertoimien avulla varmistetaan, että ajoneuvo täyttää koko käyttöikänsä ajan asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukoissa 1 ja 2 asetetut päästöjen raja-arvoja koskevat vaatimukset.

2. TEKNISET VAATIMUKSET

2.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 9 olevien 2–6 kohdan teknisiä vaatimuksia ja eritelmiä sovelletaan 2.1.1–2.1.4 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

2.1.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 9 olevassa 5.1 kohdassa kuvaillun toimintasyklin sijasta ajoneuvon valmistaja voi valita koko ajoneuvoa koskevaa kestävyystestiä varten tämän liitteen lisäyksessä 3 kuvaillun standardoidun maantiesyklin (Standard Road Cycle, SRC). Tämä testisykli jatkuu siihen asti, kunnes ajoneuvolla on ajettu vähintään 160 000 km.

2.1.2 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 9 olevien 5.3 ja 6 kohdan viittausta 80 000 km:iin on pidettävä viittauksena 160 000 km:iin.

2.1.3 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 9 olevan 6 kohdan ensimmäisen osan viittausta 5.3.1.4 kohtaan on pidettävä viittauksena asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 1 Euro 5 -ajoneuvojen osalta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 2 Euro 6 -ajoneuvojen osalta.

2.1.4 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 9 olevan 6 kohdan kuudes alakohta on ymmärrettävä seuraavasti:

Pakokaasupäästöjen huononemiskerroin lasketaan kullekin epäpuhtaudelle seuraavasti:

$$D.E.F. = \frac{Mi_2}{Mi_1}$$

Valmistajan pyynnöstä kullekin epäpuhtaudelle lasketaan ylimääräinen pakokaasupäästöjen huononemiskerroin seuraavasti:

$$D.E.F. = Mi_2 - Mi_1$$

2.2 **Vanhenemistesti koepenkissä**

2.2.1 Koepenkissä tehtävälle vanhenemistestille 1.3 kohdassa asetettujen teknisten vaatimusten lisäksi sovelletaan tässä kohdassa asetettavia teknisiä vaatimuksia.

Testissä on käytettävä polttoaineena säännön nro 83 liitteessä 9 olevassa 3 kohdassa määriteltyä polttoainetta.

2.3.1 *Ottomoottorilla varustetut ajoneuvot*

2.3.1.1 Ottomoottorilla varustettuihin ajoneuvoihin, mukaan lukien hybridiajoneuvot, jotka käyttävät katalysaattoria päästöjen pääasiallisena jälkikäsittelylaitteena, sovelletaan seuraavaa koepenkissä toteutettavaa vanhentamismenetelmää.

Koepenkissä vanhentaminen edellyttää katalysaattori-happianturi-järjestelmän asentamista katalysaattorin vanhentamispenkkiin.

Koepenkissä tehtävässä vanhentamisessa noudatetaan standardoitua koepenkkisykliä (Standard Bench Cycle, SBC) koepenkin vanhentamisajan (Bench Ageing Time, BAT) yhtälöllä laskettu aika. BAT-yhtälöön tarvitaan katalysaattorin aika käyttölämpötilassa -tiedot, jotka mitataan tämän liitteen lisäyksessä 3 kuvaillulla standardoidulla maantiesyklillä (SRC).

2.3.1.2 Standardoitu koepenkkisykli (SBC). Katalysaattorin standardoitu vanhentaminen koepenkissä tapahtuu SBC:n mukaisesti. SBC:tä noudatetaan BAT-yhtälöllä laskettu aika. SBC kuvaillaan tämän liitteen lisäyksessä 1.

2.3.1.3 Katalysaattorin aika käyttölämpötilassa -tiedot. Katalysaattorin lämpötila mitataan vähintään kahdella tämän liitteen lisäyksessä 3 kuvaillun SRC-syklin täydellisellä syklillä.

Katalysaattorin lämpötila mitataan testiajoneuvon kuumimman katalysaattorin kuumimmasta paikasta. Vaihtoehtoisesti lämpötila voidaan mitata toisesta paikasta, kunhan se säädetään hyvän insinööritavan mukaisesti edustamaan kuumimmasta paikasta mitattua lämpötilaa.

Katalysaattorin lämpötila mitataan vähintään yhden hertsin nopeudella (yksi mittaus sekunnissa).

Mitatut katalysaattorin lämpötilat taulukoidaan pylväskaavioon siten, että lämpötilaryhmien ero on enintään 25 °C.

2.3.1.4 Koepenkin vanhentamisaika. Koepenkin vanhentamisaika lasketaan seuraavan BAT-yhtälön avulla:

te lämpötilaryhmän osalta = th e((R/Tr)-(R/Tv))

te yhteensä = te:n summa kaikkien lämpötilaryhmien osalta

koepenkin vanhentamisaika = A (te yhteensä)

Kun:

A	=	1,1 Tällä arvolla katalysaattorin vanhentamisaikaa mukautetaan siten, että siinä otetaan huomioon muut huononemisen aiheuttajat kuin katalysaattorin lämpövanheneminen.
R	=	Katalysaattorin terminen reaktiivisuus = 17 500
Th	=	Aika (tunneissa) mitattuna ajoneuvon katalysaattorin lämpötilan pylväskaavion tietyssä lämpötilaryhmässä, joka on mukautettu täyteen käyttöikään, esim. jos pylväskaavio edustaa 400 km:ä ja käyttöikä on 160 000 km, kaikki pylväskaavion aikatiedot kerrotaan 400:lla (160 000/400).
te yhteensä	=	Aika (tunneissa), joka kuluu katalysaattorin vanhentamiseen lämpötilassa Tr katalysaattorin vanhentamispenkissä käyttämällä katalysaattorin vanhentamissykliä saman huononemisen aikaansaamiseksi, joka katalysaattorille tapahtuu termisen deaktivoitumisen takia 160 000 km:llä.
te ryhmän osalta	=	Aika (tunneissa), joka kuluu katalysaattorin vanhentamiseen lämpötilassa Tr katalysaattorin vanhentamispenkissä käyttämällä katalysaattorin vanhentamissykliä saman huononemisen aikaansaamiseksi, joka katalysaattorille tapahtuu termisen deaktivoitumisen takia Tv:n lämpötilaryhmässä 160 000 km:llä.
Tr	=	Katalysaattorin tehollinen vertailulämpötila (°K) koepenkissä vanhentamissyklin aikana. Tehollinen lämpötila on tasainen lämpötila, joka johtaisi samaan vanhenemiseen kuin koepenkkisyklin aikana esiintyvät erilaiset lämpötilat.
Tv	=	Maantieajossa mitattu ajoneuvon katalysaattorin lämpötilakaaviossa olevan lämpötilaryhmän keskilämpötila (°K).

2.3.1.5 SBC:n tehollinen vertailulämpötila. Standardoidun koepenkkisyklin (SBC) tehollinen vertailulämpötila määritellään käytettävälle katalysaattorijärjestelmän mallille ja vanhentamispenkille seuraavasti:

a) Katalysaattorijärjestelmän aika käyttölämpötilassa -tiedot mitataan katalysaattorin vanhentamispenkissä SBC:n mukaisesti. Katalysaattorin lämpötila mitataan järjestelmän kuumimman katalysaattorin kuumimmasta paikasta. Vaihtoehtoisesti lämpötila voidaan mitata toisesta paikasta, kunhan se säädetään edustamaan kuumimmasta paikasta mitattua lämpötilaa.

Katalysaattorin lämpötila mitataan vähintään yhden hertsin nopeudella (yksi mittaus sekunnissa) vähintään 20 minuuttia kestävän koepenkissä vanhentamisen aikana. Mitatut katalysaattorin lämpötilat taulukoidaan pylväskaavioon siten, että lämpötilaryhmien ero on enintään 10 °C.

b) Tehollinen vertailulämpötila lasketaan BAT-yhtälön avulla muuttamalla vertailulämpötilaa (Tr) vähitellen, kunnes laskettu vanhentumisaika vastaa katalysaattorin lämpötilakaaviossa esitettyä tosiasiallista aikaa tai ylittää sen. Näin saatava lämpötila on tehollinen vertailulämpötila SBC:ssä katalysaattorijärjestelmää ja vanhentamispenkkiä varten.

2.3.1.6 Katalysaattorin vanhentamispenkki. Katalysaattorin vanhentamispenkki noudattaa SBC:tä ja tuottaa oikean pakokaasun virtauksen, pakokaasun koostumuksen ja pakokaasun lämpötilan katalysaattorin ilmansyöttöaukossa.

Kaikkien koepenkissä vanhentamisen välineiden ja menettelyjen on tallennettava asianmukaisia tietoja (kuten mitatut ilman ja polttoaineen suhteet ja katalysaattorin aika käyttölämpötilassa -tiedot), jotta voidaan varmistaa, että katalysaattoria on todella vanhennettu riittävästi.

2.3.1.7 Vaadittu testaus. Huononemiskertoimien laskemista varten testiajoneuvolle on tehtävä vähintään kaksi tyyppi 1 -testiä ennen päästöjenrajoituslaitteiden vanhentamista koepenkissä ja vähintään kaksi tyyppi 1 -testiä sen jälkeen, kun koepenkissä vanhennetut päästöjenrajoituslaitteet on asennettu takaisin paikalleen.

Valmistaja voi suorittaa lisätestejä. Huononemiskertoimet on laskettava UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 9 olevassa 6 kohdassa määritellyllä laskentamenetelmällä sellaisena kuin se on muutettuna tällä asetuksella.

2.3.2 *Puristussytytysmoottorilla varustetut ajoneuvot*

2.3.2.1 Puristussytytysmoottorilla varustettuihin ajoneuvoihin, mukaan luettuina hybridiajoneuvot, sovelletaan seuraavaa koepenkissä toteutettavaa vanhentamismenetelmää.

Koepenkissä vanhentaminen edellyttää jälkikäsittelyjärjestelmän asentamista jälkikäsittelyjärjestelmän vanhentamispenkkiin.

Koepenkissä tehtävässä vanhentamisessa noudatetaan standardoitua dieselmoottorin koepenkkisykliä (SDBC) koepenkin vanhentamiskeston (BAD) yhtälöllä laskettujen regenerointien/rikinpoistojen määrän ajan.

2.3.2.2 Standardoitu dieselmoottorin koepenkkisykli (SDBC). Standardoitu koepenkissä vanhentaminen tapahtuu SDBC:n mukaisesti. SDBC:tä toteutetaan BAD-yhtälöllä laskettu aika. SDBC kuvaillaan tämän liitteen lisäyksessä 2.

2.3.2.3 Regenerointitiedot. Regenerointivälit mitataan vähintään kymmenellä tämän liitteen lisäyksessä 3 kuvaillun SRC-syklin täydellisellä syklillä. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää Ki-arvon määrittelystä saatavia aikavälejä.

Mahdolliset rikinpoistovälit otetaan myös huomioon valmistajan tietojen perusteella.

2.3.2.4 Dieselmoottorin koepenkissä vanhentamisen kesto. Koepenkissä vanhentamisen kesto lasketaan BAD-yhtälön avulla seuraavasti:

Koepenkissä vanhentamisen kesto = 160 000 ajokilometriä vastaavien regenerointi-/rikinpoistojaksojen määrä (sen mukaan, kumpi on pitempi).

2.3.2.5 Vanhentamispenkki. Vanhentamispenkki noudattaa SDBC:tä ja tuottaa oikean pakokaasun virtauksen, pakokaasun koostumuksen ja pakokaasun lämpötilan jälkikäsittelyjärjestelmän ilmansyöttöaukossa.

Valmistajan on kirjattava regenerointien/rikinpoistojen (tarvittaessa) määrä, jotta voidaan varmistaa, että laitetta on todella vanhennettu riittävästi.

2.3.2.6 Vaadittu testaus. Huononemiskertoimien laskemista varten on tehtävä vähintään kaksi tyyppi 1 -testiä ennen päästöjenrajoituslaitteiden vanhentamista koepenkissä ja vähintään kaksi tyyppi 1 -testiä sen jälkeen, kun koepenkissä vanhennetut päästöjenrajoituslaitteet on asennettu takaisin paikalleen. Valmistaja voi suorittaa lisätestejä. Huononemiskertoimet on laskettava UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 9 olevassa 6 kohdassa määritellyllä laskentamenetelmällä ja tässä asetuksessa asetettavien lisävaatimusten mukaisesti.

Lisäys 1

Standardoitu koepenkkisykli (SBC)

1. **Johdanto**

Kestävyyden tarkastamisessa käytettävä vakiomuotoinen vanhentamismenettely koostuu katalysaattori-happianturijärjestelmän vanhentamisesta koepenkissä, joka noudattaa tässä lisäyksessä kuvailtua standardoitua koepenkkisykliä (SBC). SBC edellyttää, että vanhentamispenkin kanssa käytetään moottoria, joka syöttää kaasua katalysaattoriin. SBC on 60-sekuntinen sykli, joka toistetaan tarvittavan usein vanhentamispenkissä laitteen vanhentamiseksi vaadittavana aikana. SBC määritellään katalysaattorin lämpötilan, moottorin ilma-polttoainesuhteen ja ensimmäisen katalysaattorin eteen lisättävän lisäilman suihkutuksen määrän perusteella.

2. **Katalysaattorin lämpötilan säätö**

2.1 Katalysaattorin lämpötila mitataan katalyyttikerroksessa kuumimman katalysaattorin kuumimmasta paikasta. Vaihtoehtoisesti voidaan mitata syöttökaasun lämpötila ja muuntaa se katalyyttikerroksen lämpötilaksi lineaarisella muuntimella, joka lasketaan vanhentamisessa käytettävän katalysaattorin mallista ja vanhentamispenkistä kerätyn vastaavuustiedon perusteella.

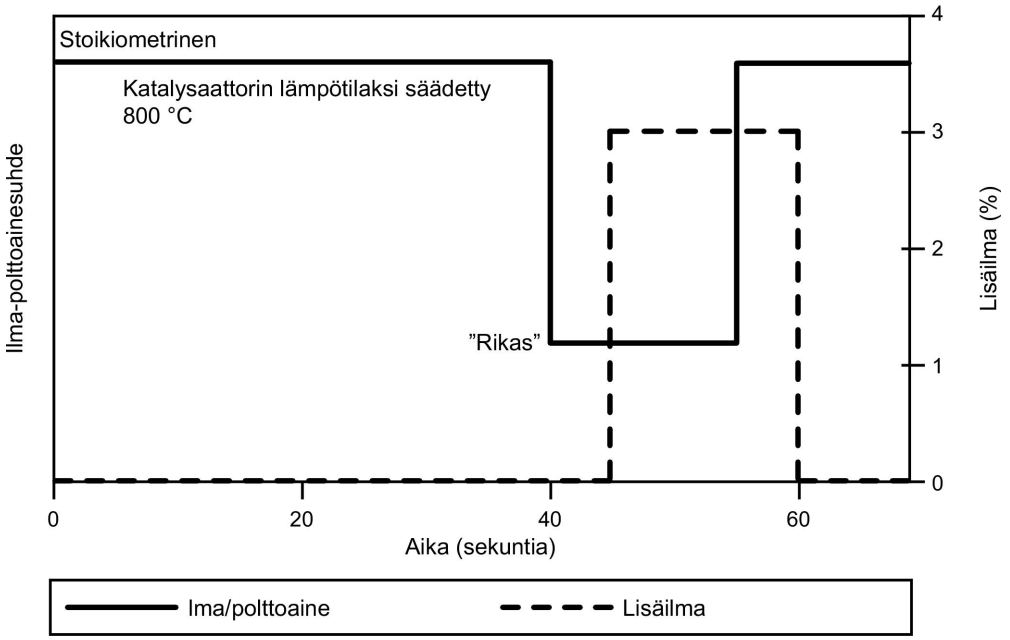
2.2 Katalysaattorin lämpötila säädetään siten, että se on stoikiometrisen toiminnan (01–40 sekunnin sykli) aikana vähintään 800 °C (± 10 °C), valitsemalla oikea moottorin pyörimisnopeus, kuormitus ja sytytysaika. Katalysaattorin suurimmaksi lämpötilaksi syklin aikana säädetään 890 °C (± 10 °C) valitsemalla moottorin oikea ilma-polttoainesuhde seuraavassa taulukossa määritellyn ”rikkaan” vaiheen aikana.

2.3 Jos käytetään muuta vähimmäislämpötilaa kuin 800 °C, enimmäislämpötilan on oltava sitä 90 °C korkeampi.

Standardoitu koepenkkisykli (SBC)

Aika (sekuntia)	Moottorin ilmapolttoainesuhde	Lisäilman suihkutus
1–40	Stoikiometrinen, kun kuormitus, sytytysaika ja moottorin pyörimisnopeus on säädetty siten, että katalysaattorin vähimmäislämpötila on 800 °C	Ei ole
41–45	”Rikas” (ilma-polttoainesuhde on valittu siten, että katalysaattorin enimmäislämpötila on koko syklin aikana 890 °C tai 90 °C korkeampi kuin vähimmäislämpötila)	Ei ole
46–55	”Rikas” (ilma-polttoainesuhde on valittu siten, että katalysaattorin enimmäislämpötila on koko syklin aikana 890 °C tai 90 °C korkeampi kuin vähimmäislämpötila)	3 % (± 1 %)
56–60	Stoikiometrinen, kun kuormitus, sytytysaika ja moottorin pyörimisnopeus on säädetty siten, että katalysaattorin vähimmäislämpötila on 800 °C	3 % (± 1 %)

Standardoitu koepenkkisykli

3. **Vanhentamispenkkiin liittyvät välineet ja menettelyt**

3.1 Vanhentamispenkin rakenne. Vanhentamispenkin on tuotettava oikea pakokaasun virtausnopeus, lämpötila, ilman ja polttoaineen suhde, pakokaasun koostumus ja lisäilman suihkutus katalysaattorin ilmansyöttöaukossa.

Standardoitu vanhentamispenkki koostuu moottorista, moottorin ohjaimesta ja moottorin dynamometristä. Muut rakenteet voidaan hyväksyä (esim. koko ajoneuvo dynamometrin päällä tai poltin, joka tuottaa oikeat pakokaasuolosuhteet), kunhan katalysaattorin sisääntuloaukon olosuhteille ja säätöominaisuuksille tässä lisäyksessä asetetut vaatimukset täyttyvät.

Yksittäisessä vanhentamispenkissä pakokaasun virtaus voi olla jaettu useaan virtaan, kunhan jokainen pakokaasuvirta täyttää tässä lisäyksessä asetetut vaatimukset. Jos penkissä on useampi kuin yksi pakokaasuvirta, useita katalysaattorijärjestelmiä voidaan vanhentaa samanaikaisesti.

3.2 Pakojärjestelmän asennus. Koko katalysaattori-happianturijärjestelmä sekä kaikki osia yhdistävät pakoputket asennetaan koepenkkiin. Sellaisten moottoreiden osalta, joissa on useita pakokaasuvirtoja (kuten jotkin V6- ja V8-moottorit), pakosarjaryhmät asennetaan yksitellen rinnakkain koepenkkiin.

Pakojärjestelmissä, jotka sisältävät useita linjakytkettyjä katalysaattoreita, koko katalysaattorijärjestelmä, joka sisältää kaikki katalysaattorit, kaikki happianturit ja kaikki niihin liittyvät pakoputket, asennetaan yksikkönä vanhentamista varten. Vaihtoehtoisesti voidaan vanhentaa kutakin yksittäistä katalysaattoria erikseen asianmukainen aika.

3.3 Lämpötilan mittaus. Katalysaattorin lämpötila mitataan lämpöparilla, joka on asennettu katalyyttikerrokseen kuumimman katalysaattorin kuumimpaan kohtaan. Vaihtoehtoisesti voidaan mitata syöttökaasun lämpötila katalysaattorin ilmansyöttöaukossa ja muuntaa se katalyyttikerroksen lämpötilaksi lineaarisella muuntimella, joka lasketaan vanhentamisessa käytettävän katalysaattorin mallista ja vanhentamispenkistä kerätyn vastaavuustiedon perusteella. Katalysaattorin lämpötila tallennetaan digitaalisesti yhden hertsin nopeudella (yksi mittaus sekunnissa).

3.4 Ilma-polttoainesuhteen mittaus. Ilma-polttoainesuhde on mitattava (esimerkiksi laajan mitta-alueen happianturilla) mahdollisimman lähellä katalysaattorin imu- ja ulospuhalluslaippoja. Antureista saatava tieto tallennetaan digitaalisesti yhden hertsin nopeudella (yksi mittaus sekunnissa).

3.5 Pakokaasun virtauksen tasapaino. On varmistettava, että kunkin koepenkissä vanhennettavan katalysaattorijärjestelmän läpi kulkee oikea määrä pakokaasua (mitattuna grammoissa sekuntia kohti stoikiometrian mukaan, kun toleranssi on ± 5 grammaa/sekunti).

Oikea virtausnopeus määritellään sen mukaan, mikä olisi pakokaasun virtaus alkuperäisen ajoneuvon moottorissa tasaisella nopeudella ja tämän lisäyksen 3.6 kohdassa koepenkissä vanhentamiseen valitulla kuormauksella.

3.6 Asetukset. Moottorin pyörimisnopeus, kuormitus ja sytytysaika valitaan siten, että katalyyttikerroksen lämpötila on tasaisen stoikiometrisen toiminnan aikana 800 °C (± 10 °C).

Ilman suihkutusjärjestelmä säädetään siten, että ilmavirtaus riittää tuottamaan 3,0 prosenttia happea (± 0,1 %) tasaisessa stoikiometrisessä pakokaasuvirtauksessa juuri ennen ensimmäistä katalysaattoria. Tyypillinen lukema katalysaattoria edeltävässä ilma-polttoainesuhteen mittauspisteessä (joka vaaditaan 5 kohdassa) on lambda 1,16 (eli noin 3 % happea).

Kun ilman suihkutus on päällä, ilma-polttoainesuhde säädetään ”rikkaaksi” siten, että katalyyttikerroksen lämpötilaksi saadaan 890 °C (± 10 °C). Tyypillinen ilma-polttoainesuhde on tässä vaiheessa lambda 0,94 (noin 2 % CO).

3.7 Vanhentamissykli. Vakiomallisessa koepenkissä vanhentamisen menettelyissä käytetään standardoitua koepenkkisykliä (SBC). SBC toistetaan, kunnes koepenkissä vanhentamisajan (BAT) yhtälöllä laskettu vanhentamisen määrä on saavutettu.

3.8 Laadunvarmistus. Tämän lisäyksen 3.3 ja 3.4 kohdan mukaiset lämpötilat ja ilma-polttoainesuhde tarkistetaan säännöllisesti (vähintään 50 tunnin välein) vanhentamisen aikana. Tarpeellisilla mukautuksilla varmistetaan, että SBC:tä noudatetaan asianmukaisesti koko vanhentamisprosessin ajan.

Kun vanhentaminen on saatettu päätökseen, vanhentamisprosessin aikana kerätyt katalysaattorin aika käyttölämpötilassa -tiedot taulukoidaan pylväskaavioon siten, että lämpötilaryhmien ero on enintään 10 °C. BAT-yhtälön ja vanhentamissykliä varten liitteessä VII olevan 2.3.1.4 kohdan mukaisesti lasketun tehollisen vertailulämpötilan avulla määritellään, onko katalysaattoria todella lämpövanhennettu oikea määrä. Koepenkissä vanhentamista jatketaan, jos lasketun vanhenemisajan lämpövaikutus on alle 95 prosenttia tavoitellusta lämpövanhenemisesta.

3.9 Käynnistys ja lopetus. On varmistettava, ettei käynnistyksen tai pysäytyksen aikana saavuteta katalysaattorin enimmäislämpötilaa nopeaa huonontamista varten (esim. 1 050 °C). Tämän ehkäisemiseksi voidaan käyttää erityisiä käynnistys- ja pysäytysmenettelyjä, joissa lämpötila on alhainen.

4. **R-tekijän kokeellinen määrittely koepenkissä vanhentamisen menettelyjä varten**

4.1 R-tekijä on katalysaattorin termisen reaktiivisuuden kerroin, jota käytetään koepenkissä vanhentamisajan (BAT) yhtälössä. Valmistajat voivat määritellä R:n arvon kokeellisesti seuraavia menettelyjä noudattaen.

4.1.1 Sovellettavan koepenkkisyklin ja vanhentamispenkkilaitteiden avulla vanhennetaan useita katalysaattoreita (vähintään 3 samanmallista katalysaattoria) eri lämpötiloissa, jotka vaihtelevat tavanomaisen käyttölämpötilan ja vahingoittumisen rajalämpötilan välillä. Kunkin koekappaleen päästöt (tai katalysaattorin tehottomuus (1-katalysaattorin teho)) mitataan. Varmistetaan, että lopulliset testitulokset ovat 1–2 kertaa päästöstandardia suuremmat.

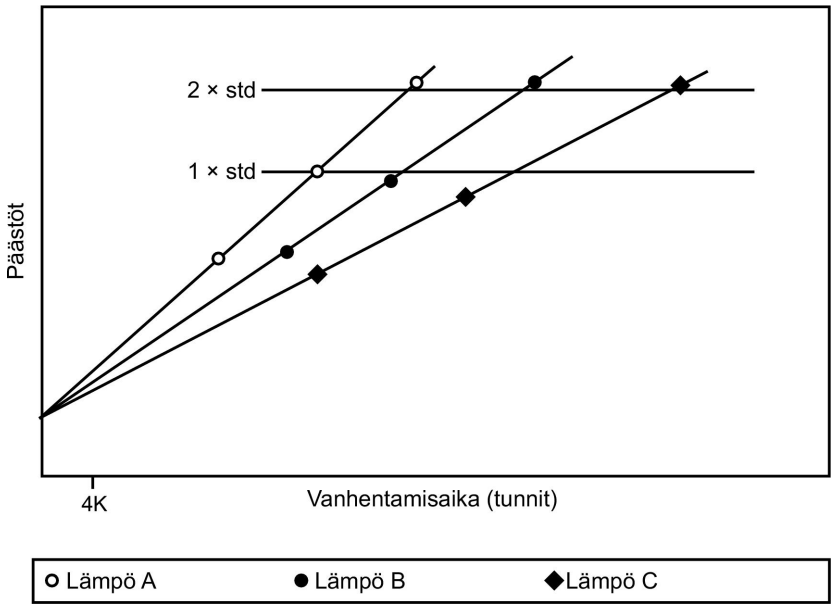
4.1.2 Koepenkissä vanhentamisen sykliä varten arvioidaan R:n arvo ja lasketaan liitteessä VII olevan 2.4.4 kohdan mukaisesti tehollinen vertailulämpötila (Tr) jokaista koelämpötilaa varten.

4.1.3 Kunkin katalysaattorin osalta merkitään kaavioon päästöt (tai katalysaattorin tehottomuus) suhteessa vanhentamisaikaan. Tietojen perusteella lasketaan pienimmän neliösumman parhaiten sopiva viiva. Jotta tietosarjaa voitaisiin käyttää tähän tarkoitukseen, tiedoilla tulisi olla suunnilleen sama leikkauspiste välillä 0–6 400 km. Tästä on esimerkki seuraavassa kaaviossa.

4.1.4 Kunkin vanhentamislämpötilan osalta lasketaan parhaiten sopivan viivan kaltevuus.

4.1.5 Kunkin parhaiten sopivan viivan kaltevuuden (joka on määritelty 4.1.4 kohdan mukaisesti) luonnollinen logaritmi (ln) merkitään kaavioon pystyakseliin, ja käänteinen vanhenemislämpötila (1/(vanhenemislämpötila, °K)) merkitään kaavioon vaaka-akseliin. Tietojen perusteella lasketaan pienimmän neliösumman parhaiten sopiva viiva. Viivan kaltevuus on R-tekijä. Tästä on esimerkki seuraavassa kaaviossa.

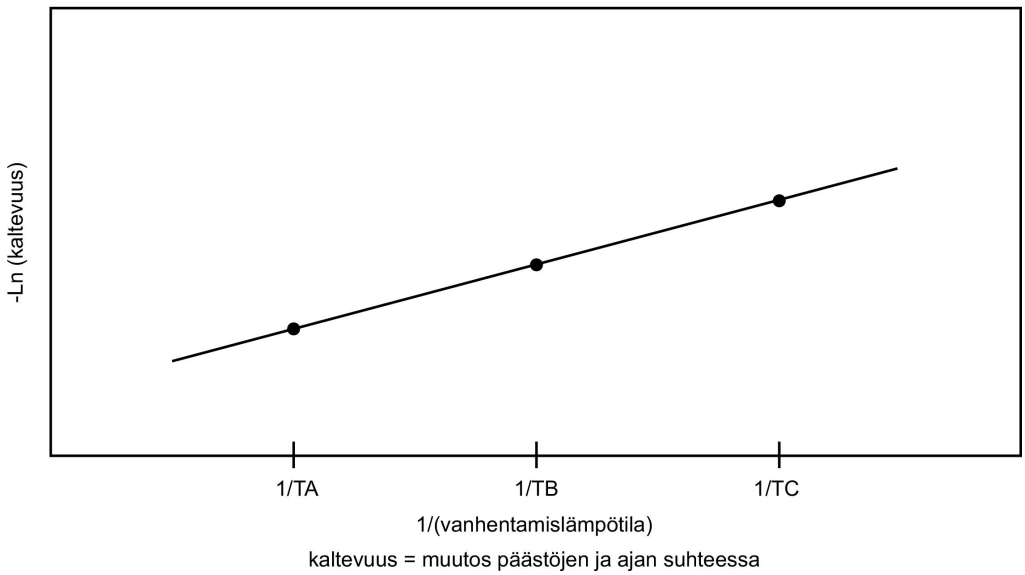
Katalysaattorin vanhentaminen

4.1.6 R-tekijää verrataan vaiheessa 4.1.2 käytettyyn alkuperäiseen arvoon. Jos laskettu R-tekijä eroaa alkuperäisestä arvosta enemmän kuin 5 prosenttia, valitaan uusi R-tekijä, joka on alkuperäisen ja lasketun arvon välillä, ja toistetaan vaiheet 2–6 uuden R-tekijän määrittelemiseksi. Tämä prosessi toistetaan, kunnes laskettu R-tekijä eroaa alle 5 prosenttia alun perin oletetusta R-tekijästä.

4.1.7 Kunkin koekappaleen päästöille määriteltyjä R-tekijöitä verrataan toisiinsa. BAT-yhtälössä käytetään alhaisinta R-tekijää (huonoin tapaus).

R-tekijän määritteleminen

Lisäys 2

Standardoitu dieselmoottorin koepenkkisykli (SDBC)

1. **Johdanto**

Hiukkasloukkujen vanhentamisprosessissa regenerointien määrä on ratkaisevan tärkeä. Rikinpoistosyklejä vaativien järjestelmien (esim. typen oksideja varastoivat katalysaattorit) osalta myös tämä prosessi on tärkeä.

Standardoidussa dieselmoottorin koepenkissä vanhentamisen menettelyssä jälkikäsittelyjärjestelmää vanhennetaan koepenkissä, joka noudattaa tässä lisäyksessä kuvailtavaa standardoitua koepenkkisykliä (SDBC). SDBC edellyttää, että vanhentamispenkin kanssa käytetään moottoria, joka syöttää kaasua järjestelmään.

SDBC:n aikana järjestelmän regenerointi-rikinpoistostrategiat säilyvät tavanomaisessa toimintatilassa.

2. Standardoidussa dieselmoottorin koepenkkisyklissä toistetaan SRC-syklin mukainen moottorin pyörimisnopeus ja kuormitus määriteltävän kestävyystestin aikana. Vanhentamisprosessin nopeuttamiseksi moottorin asetuksia koepenkissä voidaan muuttaa järjestelmän kuormitusajan vähentämiseksi. Esimerkiksi polttoaineen ruiskutusaikaa tai pakokaasun takaisinkierrätysstrategiaa voidaan muuttaa.

3. **Vanhentamispenkkiin liittyvät välineet ja menettelyt**

3.1 Standardoitu vanhentamispenkki koostuu moottorista, moottorin ohjaimesta ja moottorin dynamometristä. Muut rakenteet voidaan hyväksyä (esim. koko ajoneuvo dynamometrin päällä tai poltin, joka tuottaa oikeat pakokaasuolosuhteet), kunhan jälkikäsittelyjärjestelmän sisääntuloaukon olosuhteille ja säätöominaisuuksille tässä lisäyksessä asetetut vaatimukset täyttyvät.

Yksittäisessä vanhentamispenkissä pakokaasun virtaus voi olla jaettu useaan virtaan, kunhan jokainen pakokaasuvirta täyttää tässä lisäyksessä asetetut vaatimukset. Jos penkissä on useampi kuin yksi pakokaasuvirta, useita jälkikäsittelyjärjestelmiä voidaan vanhentaa samanaikaisesti.

3.2 Pakojärjestelmän asennus. Koko jälkikäsittelyjärjestelmä sekä kaikki osia yhdistävät pakoputket asennetaan koepenkkiin. Sellaisten moottoreiden osalta, joissa on useita pakokaasuvirtoja (kuten jotkin V6- ja V8-moottorit), pakosarjaryhmät asennetaan erikseen koepenkkiin.

Koko jälkikäsittelyjärjestelmä asennetaan yksikkönä vanhentamista varten. Vaihtoehtoisesti voidaan vanhentaa kutakin yksittäistä osaa erikseen asianmukainen aika.

Lisäys 3

Standardoitu maantiesykli (SRC)

Johdanto

Standardoitu maantiesykli (SRC) on kilometrien kertymisen sykli. Ajoneuvoa voidaan ajaa testiradalla tai dynamometrillä, jolla kertyy kilometrejä.

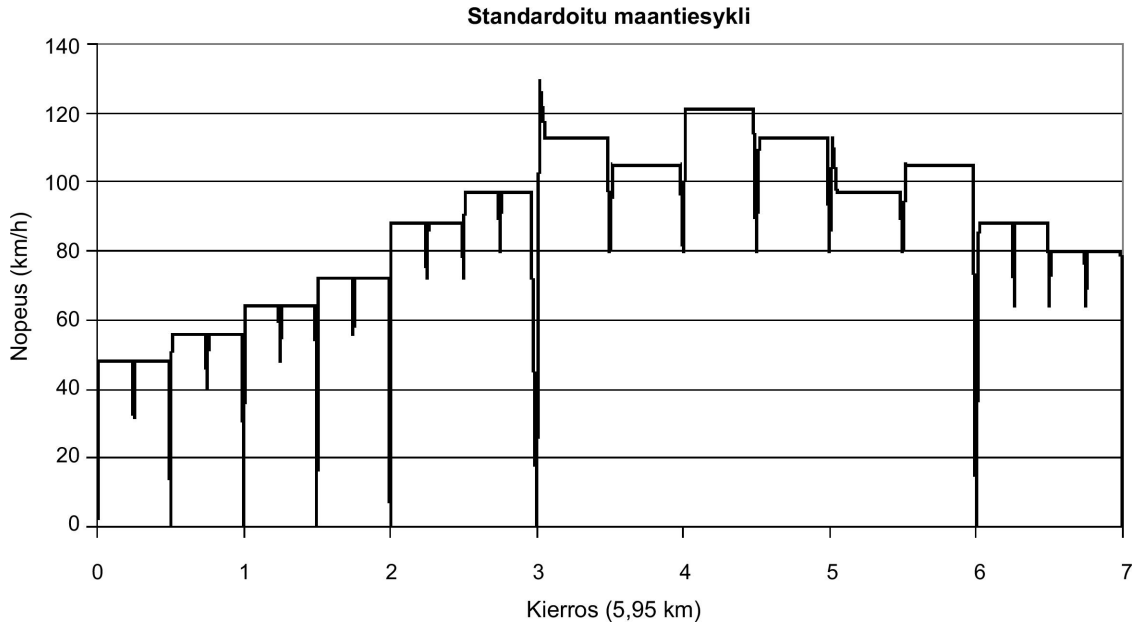
Syklissä on 7 kierrosta 6 km:n radalla. Kierroksen pituutta voidaan muuttaa kilometrimäärän kertymisen mukaisesti.

Standardoitu maantiesykli

Kierros	Kuvaus	Tyypillinen kiihdytysnopeus m/s²
1	(moottorin käynnistys) Joutokäyntiä 10 sekuntia	0
1	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 48 km/h	1,79
1	Tasainen ajo nopeudella 48 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
1	Maltillinen hidastus nopeuteen 32 km/h	– 2,23
1	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 48 km/h	1,79
1	Tasainen ajo nopeudella 48 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
1	Maltillinen hidastus pysäytykseen	– 2,23
1	Joutokäyntiä 5 sekuntia	0
1	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 56 km/h	1,79
1	Tasainen ajo nopeudella 56 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
1	Maltillinen hidastus nopeuteen 40 km/h	– 2,23
1	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 56 km/h	1,79
1	Tasainen ajo nopeudella 56 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
1	Maltillinen hidastus pysäytykseen	– 2,23
2	Joutokäyntiä 10 sekuntia	0
2	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 64 km/h	1,34
2	Tasainen ajo nopeudella 64 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
2	Maltillinen hidastus nopeuteen 48 km/h	– 2,23
2	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 64 km/h	1,34
2	Tasainen ajo nopeudella 64 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
2	Maltillinen hidastus pysäytykseen	– 2,23
2	Joutokäyntiä 5 sekuntia	0
2	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 72 km/h	1,34
2	Tasainen ajo nopeudella 72 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
2	Maltillinen hidastus nopeuteen 56 km/h	– 2,23
2	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 72 km/h	1,34
2	Tasainen ajo nopeudella 72 km/h 1/4 kierroksen	0
2	Maltillinen hidastus pysäytykseen	– 2,23
3	Joutokäyntiä 10 sekuntia	0
3	Voimakas kiihdytys nopeuteen 88 km/h	1,79
3	Tasainen ajo nopeudella 88 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
3	Maltillinen hidastus nopeuteen 72 km/h	– 2,23
3	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 88 km/h	0,89

Kierros	Kuvaus	Tyypillinen kiihdytysnopeus m/s²
3	Tasainen ajo nopeudella 88 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
3	Maltillinen hidastus nopeuteen 72 km/h	– 2,23
3	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 97 km/h	0,89
3	Tasainen ajo nopeudella 97 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
3	Maltillinen hidastus nopeuteen 80 km/h	– 2,23
3	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 97 km/h	0,89
3	Tasainen ajo nopeudella 97 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
3	Maltillinen hidastus pysäytykseen	– 1,79
4	Joutokäyntiä 10 sekuntia	0
4	Voimakas kiihdytys nopeuteen 129 km/h	1,34
4	Vapaa rullaus nopeuteen 113 km/h	– 0,45
4	Tasainen ajo nopeudella 113 km/h 1/2 kierroksen ajan	0
4	Maltillinen hidastus nopeuteen 80 km/h	– 1,34
4	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 105 km/h	0,89
4	Tasainen ajo nopeudella 105 km/h 1/2 kierroksen ajan	0
4	Maltillinen hidastus nopeuteen 80 km/h	– 1,34
5	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 121 km/h	0,45
5	Tasainen ajo nopeudella 121 km/h 1/2 kierroksen ajan	0
5	Maltillinen hidastus nopeuteen 80 km/h	– 1,34
5	Kevyt kiihdytys nopeuteen 113 km/h	0,45
5	Tasainen ajo nopeudella 113 km/h 1/2 kierroksen ajan	0
5	Maltillinen hidastus nopeuteen 80 km/h	– 1,34
6	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 113 km/h	0,89
6	Vapaa rullaus nopeuteen 97 km/h	– 0,45
6	Tasainen ajo nopeudella 97 km/h 1/2 kierroksen ajan	0
6	Maltillinen hidastus nopeuteen 80 km/h	– 1,79
6	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 104 km/h	0,45
6	Tasainen ajo nopeudella 104 km/h 1/2 kierroksen ajan	0
6	Maltillinen hidastus pysäytykseen	– 1,79
7	Joutokäyntiä 45 sekuntia	0
7	Voimakas kiihdytys nopeuteen 88 km/h	1,79
7	Tasainen ajo nopeudella 88 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
7	Maltillinen hidastus nopeuteen 64 km/h	– 2,23
7	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 88 km/h	0,89
7	Tasainen ajo nopeudella 88 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
7	Maltillinen hidastus nopeuteen 64 km/h	– 2,23
7	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 80 km/h	0,89
7	Tasainen ajo nopeudella 80 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
7	Maltillinen hidastus nopeuteen 64 km/h	– 2,23
7	Maltillinen kiihdytys nopeuteen 80 km/h	0,89
7	Tasainen ajo nopeudella 80 km/h 1/4 kierroksen ajan	0
7	Maltillinen hidastus pysäytykseen	– 2,23

Standardoitu maantiesykli esitetään kaavion muodossa seuraavasti:

LIITE VIII

KESKIMÄÄRÄISTEN PÄÄSTÖJEN TARKASTAMINEN ALHAISESSA YMPÄRISTÖN LÄMPÖTILASSA

(TYYPPI 6 -TESTI)

1. JOHDANTO

1.1 Tässä liitteessä kuvaillaan laitteet ja menettelyt, joita tarvitaan tyyppi 6 -testin tekemiseen päästöjen tarkastamiseksi alhaisissa lämpötiloissa.

2. YLEISET VAATIMUKSET

2.1 Tyyppi 6 -testiin sovelletaan UN-ECE:n säännössä nro 83 olevissa 5.3.5.1.1–5.3.5.3.2 kohdassa esitettyjä yleisiä vaatimuksia seuraavin poikkeuksin.

2.2 UN-ECE:n säännössä nro 83 olevan 5.3.5.1.4 kohdan viittausta hiilivetyihin on pidettävä viittauksena hiilivetyjen kokonaismassaan.

2.3 UN-ECE:n säännössä nro 83 olevan 5.3.5.2 kohdan raja-arvot liittyvät asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukossa 3 esitettyihin raja-arvoihin.

3. TEKNISET VAATIMUKSET

3.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 8 olevissa 2–6 kohdassa esitettyjä teknisiä vaatimuksia ja eritelmiä sovelletaan seuraavin poikkeuksin.

3.2 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 8 olevan 3.4.1 kohdan viittausta liitteessä 10 olevaan 3 kohtaan on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteessä IX olevaan B osaan.

3.3 Seuraavissa UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 8 kohdissa esitettyjä viittauksia hiilivetyihin on pidettävä viittauksina hiilivetyjen kokonaismassaan:

2.4.1 kohta

5.1.1 kohta.

LIITE IX

VERTAILUPOLTTOAINEIDEN ERITELMÄT

A. VERTAILUPOLTTOAINEET

1. **Ottomoottorilla varustettujen ajoneuvojen testaamisessa käytettävien polttoaineiden tekniset tiedot**

Tyyppi: bensiini (E5)

Parametri	Yksikkö	Rajaarvot (1)		Testimenetelmä
		Pienin	Suurin	
Tutkimusoktaaniluku, RON		95,0	—	EN 25164 prEN ISO 5164
Moottorioktaaniluku, MON		85,0	—	EN 25163 prEN ISO 5163
Tiheys 15 °C:ssa	kg/m³	743	756	EN ISO 3675 EN ISO 12185
Höyrynpaine	kPa	56,0	60,0	EN ISO 13016–1 (DVPE)
Vesipitoisuus	til-%		0,015	ASTM E 1064
Tislaus:				
– haihtunut 70 °C:ssa	til-%	24,0	44,0	EN ISO 3405
– haihtunut 100 °C:ssa	til-%	48,0	60,0	EN ISO 3405
– haihtunut 150 °C:ssa	til-%	82,0	90,0	EN ISO 3405
– loppukiehumispiste	°C	190	210	EN ISO 3405
Hiiltojäännös	til-%	—	2,0	EN ISO 3405
Hiilivetyanalyysi:				
– olefiinit	til-%	3,0	13,0	ASTM D 1319
– aromaattiset aineet	til-%	29,0	35,0	ASTM D 1319
– bentseeni	til-%	—	1,0	EN 12177
– tyydyttyneet hiilivedyt	til-%	ilmoitetaan		ASTM 1319
Hiili/vetysuhde		ilmoitetaan		
Hiili/happisuhde		ilmoitetaan		
Induktioaika (2)	min	480	—	EN ISO 7536
Happipitoisuus (3)	massa-%	ilmoitetaan		EN 1601
Hartsipitoisuus	mg/ml	—	0,04	EN ISO 6246
Rikkipitoisuus (4)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Kuparikorroosio		—	luokka 1	EN-ISO 2160
Lyijypitoisuus	mg/l	—	5	EN 237

Parametri	Yksikkö	Rajaarvot (1)		Testimenetelmä
		Pienin	Suurin	
Fosforipitoisuus (5)	mg/l	—	1,3	ASTM D 3231
Etanoli (3)	til-%	4,7	5,3	EN 1601 EN 13132

(1) Edellä tarkoitetut arvot ovat "todellisia arvoja". Raja-arvojen määrittämisessä on käytetty ISO-standardia 4259, "Petroleum products – Determination and application of precision data in relation to methods of test", ja vähimmäisarvon määrittämisessä on käytetty 2R:n vähimmäispoikkeamaa nollasta ylöspäin; suurimman ja pienimmän arvon määrittämisessä pienin poikkeama on 4R (R = toistettavuus). Huolimatta tästä toimenpiteestä, joka on tarpeen teknisistä syistä, polttoaineen valmistajan on kuitenkin pyrittävä nolla-arvoon, jos määrätty suurin arvo on 2R, ja keskiarvoon, jos on annettu enimmäis- ja vähimmäisrajat. Jos on tarpeen selvittää, täyttääkö polttoaine edellä tarkoitetut vaatimukset, sovelletaan ISO-standardin 4259 vaatimuksia.

(2) Polttoaineessa voi olla hapetuksenestoaineita ja metallinsitojia, joita tavallisesti käytetään stabiloimaan jalostamon polttoainevirtoja, mutta peseviä/hajottavia lisäaineita tai liuotinöljyjä ei saa lisätä.

(3) Standardin EN 15376 mukainen etanoli on ainoa hapetettu johdannainen, jota saa tarkoituksella lisätä vertailupolttoaineeseen.

(4) Tyyppi 1 -testissä käytettävän polttoaineen todellinen rikkipitoisuus ilmoitetaan.

(5) Vertailupolttoaineeseen ei saa tarkoituksella lisätä seoksia, jotka sisältävät fosforia, rautaa, mangaania tai lyijyä.

Tyyppi: etanoli (E85)

Parametri	Yksikkö	Rajaarvot (1)		Testimenetelmä (2)
		Pienin	Suurin	
Tutkimusoktaaniluku, RON		95,0	—	EN ISO 5164
Moottorioktaaniluku, MON		85,0	—	EN ISO 5163
Tiheys 15 °C:ssa	kg/m^3	ilmoitetaan		ISO 3675
Höyrynpaine	kPa	40,0	60,0	EN ISO 13016–1 (DVPE)
Rikkipitoisuus (3) (4)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Hapettumisvakaus	min	360		EN ISO 7536
Hartsipitoisuus (ilman liuotteita)	mg/100ml	—	5	EN ISO 6246
Ulkomuoto Tämä määritellään ympäristön lämpötilassa tai 15 °C:ssa sen mukaan kumpi on korkeampi.		Puhdas ja kirkas, ilman näkyviä kiinteitä tai jähmeitä epäpuhtauksia		Silmämääräinen tarkastus
Etanoli ja väkevämmät alkoholit (7)	til-%	83	85	EN 1601 EN 13132 EN 14517
Väkevämmät alkoholit (C3-C8)	til-%	—	2,0	
Metanoli	til-%		0,5	
Bensiini (5)	til-%	tasapainosuhde		EN 228
Fosfori	mg/l	0,3 (6)		ASTM D 3231
Vesipitoisuus	til-%		0,3	ASTM E 1064
Epäorgaanisten kloridien pitoisuus	mg/l		1	ISO 6227
pHe		6,5	9,0	ASTM D 6423
Kuparinauhakorroosio (3 h lämpötilassa 50 °C)	aste	luokka 1		EN ISO 2160
Happamuus, (etikkahappona CH_3COOH)	massa-% (mg/l)	—	0,005(40)	ASTM D 1613

Parametri	Yksikkö	Rajaarvot (1)		Testimenetelmä (2)
		Pienin	Suurin	
Hiili/vetysuhde		ilmoitetaan		
Hiili/happisuhde		ilmoitetaan		

(1) Edellä tarkoitetut arvot ovat "todellisia arvoja". Raja-arvojen määrittämisessä on käytetty ISO-standardia 4259, "Petroleum products – Determination and application of precision data in relation to methods of test", ja vähimmäisarvon määrittämisessä on käytetty 2R:n vähimmäispoikkeamaa nollasta ylöspäin; suurimman ja pienimmän arvon määrittämisessä pienin poikkeama on 4R (R = toistettavuus). Huolimatta tästä toimenpiteestä, joka on tarpeen teknisistä syistä, polttoaineen valmistajan on kuitenkin pyrittävä nolla-arvoon, jos määrätty suurin arvo on 2R, ja keskiarvoon, jos on annettu enimmäis- ja vähimmäisrajat. Jos on tarpeen selvittää, täyttääkö polttoaine edellä tarkoitetut vaatimukset, sovelletaan ISO-standardin 4259 vaatimuksia.

(2) Testimenetelmien tarkkuuteen liittyvien erimielisyyksien ratkaisemisessa ja tulosten tulkinnassa käytetään ISO-standardissa 4259 määriteltyjä menettelyjä.

(3) Rikkipitoisuutta koskevien kansallisten erimielisyyksien ratkaisemisessa käytetään joko EN ISO -standardia 20846 tai EN ISO -standardia 20884 samalla tavalla kuin EN-standardin 228 kansallisessa liitteessä.

(4) Tyyppi 1 -testissä käytettävän polttoaineen todellinen rikkipitoisuus ilmoitetaan.

(5) Lyijyttömän bensiinin pitoisuus voidaan määritellä siten, että se on 100 miinus prosentteina ilmoitettujen vesi- ja alkoholipitoisuuksien summa.

(6) Vertailupolttoaineeseen ei saa tarkoituksella lisätä seoksia, jotka sisältävät fosforia, rautaa, mangaania tai lyijyä.

(7) Standardin EN 15376 mukainen etanoli on ainoa hapetettu johdannainen, jota saa tarkoituksella lisätä vertailupolttoaineeseen.

Tyyppi: nestekaasu

Parametri	Yksikkö	Polttoaine A	Polttoaine B	Testimenetelmä
Koostumus:				ISO 7941
C_3-pitoisuus	til-%	30 ± 2	85 ± 2	
C_4-pitoisuus	til-%	Tasapaino-suhde	Tasapaino-suhde	
$< C_3$, $> C_4$	til-%	enintään 2	enintään 2	
Olefiinit	til-%	enintään 12	enintään 15	
Haihdutusjäämä	mg/kg	enintään 50	enintään 50	prEN 15470
Vesi 0 °C:ssa		vapaa	vapaa	prEN 15469
Kokonaisrikkipitoisuus	mg/kg	enintään 10	enintään 10	ASTM 6667
Rikkivety		ei	ei	ISO 8819
Kuparinauhakorroosio	aste	Luokka 1	uokka 1	ISO 6251 (1)
Tuoksu		Ominaisuus	Ominaisuus	
Moottorioktaaniluku		vähintään 89	vähintään 89	EN 589 Liite B

(1) Tällä menetelmällä ei välttämättä voida täsmällisesti määritellä, onko näytteessä syövyttäviä aineita, jos näyte sisältää korroosionestoaineita tai muita kemikaaleja, jotka vähentävät näytteen kuparinauhakorroosiota. Tämän takia kyseisten aineiden lisääminen ainoastaan testimenetelmän antamaan tulokseen vaikuttamiseksi on kielletty.

Tyyppi: maakaasu/biometaani

Ominaisuudet	Yksiköt	Perusta	Rajaarvot		Testimenetelmä
			Pienin	Suurin	
Vertailupolttoaine G20					
Koostumus:					
Metaani	mooli-%	100	99	100	ISO 6974
Tasapaino-suhde (1)	mooli-%	—	—	1	ISO 6974
N_2	mooli-%				ISO 6974
Rikkipitoisuus	mg/m^3 (2)	—	—	10	ISO 6326–5
Wobben indeksi (netto)	MJ/m^3 (3)	48,2	47,2	49,2	
Vertailupolttoaine G25					
Koostumus:					
Metaani	mooli-%	86	84	88	ISO 6974

Ominaisuudet	Yksiköt	Perusta	Rajaarvot		Testimenetelmä
			Pienin	Suurin	
Tasapaino-suhde (1)	mooli-%	—	—	1	ISO 6974
N_2	mooli-%	14	12	16	ISO 6974
Rikkipitoisuus	mg/m^3 (2)	—	—	10	ISO 6326–5
Wobben indeksi (netto)	MJ/m^3 (3)	39,4	38,2	40,6	

(1) Inertit (muut kuin N_2) + C_2 + C_{2+}.
(2) Arvo määritettävä seuraavissa olosuhteissa: 293,2 K (20 °C) ja 101,3 kPa.
(3) Arvo määritettävä seuraavissa olosuhteissa: 273,2 K (0 °C) ja 101,3 kPa.

2. **Puristussytytysmoottorilla varustettujen ajoneuvojen testaamisessa käytettävien polttoaineiden tekniset tiedot**

Tyyppi: diesel (B5)

Parametri	Yksikkö	Rajaarvot (1)		Testimenetelmä
		Pienin	Suurin	
Setaaniluku (2)		52,0	54,0	EN ISO 5165
Tiheys 15 °C:ssa	kg/m^3	833	837	EN ISO 3675
Tislaus:				
— 50 prosentin piste	°C	245	—	EN ISO 3405
— 95 prosentin piste	°C	345	350	EN ISO 3405
— loppukiehumispiste	°C	—	370	EN ISO 3405
Leimahduspiste	°C	55	—	EN 22719
Suodatettavuus	°C	—	– 5	EN 116
Viskositeetti 40 °C:ssa	mm^2/s	2,3	3,3	EN ISO 3104
Polysykliset aromaattiset hiilivedyt	massa-%	2,0	6,0	EN 12916
Rikkipitoisuus (3)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846/EN ISO 20884
Kuparikorroosio		—	luokka 1	EN ISO 2160
Conradson-hiiltojäännös (10 % pohjasta)	massa-%	—	0,2	EN ISO 10370
Tuhkapitoisuus	massa-%	—	0,01	EN ISO 6245
Vesipitoisuus	massa-%	—	0,02	EN ISO 12937
Kokonaisemäsluku (TBN)	mg KOH/g	—	0,02	ASTM D 974
Hapettumisvakaus (4)	mg/ml	—	0,025	EN ISO 12205
Voitelevuus (kulumisjäljen halkaisija 60 °C:ssa suoritetun HFRR-testin jälkeen)	µm	—	400	EN ISO 12156
Hapettumisvakaus 110 °C:ssa (4) (6)	h	20,0		EN 14112
Rasvahappojen metyyliesterit (FAME) (5)	til-%	4,5	5,5	EN 14078

(1) Edellä tarkoitetut arvot ovat "todellisia arvoja". Raja-arvojen määrittämisessä on käytetty ISO-standardia 4259, "Petroleum products – Determination and application of precision data in relation to methods of test", ja vähimmäisarvon määrittämisessä on käytetty 2R:n vähimmäispoikkeamaa nollasta ylöspäin; suurimman ja pienimmän arvon määrittämisessä pienin poikkeama on 4R (R = toistettavuus). Huolimatta tästä toimenpiteestä, joka on tarpeen teknisistä syistä, polttoaineen valmistajan on kuitenkin pyrittävä nolla-arvoon, jos määrätty suurin arvo on 2R, ja keskiarvoon, jos on annettu enimmäis- ja vähimmäisrajat. Jos on tarpeen selvittää, täyttääkö polttoaine edellä tarkoitetut vaatimukset, sovelletaan ISO-standardin 4259 vaatimuksia.
(2) Setaanilukuvaatimus ei ole 4R-vähimmäisvaatimuksen mukainen. Jos kuitenkin polttoaineen toimittajan ja käyttäjän välillä on erimielisyyksiä, voidaan niiden ratkaisemiseksi käyttää ISO-standardin 4259 vaatimuksia, jos tehdään yksittäisten määritysten sijasta riittävä määrä toistomittauksia tarpeellisen tarkkuuden saavuttamiseksi.
(3) Tyyppi 1 -testissä käytettävän polttoaineen todellinen rikkipitoisuus ilmoitetaan.
(4) Vaikka hapettumisvakautta säädellään, säilytysaika on todennäköisesti rajallinen. Säilytysolosuhteista ja säilytysajasta on tarvittaessa kysyttävä neuvoa tuotteen toimittajalta.
(5) FAME-pitoisuuden on vastattava EN-standardia 14214.
(6) Hapettumisvakaus voidaan osoittaa EN ISO -standardin 12205 tai EN-standardin 14112 mukaisesti. Tätä vaatimusta tarkistetaan, kun CEN/TC19 on arvioinut hapettumisvakautta ja testien raja-arvoja.

B. VERTAILUPOLTTOAINEET PÄÄSTÖJEN TESTAAMISEEN ALHAISISSA LÄMPÖTILOISSA – TYYPPI 6 -TESTI

Tyyppi: bensiini (E5)

Parametri	Yksikkö	Rajaarvot (1)		Testimenetelmä
		Pienin	Suurin	
Tutkimusoktaaniluku, RON		95,0	—	EN 25164 prEN ISO 5164
Moottorioktaaniluku, MON		85,0	—	EN 25163 prEN ISO 5163
Tiheys 15 °C:ssa	kg/m3	743	756	ISO 3675 EN ISO 12185
Höyrynpaine	kPa	56,0	95,0	EN ISO 13016–1 (DVPE)
Vesipitoisuus	til-%		0,015	ASTM E 1064
Tislaus:				
— haihtunut 70 °C:ssa	til-%	24,0	44,0	EN ISO 3405
— haihtunut 100 °C:ssa	til-%	50,0	60,0	EN ISO 3405
— haihtunut 150 °C:ssa	til-%	82,0	90,0	EN ISO 3405
— loppukiehumispiste	°C	190	210	EN ISO 3405
Hiiltojäännös	til-%	—	2,0	EN ISO 3405
Hiilivetyanalyysi:				
— olefiinit	til-%	3,0	13,0	ASTM D 1319
— aromaattiset aineet	til-%	29,0	35,0	ASTM D 1319
— bentseeni	til-%	—	1,0	EN 12177
— tyydyttyneet hiilivedyt	til-%	ilmoitetaan		ASTM D 1319
Hiili/vetysuhde		ilmoitetaan		
Hiili/happisuhde		ilmoitetaan		
Induktioaika (2)	min	480	—	EN ISO 7536
Happipitoisuus (3)	massa-%	ilmoitetaan		EN 1601
Hartsipitoisuus	mg/ml	—	0,04	EN ISO 6246
Rikkipitoisuus (4)	mg/kg	—	10	EN ISO 20846 EN ISO 20884
Kuparikorroosio		—	luokka 1	EN ISO 2160
Lyijypitoisuus	Mg/l	—	5	EN 237
Fosforipitoisuus (5)	Mg/l	—	1,3	ASTM D 3231
Etanoli (3)	til-%	4,7	5,3	EN 1601 EN 13132

(1) Edellä tarkoitetut arvot ovat ”todellisia arvoja”. Raja-arvojen määrittämisessä on käytetty ISO-standardia 4259, ”Petroleum products – Determination and application of precision data in relation to methods of test”, ja vähimmäisarvon määrittämisessä on käytetty 2R:n vähimmäispoikkeamaa nollasta ylöspäin; suurimman ja pienimmän arvon määrittämisessä pienin poikkeama on 4R (R = toistettavuus). Huolimatta tästä toimenpiteestä, joka on tarpeen teknisistä syistä, polttoaineen valmistajan on kuitenkin pyrittävä nolla-arvoon, jos määrätty suurin arvo on 2R, ja keskiarvoon, jos on annettu enimmäis- ja vähimmäisrajat. Jos on tarpeen selvittää, täyttääkö polttoaine edellä tarkoitetut vaatimukset, sovelletaan ISO-standardin 4259 vaatimuksia.

(2) Polttoaineessa voi olla hapetuksenestoaineita ja metallinsitojia, joita tavallisesti käytetään stabiloimaan jalostamon polttoainevirtoja, mutta peseviä/hajottavia lisäaineita tai liuotinöljyjä ei saa lisätä.

(3) Standardin EN 15376 mukainen etanoli on ainoa hapetettu johdannainen, jota saa tarkoituksella lisätä vertailupolttoaineeseen.

(4) Tyyppi 6 -testissä käytettävän polttoaineen todellinen rikkipitoisuus ilmoitetaan.

(5) Vertailupolttoaineeseen ei saa tarkoituksella lisätä seoksia, jotka sisältävät fosforia, rautaa, mangaania tai lyijyä.

Tyyppi: etanoli (E75)

Vertailupolttoaineen eritelmä laaditaan ennen asetuksen (EY) N:o 715/2007 10 artiklan 6 kohdassa säädettyjä päivämääriä.

LIITE X

PÄÄSTÖJEN TESTAUSMENETTELY SÄHKÖTOIMISILLE HYBRIDIAJONEUVOILLE

1. JOHDANTO

1.1 Tässä liitteessä esitetään sähkötoimisten hybridiajoneuvojen tyyppihyväksyntää koskevat erityiset lisävaatimukset.

2. TEKNISET VAATIMUKSET

2.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 14 teknisiä vaatimuksia sovelletaan seuraavin poikkeuksin.

2.2 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 14 olevien 3.1.2.6, 3.1.3.5, 3.2.2.7 ja 3.2.3.5 kohdan viittausta 5.3.1.4 kohtaan on pidettävä viittauksena asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 1 Euro 5 -ajoneuvojen osalta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukkoon 2 Euro 6 -ajoneuvojen osalta.

LIITE XI

MOOTTORIAJONEUVOJEN SISÄINEN VALVONTAJÄRJESTELMÄ (OBD-JÄRJESTELMÄ)

1. JOHDANTO

1.1 Tässä liitteessä esitetään moottoriajoneuvojen päästöjen rajoittamiseen liittyvien sisäisten valvontajärjestelmien (OBD-järjestelmien) toiminta.

2. VAATIMUKSET JA TESTIT

2.1 OBD-järjestelmään sovelletaan UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevassa 3 kohdassa esitettyjä vaatimuksia ja testejä. Seuraavassa kuvaillaan poikkeukset näihin vaatimuksiin sekä lisävaatimukset.

2.2 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevissa 3.1 ja 3.3.1 kohdassa mainittua kestävyystestissä tarkoitettua matkaa on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteen VII vaatimuksiin.

2.3 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevassa 3.3.2 kohdassa tarkennettuja raja-arvoja on pidettävä viittauksina seuraaviin taulukoihin:

2.3.1 Asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukossa 1 asetettujen päästörajojen mukaisesti tyyppihyväksyttyjä ajoneuvoja koskevat seuraavassa taulukossa esitettävät OBD-järjestelmän raja-arvot.

Euro 5 -ajoneuvojen OBD-järjestelmien raja-arvot

		Vertailumassa (VM) (kg)	Hiilimonoksidin massa		Muiden hiilivetyjen kuin metaanin massa		Typen oksidien massa		Hiukkasten massa	
			(CO) (mg/km)		(NMHC) (mg/km)		(NO_x) (mg/km)		(PM) (mg/km)	
Luokka	Alaluokka		PI	CI	PI	CI	PI	CI	PI [1]	CI [2]
M	—	Kaikki	1 900	1 900	250	320	300	540	50	50
N_1 [3]	I	RW ≤ 1 305	1 900	1 900	250	320	300	540	50	50
	II	1 305 < RW ≤ 1 760	3 400	2 400	330	360	375	705	50	50
	III	1 760 < RW	4 300	2 800	400	400	410	840	50	50
N_2	—	Kaikki	4 300	2 800	400	400	410	840	50	50

PI = ottomoottori, CI = puristussytytysmoottori

[1] Ottomoottoreiden hiukkasmassan standardeja sovelletaan vain suorasuihkutusmoottorilla varustettuihin ajoneuvoihin.

[2] M- ja N-luokan ajoneuvoihin, joiden vertailumassa on enemmän kuin 1 760, sovelletaan 17 artiklassa asetettuihin päivämääriin saakka hiukkasten massan raja-arvoa 80 mg/km.

[3] Mukaan lukien M_1-luokan ajoneuvot, jotka on asetuksen (EY) N:o 715/2007 määritelmän mukaisesti suunniteltu erityisiin sosiaalisiin tarpeisiin.

2.3.2 Seuraavassa taulukossa esitetään OBD-järjestelmiä koskevat raja-arvot puristussytytysmoottorilla varustetuille ajoneuvoille, jotka noudattavat asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukossa 2 asetettuja Euro 6 -päästöraja-arvoja ja jotka on tyyppihyväksytty ennen asetuksen (EY) N:o 715/2007 10 artiklan 4 kohdassa esitettyjä päivämääriä. Näiden raja-arvojen soveltaminen lopetetaan asetuksen (EY) N:o 715/2007 10 artiklan 5 kohdassa esitettyinä päivämäärinä uusien ajoneuvojen osalta, jotka rekisteröidään, myydään tai otetaan käyttöön.

Euro 6 -ajoneuvojen OBD-järjestelmien tilapäiset raja-arvot

		Vertailumassa (VM) (kg)	Hiilimonoksidin massa	Muiden hiilivetyjen kuin metaanin massa	Typen oksidien massa	Hiukkasten massa
			(CO) (mg/km)	(NMHC) (mg/km)	(NO_x) (mg/km)	(PM) (mg/km)
Luokka	Alaluokka		CI	CI	CI	CI
M	—	Kaikki	1900	320	240	50
N_1	I	RW ≤ 1 305	1900	320	240	50
	II	1 305 < RW ≤ 1 760	2 400	360	315	50
	III	1 760 < RW	2 800	400	375	50
N_2	—	Kaikki	2 800	400	375	50

CI = puristussytytysmoottori

2.4 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevan 3.2.1 kohdan määräysten lisäksi valmistaja voi määritellä järjestelmään toimintakeskeytyksen seuraavissa tilanteissa:

a) polttoainevaatimuksiltaan joustavien nk. flex-fuel-ajoneuvojen tai yhdellä/kahdella polttoaineella toimivien kaasuajoneuvojen osalta 1 minuutin ajan polttoainetäytön jälkeen siten, että elektroninen valvontayksikkö voi tunnistaa polttoaineen laadun ja koostumuksen,

b) kahdella polttoaineella toimivien ajoneuvojen osalta 5 sekunnin ajan polttoaineen kytkennän jälkeen siten, että moottorin parametrit voidaan säätää uudelleen.

Valmistaja voi poiketa näistä aikarajoista, jos se voi osoittaa, että polttoaineen syöttöjärjestelmän vakauttaminen polttoaineen lisäyksen tai vaihdon jälkeen kestää perustelluista teknisistä syistä pitempään. OBD-järjestelmä on joka tapauksessa kytkettävä takaisin päälle joko heti kun polttoaineen laatu ja koostumus on tunnistettu tai heti kun moottorin parametrit on säädetty uudelleen.

2.5 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 oleva 3.3.3.1 kohta korvataan seuraavasti:

OBD-järjestelmän on valvottava katalysaattorin toimintatehon heikkenemistä hiilivetyjen kokonaismassan ja typen oksidien päästöjen osalta. Valmistajat voivat valvoa etummaista katalysaattoria erikseen tai yhdessä lähinnä sijaitsevan katalysaattorin (sijaitsevien katalysaattorien) kanssa. Katalysaattorissa tai katalysaattoriyhdistelmässä katsotaan olevan häiriö, jos päästöt ylittävät tämän liitteen 2.3 kohdan taulukon mukaiset NMHC- tai NO_x-päästöt. Vaatimusta, joka koskee katalysaattorin toimintatehon heikkenemisen valvontaa typen oksidien päästöjen osalta, sovelletaan vasta 17 artiklassa esitetyistä päivämääristä lähtien.

2.6 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 oleva 3.3.3.3 kohta tarkoittaa, että kaikkien tämän liitteen vaatimusten mukaisesti katalysaattorin vikojen seurantaan tarkoitettujen ja asennettujen happiantureiden kulumista on valvottava.

2.7 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevan 3.3.3 kohdan vaatimusten lisäksi suoraruiskutteisten ottomoottoreiden osalta on valvottava kaikkia vikoja, jotka saattavat johtaa tämän liitteen 2.3 kohdassa tarkoitetut rajat ylittäviin hiukkaspäästöihin ja joita on valvottava tämän liitteen vaatimusten mukaisesti puristussytytysmoottoreiden osalta.

2.8 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevan 3.3.4 kohdan vaatimusten lisäksi on valvottava pakokaasujen kierrätysjärjestelmän vikoja ja toimintatehon heikkenemistä.

2.9 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevan 3.3.4 kohdan vaatimusten lisäksi on valvottava sellaisen typen oksidien jälkikäsittelyjärjestelmän vikoja ja toimintatehon heikkenemistä, joka käyttää reagenssia ja sen annostelujärjestelmää.

2.10 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevan 3.3.4 kohdan vaatimusten lisäksi on valvottava sellaisen typen oksidien jälkikäsittelyjärjestelmän vikoja ja toimintatehon heikkenemistä, joka ei käytä reagenssia.

2.11 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksessä 1 olevan 6.3.2 kohdan vaatimusten lisäksi valmistajan on osoitettava, että OBD-järjestelmä havaitsee pakokaasujen kierrätysjärjestelmän virtauksessa ja jäähdyttimessä esiintyvät viat hyväksyntätestin aikana.

2.12 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksessä 1 olevan 6.4.1.2 kohdan viittauksia HC:hen (hiilivetyihin) on pidettävä viittauksina NMHC:hen (muihin hiilivetyihin kuin metaaniin).

2.13 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksessä 1 olevan 6.5.1.3 kohdan vaatimusten lisäksi kaikkien OBD-järjestelmän toimintaan liittyvien tietojen, jotka on tallennettava tämän liitteen lisäyksessä 1 olevan 3.6 kohdan mukaisesti, on oltava saatavilla UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksessä 1 olevan 6.5.3 kohdan mukaisesti sarjaportista standardoidun dataliittimen kautta.

3. OBD-JÄRJESTELMIEN PUUTTEITA KOSKEVAT HALLINNOLLISET MÄÄRÄYKSET

3.1 Kun hyväksyntäviranomainen harkitsee 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti tyyppihyväksynnän myöntämistä ajoneuvolle, jossa on puute tai puutteita, se päättää, onko yhdenmukaisuus tämän liitteen vaatimusten kanssa mahdotonta tai kohtuutonta.

3.2 Hyväksyntäviranomainen ottaa huomioon valmistajan toimittamat tiedot, joihin kuuluvat muun muassa tekninen toteutettavuus, puutteiden korjaamisen edellyttämä aika ja tuotantojaksot, mukaan luettuina moottoreiden ja ajoneuvomallien käyttöönotto ja käytöstä poisto ja tietokoneiden ohjelmointipäivitys, OBD-järjestelmän tehokkuus tämän asetuksen vaatimuksiin nähden ja valmistajan osoittama riittävä pyrkimys täyttää tämän asetuksen vaatimukset.

3.3 Hyväksyntäviranomainen ei hyväksy pyyntöä, jos puutteisiin sisältyy vaaditun vianmääritysvalvonnan puuttuminen.

3.4 Hyväksyntäviranomainen ei hyväksy puutteen hyväksymisestä tehtyä pyyntöä, jos 2.3 kohdassa esitettyjä OBD:n rajaarvoja ei noudateta.

3.5 Puutteiden järjestyksestä päätettäessä asetetaan ensimmäiseksi UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 oleviin 3.3.3.1, 3.3.3.2 ja 3.3.3.3 kohtaan liittyvät ottomoottoreiden puutteet ja UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 oleviin 3.3.4.1, 3.3.4.2 ja 3.3.4.3 kohtaan liittyvät puristussytytysmoottoreiden puutteet.

3.6 Ennen tyyppihyväksyntää tai sen aikana ei hyväksytä minkäänlaisia UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksessä 1 olevaan 6.5 kohtaan, lukuun ottamatta 6.5.3.4 kohtaa, liittyviä puutteita.

3.6 **Puutejakso**

3.6.1 Puutetta voidaan pitää hyväksyttävänä kahden vuoden ajan ajoneuvotyypin tyyppihyväksyntäpäivästä, ellei voida riittävällä tavalla osoittaa, että puutteen korjaamiseksi ajoneuvoon on tehtävä merkittäviä laitemuutoksia ja että kahta vuotta pidempi aika on tarpeen. Tässä tapauksessa puutetta voidaan pitää hyväksyttävänä enintään kolmen vuoden ajan.

3.6.2 Valmistaja voi pyytää, että hyväksyntäviranomainen myöntää puutteen jälkikäteen, jos puute havaitaan alkuperäisen tyyppihyväksynnän jälkeen. Tässä tapauksessa puutetta voidaan pitää hyväksyttävänä kahden vuoden ajan hyväksyntäviranomaiselle ilmoittamisen päivästä, ellei voida riittävällä tavalla osoittaa, että puutteen korjaamiseksi ajoneuvoon on tehtävä merkittäviä laitemuutoksia ja että kahta vuotta pidempi aika on tarpeen. Tässä tapauksessa puutetta voidaan pitää hyväksyttävänä enintään kolmen vuoden ajan.

3.7 Hyväksyntäviranomainen ilmoittaa puutteen hyväksymistä koskevasta päätöksestään 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4. OBD-JÄRJESTELMÄÄN LIITTYVIEN TIETOJEN SAATAVUUS

4.1 OBD-järjestelmään liittyvien tietojen saatavuutta koskevat vaatimukset esitetään UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevassa 5 kohdassa. Seuraavassa kuvaillaan poikkeukset näihin vaatimuksiin.

4.2 Viittauksia UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 2 lisäykseen 1 on pidettävä viittauksina tämän asetuksen liitteen I lisäykseen 5.

4.3 Viittauksia UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 1 olevaan 4.2.11.2.7.6 kohtaan on pidettävä viittauksina tämän asetuksen liitteen I lisäyksessä 3 olevaan 3.2.12.2.7.6 kohtaan.

4.4 Viittauksia sopimusvaltioihin on pidettävä viittauksina jäsenvaltioihin.

4.5 Viittauksia säännön nro 83 nojalla myönnettyyn hyväksyntään on pidettävä viittauksina tämän asetuksen ja neuvoston direktiivin 70/220/ETY [1] nojalla myönnettyyn tyyppihyväksyntään.

4.6 UN-ECE-tyyppihyväksyntää on pidettävä EY-tyyppihyväksyntänä.

---

[1] EYVL L 76, 6.4.1971, s. 1.

Lisäys 1

AJONEUVON SISÄISEN VALVONTAJÄRJESTELMÄN (OBD-JÄRJESTELMÄN) TOIMINTA

1. JOHDANTO

1.1 Tässä lisäyksessä kuvaillaan testimenetelmä tämän liitteen 2 kohdan mukaisesti.

2. TEKNISET VAATIMUKSET

2.1 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksen 1 teknisiä vaatimuksia ja eritelmiä sovelletaan seuraavissa kohdissa esitetyin poikkeuksin ja lisävaatimuksin.

2.2 Viittauksia UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevassa 3.3.2 kohdassa asetettuihin OBD-järjestelmän raja-arvoihin on pidettävä viittauksina tämän liitteen 2.3 kohdassa asetettuihin raja-arvoihin.

2.3 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevassa 3.2 kohdassa määriteltyjä vertailupolttoaineita on pidettävä tämän asetuksen liitteessä XI esitettyjen vertailupolttoaineiden eritelmien mukaisina.

2.4 UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksessä 1 olevassa 6.5.1.4 kohdassa esitettyä viittausta liitteeseen 11 on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteeseen XI.

2.5 Asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen 1 taulukossa 2 olevien Euro 6 -raja-arvojen mukaisesti hyväksyttyjen ajoneuvojen osalta UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksessä 1 oleva 6.5.3.1 kohta korvataan seuraavasti:

”Päästöihin liittyvien valvontajärjestelmien osalta ajoneuvon tietokoneen ja ulkopuolisen tietokoneen välisen tietoliikenneyhteyden on oltava seuraavan standardin mukainen:

ISO 15765–4 ’Road vehicles – Diagnostics on Controller Area Network (CAN) – Part 4: Requirements for emissions-related systems’, päivätty 10. tammikuuta 2005.”

3. KÄYTÖNAIKAINEN TEHOKKUUS

3.1 **Yleiset vaatimukset**

3.1.1 Jokainen OBD-järjestelmän valvontatoiminto toteutetaan vähintään kerran sellaisen ajosyklin aikana, joka vastaa 3.2 kohdassa määriteltyjä edellytyksiä. Valmistajat eivät voi käyttää laskennallista suhdetta (tai mitään sen osaa) tai mitään muuta valvontatiheyden osoitusta minkään valvontalaitteen toiminnan edellytyksenä.

3.1.2 Tämän asetuksen 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun OBD-järjestelmän tietyn valvontalaitteen M käytönaikaisen tehokkuuden suhdeluku (IUPR) lasketaan seuraavasti:

$$IUPR_M = Osoittaja_M / nimittäjä_M$$

3.1.3 Osoittajaa ja nimittäjää vertaamalla saadaan tietoa siitä, kuinka usein tietty valvontalaite toimii suhteessa ajoneuvon toimintaan. Jotta varmistettaisiin, että kaikki valmistajat seuraavat $IUPR_M$:ää samalla tavalla, näiden laskimien määrittelemiseen ja kasvamiseen annetaan yksityiskohtaiset säännöt.

3.1.4 Jos ajoneuvo on tämän liitteen vaatimusten mukaisesti varustettu erityisellä valvontalaitteella M, $IUPR_M$-suhdeluvun on oltava suurempi tai yhtä suuri kuin seuraavat vähimmäisarvot:

(i) 0,260 lisäilmajärjestelmän valvontalaitteiden ja muiden kylmäkäynnistykseen liittyvien valvontalaitteiden osalta

(ii) 0,520 haihtumispäästöjen tyhjentymistä ohjaavan laitteen valvontalaitteiden osalta

(iii) 0,336 kaikkien muiden valvontalaitteiden osalta.

3.1.5 Ajoneuvojen on täytettävä 3.1.4 kohdan vaatimukset vähintään 160 000 km:n ajomatkalla. Edellä esitetystä poiketen ajoneuvojen, jotka on tyyppihyväksytty, rekisteröity, myyty tai otettu käyttöön ennen asetuksen (EY) N:o 715/2007 10 artiklan 4 ja 5 kohdassa asetettuja päivämääriä, $IUPR_M$-suhdeluvun on oltava suurempi tai yhtä suuri kuin 0,1 kaikkien valvontalaitteiden M osalta.

3.1.6 Tietyn valvontalaitteen M katsotaan täyttävän tämän kohdan vaatimukset, jos seuraavat tilastolliset edellytykset täyttyvät kaikkien tiettyyn OBD-perheeseen kuuluvien ja tiettynä kalenterivuonna valmistettujen ajoneuvojen osalta:

(a) keskimääräinen $IUPR_M$ on yhtä suuri tai suurempi kuin valvontalaitteeseen sovellettava vähimmäisarvo

(b) yli 50 prosentilla ajoneuvoista $IUPR_M$-suhdeluku on yhtä suuri tai suurempi kuin valvontalaitteeseen sovellettava vähimmäisarvo.

3.1.7 Valmistajan on osoitettava hyväksyntäviranomaiselle ja pyynnöstä komissiolle, että tiettynä kalenterivuonna valmistettujen ajoneuvojen kaikki valvontalaitteet, joista OBD-järjestelmän on tämän lisäyksen 3.6 kohdan mukaisesti pidettävä kirjaa, täyttävät nämä tilastolliset edellytykset 18 kuukauden kuluessa kalenterivuoden päättymisestä. Tätä tarkoitusta varten tehdään tilastollisia testejä, jotka vastaavat tunnustettuja tilastoperiaatteita ja luotettavuustasoja.

3.1.8 Tämän kohdan todistamistarkoituksiin valmistaja voi ryhmitellä ajoneuvoja OBD-perheen sisällä minkä tahansa muun perättäisen ja ei-päällekkäisen 12 kuukauden valmistusjakson kuin kalenterivuoden mukaan. Ajoneuvojen testiotoksen valinnassa sovelletaan vähintään liitteen II lisäyksessä 1 olevan 2 kohdan valintaperusteita. Valmistajan on koko ajoneuvojen testiotoksen osalta raportoitava hyväksyntäviranomaiselle kaikki käytönaikaiseen tehokkuuteen liittyvät tiedot, jotka OBD-järjestelmän on kirjattava tämän lisäyksen 3.6 kohdan mukaisesti. Hyväksynnän myöntävä viranomainen saattaa pyynnöstä nämä tiedot ja tilastollisen arvioinnin tulokset komission ja muiden hyväksyntäviranomaisten saataville.

3.1.9 Julkiset viranomaiset ja niiden valtuuttamat tahot voivat tehdä ajoneuvoille lisätestejä tai kerätä ajoneuvojen kirjaamia tietoja varmistaakseen tämän liitteen vaatimusten täyttymisen.

3.2 **Osoittaja$_M$**

3.2.1 Tietyn valvontalaitteen osoittaja on laskin, joka mittaa, kuinka monta kertaa ajoneuvo on ollut toiminnassa siten, että kaikki valmistajan määrittelemät edellytykset sille, että tietty valvontalaite havaitsee vian kuljettajan varoittamiseksi, ovat täyttyneet. Osoittaja voi kasvaa vain kerran ajosykliä kohti, ellei toisin voida perustella teknisillä syillä.

3.3 **Nimittäjä$_M$**

3.3.1 Nimittäjän tarkoitus on laskea ajoneuvon ajokerrat siten, että tietyn valvontalaitteen erityiset edellytykset otetaan huomioon. Nimittäjä kasvaa vähintään kerran ajosykliä kohti, jos edellytykset täyttyvät ajosyklin aikana ja jos yleisnimittäjä kasvaa 3.5 kohdan mukaisesti, ellei nimittäjää poisteta käytöstä tämän lisäyksen 3.7 kohdan mukaisesti.

3.3.2 Edellä olevan 3.3.1 kohdan vaatimusten lisäksi:

a) Lisäilmajärjestelmän valvontalaitteen nimittäjä(t) kasvaa (kasvavat) jos lisäilmajärjestelmä on kytketty päälle vähintään 10 sekunniksi. OBD-järjestelmä ei saa ottaa tämän päälläoloajan määrittelemisessä huomioon aikaa, jolloin lisäilmajärjestelmä on toiminnassa ainoastaan valvontaa varten.

b) Ainoastaan kylmäkäynnistyksen aikana toimivien järjestelmien valvontalaitteiden nimittäjät kasvavat, jos osa tai strategia kytketään päälle vähintään 10 sekunniksi.

c) Muuttuvan venttiilienajoitusjärjestelmän ja/tai ohjausjärjestelmien valvontalaitteiden nimittäjä(t) kasvaa (kasvavat), jos osa kytketään toimintaan (esim. kytketään päälle, auki, kiinni, lukkoon jne.) vähintään kaksi kertaa ajosyklin aikana tai vähintään 10 sekunniksi, sen mukaan, kumpi toteutuu ensin.

d) Seuraavien valvontalaitteiden nimittäjä(t) kasvaa (kasvavat) yhdellä, jos sen lisäksi, että tämän kohdan vaatimukset täyttyvät vähintään yhdellä ajosyklillä, ajoneuvolla on ajettu vähintään 800 kilometriä sen jälkeen, kun nimittäjä on edellisen kerran kasvanut:

i) dieselmoottorin hapetuskatalysaattori

ii) dieselmoottorin hiukkasloukku.

3.3.3 Hybridiajoneuvojen, vaihtoehtoisia moottorin käynnistyslaitteita tai -strategioita (esim. integroitu käynnistyslaite ja generaattorit) käyttävien ajoneuvojen tai vaihtoehtoisia polttoaineita (esim. yhtä polttoainetta, kahta polttoainetta tai rinnakkaispolttoaineita hyödyntävät sovellukset) käyttävien ajoneuvojen osalta valmistaja voi pyytää hyväksyntäviranomaiselta luvan käyttää muita kuin tässä kohdassa esitettäviä nimittäjän kasvamisen perusteita. Hyväksyntäviranomainen ei yleensä hyväksy muita perusteita ajoneuvoille, joiden moottori voidaan sulkea ainoastaan, kun ajoneuvo on täysin tai lähes joutokäynnillä tai pysäytettynä. Hyväksyntäviranomainen hyväksyy muut perusteet sen mukaan, miten niillä voidaan määritellä ajoneuvon toiminnan määrä verrattuna tavanomaiseen ajoneuvon toiminnan mittaamiseen tämän kohdan perusteiden mukaisesti.

3.4 **Sytytyssyklien laskin**

3.4.1 Sytytyssyklien laskin ilmoittaa ajoneuvolla toteutettujen sytytyssyklien määrän. Sytytyssyklien laskin ei voi kasvaa useammin kuin kerran ajosykliä kohti.

3.5 **Yleisnimittäjä**

3.5.1 Yleisnimittäjä on laskin, joka mittaa ajoneuvon käyttökertojen määrän. Se kasvaa 10 sekunnin kuluessa ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät yksittäisellä ajosyklillä:

— Moottorin käynnistymisestä on kulunut vähintään 600 sekuntia, kun ajoneuvo on alle 2 440 metrin korkeudella merenpinnasta ja ympäristössä, jonka lämpötila on vähintään – 7 °C.

— Ajoneuvolla on ajettu vähintään nopeudella 40 km/h vähintään 300 sekuntia, kun ajoneuvo on alle 2 440 metrin korkeudella merenpinnasta ja ympäristössä, jonka lämpötila on vähintään – 7 °C.

— Ajoneuvo on ollut tasaisesti joutokäynnillä (eli kuljettaja ei paina kaasupoljinta ja ajoneuvon nopeus on enintään 1,6 km/h) vähintään 30 sekuntia, kun ajoneuvo on alle 2 440 metrin korkeudella merenpinnasta ja ympäristössä, jonka lämpötila on vähintään – 7 °C.

3.6 **Laskimien tietojen kirjaaminen ja kasvaminen**

3.6.1 OBD-järjestelmä kirjaa ISO-standardin 15031–5 eritelmien mukaisesti sytytyssyklien laskimen ja yleisnimittäjän tiedot sekä kaikkien seuraavien valvontalaitteiden erilliset osoittajat ja nimittäjät, jos ajoneuvossa on tämän asetuksen mukaan oltava tällainen valvontalaite:

— katalysaattorit (jokaisen ryhmän tiedot kirjataan erikseen)

— happi-/pakokaasuanturit, mukaan lukien ylimääräiset happianturit (jokaisen anturin tiedot kirjataan erikseen)

— haihtumispäästöihin vaikuttavat laitteet

— pakokaasujen kierrätysjärjestelmä

— muuttuva venttiilienajoitusjärjestelmä

— lisäilmajärjestelmä

— hiukkasloukku

— typen oksidien jälkikäsittelyjärjestelmä (esim. NO_x-adsorberi, NO_x-reagenssi-/katalysaattorijärjestelmä)

— ahtopaineen valvontajärjestelmä.

3.6.2 Sellaisten erityisten osien tai järjestelmien yhteydessä, joihin liittyy useita valvontalaitteita, joiden tiedot on tämän liitteen nojalla kirjattava, (esim. happianturiryhmään 1 voi kuulua useita valvontalaitteita anturivastetta tai anturin muita ominaisuuksia varten), OBD-järjestelmä seuraa erikseen kunkin valvontalaitteen osoittajia ja nimittäjiä ja kirjaa vain sen valvontalaitteen osoittajan ja nimittäjän, jonka numeerinen suhdeluku on alhaisin. Jos kahdella tai useammalla valvontalaitteella on sama suhdeluku, kyseisestä osasta kirjataan sen valvontalaitteen osoittaja ja nimittäjä, jonka nimittäjä on suurin.

3.6.3 Kaikki laskimet kasvavat aina kokonaisluvulla yksi.

3.6.4 Kunkin laskimen vähimmäisarvo on 0 ja enimmäisarvo on vähintään 65 535, muista OBD-järjestelmän standardoitua tietojen tallennusta ja kirjaamista koskevista vaatimuksista riippumatta.

3.6.5 Jos jonkin valvontalaitteen osoittaja tai nimittäjä saavuttaa enimmäisarvon, kummatkin kyseisen valvontalaitteen laskimet jaetaan kahdella ennen kuin niitä kasvatetaan uudelleen 3.2 ja 3.3 kohdan mukaisesti. Jos sytytyssyklien laskin tai yleisnimittäjä saavuttaa enimmäisarvon, kyseisen laskimen lukema muuttuu nollaksi seuraavan 3.4 ja 3.5 kohdan mukaisen korotuksen yhteydessä.

3.6.6 Laskimet nollataan vain kun muisti tyhjennetään pysyvästi (esim. uudelleenohjelmointi) tai jos lukemat tallennetaan vikamuistiin, kun vikamuistin tiedot katoavat valvontamoduulin sähkökatkoksen takia (esim. akun kytkeminen irti).

3.6.7 Valmistajan on varmistettava, ettei osoittajan ja nimittäjän arvoja voida nollata tai muuttaa muissa kuin tässä kohdassa esitetyissä tapauksissa.

3.7 **Osoittajien ja nimittäjien sekä yleisnimittäjän poistaminen käytöstä**

3.7.1 OBD-järjestelmän on 10 sekunnin kuluessa sellaisen vian havaitsemisesta, joka poistaa käytöstä tämän liitteen valvontaedellytysten täyttämiseen vaadittavan valvontalaitteen (eli kun vian ilmoitus- tai vahvistuskoodi on tallennettu), estettävä kunkin käytöstä poistetun valvontalaitteen osoittajan ja nimittäjän kasvaminen. Kun vikaa ei enää havaita (eli kun vian ilmoituskoodi poistuu tai poistetaan lukulaitteen komennolla), kaikkien siihen liittyvien osoittajien ja nimittäjien kasvamisen on jatkuttava 10 sekunnin kuluessa.

3.7.2 OBD-järjestelmän on 10 sekunnin kuluessa sellaisen voimanottotoiminnon käynnistymisestä, joka poistaa käytöstä tämän liitteen valvontaedellytysten täyttämiseen vaadittavan valvontalaitteen, estettävä kunkin käytöstä poistetun valvontalaitteen osoittajan ja nimittäjän kasvaminen. Kun voimanottotoiminto päättyy, kaikkien siihen liittyvien osoittajien ja nimittäjien kasvamisen on jatkuttava 10 sekunnin kuluessa.

3.7.3 OBD-järjestelmän on estettävä tietyn valvontalaitteen osoittajan ja nimittäjän kasvaminen 10 sekunnin kuluessa siitä, kun jossakin osassa, jolla määritellään tietyn valvontalaitteen nimittäjän peruste (eli ajoneuvon nopeus, ympäristön lämpötila, korkeus, joutokäynti, moottorin kylmäkäynnistys tai toiminta-aika) on havaittu vika ja sitä koskeva vian ilmoituskoodi on tallennettu. Osoittajan ja nimittäjän kasvamisen on jatkuttava 10 sekunnin kuluessa siitä, kun vikaa ei enää esiinny (eli kun vian ilmoituskoodi poistuu tai poistetaan lukulaitteen komennolla).

3.7.4 OBD-järjestelmän on estettävä yleisnimittäjän kasvaminen 10 sekunnin kuluessa siitä, kun jossakin osassa, jolla määritellään 3.5 kohdan perusteiden täyttyminen (eli ajoneuvon nopeus, ympäristön lämpötila, korkeus, joutokäynti tai toiminta-aika), on havaittu vika ja sitä koskeva vian ilmoituskoodi on tallennettu. Yleisnimittäjää ei saa estää kasvamasta mistään muusta syystä. Yleisnimittäjän kasvamisen on jatkuttava 10 sekunnin kuluessa siitä, kun vikaa ei enää esiinny (eli kun vian ilmoituskoodi poistuu tai poistetaan lukulaitteen komennolla).

Lisäys 2

AJONEUVOPERHEEN OLENNAISET PIIRTEET

1. OMINAISUUDET, JOTKA MÄÄRITTELEVÄT OBD-PERHEEN

1.1 OBD-perheellä tarkoitetaan valmistajan määrittelemää sellaisten ajoneuvojen ryhmää, joiden ominaisuuksien voidaan ajoneuvojen rakenteen perusteella olettaa olevan samankaltaiset pakokaasupäästöjen ja OBD-järjestelmien osalta. Kaikkien ajoneuvoperheeseen kuuluvien moottorien on noudatettava tämän asetuksen vaatimuksia.

1.2 OBD-perhe voidaan määritellä luettelemalla perusominaisuudet, joiden osalta perheeseen kuuluvien ajoneuvojen on oltava samanlaiset. Joissain tapauksissa ominaisuudet voivat vaikuttaa toisiinsa. Tällainen yhteisvaikutus on myös otettava huomioon, ja on varmistettava, että vain ajoneuvot, jotka ovat pakokaasupäästöjensä osalta samanlaiset, luetaan samaan OBD-perheeseen.

2. Edellä esitetyn tavoitteen kannalta katsotaan, että ajoneuvotyypit kuuluvat samaan perheeseen moottorin, päästöjenrajoitusjärjestelmän ja sisäisen valvontajärjestelmän osalta, jos ne ovat tässä kohdassa lueteltujen ominaisuuksien suhteen samanlaisia.

Moottori:

— kiertoprosessi (ottomoottori, puristussytytysmoottori, kaksitahti-, nelitahti-, kiertomoottori),

— polttoaineensyöttömenetelmä (yksi- tai monipisteruiskutus),

— polttoainetyyppi (eli bensiini, diesel, joustavasti bensiini/etanoli, joustavasti diesel/biodiesel, maakaasu/biometaani, nestekaasu, kaksi polttoainetta bensiini/maakaasu/biometaani, kaksi polttoainetta bensiini/nestekaasu)

Päästöjenrajoitusjärjestelmä:

— katalysaattorin tyyppi (hapettava, kolmitie, lämmitetty, SCR, muu),

— hiukkasloukun tyyppi,

— lisäilman suihkutus (on tai ei ole),

— pakokaasujen kierrätys (on tai ei ole),

OBD-järjestelmän osat ja toiminta:

— OBD-järjestelmän suorittama toiminnan valvonta, vikojen havaitseminen ja vikojen ilmaisu ajoneuvon kuljettajalle.

LIITE XII

HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖJEN JA POLTTOAINEENKULUTUKSEN MÄÄRITTELEMINEN

1. JOHDANTO

Tässä liitteessä esitetään hiilidioksidipäästöjen ja polttoaineenkulutuksen mittaamista koskevat vaatimukset.

2. YLEISET VAATIMUKSET

2.1 Testien suorittamiseen ja tulosten tulkintaan sovelletaan UN-ECE:n säännössä nro 101 olevan 5 kohdan yleisiä vaatimuksia seuraavin poikkeuksin.

2.2 Testipolttoaine

2.2.1 Testauksessa käytetään tämän asetuksen liitteessä IX määriteltyjä vertailupolttoaineita.

2.2.2 Neste- ja maakaasukäyttöisissä moottoreissa on testipolttoaineena käytettävä sitä polttoainetta, jota valmistaja on käyttänyt nettotehon mittaamiseen neuvoston direktiivin 80/1269/ETY [1] liitteen I mukaisesti. Valittu polttoaine on ilmoitettava tämän asetuksen liitteen I lisäyksessä 3 määritellyssä ilmoituslomakkeessa.

2.3 UN-ECE:n säännössä 101 oleva 5.2.4 kohta muutetaan seuraavasti:

(1) tiheys: mitataan testipolttoaineesta ISO-standardin 3675 tai vastaavan menetelmän mukaisesti. Bensiinille, dieselöljylle, biodieselöljylle ja etanolille (E85) käytetään 15 °C:n lämpötilassa mitattua tiheyttä; nestekaasulle ja maakaasulle/biometaanille käytetään seuraavia vertailutiheyksiä:

0,538 kg/litra nestekaasulle,

0,654 kg/m^3 maakaasulle,

(2) vety-hiili-happisuhde: käytetään seuraavia kiinteitä arvoja:

$C_1H_{1.89}O_{0\ 016}$ bensiinille,

$C_1H_{1.86}O_{0\ 005}$ dieselöljylle,

$C_1H_{2\ 525}$ nestekaasulle,

CH_4 maakaasulle ja biometaanille,

$C_1H_{2.74}O_{0\ 385}$ etanolille (E85).

3. TEKNISET VAATIMUKSET

3.1 Hiilidioksidipäästöjen, polttoaineenkulutuksen tai sähköenergian kulutuksen mittaamiseen sovelletaan UN-ECE:n säännön nro 101 liitteiden 6–10 teknisiä vaatimuksia ja eritelmiä seuraavin poikkeuksin.

3.2 UN-ECE:n säännön nro 101 liitteessä 6 olevassa 1.3.5 kohdassa tarkoitettujen renkaiden on täytettävä samat valintaperusteet, jotka tämän asetuksen liitteessä III olevassa 3.5 kohdassa määritellään tyyppi 1 -päästötestiä varten.

3.3 UN-ECE:n säännön nro 101 liitteessä 6 oleva 1.4.3 kohta korvataan seuraavasti:

‘1.4.3. Polttoaineenkulutus litroina 100 km kohti (bensiinin, nestekaasun, etanolin (E85) ja dieselöljyn osalta) tai kuutiometreinä 100 km kohti (maakaasun/biometaanin osalta) lasketaan seuraavien kaavojen avulla:

(a) ajoneuvot, joissa on bensiinikäyttöinen ottomoottori (E5):

$$FC = (0{,}118 / D) \cdot [(0{,}848 \cdot HC) + (0{,}429 \cdot CO) + (0{,}273 \cdot CO_2)]$$

[1] EYVL L 375, 31.12.1980, s. 46.

(b) ajoneuvot, joissa on nestekaasukäyttöinen ottomoottori:

$FC_{norm} = (0{,}1212 / 0{,}538) \cdot [(0{,}825 \cdot HC) + (0{,}429 \cdot CO) + (0{,}273 \cdot CO_2)]$

Jos testissä käytetyn polttoaineen koostumus poikkeaa normalisoidun kulutuksen laskemisessa tarkoitetuksi käytettävästä koostumuksesta, voidaan valmistajan pyynnöstä käyttää seuraavaa korjauskerrointa cf:

$FC_{norm} = (0{,}1212 / 0{,}538) \cdot (cf) \cdot [(0{,}825 \cdot HC) + (0{,}429 \cdot CO) + (0{,}273 \cdot CO_2)]$

Korjauskerroin cf, jota voidaan käyttää, määritellään seuraavasti:

$cf = 0{,}825 + 0{,}0693\ n_{actual}$

missä:

n_{actual} = käytetyn polttoaineen todellinen vety-hiilisuhde

(c) ajoneuvot, joissa on maakaasu-/biometaanikäyttöinen ottomoottori:

$FC_{norm} = (0{,}1336 / 0{,}654) \cdot [(0{,}749 \cdot HC) + (0{,}429 \cdot CO) + (0{,}273 \cdot CO_2)]$

(d) ajoneuvot, joissa on etanolikäyttöinen ottomoottori (E85):

$FC = (0{,}1742 / D) \cdot [(0{,}574 \cdot HC) + (0{,}429 \cdot CO) + (0{,}273 \cdot CO_2)]$

(e) ajoneuvot, joissa on dieselkäyttöinen puristussytytysmoottori (B5):

$FC = (0{,}116 / D) \cdot [(0{,}861 \cdot HC) + (0{,}429 \cdot CO) + (0{,}273 \cdot CO_2)]$

Näissä kaavoissa:

FC = polttoaineenkulutus litroina 100 km:ä kohti (bensiinin, etanolin nestekaasun, dieselöljyn tai biodieselöljyn osalta) tai kuutiometreinä 100 km:ä kohti (maakaasun osalta)

HC = mitatut hiilivetypäästöt, g/km

CO = mitatut hiilimonoksidipäästöt, g/km

CO_2 = mitatut hiilidioksidipäästöt, g/km

D = testipolttoaineen tiheys.

'Kaasumaisten polttoaineiden osalta tämä tarkoittaa tiheyttä 15 °C:n lämpötilassa.

3.4 UN-ECE:n säännön nro 101 liitteen 8 viittauksia liitteeseen 4 on pidettävä viittauksina tämän asetuksen liitteen I lisäykseen 4.

LIITE XIII

KORVAAVIEN PILAANTUMISTA RAJOITTAVIEN LAITTEIDEN EY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄ ERILLISINÄ TEKNISINÄ YKSIKKÖINÄ

1. JOHDANTO

1.1 Tämä liite sisältää lisävaatimuksia pilaantumista rajoittavien laitteiden EY-tyyppihyväksynnälle erillisinä teknisinä yksikköinä.

2. YLEISET VAATIMUKSET

2.1 **Merkintä**

Alkuperäisissä korvaavissa pilaantumista rajoittavissa laitteissa on oltava ainakin seuraavat tunnistusmerkinnät:

a) ajoneuvon valmistajan nimi tai tavaramerkki,

b) alkuperäisen korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen malli ja tunnistenumero, joka on kirjattu 2.3 kohdassa mainittuihin tietoihin.

2.2 **Asiakirjat**

Alkuperäisten korvaavien pilaantumista rajoittavien laitteiden mukana on toimitettava seuraavat tiedot:

a) ajoneuvon valmistajan nimi tai tavaramerkki,

b) alkuperäisen korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen malli ja tunnistenumero, joka on kirjattu 2.3 kohdassa mainittuihin tietoihin,

c) luettelo ajoneuvoista, joihin alkuperäinen korvaava pilaantumista rajoittava laite soveltuu liitteessä I olevan lisäyksen 4 liitteen 2.3 mukaisesti, sekä tarvittaessa merkinnät, joista käy ilmi, soveltuuko alkuperäinen korvaava pilaantumista rajoittava laite ajoneuvoihin, joissa on OBD-järjestelmä,

d) asennusohjeet tarvittaessa.

Nämä tiedot on esitettävä tuoteluettelossa, jonka ajoneuvon valmistaja toimittaa myyntipisteeseen.

2.3 Ajoneuvonvalmistajan on toimitettava tekniselle tutkimuslaitokselle ja/tai hyväksyntäviranomaiselle sähköisessä muodossa tarvittavat tiedot, joiden perusteella voidaan yhdistää osanumerot ja tyyppihyväksyntäasiakirjat.

Näiden tietojen on sisällettävä seuraavat tiedot:

a) ajoneuvojen merkit ja tyypit,

b) alkuperäisen korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen merkit ja tyypit,

c) alkuperäisen korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen osanumerot,

d) kyseisten ajoneuvotyyppien tyyppihyväksyntänumero.

3. ERILLISEN TEKNISEN YKSIKÖN EY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄMERKINTÄ

3.1 Jokaisessa korvaavassa pilaantumista rajoittavassa laitteessa, joka on tämän asetuksen mukaisesti erillisenä teknisenä yksikkönä hyväksytyn tyypin mukainen, on oltava EY-tyyppihyväksyntämerkki.

3.2 Tämä merkki on suorakulmion sisällä oleva e-kirjain, jota seuraa EY-tyyppihyväksynnän myöntäneen jäsenvaltion tunnusnumero tai -kirjaimet:

1 Saksa

2 Ranska

3 Italia

4 Alankomaat

5 Ruotsi

6 Belgia

7 Unkari

8 Tšekki

9 Espanja

11 Yhdistynyt kuningaskunta

12 Itävalta

13 Luxemburg

17 Suomi

18 Tanska

19 Romania

20 Puola

21 Portugali

23 Kreikka

24 Irlanti

26 Slovenia

27 Slovakia

29 Viro

32 Latvia

34 Bulgaria

36 Liettua

49 Kypros

50 Malta

EY-tyyppihyväksyntämerkissä on myös oltava suorakulmion lähellä oleva ”perushyväksyntänumero”, joka sisältyy direktiivin 2007/46/EY liitteessä VII tarkoitetun tyyppihyväksyntänumeron jaksoon 4 ja jonka edellä on kaksi lukua, jotka ilmaisevat asetukseen (EY) N:o 715/2007 tai tähän asetukseen tehdylle viimeisimmälle huomattavalle tekniselle tarkistukselle annetun järjestysnumeron päivänä, jona osan EY-tyyppihyväksyntä myönnettiin. Tämän asetuksen järjestysnumero on 00.

3.3 EY-tyyppihyväksyntämerkki on kiinnitettävä korvaavaan pilaantumista rajoittavaan laitteeseen siten, että se on selvästi luettavissa eikä se kulu pois. Sen on, aina kun se on mahdollista, oltava näkyvissä, kun korvaava pilaantumista rajoittava laite on asennettu ajoneuvoon.

3.4 Tämän liitteen lisäyksessä 3 annetaan esimerkki EY-tyyppihyväksyntämerkistä.

4. TEKNISET VAATIMUKSET

4.1 Korvaavien pilaantumista rajoittavien laitteiden tyyppihyväksyntään sovelletaan UN-ECE:n säännössä nro 103 olevan 5 kohdan vaatimuksia 4.1.1–4.1.4 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

4.1.1 UN-ECE:n säännössä nro 103 olevassa 5 kohdassa käytetyn termin katalysaattori on ymmärrettävä tarkoittavan pilaantumista rajoittavaa laitetta.

4.1.2 UN-ECE:n säännössä nro 103 olevassa 5.2.3 kohdassa mainitut säännellyt pilaannuttavat aineet on korvattava kaikilla asetuksen (EY) N:o 715/2007 liitteen I taulukoissa 1 ja 2 määritellyillä pilaannuttavilla aineilla asetuksen (EY) N:o 715/2007 nojalla tyyppihyväksyttyihin ajoneuvoihin asennettavien korvaavien pilaantumista rajoittavien laitteiden osalta.

4.1.3 Asetuksen (EY) N:o 715/2007 nojalla tyyppihyväksyttyihin ajoneuvoihin asennettavien korvaavien pilaantumista rajoittavien laitteiden standardien osalta UN-ECE:n säännössä nro 103 olevassa 5 kohdassa määritellyillä kestävyysvaatimuksilla ja niihin liittyvillä huononemiskertoimilla viitataan niihin, jotka määritellään tämän asetuksen liitteessä VII.

4.1.4 UN-ECE:n säännössä nro 103 olevassa 5.5.3 kohdassa esitettyä viittausta tyyppihyväksyntäilmoituksen lisäykseen 1 on pidettävä viittauksena ajoneuvon OBD-järjestelmään liittyviä tietoja koskevaan EY-tyyppihyväksyntätodistuksen liitteeseen (liitteen I lisäys 5)

4.2 Jos ottomoottorilla varustetun ajoneuvon THC- ja NMHC-päästöt uuden alkuperäisen katalysaattorin UN-ECE:n säännössä nro 103 olevan 5.2.1 kohdan mukaisessa testissä ylittävät ajoneuvon tyyppihyväksynnän yhteydessä mitatut arvot, kyseinen ero on lisättävä OBD-järjestelmän raja-arvoihin. OBD-järjestelmän raja-arvot määritellään joko

a) UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 11 olevassa 3.3.2 kohdassa, jos on kyse direktiivin 70/220/ETY nojalla tyyppihyväksyttyihin ajoneuvoihin asennettavista varaosista, tai

b) tämän asetuksen liitteessä XI olevassa 2.3 kohdassa, jos on kyse asetuksen (EY) N:o 715/2007 nojalla hyväksyttyihin ajoneuvoihin asennettavista varaosista.

4.3 Tarkistettuja OBD-järjestelmän raja-arvoja sovelletaan OBD-järjestelmän yhteensopivuutta koskevissa testeissä, jotka esitetään UN-ECE:n säännössä nro 103 olevissa 5.5–5.5.5 kohdassa. Tämä pätee erityisesti silloin, kun sovelletaan UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 11 lisäyksessä 1 olevassa 1 kohdassa sallittua ylitystä.

4.4 **Korvaavia jaksoittaisesti regeneroituvia järjestelmiä koskevat vaatimukset**

4.4.1 *Päästöjä koskevat vaatimukset*

4.4.1.1 Sellaisille 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuille ajoneuvoille, jotka on varustettu hyväksyntäpyynnön kohteena olevaa tyyppiä vastaavalla korvaavalla jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä, suoritetaan UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevassa 3 kohdassa kuvaillut testit, joissa niiden toimintatehoa verrataan alkuperäisellä jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä varustetun ajoneuvon toimintatehoon.

4.4.2 *Vertailuperustan määritteleminen*

4.4.2.1 Ajoneuvoon asennetaan uusi alkuperäinen jaksoittaisesti regeneroituva järjestelmä. Tämän järjestelmän päästötaso määritellään UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevan 3 kohdan testimenettelyn mukaisesti.

4.4.2.2 Hyväksyntäviranomainen saattaa korvaavan osan hyväksynnän hakijan pyynnöstä syrjimättömällä tavalla saataville tämän asetuksen liitteen I lisäyksessä 3 olevan ilmoituslomakkeen 3.2.12.2.1.11.1–3.2.12.2.6.4.1 kohdassa tarkoitetut tiedot kunkin testatun ajoneuvon osalta.

4.4.3 *Korvaavan jaksoittaisesti regeneroituvan järjestelmän pakokaasutesti*

4.4.3.1 Testiajoneuvojen alkuperäinen jaksoittaisesti regeneroituva järjestelmä korvataan korvaavalla jaksoittaisesti regeneroituvalla järjestelmällä. Tämän järjestelmän päästötaso määritellään UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevan 3 kohdan testimenettelyn mukaisesti.

4.4.3.2 Korvaavan jaksoittaisesti regeneroituvan järjestelmän D-kertoimen määrittelemisessä voidaan käyttää mitä tahansa UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevan 3 kohdan moottoripenkkimenetelmää.

4.4.4 *Muut vaatimukset*

Korvaaviin jaksoittaisesti regeneroituviin järjestelmiin sovelletaan UN-ECE:n säännössä nro 103 olevien 5.2.3, 5.3, 5.4 ja 5.5 kohdan vaatimuksia. Kyseisissä kohdissa katalysaattorin on ymmärrettävä tarkoittavan jaksoittaisesti regeneroituvaa järjestelmää. Lisäksi kyseisiin kohtiin tämän liitteen 4.1 kohdassa esitettyjä poikkeuksia sovelletaan myös jaksoittaisesti regeneroituviin järjestelmiin.

5. ASIAKIRJAT

5.1 Jokaiseen korvaavaan pilaantumista rajoittavaan laitteeseen on merkittävä selkeästi ja pysyvästi valmistajan nimi tai tavaramerkki sekä seuraavat tiedot:

a) ajoneuvot (mukaan lukien valmistusvuosi), joihin korvaava pilaantumista rajoittava laite on hyväksytty asennettavaksi, ja tapauksen mukaan merkintä, josta käy ilmi, sopiiko korvaava pilaantumista rajoittava laite asennettavaksi sisäisellä valvontajärjestelmällä (OBD-järjestelmällä) varustettuun ajoneuvoon,

b) asennusohjeet tarvittaessa.

Nämä tiedot on esitettävä tuoteluettelossa, jonka korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen valmistaja jakaa myyntipisteisiin.

6. TUOTANNON VAATIMUSTENMUKAISUUS

6.1 Toimenpiteet tuotannon vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi toteutetaan direktiivin 2007/46/EY 12 artiklan säännösten mukaisesti.

6.2 **Erityismääräykset**

6.2.1 Direktiivin 2007/46/EY liitteessä X olevassa 2.2 kohdassa tarkoitetuilla tarkistuksilla on osoitettava myös tämän asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa määriteltyjen ominaisuuksien mukaisuus.

6.2.2 Direktiivin 2007/46/EY 12 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi voidaan suorittaa tämän liitteen 4.4.1 kohdassa ja UN-ECE:n säännössä nro 103 olevassa 5.2 kohdassa (päästöjä koskevat vaatimukset) kuvaillut testit. Tässä tapauksessa hyväksynnän haltija voi vaihtoehtoisesti pyytää saada käyttää vertailun perustana tyyppihyväksyntätestien aikana käytettyä korvaavaa pilaantumista rajoittavaa laitetta (tai muuta näytettä, jonka on osoitettu vastaavan hyväksyttyä tyyppiä) eikä alkuperäistä pilaantumista rajoittavaa laitetta. Tutkittavan näytteen avulla mitatut päästöarvot saavat keskimäärin ylittää vertailuun käytetyn näytteen avulla lasketut keskiarvot enintään 15 prosentilla.

Lisäys 1

MALLI

Ilmoituslomake N:o …

joka liittyy korvaavien pilaantumista rajoittavien laitteiden EY-tyyppihyväksyntään

Seuraavat tiedot on tarvittaessa toimitettava kolmena kappaleena sisällysluettelon kanssa. Mahdolliset piirustukset on toimitettava sopivassa mittakaavassa ja riittävän yksityiskohtaisina A4-kokoisina tai siihen kokoon taitettuina. Mahdollisten valokuvien on oltava riittävän yksityiskohtaisia.

Jos järjestelmissä, osissa tai erillisissä teknisissä yksiköissä on sähköohjattuja toimintoja, tiedot niiden suoritusarvoista on toimitettava.

0. YLEISTÄ

0.1 Merkki (valmistajan toiminimi): ……

0.2 Tyyppi: ……

0.2.1 Kaupallinen nimi (kaupalliset nimet) (jos saatavissa): ……

0.5 Valmistajan nimi ja osoite: ……

Valmistajan edustajan (jos sellainen on) nimi ja osoite: ……

0.7 Osien ja erillisten teknisten yksiköiden osalta EY-tyyppihyväksyntämerkinnän sijainti ja kiinnitystapa: ……

0.8 Kokoonpanotehtaan (kokoonpanotehtaiden) osoite (osoitteet): ……

1. LAITTEEN KUVAUS

1.1 Korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen merkki ja tyyppi: ……

1.2 Korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen piirustukset, joissa näkyvät erityisesti kaikki tämän asetuksen 2 artiklan 8 kohdassa tarkoitetut ominaisuudet: ……

1.3 Kuvaus ajoneuvotyypeistä, joihin korvaava pilaantumista rajoittava laite on tarkoitettu: ……

1.3.1 Moottorin ja ajoneuvon tyyppejä kuvaavat numerot ja/tai merkit: ……

1.3.2 Onko korvaava pilaantumista rajoittava laite tarkoitettu OBD-järjestelmää koskevien vaatimusten mukaiseksi (kyllä/ei) [1]

1.4 Kuvaus ja piirustukset, joista käy ilmi korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen paikka moottorin pakosarjoihin nähden: ……

[1] Tarpeeton viivataan yli.

Lisäys 2

EY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUKSEN MALLI

(Enimmäiskoko: A4 (210 × 297 mm))

EY-TYYPPIHYVÄKSYNTÄTODISTUS

Viranomaisen leima

Ilmoitus

— EY-tyyppihyväksynnästä (1)([1]) .....

— (1)EY-tyyppihyväksynnän laajennuksesta([1]) .....

— (1)EY-tyyppihyväksynnän epäämisestä([1]) .....

— (1)EY-tyyppihyväksynnän peruuttamisesta([1]) .....

osan / erillisen teknisen yksikön tyypin osalta([1]) (1)

asetuksen (EY) N:o 715/2007 mukaisesti, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön asetuksen (EY) N:o 692/2008.

Asetus (EY) N:o 715/2007 tai asetuksen (EY) N:o 692/2008, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna .....

EY-tyyppihyväksyntänumero: .....

Laajennuksen syy: .....

I OSA

0.1 Merkki (valmistajan toiminimi): .....

0.2 Tyyppi: .....

0.3 Tyypin tunnistustavat, jos ne on merkitty osaan / erilliseen tekniseen yksikköön([1]) (2): .....

0.3.1 Näiden merkintöjen sijainti: .....

0.5 Valmistajan nimi ja osoite: .....

0.7 Osien ja erillisten teknisten yksiköiden osalta EY-tyyppihyväksyntämerkinnän sijainti ja kiinnitystapa: .....

0.8 Kokoonpanotehtaan nimi ja osoite (kokoonpanotehtaiden nimet ja osoitteet): .....

0.9 Valmistajan edustajan (jos sellainen on) nimi ja osoite: .....

(1) Tarpeeton viivataan yli.

(2) Jos tyypin tunnistustavassa on merkkejä, joilla ei ole merkitystä tässä ilmoituslomakkeessa tarkoitetun ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön kuvailemisessa, ne on esitettävä asiakirjoissa tunnuksella "?" (esim. ABC??123??).

OSA II

1. Lisätiedot

1.1 Korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen merkki ja tyyppi: .....

1.2 Ajoneuvotyypit, joissa pilaantumista rajoittavan laitteen tyyppi voidaan käyttää korvaavana osana: .....

1.3 Ajoneuvotyypit, joissa korvaavaa pilaantumista rajoittavaa laitetta on testattu: .....

1.3.1 Onko korvaava pilaantumista rajoittava laite osoittautunut OBD-järjestelmää koskevien vaatimusten mukaiseksi (kyllä/ei) [1]: .....

2. Testien suorittamisesta vastaava tekninen tutkimuslaitos: .....

3. Testausselosteen päivämäärä: .....

4. Testausselosteen numero: .....

5. Huomautukset: .....

6. Paikka: .....

7. Päivämäärä: .....

8. Allekirjoitus: .....

Liitteet: Hyväksyntäasiakirjat

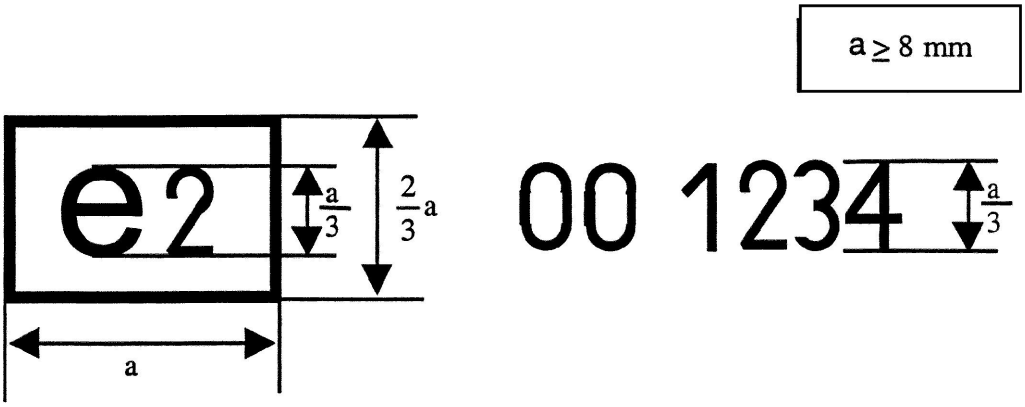
Testausseloste

(1) Tarpeeton viivataan yli.

Lisäys 3

Esimerkki EY-tyyppihyväksyntämerkistä

(ks. tämän liitteen 5.2 kohta)

Yllä oleva hyväksyntämerkki, joka on kiinnitetty korvaavan pilaantumista rajoittavan laitteen osaan, osoittaa, että kyseinen tyyppi on hyväksytty Ranskassa (e 2) tämän asetuksen nojalla. Hyväksyntänumeron kaksi ensimmäistä numeroa (00) ilmaisevat, että osa on hyväksytty tämän asetuksen mukaisesti. Seuraavat neljä numeroa (1234) ovat perushyväksyntänumero, jonka hyväksyntäviranomainen on antanut korvaavalle pilaantumista rajoittavalle laitteelle.

LIITE XIV

Ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuus

1. JOHDANTO

1.1 Tässä liitteessä esitetään ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuutta koskevat tekniset vaatimukset.

2. VAATIMUKSET

2.1 Verkkosivustojen kautta tarjottavien ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen on vastattava 28. toukokuuta 2003 päivätyssä OASIS-asiakirjassa SC2-D5, Format of Automotive Repair Information, versio 1.0 ([1]) sekä 10. tammikuuta 2003 päivätyn OASIS-asiakirjan SC1-D2, Autorepair Requirements Specification versio 6.1 ([2]) luvuissa 3.2, 3.5 (paitsi 3.5.2), 3.6, 3.7 ja 3.8 määriteltyjä teknisiä eritelmiä, ja niissä on käytettävä vain avoimia teksti- ja kuvaformaatteja, joita voidaan katsella ja tulostaa vakiomallisilla valmisohjelmistoilla, jotka ovat vapaasti saatavilla, helppoja asentaa ja yhteensopivia yleisesti käytössä olevien tietokoneiden käyttöjärjestelmien kanssa. Jos se on mahdollista, metatietojen avainsanojen on oltava ISO-standardin 15031–2 mukaisia. Näiden tietojen on oltava saatavilla aina paitsi silloin, kun se on verkkosivuston ylläpitosyistä mahdotonta. Tietojen jäljentämisestä tai uudelleenjulkaisemisesta on neuvoteltava suoraan asianomaisen valmistajan kanssa. Tietoa on tarjottava myös koulutusmateriaaliksi, mutta se voidaan antaa muulla tavalla kuin verkkosivuston kautta.

2.2 Valtuutettujen jälleenmyyjien ja korjaamojen käytössä olevat ajoneuvon turvatekijöihin liittyvät tiedot on saatettava riippumattomien toimijoiden saataville ISO-tietoturvastandardin 15764 mukaisesti käyttämällä ISO-standardin 20828 mukaisia tietoturvatodistuksia. Riippumattomat toimijat kelpuutetaan ja heille myönnetään lupa sellaisten asiakirjojen perusteella, jotka osoittavat, että he harjoittavat laillista liiketoimintaa eikä heitä ole tuomittu merkittävistä rikoksista.

2.3 Ajoneuvon valvontayksiköiden uudelleenohjelmointi tehdään SAE J2534 -vaatimusten mukaisesti.

2.4 Kaikkien päästöihin liittyvien vikakoodien on oltava liitteen XI lisäyksen 1 mukaisia.

2.5 Muihin kuin ajoneuvon suojattuihin alueisiin liittyvien ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saamiseksi valmistaja saa vaatia riippumattomilta toimijoilta verkkosivustolleen rekisteröitymisen yhteydessä ainoastaan sellaista tietoa, jota se tarvitsee tiedoista maksamisen varmistamiseen. Ajoneuvon suojattuihin alueisiin liittyvien tietojen saamiseksi riippumattoman toimijan on esitettävä ISO-standardin 20828 mukainen todistus, joka osoittaa hänen henkilöllisyytensä ja hänen edustamansa organisaation, ja valmistajan on esitettävä oma ISO-standardin 20828 mukainen todistuksensa, joka vahvistaa riippumattomalle toimijalle, että hän on menossa haluamansa valmistajan lailliselle sivustolle. Molempien osapuolien on pidettävä tällaisista toimista kirjaa, josta ilmenevät ajoneuvot ja niihin tämän kohdan mukaisesti tehdyt muutokset.

2.6 Jos valmistajan verkkosivustoilla olevien ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen perusteella ei voida kunnolla suunnitella ja valmistaa vaihtoehtoisten polttoaineiden jälkiasennettavia järjestelmiä, jokaisen, joka haluaa valmistaa tällaisia järjestelmiä, on voitava saada liitteen 1 lisäyksessä 3 olevissa 0, 2, ja 3 kohdassa vaaditut tiedot pyytämällä niitä suoraan valmistajalta. Valmistajan verkkosivustolla on esitettävä selkeästi yhteystiedot tätä varten ja tiedot on tarjottava 30 päivän kuluessa. Tällaiset tiedot on annettava vain vaihtoehtoisten polttoaineiden jälkiasennettavista järjestelmistä, joihin sovelletaan UN-ECE:n sääntöä nro 115, tai tällaisten järjestelmien osista, ja ne on tarjottava vain, jos pyynnössä selkeästi tarkennetaan sen ajoneuvon mallin eritelmät, jota varten tietoja pyydetään, ja jos pyynnössä erityisesti vahvistetaan, että tietoja tarvitaan UN-ECE:n säännön nro 115 alaisten vaihtoehtoisten polttoaineiden jälkiasennettavien järjestelmien tai osien kehittämiseen.

([1]) Saatavissa osoitteesta: http://www.oasis-open.org/committees/download.php/2412/Draft%20Committee%20Specification.pdf

([2]) Saatavissa osoitteesta: http://lists.oasis-open.org/archives/autorepair/200302/pdf00005.pdf

2.7 Valmistajien on ilmoitettava korjaukseen tarvittavien tietojen verkkosivustoillaan tyyppihyväksyntänumero mallin mukaan.

2.8 Valmistajien on vahvistettava korjaukseen tarvittavien tietojen verkkosivustojensa käytölle kohtuulliset ja tasasuhtaiset tunti-, päivä-, kuukausi- ja vuosihinnat.

Lisäys 1

Valmistajan todistus ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta

(Valmistaja): .....

(Valmistajan osoite): .....

todistaa, että

ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavat tiedot ovat saatavilla seuraavien säännösten mukaisesti:

— asetuksen (EY) N:o 715/2007 6 artikla,
— asetuksen (EY) N:o 692/2008 4 ja 13 artikla,
— asetuksen (EY) N:o 692/2008 liitteessä I olevat 2.3.1 ja 2.3.5 kohta,
— asetuksen (EY) N:o 692/2008 liitteen I lisäyksessä 3 oleva 16 kohta,
— asetuksen (EY) N:o 692/2008 liitteen I lisäys 5,
— asetuksen (EY) N:o 692/2008 liitteessä XI oleva 4 kohta ja
— asetuksen (EY) N:o 692/2008 liite XIV

tämän todistuksen liitteessä lueteltujen ajoneuvotyyppien osalta.

Ensisijaisten verkkosivustojen, joilta asianomaiset tiedot ovat saatavissa ja joiden täten vahvistetaan vastaavan edellä esitettyjä säännöksiä, osoitteet luetellaan tämän todistuksen liitteessä samoin kuin tämän todistuksen allekirjoittaneen vastaavan valmistajan edustajan yhteystiedot.

Tarvittaessa: valmistaja myös vahvistaa täyttäneensä näiden ajoneuvotyyppien aiempien hyväksyntöjen yhteydessä tämän asetuksen 13 artiklan 5 kohdassa asetetun velvoitteen, jonka mukaan kyseiset tiedot on toimitettava kuuden kuukauden kuluessa tyyppihyväksynnän päivämäärästä.

Tehty [..... paikka]

[..... päivämäärä]

.....

[valmistajan edustajan allekirjoitus]

Liitteet:

— Verkkosivustojen osoitteet
— Yhteystiedot

Liite I

valmistajan todistukseen ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta

Tässä todistuksessa mainittujen verkkosivustojen osoitteet:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Liite II

valmistajan todistukseen ajoneuvon OBD-järjestelmän ja ajoneuvon korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta

Tässä todistuksessa mainitun valmistajan edustajan yhteystiedot:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LIITE XV

DIREKTIIVIN 70/220/ETY NOJALLA TYYPPIHYVÄKSYNNÄN SAANEIDEN AJONEUVOJEN KÄYTÖNAIKAINEN VAATIMUSTENMUKAISUUS

1. KÄYTÖSSÄ OLEVIEN AJONEUVOJEN VAATIMUSTENMUKAISUUS

1.1 Hyväksyntäviranomainen tarkastaa käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden valmistajalla olevien asiaa koskevien tietojen perusteella käyttäen direktiivin 70/156/ETY 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä liitteessä X olevissa 1 ja 2 kohdassa kuvatun kaltaisia menettelyjä.

1.2 Tämän liitteen lisäyksessä 2 olevassa 4 kohdassa ja UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksen 4 kuvassa 4/2 esitetään käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisessa käytettävä menettely.

1.3 **Käytössä olevien ajoneuvojen perheen määrittelevät ominaisuudet**

Käytössä olevien ajoneuvojen perhe voidaan määritellä luettelemalla perusominaisuudet, joiden osalta perheeseen kuuluvien ajoneuvojen on oltava samanlaiset. Näin ollen niiden ajoneuvotyyppien, joille ainakin 1.3.1–1.3.11 kohdassa esitetyt ominaisuudet ovat yhteisiä tai ilmoitettujen toleranssien rajoissa, katsotaan kuuluvan samaan käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen:

1.3.1 polttotapahtuma (kaksitahti-, nelitahti-, kiertomoottori),

1.3.2 sylinterien lukumäärä,

1.3.3 sylinterilohkon muoto (rivimoottori, V-moottori, tähtimoottori, vastaiskumoottori, muu). Sylinterien kaltevuus tai suunta ei ole arviointiperuste,

1.3.4 polttoaineensyöttömenetelmä (esim. epäsuora tai suora ruiskutus),

1.3.5 jäähdytysjärjestelmä (ilma, vesi, öljy),

1.3.6 moottorin kaasunvaihto (vapaasti hengittävä, ahdettu),

1.3.7 polttoaine, jota varten moottori on suunniteltu (bensiini, diesel, maakaasu, nestekaasu jne.). Kahta polttoainetta käyttävät ajoneuvot voidaan luokitella samaan ryhmään yhtä polttoainetta käyttävien ajoneuvojen kanssa, jos toinen polttoaineista on yleinen,

1.3.8 katalysaattorin tyyppi (kolmitiekatalyytti tai muu(t)),

1.3.9 hiukkasloukun tyyppi (kyllä tai ei),

1.3.10 pakokaasun takaisinkierrätys (kyllä tai ei),

1.3.11 perheeseen kuuluvan suurimman moottorin sylinteritilavuus, josta vähennetään 30 prosenttia.

1.4 Hyväksyntäviranomainen tarkastaa käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden valmistajan toimittamien tietojen perusteella. Näihin tietoihin on sisällyttävä, niihin kuitenkaan rajoittumatta, seuraavat tiedot:

1.4.1 valmistajan nimi ja osoite,

1.4.2 valmistajan valtuutettujen edustajien nimet, osoitteet, puhelin- ja faksinumerot sekä sähköpostiosoitteet niillä alueilla, jotka valmistajan ilmoittamat tiedot kattavat,

1.4.3 valmistajan ilmoittamien tietojen kattamien ajoneuvojen mallinimi (mallinimet),

1.4.4 tarvittaessa luettelo valmistajan ilmoittamien tietojen kattamista ajoneuvotyypeistä, eli 1.3 kohdan mukainen käytössä olevien ajoneuvojen perhe,

1.4.5 ajoneuvon tunnusnumeron (VIN) koodit, joita sovelletaan käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen kuuluviin ajoneuvotyyppeihin (VIN-etuliite),

1.4.6 käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen kuuluviin ajoneuvotyyppeihin sovellettavien tyyppihyväksyntöjen numerot, mukaan luettuna tarvittaessa kaikkien laajennusten numerot sekä kaikkien sellaisten korjaavien toimenpiteiden numerot, joissa ajoneuvolle tehdään pieniä korjauksia seuraavan huollon yhteydessä tai ajoneuvo kutsutaan korjattavaksi (suuret muutokset),

1.4.7 tiedot valmistajan ilmoittamien tietojen kattamien ajoneuvojen tyyppihyväksyntöjen laajentamisista ja korjaavista toimenpiteistä, joissa ajoneuvolle tehdään pieniä korjauksia seuraavan huollon yhteydessä tai ajoneuvo kutsutaan korjattavaksi (jos hyväksyntäviranomainen näitä tietoja pyytää),

1.4.8 ajanjakso, jonka kuluessa valmistajan ilmoittamat tiedot on kerätty,

1.4.9 valmistajan ilmoittamien tietojen kattama ajoneuvojen valmistusaika (esim. kalenterivuonna 2001 valmistetut ajoneuvot),

1.4.10 valmistajan käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastuksessa käyttämä menettely, mukaan luettuna:

a) ajoneuvon paikantamismenetelmä,

b) ajoneuvon valinta- ja hylkäysperusteet,

c) ohjelmassa käytetyt testityypit ja -menettelyt,

d) valmistajan hyväksymis- ja hylkäysperusteet käytössä olevien ajoneuvojen perheelle,

e) maantieteellinen alue (alueet), jolla (joilla) valmistaja on kerännyt tietoja,

f) otoksen suuruus ja käytetty otantasuunnitelma,

1.4.11 valmistajan käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastusmenettelyn tulokset, mukaan luettuna:

a) tunnistetiedot ohjelmaan sisältyvistä ajoneuvoista (testatuista tai testaamattomista). Näihin tietoihin on sisällyttävä:

— mallinimi,

— ajoneuvon tunnusnumero (VIN),

— ajoneuvon rekisterinumero,

— valmistuspäivämäärä,

— käyttöalue (jos tiedossa),

— rengastus,

b) syy(t) ajoneuvon hylkäämiseen otoksesta,

c) otoksen kunkin ajoneuvon huoltohistoria (mukaan luettuna kaikki suuret muutokset),

d) otoksen kunkin ajoneuvon korjaushistoria (jos tiedossa),

e) testitiedot, mukaan luettuina:

— testauspäivämäärä,

— testauspaikka,

— ajoneuvon matkamittarin lukema,

— testipolttoaineen eritelmät (esim. testin vertailupolttoaine tai kaupallinen polttoaine),

— testausolosuhteet (lämpötila, kosteus, dynamometrin inertiapaino),

— dynamometrin asetukset (esim. tehoasetus),

— testitulokset (vähintään kolmesta eri ajoneuvosta kussakin ajoneuvoperheessä),

1.4.12. OBD-järjestelmän tallenteet.

2. Valmistajan keräämien tietojen on oltava riittävän täydelliset toiminnan arvioimiseksi käytettäessä ajoneuvoa tavanomaisissa käyttöolosuhteissa, siten kuin 1 kohdassa on määritelty, ja niiden on oltava valmistajan alueellisia osuuksia edustavia.

Tällä asetuksella valmistajaa ei velvoiteta tarkastamaan ajoneuvotyypin käytönaikaista vaatimustenmukaisuutta, jos valmistaja pystyy osoittamaan tyyppihyväksyntäviranomaista tyydyttävällä tavalla, että kyseisen ajoneuvotyypin maailmanlaajuinen myynti on alle 5 000 ajoneuvoa vuodessa.

3. Edellä 1.2 kohdassa tarkoitetun tarkastuksen perusteella hyväksyntäviranomaisen on joko

a) päätettävä, että ajoneuvotyypin tai käytössä olevien ajoneuvojen perheen vaatimustenmukaisuus käytössä toteutuu, ja pidätyttävä muista toimista,

b) päätettävä, että valmistajan toimittamat tiedot eivät riitä päätöksen tekemiseen, ja pyydettävä valmistajalta lisätietoja tai uusia testituloksia, tai

c) päätettävä, että käytössä olevien ajoneuvojen perheeseen kuuluvan ajoneuvotyypin vaatimustenmukaisuus käytössä ei ole tyydyttävä, ja ryhdyttävä toimenpiteisiin ajoneuvotyypin testauttamiseksi liitteen I lisäyksen 1 mukaisesti.

Jos valmistajalle on annettu lupa olla tarkastamatta tiettyä ajoneuvotyyppiä 2 kohdan mukaisesti, hyväksyntäviranomainen saattaa testauttaa kyseiset ajoneuvotyypit liitteen I lisäyksen 1 mukaisesti.

3.1 Jos katsotaan tarpeellisiksi tehdä tyyppi 1 -testit sen tarkastamiseksi, että päästöjenrajoituslaitteet täyttävät niille asetettavat toimintavaatimukset käytössä ollessaan, testit on tehtävä noudattaen testimenettelyä, joka täyttää tämän liitteen lisäyksessä 2 tarkoitetut tilastolliset kriteerit.

3.2 Hyväksyntäviranomainen valitsee yhteistoiminnassa valmistajan kanssa otoksen ajoneuvoista, joilla on ajettu riittävän pitkä matka ja joita tiedetään kohtuullisella varmuudella käytetyn tavanomaisissa olosuhteissa. Valmistajaa on kuultava valittaessa ajoneuvoja otokseen ja valmistajan on sallittava olla läsnä tarkastettaessa ajoneuvojen vaatimustenmukaisuutta.

3.3 Valmistajalla on oikeus tehdä hyväksyntäviranomaisen valvonnassa päästöjen raja-arvot ylittäviin ajoneuvoihin kohdistuvia tarkastuksia, jotka voivat olla luonteeltaan myös ainetta hajottavia, selvittääkseen ajoneuvojen toiminnan heikkenemiseen johtaneet valmistajasta itsestään riippumattomat syyt. Jos tarkastusten tulokset vahvistavat tällaisten syiden olemassaolon, vastaavat testitulokset jätetään ottamatta huomioon tarkastettaessa vaatimustenmukaisuutta.

3.4 Jos hyväksyntäviranomainen ei hyväksy testien tuloksia lisäyksessä 2 esitettyjen kriteereiden mukaisesti, direktiivin 70/156/ETY 11 artiklan 2 kohdassa ja liitteessä X tarkoitetut toimenpiteet ulotetaan koskemaan lisäyksessä 1 olevan 6 kohdan mukaisesti sellaisia samaa ajoneuvotyyppiä edustavia käytössä olevia ajoneuvoja, joiden voidaan olettaa kärsivän samoista puutteista.

Valmistajan esittämä suunnitelma korjaaviksi toimenpiteiksi on hyväksytettävä hyväksyntäviranomaisella. Valmistaja on vastuussa korjaavista toimenpiteistä tehdyn suunnitelman täytäntöönpanosta sellaisena kuin suunnitelma on hyväksytty.

Hyväksyntäviranomainen antaa päätöksensä tiedoksi kaikille jäsenvaltioille 30 päivän kuluessa. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että samaa korjaavia toimenpiteitä koskevaa suunnitelmaa sovelletaan kaikkiin samaa tyyppiä edustaviin ajoneuvoihin, jotka on rekisteröity niiden alueella.

3.5 Jos jäsenvaltio toteaa, että ajoneuvotyyppi ei ole siihen sovellettavien tämän liitteen lisäyksessä 1 esitettyjen vaatimusten mukainen, sen on annettava asia tiedoksi viipymättä sille jäsenvaltiolle, joka myönsi alkuperäisen tyyppihyväksynnän direktiivin 70/156/ETY 11 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Tiedoksiantamisen jälkeen ja jollei direktiivin 70/156/ETY 11 artiklan 6 kohdasta muuta johdu, sen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, joka myönsi alkuperäisen tyyppihyväksynnän, ilmoittaa valmistajalle, että ajoneuvotyyppi on näiden vaatimusten vastainen ja valmistajalta edellytetään tiettyjä toimenpiteitä. Valmistaja toimittaa viranomaiselle kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman, jonka olisi vastattava sisällöltään lisäyksessä 1 olevien 6.1–6.8 kohdan vaatimuksia. Alkuperäisen tyyppihyväksynnän myöntänyt toimivaltainen viranomainen kuulee tämän jälkeen kahden kuukauden kuluessa valmistajaa saavuttaakseen yhteisymmärryksen toimenpidesuunnitelmasta ja sen toteuttamisesta. Jos alkuperäisen tyyppihyväksynnän myöntänyt toimivaltainen viranomainen toteaa, että yhteisymmärrykseen ei voida päästä, aloitetaan direktiivin 70/156/ETY 11 artiklan 3 ja 4 kohdan mukainen menettely.

Lisäys 1

Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen

1. JOHDANTO

Tässä lisäyksessä vahvistetaan perusteet, joita on sovellettava direktiivin 70/156/ETY nojalla tyyppihyväksyttyjen ajoneuvojen käytönaikaisen vaatimustenmukaisuuden tarkastamisessa.

2. VALINTAPERUSTEET

Tämän lisäyksen 2.1–2.8 kohdassa määritetään perusteet, joiden nojalla valittu ajoneuvo voidaan hyväksyä. Hyväksyntäviranomainen kerää tiedot tarkastelemalla ajoneuvoa ja haastattelemalla omistajaa/kuljettajaa.

2.1 Ajoneuvon on oltava direktiivin 70/220/ETY mukaisesti tyyppihyväksyttyä ajoneuvotyyppiä, jolla on direktiivin 70/156/ETY mukainen vaatimustenmukaisuustodistus. Ajoneuvon on oltava rekisteröity ja käytössä Euroopan yhteisössä.

2.2 Ajoneuvolla ajetun kilometrimäärän on oltava vähintään 15 000 tai ajoneuvon on täytynyt olla käytössä vähintään kuuden kuukauden ajan, sen mukaan, kumpi ehto täyttyy myöhemmin, ja sillä ajettu kilometrimäärä saa olla enintään 100 000 tai sen käyttöaika saa olla enintään viisi vuotta, sen mukaan kumpi ehto täyttyy aikaisemmin.

2.3 Ajoneuvosta on oltava huoltokirja, josta käy ilmi, että ajoneuvoa on huollettu asianmukaisesti, esimerkiksi että huollot on tehty valmistajan suositusten mukaisesti.

2.4 Ajoneuvossa ei saa olla merkkejä epäasianmukaisesta käytöstä (esimerkiksi kilpa-ajosta, ylikuormituksesta, väärän polttoaineen käytöstä tai muusta väärinkäytöstä) eikä muista tekijöistä (esimerkiksi virittäminen), jotka voivat vaikuttaa päästöihin. Jos ajoneuvossa on OBD-järjestelmä, on otettava huomioon tietokoneeseen tallennetut vikakoodit ja tiedot ajetusta matkasta. Ajoneuvoa ei valita testattavaksi, jos tietokoneessa olevista tiedoista käy ilmi, että ajoneuvo on ollut toiminnassa vikakoodin tallennuksen jälkeen eikä pikaista korjausta ole tehty.

2.5 Moottoriin ei ole tehty luvattomia suuria korjauksia eikä ajoneuvoon suuria korjauksia.

2.6 Ajoneuvon polttoainesäiliöstä otetun polttoainenäytteen lyijy- ja rikkipitoisuuden on noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/70/EY [1] asetettuja vaatimuksia eikä väärää polttoainetta saa käyttää. Tarkastuksia voidaan tehdä pakokaasusta ym.

2.7 Laboratorion henkilökunnan turvallisuuden vaarantavista seikoista ei ole merkkejä.

2.8 Kaikki ajoneuvon pakokaasunpuhdistusjärjestelmän osat ovat sovellettavan tyyppihyväksynnän mukaiset.

3. TARKASTUS JA HUOLTO

Testattavaksi hyväksytyt ajoneuvot tarkastetaan ja niihin tehdään tarvittaessa tavanomainen huolto 3.1–3.7 kohdan mukaisesti ennen pakokaasupäästöjen mittaamista.

3.1 Tarkastetaan ilmansuodatin, kaikki ajohihnat, kaikkien nesteiden taso, jäähdyttimen tulppa, kaikki tyhjiöletkut ja pakokaasunpuhdistusjärjestelmän sähköjohdot; tarkastetaan sytytys, polttoaineen mittaus ja pakokaasunpuhdistusjärjestelmän osat väärien säätöjen ja/tai ohjeiden vastaisten muutosten havaitsemiseksi. Kirjataan muistiin kaikki poikkeavuudet.

3.2 OBD-järjestelmän vahingoittumattomuus tarkastetaan. Kaikki OBD-muistin sisältämät vikatiedot on tallennettava ja tarvittavat korjaukset on toteutettava. Jos OBD-järjestelmän vianilmaisin havaitsee vian esivakauttavan ajosyklin aikana, vika voidaan tunnistaa ja korjata. Testi voidaan tehdä uudelleen, ja korjatulla ajoneuvolla saatuja tuloksia käytetään.

[1] EYVL L 350, 28.12.1998, s. 58.

3.3 Sytytysjärjestelmä on tarkastettava ja vialliset osat vaihdettava, esimerkiksi sytytystulpat, johdot jne.

3.4 Puristukset on tarkastettava. Jos tulos ei ole tyydyttävä, ajoneuvo on hylättävä.

3.5 Moottorin parametrit on tarkastettava valmistajan ohjeiden mukaisesti ja säädettävä tarvittaessa.

3.6 Jos ajoneuvolle vahvistetun huoltovälin täyttymiseen on enintään 800 kilometriä, huolto tehdään valmistajan ohjeiden mukaisesti. Matkamittarin lukemasta riippumatta öljyt ja ilmansuodatin voidaan vaihtaa valmistajan pyynnöstä.

3.7 Kun ajoneuvo on hyväksytty, polttoaine on vaihdettava asianmukaiseen päästötestin vertailupolttoaineeseen, jollei valmistaja hyväksy kaupallisen polttoaineen käyttöä.

4. TESTAUS KÄYTÖSSÄ

4.1 Kun ajoneuvon tarkastus katsotaan tarpeelliseksi, direktiivin 70/220/ETY liitteen III mukaiset päästötestit tehdään esivakautetuille ajoneuvoille, jotka on valittu tämän lisäyksen 2 ja 3 kohdan vaatimusten mukaisesti.

4.2 OBD-järjestelmällä varustetuista ajoneuvoista voidaan tarkastaa vianilmaisimen toiminta käytössä jne. (esimerkiksi direktiivin 70/220/ETY liitteessä XI määritellyt vianilmaisun rajat) tyyppihyväksynnän mukaisten päästötasojen osalta.

4.3 OBD-järjestelmästä voidaan tarkastaa esimerkiksi, esiintyykö sovellettavia raja-arvoja korkeampia päästötasoja, jotka eivät aiheuta vikailmoitusta, vianilmaisimen järjestelmällistä virheellistä aktivoitumista, sekä onko OBD-järjestelmässä viallisia tai heikentyneitä osia.

4.4 Jos osan tai järjestelmän toiminta on ristiriidassa kyseisen ajoneuvotyypin tyyppihyväksyntätodistuksessa ja/tai asiakirjoissa annettujen tietojen kanssa ja tällainen poikkeama ei ole luvallinen direktiivin 70/156/ETY 5 artiklan 3 tai 4 kohdan mukaisesti, mutta OBD-järjestelmä ei anna vikailmoitusta, osaa tai järjestelmää ei saa vaihtaa ennen päästötestiä, jollei todeta, että osaa tai järjestelmää on käsitelty ohjeiden vastaisesti tai väärinkäytetty tavalla, joka estää OBD-järjestelmää havaitsemasta syntyvää vikaa.

5. TULOSTEN ARVIOINTI

5.1 Testituloksia arvioidaan tämän liitteen lisäyksessä 2 esitetyn menettelyn mukaisesti.

5.2 Testituloksia ei saa kertoa huononemiskertoimilla.

6. SUUNNITELMA KORJAAVIKSI TOIMENPITEIKSI

6.1 Hyväksyntäviranomaisen on pyydettävä valmistajaa toimittamaan suunnitelma korjaaviksi toimenpiteiksi, joilla vaatimustenvastaisuus poistetaan, jos yksi tai useampi ajoneuvo osoittautuu päästöiltään poikkeavaksi ja se joko

a) täyttää UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 4 olevassa 3.2.3 kohdassa esitetyt ehdot ja hyväksyntäviranomainen ja valmistaja ovat yhtä mieltä siitä, että liiallisten päästöjen syy on sama, tai

b) täyttää UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 4 olevassa 3.2.4 kohdassa esitetyt ehdot ja hyväksyntäviranomainen on selvittänyt, että liiallisten päästöjen syy on sama.

6.2 Suunnitelma korjaaviksi toimenpiteiksi on toimitettava hyväksyntäviranomaiselle viimeistään 60 työpäivän kuluttua 6.1 kohdassa tarkoitetusta tiedoksiantopäivämäärästä. Hyväksyntäviranomaisen on ilmoitettava korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman hyväksymisestä tai hylkäämisestä 30 työpäivän kuluessa. Lisäaikaa on kuitenkin myönnettävä, jos valmistaja voi osoittaa toimivaltaista hyväksyntäviranomaista tyydyttävällä tavalla, että lisäaika on tarpeen vaatimustenvastaisuuden tutkimiseen, jotta voidaan toimittaa suunnitelma korjaaviksi toimenpiteiksi.

6.3 Korjaavien toimenpiteiden piiriin on kuuluttava kaikkien ajoneuvojen, joissa on todennäköisesti sama vika. Tarve muuttaa tyyppihyväksyntäasiakirjoja on arvioitava.

6.4 Valmistajalla on oltava jäljennös kaikesta korjaavia toimenpiteitä koskevaan suunnitelmaan liittyvästä kirjeenvaihdosta. Valmistajan on lisäksi pidettävä kirjaa käytössä olevien ajoneuvojen korjausmenettelystä ja toimitettava säännöllisesti tilannekatsauksia hyväksyntäviranomaiselle.

6.5 Korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman on täytettävä 6.5.1–6.5.11 kohdassa asetetut vaatimukset. Valmistajan on annettava korjaavia toimenpiteitä koskevalle suunnitelmalle sen yksikäsitteisesti yksilöivä nimi tai numero.

6.5.1 Kuvaus kustakin korjaavia toimenpiteitä koskevaan suunnitelmaan sisältyvästä ajoneuvotyypistä.

6.5.2 Kuvaus erityismuutoksista, mukautuksista, korjauksista ja muista muutoksista, jotka tehdään ajoneuvoihin niiden saattamiseksi vaatimustenmukaisiksi, mukaan lukien lyhyt tiivistelmä tiedoista ja teknisistä tutkimuksista, jotka tukevat valmistajan päätöstä valita kyseiset toimenpiteet ajoneuvon saattamiseksi vaatimustenmukaiseksi.

6.5.3 Kuvaus tavasta, jolla valmistaja antaa tiedon ajoneuvojen omistajille.

6.5.4 Mahdollinen kuvaus oikeasta huollosta ja käytöstä, jotka valmistaja vahvistaa edellytyksiksi oikeudelle tehdä korjauksia korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman puitteissa, sekä selvitys valmistajan syistä tällaisten edellytysten asettamiseen. Mitään huolto- tai käyttöedellytyksiä ei saa asettaa, jolleivät ne todistettavasti liity vaatimustenvastaisuuteen ja sitä korjaaviin toimenpiteisiin.

6.5.5 Kuvaus menettelystä, jota ajoneuvon omistajan on noudatettava saadakseen vaatimustenvastaisuuden korjautetuksi. On mainittava ajankohta, jonka jälkeen korjaavat toimenpiteet voidaan toteuttaa, arvio korjaamon työhönsä tarvitsemasta ajasta ja tieto siitä, missä korjaus voidaan tehdä. Korjaus on tehtävä joutuisasti, kohtuullisen ajan kuluttua ajoneuvon toimittamisesta.

6.5.6 Jäljennös ajoneuvon omistajalle toimitetuista tiedoista.

6.5.7 Lyhyt kuvaus järjestelyistä, joita valmistaja käyttää varmistaakseen, että osia ja järjestelmiä on riittävästi korjaavia toimenpiteitä varten. On ilmoitettava, milloin osia tai järjestelmiä on saatavilla riittävästi korjausmenettelyn aloittamiseksi.

6.5.8 Jäljennös kaikista ohjeista, jotka lähetetään korjauksen suorittaville henkilöille.

6.5.9 Kuvaus ehdotettujen korjaavien toimenpiteiden vaikutuksesta kunkin suunnitelmaan kuuluvan ajoneuvotyypin päästöihin, polttoaineenkulutukseen, ajettavuuteen ja turvallisuuteen sekä näitä päätelmiä tukevia tietoja, teknisiä selvityksiä jne.

6.5.10 Kaikki muut tiedot tai selvitykset, joita hyväksyntäviranomainen voi kohtuudella pitää tarpeellisina korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman arvioimiseksi.

6.5.11 Jos korjaavia toimenpiteitä koskevaan suunnitelmaan sisältyy käytössä olevien ajoneuvojen korjaaminen, on hyväksyntäviranomaiselle toimitettava tieto menetelmästä, jota käytetään tehtyjen korjausten merkitsemiseen. Jos käytetään leimaa, on toimitettava esimerkki siitä.

6.6 Valmistajaa voidaan vaatia tekemään hyväksyttävästi suunnitellut ja tarvittavat testit osille ja ajoneuvoille, joihin on tehty ehdotettu muutos tai korjaus, jotta voidaan todeta kyseisen muutoksen tai korjauksen tuloksellisuus.

6.7 Valmistajan on merkittävä muistiin tiedot jokaisesta korjattavaksi kutsutusta ja korjatusta ajoneuvosta sekä korjaukset tehneistä korjaamoista. Hyväksyntäviranomaisen on pyynnöstään saatava haltuunsa näin syntyneet asiakirjat viiden vuoden ajan korjaavia toimenpiteitä koskevan suunnitelman täytäntöönpanosta.

6.8 Korjauksesta ja/tai muutoksesta tai uusien laitteiden lisäämisestä on tehtävä merkintä valmistajan ajoneuvon omistajalle antamaan todistukseen.

Lisäys 2

Käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden testauksessa käytettävä tilastollinen menettely

1. Tällä menettelyllä varmistetaan käytössä olevien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus tyyppi 1 -testin mukaisesti. UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 4 kuvailtua tilastollista menetelmää sovelletaan 2, 3 ja 4 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

2. Alaviitettä 1 ei sovelleta.

3. UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksessä 4 olevien 3.2.3.2.1 ja 3.2.4.2 kohdan viittausta lisäyksessä 3 olevaan 6 kohtaan on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteen XV lisäyksessä 1 olevaan 6 kohtaan.

4. UN-ECE:n säännön nro 83 lisäyksen 4 kuvaan 4/1 sovelletaan seuraavia:

   a) viittauksia 8.2.1 kohtaan on pidettävä viittauksina tämän asetuksen liitteessä XV olevaan 1.1 kohtaan,

   b) viittausta lisäykseen 3 on pidettävä viittauksena tämän asetuksen liitteen XV lisäykseen 1,

   c) alaviite 1 on ymmärrettävä seuraavasti: Tässä tapauksessa THV tarkoittaa hyväksyntäviranomaista, joka on myöntänyt tyyppihyväksynnän direktiivin 70/220/EY mukaisesti.

LIITE XVI

VAATIMUKSET AJONEUVOILLE, JOIDEN JÄLKIKÄSITTELYJÄRJESTELMÄSSÄ KÄYTETÄÄN REAGENSSIA

1. JOHDANTO

Tässä liitteessä asetetaan vaatimukset ajoneuvoille, joiden jälkikäsittelyjärjestelmissä käytetään reagenssia päästöjen vähentämiseksi.

2. REAGENSSIN OSOITTAMINEN

2.1 Ajoneuvon kojelaudassa on oltava erityinen osoitin, joka kertoo kuljettajalle, kun reagenssin taso reagenssisäiliössä on alhainen ja kun reagenssisäiliö on tyhjä.

3. KULJETTAJAN VAROITUSJÄRJESTELMÄ

3.1 Ajoneuvossa on oltava visuaalinen varoitusjärjestelmä, joka kertoo kuljettajalle, että säiliö on täytettävä pian, kun reagenssin taso on alhainen, tai että reagenssin laatu ei vastaa valmistajan ohjetta. Varoitusjärjestelmään voi kuulua myös äänihälytin.

3.2 Varoitusjärjestelmän tehon on voimistuttava sitä mukaa kuin reagenssisäiliö tyhjenee. Sen on huipennuttava ilmoitukseen, jota kuljettaja ei voi helposti estää tai jättää huomiotta. Järjestelmää ei saa voida kytkeä pois päältä ennen kuin reagenssia on lisätty.

3.3 Visuaalisena varoituksena on näytettävä viesti siitä, että reagenssisäiliön taso on alhainen. Varoitus ei saa olla sama, jota käytetään OBD-järjestelmää tai muuta moottorin huoltoa varten. Varoituksen on oltava riittävän selkeä, jotta kuljettaja ymmärtää, että reagenssisäiliön taso on alhainen (esim. ”urea level low” (ureataso on alhainen), ”AdBlue level low” (AdBlue-taso on alhainen) tai ”reagent low” (reagenssitaso on alhainen)).

3.4 Varoituksen ei tarvitse olla heti jatkuvasti päällä, mutta sen on voimistuttava siten, että se muuttuu jatkuvaksi, kun reagenssisäiliön taso lähestyy pistettä, jossa 8 kohdan mukainen kuljettajan toimintaa vaativa järjestelmä käynnistyy. Näytettävän varoituksen on oltava yksiselitteinen (esim. ”fill up urea” (täytä ureasäiliö), ”fill up AdBlue” (täytä AdBlue-säiliö) tai ”fill up reagent” (täytä reagenssisäiliö)). Jatkuva varoitus voidaan tilapäisesti keskeyttää muilla signaaleilla, jotka esittävät tärkeitä turvallisuuteen liittyviä viestejä.

3.5 Varoitusjärjestelmän on aktivoiduttava, kun ajoneuvolla voidaan kulkea vähintään 2 400 ajokilometriä vastaava matka ennen kuin reagenssisäiliö tyhjenee.

4. VÄÄRÄN REAGENSSIN TUNNISTAMINEN

4.1 Ajoneuvossa on oltava välineet, joilla voidaan todeta, että lisätty reagenssi vastaa valmistajan ilmoittamia ja tämän asetuksen liitteen I lisäykseen 3 kirjattuja ominaisuuksia.

4.2 Jos säiliössä oleva reagenssi ei täytä valmistajan ilmoittamia vähimmäisvaatimuksia, 3 kohdan mukaisen kuljettajan varoitusjärjestelmän on aktivoiduttava ja esitettävä asianmukainen varoitus (esim. ”incorrect urea detected” (havaittu väärä urea), ”incorrect AdBlue detected” (havaittu väärä AdBlue) tai ”incorrect reagent detected” (havaittu väärä reagenssi)). Jos reagenssin laatua ei korjata 50 km:n kuluessa varoitusjärjestelmän aktivoitumisesta, sovelletaan 8 kohdan mukaisia kuljettajan toimintaa vaativia menetelmiä.

5. REAGENSSIN KULUTUKSEN SEURANTA

5.1 Ajoneuvossa on oltava menetelmä, jolla määritetään reagenssin kulutus ja annetaan mahdollisuus saada kulutustiedot käyttöön ajoneuvon ulkopuolelta.

5.2 Reagenssin keskimääräinen kulutus ja moottorijärjestelmän vaatima keskimääräinen reagenssin kulutus on oltava saatavilla standardoidun diagnostiikkaliittimen sarjaportin kautta. Tietojen on oltava saatavilla viimeiseltä 2 400 ajokilometriltä.

5.3 Reagenssin kulutuksen seurantaa varten on seurattava vähintäänkin seuraavia ajoneuvon parametreja:

a) ajoneuvon sisäisessä säiliössä olevan reagenssin määrä,

b) reagenssin virtaus tai reagenssin injektio niin lähellä kuin teknisesti mahdollista sitä kohtaa, jossa reagenssi injektoidaan pakokaasujen jälkikäsittelyjärjestelmään.

5.4 Jos keskimääräinen reagenssin kulutus ja moottorijärjestelmän vaatima reagenssin kulutus poikkeavat enemmän kuin 50 prosenttia keskiarvosta 30 minuutin käytön aikana, 3 kohdan mukaisen kuljettajan varoitusjärjestelmän on aktivoiduttava ja esitettävä asianmukainen varoitusviesti (esim. ”urea dosing malfunction” (virhe urean annostelussa), ”AdBlue dosing malfunction” (virhe AdBluen annostelussa) tai ”reagent dosing malfunction” (virhe reagenssin annostelussa)). Jos reagenssin kulutusta ei korjata 50 km:n kuluessa varoitusjärjestelmän aktivoitumisesta, sovelletaan 8 kohdan mukaisia kuljettajan toimintaa vaativia menetelmiä.

5.5 Jos reagenssin annostelu keskeytyy, 3 kohdan mukaisen kuljettajan varoitusjärjestelmän on aktivoiduttava ja esitettävä asianmukainen varoitusviesti. Tämä ei ole tarpeen, jos moottorin elektroninen valvontayksikkö (ECU) vaatii tällaista keskeytystä, kun ajoneuvon toimintaolot ovat sellaiset, että reagenssin annostelua ei edellytetä ajoneuvon päästötasojen saavuttamiseksi. Tämän edellytyksenä on, että valmistaja on selkeästi ilmoittanut hyväksyntäviranomaiselle, milloin tällaiset toimintaolot vallitsevat. Jos reagenssin annostelua ei korjata 50 km:n kuluessa varoitusjärjestelmän aktivoitumisesta, sovelletaan 8 kohdan mukaisia kuljettajan toimintaa vaativia menetelmiä.

6. TYPEN OKSIDIEN PÄÄSTÖJEN SEURANTA

6.1 Vaihtoehtona 4 ja 5 kohdassa esitetyille seurantavaatimuksille valmistajat voivat käyttää suoraan pakokaasuanturei ta, jotka tunnistavat typen oksidien liian suuren määrän pakokaasussa.

6.2 Valmistajien on osoitettava, että tällaisten anturien ja muiden anturien käyttö ajoneuvossa johtaa siihen, että 3 kohdan mukainen kuljettajan varoitusjärjestelmä aktivoituu, että asianmukainen varoitusviesti esitetään (esim. ”emissions too high – check urea” (päästöt liian suuret – tarkista urea), ”emissions too high – check AdBlue” (päästöt liian suuret – tarkista AdBlue) tai ”emissions too high – check reagent” (päästöt liian suuret – tarkista reagenssi)) ja että kuljettajalta vaaditaan toimintaa 8.3 kohdan mukaisesti, kun 4.2, 5.4 tai 5.5 kohdan tilanne toteutuu.

7. VIKATIETOJEN TALLENNUS

7.1 Tämän kohdan yhteydessä on tallennettava pyyhkiytymätön parametrin tunniste (PID), joka kertoo, miksi kuljettajan toimintaa vaativa järjestelmä on aktivoitunut. Ajoneuvon on säilytettävä tiedot PID:stä ja matkasta, jonka ajoneuvo on kulkenut silloin, kun kuljettajan toimintaa vaativa järjestelmä on ollut päällä, vähintään 800 päivän tai 30 000 ajokilometrin ajan. PID:n on oltava saatavilla standardoidun diagnostiikkaliittimen sarjaportin kautta yleisellä lukulaitteella.

7.2 Teknisestä viasta (esim. mekaanisesta viasta tai sähköviasta) johtuviin reagenssin annostelujärjestelmän toimintahäiriöihin sovelletaan myös liitteessä XI esitettyjä OBD-järjestelmän vaatimuksia.

8. KULJETTAJAN TOIMINTAA VAATIVA JÄRJESTELMÄ

8.1 Ajoneuvossa on oltava kuljettajan toimintaa vaativa järjestelmä, jolla varmistetaan, että ajoneuvon päästöjenrajoitusjärjestelmä on aina toimintakuntoinen. Kuljettajan toimintaa vaativa järjestelmä on suunniteltava siten, että ajoneuvoa ei voida käyttää, kun sen reagenssisäiliö on tyhjä.

8.2 Toimintaa vaativan järjestelmän on aktivoiduttava viimeistään, kun reagenssin taso säiliössä laskee tasolle, joka vastaa ajoneuvon keskimääräistä ajomatkaa täydellä polttoainesäiliöllä. Järjestelmän on myös aktivoiduttava, kun typen oksidien valvontatavan mukaan 4, 5 tai 6 kohdassa esitetty vika ilmenee. Tyhjän reagenssisäiliön ja 4, 5 tai 6 kohdassa esitettyjen vikojen havaitsemisen on johdettava 7 kohdan mukaisten vikatietojen tallennusvaatimusten täyttymiseen.

8.3 Valmistaja valitsee, minkälainen toimintaa vaativa järjestelmä ajoneuvoihin asennetaan. Vaihtoehdot kuvaillaan jäljempänä 8.3.1, 8.3.2, 8.3.3 ja 8.3.4 kohdassa.

8.3.1 Järjestelmässä, jossa moottori voidaan käynnistää vain tietty määrä kertoja, käynnistyksiä tai jäljellä olevaa etäisyyttä aletaan laskea sen jälkeen, kun toimintaa vaativa järjestelmä on aktivoitunut. Ajoneuvon valvontajärjestelmän, kuten käynnistys-pysäytysjärjestelmän, toteuttamia käynnistyksiä ei lasketa mukaan. Toimintaa vaativan järjestelmän aktivoitumisen jälkeen moottorin käynnistyminen estetään välittömästi sen jälkeen, kun reagenssisäiliö on tyhjentynyt tai kun ajoneuvolla on ajettu matka, joka vastaa ajomatkaa täydellä polttoainesäiliöllä, sen mukaan kumpi ehto täyttyy aikaisemmin.

8.3.2 Järjestelmässä, jossa käynnistys estetään polttoainetäydennyksen jälkeen, ajoneuvoa ei voida käynnistää polttoainetäydennyksen jälkeen, jos toimintaa vaativa järjestelmä on aktivoitunut.

8.3.3 Polttoainesäiliön lukitsemisjärjestelmässä estetään ajoneuvon polttoainetäydennys lukitsemalla polttoaineen täydennysjärjestelmä sen jälkeen, kun toimintaa vaativa järjestelmä on aktivoitunut. Lukitusjärjestelmän on oltava niin kestävä, ettei sitä voida ohittaa.

8.3.4 Toimintatehon rajoitusjärjestelmässä ajoneuvon nopeutta alennetaan sen jälkeen, kun toimintaa vaativa järjestelmä on aktivoitunut. Nopeuden rajoittumisen on oltava niin selkeää, että kuljettaja huomaa sen, ja ajoneuvon huippunopeuden on laskettava huomattavasti. Toimintatehoa rajoitetaan asteittain tai moottorin käynnistyksen jälkeen. Hieman ennen kuin moottorin käynnistyminen estetään, ajoneuvon nopeus rajoitetaan 50 kilometriin tunnissa. Toimintaa vaativan järjestelmän aktivoitumisen jälkeen moottorin käynnistyminen estetään välittömästi sen jälkeen, kun reagenssisäiliö on tyhjentynyt tai kun ajoneuvolla on ajettu matka, joka vastaa ajomatkaa täydellä polttoainesäiliöllä, sen mukaan kumpi ehto täyttyy aikaisemmin.

8.4 Kun toimintaa vaativa järjestelmä on ollut niin pitkään päällä, että ajoneuvon käyttö on estetty, järjestelmä voidaan kytkeä pois päältä vasta, kun ajoneuvoon on lisätty reagenssia määrä, joka vastaa keskimäärin 2 400 kilometrin ajomatkaa, tai kun 4, 5 tai 6 kohdan mukainen vika on korjattu. Kun 7.2 kohdan mukainen OBD-järjestelmään liittyvä vika on korjattu, toimintaa vaativa järjestelmä voidaan kytkeä uudelleen päälle OBD-järjestelmän sarjaportin kautta (esim. yleisellä lukulaitteella) siten, että ajoneuvo voidaan käynnistää itsevalvontaa varten. Ajoneuvo voi toimia enintään 50 km:n ajan korjauksen onnistumisen varmistamiseksi. Toimintaa vaativan järjestelmän on aktivoiduttava uudelleen, jos vika säilyy tämän varmistamisen jälkeen.

8.5 Edellä 3 kohdassa tarkoitetun kuljettajan varoitusjärjestelmän on näytettävä viesti, josta ilmenee selkeästi

a) jäljellä olevien käynnistysten määrä ja/tai jäljellä oleva ajomatka ja

b) ajoneuvon käynnistymisen edellytykset.

8.6 Kuljettajan toimintaa vaativan järjestelmän on kytkeydyttävä pois päältä, kun sen aktivoitumisen edellytykset ovat poistuneet. Kuljettajan toimintaa vaativa järjestelmä ei saa mennä automaattisesti pois päältä ilman, että sen aktivoitumisen syy on korjattu.

8.7 Hyväksyntäviranomaiselle esitetään hyväksynnän yhteydessä yksityiskohtaiset kirjalliset ohjeet, joissa kuvaillaan kuljettajan toimintaa vaativan järjestelmän toiminnalliset ominaisuudet.

8.8 Osana tämän asetuksen mukaista tyyppihyväksyntää valmistajan on esiteltävä kuljettajan varoitusjärjestelmän ja toimintaa vaativan järjestelmän toiminta.

9. TIETOIHIN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

9.1 Valmistajan on tarjottava kaikille uusien ajoneuvojen omistajille kirjallista tietoa päästöjenrajoitusjärjestelmästä. Tiedoissa on ilmoitettava, että jos ajoneuvon päästöjenrajoitusjärjestelmä ei toimi kunnolla, kuljettajan varoitusjärjestelmä kertoo kuljettajalle ongelmasta ja sen seurauksena kuljettajan toimintaa vaativa järjestelmä estää ajoneuvon käynnistymisen.

9.2 Ohjeissa on esitettävä vaatimukset, jotka liittyvät ajoneuvojen asianmukaiseen käyttöön ja huoltoon ja tarvittaessa kuluvien reagenssien käyttöön.

9.3 Ohjeissa on ilmoitettava, onko ajoneuvon käyttäjän lisättävä kuluvaa reagenssia tavanomaisten huoltojen välillä. Niissä on myös ilmoitettava, miten kuljettaja täyttää reagenssisäiliön. Tiedoissa on myös esitettävä, kuinka paljon kyseinen ajoneuvotyyppi todennäköisesti kuluttaa reagenssia ja kuinka usein sitä tulisi lisätä.

9.4 Ohjeissa on ilmoitettava, että määrityksiä vastaavan reagenssin käyttö ja sen lisääminen tarvittaessa on pakollista, jotta ajoneuvo olisi kyseiselle ajoneuvotyypille myönnetyn vaatimustenmukaisuustodistuksen mukainen.

9.5 Ohjeissa on ilmoitettava, että sellaisen ajoneuvon käyttäminen, joka ei kuluta päästöjen vähentämisen edellyttämää reagenssia, saatetaan katsoa rikokseksi.

9.6 Ohjeissa on selitettävä, miten varoitusjärjestelmä ja kuljettajan toimintaa vaativa järjestelmän toimivat. Lisäksi on selitettävä, mitä seuraa, jos varoitusjärjestelmä jätetään huomiotta eikä reagenssia lisätä.

10. JÄLKIKÄSITTELYJÄRJESTELMÄN TOIMINTAOLOSUHTEET

Valmistajien on varmistettava, että päästöjenrajoitusjärjestelmä säilyttää päästöjenrajoitustoimintonsa kaikissa olosuhteissa, joita säännöllisesti esiintyy Euroopan unionin alueella, ja erityisesti matalissa lämpötiloissa. Niiden on muun muassa toteutettava toimenpiteitä, joilla estetään reagenssin jäätyminen, jos ajoneuvo pysäköidään enintään 7 päiväksi 258 °K:n (-15 °C) lämpötilaan, kun reagenssisäiliö on 50-prosenttisesti täynnä. Valmistajien on varmistettava, että jäätynyt reagenssi on käytettävissä 20 minuutin kuluessa siitä, kun ajoneuvo on käynnistetty 258 °K:n (-15 °C) lämpötilassa reagenssisäiliön sisällä mitattuna, jotta varmistettaisiin päästöjenrajoitusjärjestelmän kunnollinen toiminta.

LIITE XVII

MUUTOKSET ASETUKSEEN (EY) N:o 715/2007

Asetusta (EY) N:o 715/2007 muutetaan seuraavasti:

1. Asetuksen 10 artiklaan lisätään seuraava 6 kohta:

"6. Liitteen I taulukoissa 1 ja 2 tarkoitettua hiukkasmassan päästörajaa 5,0 mg/km sovelletaan 1, 2 ja 3 kohdassa säädetyistä päivämääristä lähtien.

Liitteen I taulukoissa 1 ja 2 tarkoitettua hiukkasmassan päästörajaa 4,5 mg/km ja hiukkasten lukumäärän raja-arvoa sovelletaan 1. syyskuuta 2011 lähtien uusien ajoneuvotyyppien tyyppihyväksynnässä ja 1. tammikuuta 2013 lähtien kaikkiin uusiin ajoneuvoihin, jotka myydään, rekisteröidään tai otetaan käyttöön yhteisössä."

2. Liitteen I taulukot 1 ja 2 korvataan seuraavilla taulukoilla:

”Taulukko 1

Euro 5 -päästörajat

		Vertailumassa (RM) (kg)	Rajaarvot													
			Hiilimonoksidin massa (CO)		Hiilivetyjen kokonaismassa (THC)		Ei-metaanisten hiilivetyjen massa (NMHC)		Typen oksidien massa (NO_x)		Kaikkien hiilivetyjen ja typen oksidien yhteenlaskettu massa (THC + NO_x)		Hiukkasmassa (1) (PM)		Hiukkasten lukumäärä (2) (P)	
			L_1 (mg/km)		L_2 (mg/km)		L_3 (mg/km)		L_4 (mg/km)		L_{2+4} (mg/km)		L_5 (mg/km)		L_6 (#/km)	
Ajoneuvoluokka	Alaluokka		PI	CI	PI	CI	PI	CI	PI	CI	PI	CI	PI (3)	CI	PI	CI
M	—	Kaikki	1 000	500	100	—	68	—	60	180	—	230	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$
N_1	I	RM ≤ 1 305	1 000	500	100	—	68	—	60	180	—	230	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$
	II	1 305 < RM ≤ 1 760	1 810	630	130	—	90	—	75	235	—	295	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$
	III	1 760 < RM	2 270	740	160	—	108	—	82	280	—	350	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$
N_2	—	Kaikki	2 270	740	160	—	108	—	82	280	—	350	5,0/4,5	5,0/4,5	—	$6,0 \times 10^{11}$

Selitykset: PI = (Positive Ignition) ottomoottorit, CI = (Compression Ignition) puristussytytysmoottorit

(1) Tarkistettu mittausmenetelmä otetaan käyttöön ennen kuin raja-arvoa 4,5 mg/km aletaan soveltaa.

(2) Uusi mittausmenetelmä otetaan käyttöön ennen kuin raja-arvoa aletaan soveltaa.

(3) Ottomoottoreja koskevia hiukkasmassastandardeja sovelletaan vain ajoneuvoihin, joissa on suoraruiskutusmoottori.

Taulukko 2

Euro 6 -päästörajat

		Vertailumassa (RM) (kg)	Rajaarvot													
			Hiilimonoksidin massa (CO)		Hiilivetyjen kokonaismassa (THC)		Ei-metaanisten hiilivetyjen massa (NMHC)		Typen oksidien massa (NO_x)		Kaikkien hiilivetyjen ja typen oksidien yhteenlaskettu massa (THC + NO_x)		Hiukkasmassa (1) (PM)		Hiukkasten lukumäärä (2) (P)	
			L_1 (mg/km)		L_2 (mg/km)		L_3 (mg/km)		L_4 (mg/km)		L_{2+4} (mg/km)		L_5 (mg/km)		L_6 (#/km)	
Ajoneuvoluokka	Alaluokka		PI	CI	PI	CI	PI	CI	PI	CI	PI	CI	PI (3)	CI	PI (4)	CI (5)
M	—	Kaikki	1 000	500	100	—	68	—	60	80	—	170	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$
N_1	I	RM ≤ 1 305	1 000	500	100	—	68	—	60	80	—	170	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$
	II	1 305 < RM ≤ 1 760	1 810	630	130	—	90	—	75	105	—	195	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$
	III	1 760 < RM	2 270	740	160	—	108	—	82	125	—	215	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$
N_2	—	Kaikki	2 270	740	160	—	108	—	82	125	—	215	5,0/4,5	5,0/4,5		$6,0 \times 10^{11}$

Selitykset: PI = (Positive Ignition) ottomoottorit, CI = (Compression Ignition) puristussytytysmoottorit

(1) Tarkistettu mittausmenetelmä otetaan käyttöön ennen kuin raja-arvoa 4,5 mg/km aletaan soveltaa.

(2) Tässä vaiheessa sovellettava lukumäärää koskeva standardi määritellään ottomoottorilla varustettuja ajoneuvoja varten.

(3) Ottomoottoreja koskevia hiukkasmassastandardeja sovelletaan vain ajoneuvoihin, joissa on suoraruiskutusmoottori.

(4) Lukumäärää koskeva standardi määritellään ennen 1. syyskuuta.

(5) Uusi mittausmenetelmä otetaan käyttöön ennen kuin raja-arvoa aletaan soveltaa.”

LIITE XVIII

NEUVOSTON DIREKTIIVIN 70/156/ETY LIITETTÄ I KOSKEVAT ERITYISSÄÄNNÖKSET

3.2.1.1	Toimintaperiaate: otto/puristussytytys (1)
	nelitahti/kaksitahti/kierto (1)
3.2.2	Polttoaine: dieselöljy/bensiini/nestekaasu/maakaasu- biometaani/etanoli(E85)/biodiesel/vety (1)
3.2.2.4	Ajoneuvon polttoainetyyppi: yhdellä polttoaineella toimiva ajoneuvo, kahdella polttoaineella toimiva ajoneuvo, polttoainevaatimuksiltaan joustavat nk. flex-fuel-ajoneuvot (1)
3.2.2.5	Biopolttoaineen suurin sallittu määrä polttoaineessa (valmistajan ilmoittama arvo): … tilavuusprosenttia
3.2.4.2.3.3	Suurin polttoaineen virtausmäärä (1) (2): … mm^3/isku tai jakso moottorin pyörintänopeudella: . rpm tai vaihtoehtoisesti ominaiskaavio: ……
3.2.4.2.9	Elektronisesti ohjattu ruiskutus: kyllä/ei (1)
3.2.4.2.9.2	Tyypit: ……
3.2.4.2.9.3	Järjestelmän kuvaus, muiden kuin jatkuvaruiskutteisten järjestelmien osalta annetaan vastaavat tiedot: ..
3.2.4.2.9.3.1	Ohjausyksikön merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.2.9.3.2	Polttoaineen säätimen merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.2.9.3.3	Ilmanvirtausanturin merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.2.9.3.4	Polttoaineen jakajan merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.2.9.3.5	Kuristustilan merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.2.9.3.6	Veden lämpötila-anturin merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.2.9.3.7	Ilman lämpötila-anturin merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.2.9.3.8	Ilmanpaineanturin merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.3.4	Järjestelmän kuvaus, muiden kuin jatkuvaruiskutteisten järjestelmien osalta annetaan vastaavat tiedot: ..
3.2.4.3.4.1	Ohjausyksikön merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.3.4.3	Ilmanvirtausanturin merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.3.4.6	Mikrokytkimen merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.3.4.8	Kuristustilan merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.3.4.9	Veden lämpötila-anturin merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.3.4.10	Ilman lämpötila-anturin merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.3.4.11	Ilmanpaineanturin merkki ja tyyppi: ……
3.2.4.3.5.1	Merkit ……

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).
(2) Ilmoitetaan toleranssai

3.2.4.3.5.2 Tyypit ……

3.2.8.2.1 Tyyppi: ilma-ilma/ilma-vesi (1)

3.2.8.3 Imun alipaine moottorin nimellispyörintänopeudella ja 100 prosentin kuormituksella (ainoastaan puristussytytysmoottorit)

Pienin sallittu: …… kPa

Suurin sallittu: …… kPa

3.2.9.3 Suurin sallittu pakokaasun vastapaine moottorin nimellispyörintänopeudella ja 100 prosentin kuormituksella (ainoastaan puristussytytysmoottorit): …… kPa

3.2.11.1 Suurin venttiilin nosto, avautumis- ja sulkeutumiskulmat tai vaihtoehtoisten jakojärjestelmien ajoituksen yksityiskohdat ylä- ja alakuolokohtaan nähden. Muuttuvan ajoituksen järjestelmien osalta pienin ja suurin ajoitus: ……

3.2.12.2 Muut pilaantumista rajoittavat laitteet (jos sellaisia on eikä niitä mainita muussa kohdassa)

3.2.12.2.1.1 Katalysaattoreiden ja katalyyttielementtien lukumäärä (seuraavat tiedot annetaan kustakin erillisestä yksiköstä): ……

3.2.12.2.1.11 Regenerointijärjestelmät/pakokaasun jälkikäsittelyjärjestelmät, kuvaus: ……

3.2.12.2.1.11.1 Tyypin 1 käyttöjaksojen tai vastaavien moottoritestipenkkijaksojen lukumäärä kahden sellaisen jakson välissä, joiden aikana regenerointi tapahtuu tyyppi 1 testiä vastaavissa olosuhteissa (etäisyys D UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 13 kuvassa 1): ……

3.2.12.2.1.11.2 Kuvaus menetelmästä, jonka avulla on määritetty jaksojen lukumäärä kahden sellaisen jakson välissä, joiden aikana regenerointi tapahtuu: ……

3.2.12.2.1.11.3 Muuttujat, joiden avulla määritellään regeneroinnin tapahtumiseksi tarvittavan latauksen taso (esim. lämpötila, paine jne.): ……

3.2.12.2.1.11.4 Kuvaus menetelmästä, jonka avulla järjestelmä ladataan UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevassa 3.1 kohdassa kuvatussa testimenettelyssä: ……

3.2.12.2.1.11.5 Normaali käyttölämpötila-alue (K):

3.2.12.2.1.11.6 Kuluvat reagenssit (tarvittaessa):

3.2.12.2.1.11.7 Katalysaattorin toiminnassa tarvittavan reagenssin tyyppi ja pitoisuus (tarvittaessa):

3.2.12.2.1.11.8 Reagenssin normaali käyttölämpötila-alue (tarvittaessa):

3.2.12.2.1.11.9 Kansainvälinen standardi (tarvittaessa):

3.2.12.2.1.11.10 Reagenssin täyttöväli: jatkuva/huolto (1) (tarvittaessa)

3.2.12.2.1.12 Katalysaattorin merkki:

3.2.12.2.1.13 Osan tunnistusnumero:

3.2.12.2.2.4 Happianturin merkki:

3.2.12.2.2.5 Osan tunnistusnumero:

3.2.12.2.4.2 Vesijäähdytteinen järjestelmä: kyllä/ei (1)

(1) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.2.12.2.6.4.1 Tyypin 1 käyttöjaksojen tai vastaavien moottoritestipenkkijaksojen lukumäärä kahden sellaisen jakson välissä, joiden aikana regenerointi tapahtuu tyyppi 1 -testiä vastaavissa olosuhteissa (etäisyys D UN-ECE:n säännön nro 83 liitteen 13 kuvassa 1): .....

3.2.12.2.6.4.2 Kuvaus menetelmästä, jonka avulla on määritetty jaksojen lukumäärä kahden sellaisen jakson välissä, joiden aikana regenerointi tapahtuu: .....

3.2.12.2.6.4.3 Muuttujat, joiden avulla määritellään regeneroinnin tapahtumiseksi tarvittavan latauksen taso (esim. lämpötila, paine jne.): .....

3.2.12.2.6.4.4 Kuvaus menetelmästä, jonka avulla järjestelmä ladataan UN-ECE:n säännön nro 83 liitteessä 13 olevassa 3.1 kohdassa kuvatussa testimenettelyssä: .....

3.2.12.2.6.5 Hiukkasloukun merkki:

3.2.12.2.6.6 Osan tunnistusnumero:

3.2.12.2.7.6 Ajoneuvon valmistajan on toimitettava jäljempänä esitetyt lisätiedot, jotta OBD-järjestelmän kanssa yhteensopivien varaosien sekä vianmääritykseen käytettävien välineiden ja testilaitteiden valmistus on mahdollista.

3.2.12.2.7.6.1 Ajoneuvon alkuperäisessä tyyppihyväksynnässä käytettyjen esivakauttavien syklien tyypin ja lukumäärän kuvaus.

3.2.12.2.7.6.2 Ajoneuvon alkuperäisessä tyyppihyväksynnässä OBD-järjestelmän valvoman osan osalta käytetyn OBD-järjestelmän demonstraatiosyklin tyypin kuvaus.

3.2.12.2.7.6.3 Kattava asiakirja, jossa kuvataan kaikki ne osat, joita tarkkaillaan anturilla vianmääritykseen ja vianilmaisimen aktivoitumiseen liittyvän järjestelmän yhteydessä (käyntijaksojen kiinteä lukumäärä tai tilastollinen menetelmä), mukaan luettuna anturilla tarkkailtujen merkityksellisten toissijaisten parametrien luettelo kunkin OBD-järjestelmällä valvotun osan osalta. Luettelo kaikista OBD-järjestelmän niistä tulostuskoodeista ja niiden tietojen esitysmuodosta (selityksin varustettuna), jotka koskevat päästöihin liittyviä ja päästöihin liittymättömiä yksittäisiä käyttövoimajärjestelmän osia, kun osan valvontaa käytetään vianilmaisimen aktivoitumisen määrittämiseen. Erityisesti palveluissa $05 (testiarvot ID $21–FF) ja $06 annetuista tiedoista on esitettävä tyhjentävä selitys. Jos kyse on ajoneuvotyypeistä, jotka käyttävät tietoyhteyttä ISO-standardin 15765–4 ”Road vehicles – Diagnostics on Controller Area Network (CAN) – Part 4: Requirements for emissions-related systems” mukaisesti, palvelussa $06 (testiarvot ID $00–FF) annetuista tiedoista on annettava tyhjentävä selitys jokaisen tuetun OBD-valvonta-ID:n osalta.

3.2.12.2.7.6.4 Tässä osassa vaaditut tiedot voidaan määrittää esimerkiksi täydentämällä seuraavassa esitetty taulukko:

Osa	Vian tunnuskoodi	Seurantajärjestelmä	Vianmääritysperusteet	Vianilmaisimen aktivoitumisperusteet	Toissijaiset parametrit	Esivakautus	Demonstraatiotesti
Katalysaattori	PO420	Happianturi 1:n ja 2:n signaalit	Anturi 1:n ja 2:n signaalien erot	3. sykli	Moottorin käyntinopeus, moottorin kuormitus, A/F-moodi, katalysaattorin lämpötila	Kaksi tyyppi 1 -sykliä	Tyyppi 1

3.2.15.1 EY-tyyppihyväksyntänumero neuvoston direktiivin 70/221/ETY mukaisesti (EYVL L 76, 6.4.1970, s. 23) (kun direktiiviä muutetaan niin, että sen soveltamisalaan kuuluvat myös kaasumaisten polttoaineiden säiliöt) tai UN-ECE:n säännön nro 67 mukainen hyväksyntänumero

3.2.16.1 EY-tyyppihyväksyntänumero direktiivin 70/221/ETY mukaisesti (kun direktiiviä muutetaan niin, että sen soveltamisalaan kuuluvat myös kaasumaisten polttoaineiden säiliöt) tai UN-ECE:n säännön nro 110 mukainen hyväksyntänumero: .....

3.4 Moottorit tai niiden yhdistelmät

3.4.1 Sähkökäyttöinen hybridiajoneuvo: kyllä/ei [1]

[1] Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.4.2	Sähkökäyttöisen hybridiajoneuvon luokka:
	Sähköverkosta ladattava/pelkästään polttomoottorilla ladattava ([1])
3.4.3	Käyttötavan vaihtokytkin: on/ei ole ([1])
3.4.3.1	Valittavissa olevat toimintatilat
3.4.3.1.1	Pelkkä sähkö: kyllä/ei ([1])
3.4.3.1.2	Pelkkä polttoaine: kyllä/ei ([1])
3.4.3.1.3	Hybriditilat: kyllä/ei ([1])
	(jos kyllä, lyhyt kuvaus) ……
3.4.4	Kuvaus energianvarastointilaitteesta: (akku, varaaja, vauhtipyörä/generaattori jne.) ……
3.4.4.1	Merkit: ……
3.4.4.2	Tyypit: ……
3.4.4.3	Tunnistusnumero: ……
3.4.4.4	Sähkökemiallisen kytkennän laatu: ……
3.4.4.5	Energia: …… (akun osalta: jännite ja Ah-teho 2 tunnissa, varaajan osalta: J jne.)
3.4.4.6	Laturi: ajoneuvossa/ulkoinen/ei ole ([1])
3.4.5	Sähkölaitteet (kuvataan kukin sähkölaite erikseen)
3.4.5.1	Merkki: ……
3.4.5.2	Tyyppi: ……
3.4.5.3	Ensisijainen käyttö: ajomoottori/generaattori
3.4.5.3.1	Käytettäessä ajomoottorina: yksi moottori/monta moottoria (lukumäärä):
3.4.5.4	Suurin teho: …… kW
3.4.5.5	Toimintaperiaate:
3.4.5.5.1	tasavirta/vaihtovirta/faasien lukumäärä:
3.4.5.5.2	erillinen heräte/sarja/yhdistelmä ([1])
3.4.5.5.3	synkroninen/asynkroninen ([1])
3.4.6	Ohjausyksikkö
3.4.6.1	Merkit: ……
3.4.6.2	Tyypit: ……
3.4.6.3	Tunnistusnumero: ……
3.4.7	Tehonsäädin
3.4.7.1	Merkki: ……

([1]) Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).

3.4.7.2	Tyyppi: .....
3.4.7.6.3	Tunnistusnumero: .....
3.4.8	Ajoneuvon sähkökäyttöinen toimintasäde ..... km (säännön nro 101 liitteen 7 mukaan)
3.4.9	Valmistajan esivakautussuositus:.....
3.5.2	Polttoaineen kulutus (jokaisen testatun vertailupolttoaineen osalta)
6.6.1	Rengas/pyöräyhdistelmä(t)
	a) ilmoitetaan kaikkien rengasvaihtoehtojen osalta kokomerkintä, kantavuusluku, nopeusluokkamerkki, pyörimisvastus ISO 28580:n mukaisesti (tarvittaessa)
	b) Z-luokan renkaista, jotka on tarkoitettu asennettaviksi ajoneuvoon, jonka suurin nopeus ylittää 300 km/h, on annettava vastaavat tiedot; ilmoitetaan pyörien vanteen koot ja offsetit
9.1	Korin tyyppi: (käytetään liitteessä II olevassa C osassa määriteltyjä koodeja) .....
16	Ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuus
16.1	Sellaisen ensisijaisen verkkosivuston osoite, jolla ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavat tiedot ovat saatavana: .....
16.1.1	Päivämäärä, josta alkaen tiedot ovat saatavana (viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tyyppihyväksynnän päivämäärästä): .....
16.2	Edellä 16.1 kohdassa tarkoitetun verkkosivuston käyttöehdot: .....
16.3	Edellä 16.1 kohdassa tarkoitetun verkkosivuston kautta saatavien ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen muoto: .....

LIITE XIX

NEUVOSTON DIREKTIIVIN 70/156/ETY LIITETTÄ III KOSKEVAT ERITYISSÄÄNNÖKSET

3.2.1.1 Toimintaperiaate: otto/puristussytytys [1]

nelitahti/kaksitahti/kierto [1]

3.2.2 Polttoaine: dieselöljy/bensiini/nestekaasu/maakaasu- biometaani/etanoli(E85)/biodiesel/vety [1]

3.2.2.4 Ajoneuvon polttoainetyyppi: yhdellä polttoaineella toimiva ajoneuvo, kahdella polttoaineella toimiva ajoneuvo, polttoainevaatimuksiltaan joustavat nk. flex-fuel-ajoneuvot [1]

3.2.2.5 Biopolttoaineen suurin sallittu määrä polttoaineessa (valmistajan ilmoittama arvo): …… tilavuusprosenttia

3.2.12.2 Muut pilaantumista rajoittavat laitteet (jos sellaisia on eikä niitä mainita muussa kohdassa)

3.4 Moottorit tai niiden yhdistelmät

3.4.1 Sähkökäyttöinen hybridiajoneuvo: kyllä/ei [1]

3.4.2 Sähkökäyttöisen hybridiajoneuvon luokka:

Sähköverkosta ladattava/pelkästään polttomoottorilla ladattava [1]

6.6.1 Rengas/pyöräyhdistelmät

a)ilmoitetaan kaikkien rengasvaihtoehtojen osalta kokomerkintä, kantavuusluku, nopeusluokkamerkki, pyörimisvastus ISO 28580:n mukaisesti (tarvittaessa)

b)Z-luokan renkaista, jotka on tarkoitettu asennettaviksi ajoneuvoon, jonka suurin nopeus ylittää 300 km/h, on annettava vastaavat tiedot; ilmoitetaan pyörien vanteen koot ja offsetit

9.1 Korin tyyppi: (käytetään liitteessä II olevassa C osassa määriteltyjä koodeja) ……

16 Ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuus

16.1 Sellaisen ensisijaisen verkkosivuston osoite, jolla ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavat tiedot ovat saatavana: ……

[1] Tarpeeton viivataan yli (joissakin tapauksissa ei tarvitse yliviivata mitään, jos useampi kuin yksi vaihtoehto on voimassa).